

voice

ATHENS

19 - 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026, ΤΕΥΧΟΣ 992
210 Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
WWW.ATHENSVOICE.GR
FREE PRESS ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ

Ινώ Αφεντούλη
Έλενα Λαζάρου
Πλάμεν Τόντσεφ
Δημήτρης Κούρκουλας

4 ειδικοί γράφουν
για τον πόλεμο
στη Μέση Ανατολή

**Γιατί οι πόλεις είναι
η σημαντικότερη
τεχνολογία μας**

Ο Αδάμ Μαρκάκης
(Take Back the City)
γράφει στην A.V.

Η **Μόνικα** στέλνει email
από το Λος Άντζελες

Irene Από τον Αρκτικό
Κύκλο στην Αθήνα
Του Black Athena

Ο **Monsieur Minimal**
μιλά για τη ζωή του,
τις γυναίκες, τη μουσική
Της Ελένης Βαρδάκη

Άλκης Παναγιωτίδης
«Με τα “Κουρέλια” έγινα
γνωστός σε μια νύχτα»
Του Γιώργου Δήμου

Ο Κολοκοτρώνης,
ο Καραγκιόζης και
ο **Γιάννης Ζουγανέλης**
Του Γιάννη Νένε

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

**Το κέντρο της Αθήνας
δεν σε αφήνει ποτέ να βαρεθείς**

Των Μ. Κατωμέρη, Χ. Μισιρλή

ATHÉNÉE

PANAS
SOPHISTICATED HOSPITALITY

Voukourestiou 9, 10671 Athens,
T. +30210 3251 430, +30 210 3251 450
☎ +30 6980877467
www.atheneeathens.gr

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελάς	
Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη	Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπιλη
Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ	
Art Director Φώτης Πεκλιβανίδης	
Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης	
Σύμβουλος Διεύθυνσης Χριστίνα Γαλανοπούλου	
Αρχισυνταξία Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide), Μπάμπης Καλογιάννης Αρχισυνταξία Newsroom Τόνια Ζαραβέλα Τεχνικός Διευθυντής Βάσιος Συντοριμάς Social Media Manager Τάσος Ανέστης	
Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος Επιμέλεια ύλης Δήμητρα Γκρουσι Διόρθωση κειμένων Φανή Κουλούτζου, Κατερίνα Ασήμου	
Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμαντίς, Ε. Βαρδάκη, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Κ. Βουλγαρέλη, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελάς, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Κ. Γλυνιαδάκη, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Γ. Δαββέτας, Γ. Δήμος, Π. Διαμαντάκου, Α.Μ. Δρουμπούκη, Θ. Κ. Ευθυμίου, Γ. Ζερβογιάννη, Μ. Ζουμπούλακη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή, Κ. Κομπόσου, Β. Κομπουροπούλου, Δ. Καραθάνος, Α. Καψάλη, Ν. Κοσκινά, Α. Κοσμοπούλου, Δ. Κουμαριώτης, Δ. Μαγουλιάς, Α. Μανουσάκη, Μ. Μανωλοπούλου, Ι. Μαργακουδάκη, Α. Μαρκάκης, Χ. Μαρκάκης, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά, Α. Μηρουτζάκη, Γ. Νένης, Ε. Ντάκουλα, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Γ. Πρέζα, Μ. Προβατός, Τζ. Ρουσακή, Μ. Ι. Σιγαλού, Ε. Σιούσιουρα, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρη, Σ. Τριανταφύλλου, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Κ. Χριστοφόρου, Γ. Φίσιος, Ε. Ψυχούλη	
Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα info@athensvoice.gr avguide@athensvoice.gr	
Ατελιέ Sotos Anagnos LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου	
Creative Manager Θάνος Ψυλλίδης Creative Marketing Manager Λαμπρινή Τρούγκου Branded Content Editor Χαρά Αλεξανδροπούλου	
Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr Φωτός: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρχώνης, Τάσος Βρεττός, Εκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσιος, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκεζή, Πέτρος Νικόλτσος, Λάζαρος Γραικός	
Account Directors Τίνα Γαϊτανίδου, Βόννη Ζαφειροπούλου	
Direct Market Advertising Director Άννα Αντωνίου Direct Market Advertising Managers Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Ελένη Βαρούτη, Νώντας Νταμπάνης, Ελεωνόρα Τζεφρόνη	
Marketing & Advertising Director AV VOICE 102.5 Τζίνα Σαλαμπίση Marketing & Event Coordinator VOICE 102.5 Κωνσταντίνα Μιχάλη	
Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη marketing@athensvoice.gr Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη	
Ψηφιακή Υποστήριξη Νικόλαος Αργυρίου	
Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Μαίρη Λυκούση, Μανώλης Κοττάκης	
Διαχωρισμοί - Εκτύπωση «Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»	
Athens Voice S.A. Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369, fax: 210 3632.317 Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310 VOICE 102.5: 210 3648.213 Αγγελίες: 210 3617.369 Λογιστήριο: 210 3617.170	
www.athensvoice.gr Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής, επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369 Κωδικός εντύπου: 7021, ISSN 1790-6164	
Νόμιμος Εκπρόσωπος: Γεωργελέ Ελισάβετ Τρισεύγενη Κύριος Μέτοχος: Γεωργελάς Φώτιος	
Αρ. Πιστοποίησης MET: 230237	
 Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιε- χομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.	

Πώς αλλάζει ο κόσμος;

Του ΦΩΤΗ ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Πώς αλλάζει ο κόσμος; Στην αρχή ανεπαίσθητα, σιγά-σιγά και μετά απότομα, πολύ γρήγορα, βίαια. Είναι δύσκολο να διακρίνεις την κίνηση όταν συμβαίνει την ώρα που τη ζεις.

Φαίνεται πως ζούμε τη στιγμή της επιτάχυνσης. Τα γεγονότα συμβαίνουν όλο και πιο γρήγορα. Ξέρουμε πια πως η εποχή άλλαξε. Ζούμε στον 21ο αιώνα, ο οποίος θα είναι εντελώς διαφορετικός από τον προηγούμενο. Συμβολικά μπορούμε να πούμε πως αυτός ο αιώνας άρχισε την 11/9/2001. Η επίθεση στους Δίδυμους Πύργους έδειξε πως ξεκινάει μία εποχή ανατροπής, κινδύνων, δυτικής υποχώρησης. Το ίδιο συμβολικά, κι αυθαίρετα επίσης, μπορούμε να πούμε ότι η 7/10/2023 ήταν το τέλος του πρώτου τέταρτου του 21ου αιώνα. Η μοιρολατρική αποδοχή των γεγονότων τελείωσε. Η σφοδρή απάντηση σε όλα τα μέτωπα, όχι μόνο στη Μέση Ανατολή, δείχνει ότι ο δυτικός κόσμος δεν θα περιμένει παθητικά την παρακμή του. Η βάρβαρη σφαγή στο φεστιβάλ ηλεκτρονικής μουσικής Νόβα, τα βασανιστήρια, οι βιασμοί, η ημηρεία των νέων που τραγουδούσαν και χόρευαν, λειτούργησαν σαν αφύπνιση μπροστά στον κίνδυνο ενός μέλλοντος που θα είναι τρομακτικό.

Έχουν περάσει 80 χρόνια από τον τελευταίο Παγκόσμιο Πόλεμο, 35 από το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Και ξαφνικά έχουμε αρχίσει να μιλάμε για τον δεύτερο Ψυχρό Πόλεμο, για τον κίνδυνο ενός τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου. Σε αυτά τα πρώτα 25 χρόνια του 21ου αιώνα, η οικονομική ισχύς και η δύναμη μεταφέρεται ανατολικά. Η Κίνα είναι η μεγάλη παγκόσμια δύναμη στο εμπόριο, απειλεί την Ταϊβαν και επεκτείνεται στην ήπειρο του νέου αιώνα, την Αφρική. Χτίζει γέφυρες, αγοράζει λιμάνια και ορυχεία, σπίνει σιδηροδρομικές γραμμές. Νότιος Αφρική, Αλγερία, Αγκόλα, Κένυα, Αιθιοπία, Ζάμπια, η διείσδυση είναι γρήγορη σε όλη τη μαύρη ήπειρο. Πολυάνθρωπες κινέζικες κοινότητες εγκαθίστανται στις χώρες ενδιάμεσες, δημιουργώντας πυρήνες υποστήριξης σε μια άσκηση soft επεκτατισμού. Την ίδια στιγμή η ρωσική Wagner, η οποία μετά τον θάνατο του αρχηγού της έχει κρατικοποιηθεί και μετονομαστεί σε Africa Corps –τα ονόματα ποτέ δεν ήταν τυχαία– έχει αναλάβει τη βρόμικη δουλειά των πραξικοπημάτων. Νίγηρας, Μάλι, Σουδάν, Μοζαμβίκη, Σενεγάλη, Γουινέα, Γκάμπια, Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, ρώσοι μισθοφόροι παντού. Η ευρωπαϊκή υποχώρηση θα καλυφθεί γρήγορα από τις νέες δυνάμεις και, όπου η κινεζική και ρωσική διείσδυση δεν είναι αρκετή, έρχονται επικουρικά τα Αραβικά Εμιράτα και η Τουρκία να τοποθετηθούν στρατηγικά. Πληθυσμιακή έκρηξη, βίαια πραξικοπήματα, σφαγές, εξαναγκασμένη μετανάστευση, επεκτατικός ισλαμικός φονταμενταλισμός των ένοπλων συμμοριών. Και τι παράδοξο, μπροστά σε αυτή την νέα πραγματικότητα, το δήθεν προοδευτικό κίνημα της Ευρώπης αυτοοικτίρεται και ασχολείται με τον βασιλιά Λεοπόλδο του Βελγίου και την ευρωπαϊκή αποικιοκρατία του προηγούμενου αιώνα.

Η Ρωσία επιτίθεται σε ευρωπαϊκό κράτος. Μετά την Τσετσενία, τη Γεωργία, μετά την προσάρτηση της Κριμαίας, η «ειδική στρατιωτική επιχείρηση» στην Ουκρανία. Τέσσερα χρόνια ήδη ενός αιματηρού πολέμου μεγάλης κλίμακας σε ευρωπαϊκό έδαφος. Οι φιλοδοξίες για ανακατάληψη των περιοχών της παλιάς σοβιετικής αυτοκρατορίας είναι φανερές. Συγχρόνως η τρίτη απειλή, ο βίαιος ισλαμικός φονταμενταλισμός, επεκτείνεται, συμβάλλοντας στη διάλυση κρατών όπως η Συρία και η Λιβύη και αποσταθεροποιώντας χώρες όπως ο Λίβανος. Απειλεί διαρκώς το Ισραήλ και μεταφέρει τις μάχες στις ευρωπαϊκές πόλεις με «μοναχικούς λύκους». Μετά τις πολύνεκρες επιθέσεις στο Παρίσι, το Λονδίνο, τη Νίκαια, τη Μαδρίτη, ζούμε τώρα τις σχεδόν καθημερινές απόπειρες σε κάποια δυτική πόλη, σε κάποια συναγωγή, ένα σχολείο, μία εμπορική αγορά. Φέτος, για πρώτη φορά σε αρκετές ευρωπαϊκές πόλεις, δεν γιορτάστηκαν τα Χριστούγεννα από τον φόβο των τρομοκρατικών χτυπημάτων.

Φρουροί της Επανάστασης σε proxy wars, διάσπαρτες τρομοκρατικές ομάδες σε όλη τη Μέση Ανατολή και την Αφρική, μάχονται συνεχώς με όλα τα μέσα για την οικοδόμηση του νέου Χαλιφάτου. Με έναν καθόλου περίεργο τρόπο, Πούτιν, Σι, Κιμ, Μουλάδες του Ιράν, βρίσκονται μεταξύ τους και αλληλοσυμπληρώνονται. Στο βιβλίο της «Απολυταρχία ΑΕ» η Αν Άντλμπαουμ περιγράφει αναλυτικά τις διαδρομές του χρήματος και τις αναπάντεχες διασυνδέσεις μεταξύ των τζιχαντιστικών ομάδων του Ιράν, Χεζμπολάχ και Χαμάς,

με τα λατινοαμερικανικά καθεστώτα των ναρκοβαρόνων και του λαϊκισμού, τα δίκτυα σε Κολομβία και Βενεζουέλα. Ιρανικά drones και Βορειοκορεάτες στρατιώτες στο πλευρό των Ρώσων στην Ουκρανία, κινεζική βοήθεια στον Πούτιν και ιρανικό πετρέλαιο στην Κίνα. Ηγέτες τρομοκρατικών οργανώσεων, Μάρτυρες του Θεού, «λαϊκοί αγωνιστές», ολιγάρχες και μισθοφόροι συσσωρεύουν πλούτη αμύθητα, με έδρα τους παραδείσους του Κόλπου ή την Τεχεράνη. Τα πετροδολάρια, γενναιόδωροι χρηματοδότες σε αμερικανικά πανεπιστήμια και ΜΚΟ, λειαίνουν τις αντιδράσεις και δημιουργούν νεανική υποστήριξη στο αδιανόητο, στον θρησκευτικό μεσαιωνικό φανατισμό. Φαίνεται ότι κάποια στιγμή, με όλα αυτά, κάπου, χτύπησε ένα τελευταίο σήμα κινδύνου.

Η απάντηση Τραμπ ήρθε απότομα, σπασμωδικά, κυνικά και με μεγάλο κόστος, όπως είναι όλη η πολιτική του. Στις σφαίρες επιρροής μας, θα είσατε μαζί μας ή δεν θα υπήρχετε καθόλου. Ο Άσαντ το κατάλαβε και διέφυγε στη Μόσχα των υποστηρικτών του. Ο Μαδούρο δεν το κατάλαβε και βρέθηκε στις αμερικανικές φυλακές. Οι Φρουροί της Επανάστασης ψάχνουν να βρουν ποιος θα ανακρηκτεί επόμενος ηγέτης με διάρκεια ζωής μεγαλύτερη της μίας ημέρας και οι πληρεξούσιοι στρατοί τους στον Λίβανο και τη Γάζα αποδεκατίστηκαν. Ακολουθεί η Κούβα που σπκώνει λευκή σημαία. Οι Συμφωνίες του Αβραάμ με τους Άραβες και το Ισραήλ ίσως επαναφέρουν τη φλεγόμενη περιοχή στη δυτική επιρροή. Η Ρωσία και η Κίνα χάνουν συμμάχους και δίκτυα στη Μέση Ανατολή και τη Λατινική Αμερική. Το μήνυμα στον ισλαμικό φανατισμό είναι ότι κανένα κράτος-τρομοκράτης δεν μπορεί πια να απειλεί.

Το άλλο πρόβλημα με την πολιτική Τραμπ είναι ότι μιλάει πια μόνο για τις Ηνωμένες Πολιτείες. Μιλάει για τις τρεις υπερδυνάμεις οι οποίες, σε έναν νέο ψυχρό πόλεμο, που σε κάποιες γωνιές του κόσμου γίνεται και θερμός, έχουν μοιράσει τον κόσμο σε μία ισορροπία που δεν πρέπει να διαταράσσεται. Αυτό είναι το μήνυμα του τελευταίου χρόνου: η Ανατολή πρέπει να φρενάρει, οι απειλές θα αντιμετωπιστούν παντού, η Αμερική δεν είναι διατεθειμένη να παραχωρήσει τίποτα χωρίς μάχη. Όμως η Δύση δεν ήταν ένας γεωγραφικός προσδιορισμός. Γι' αυτό όταν λέγαμε δυτικός κόσμος εννοούσαμε και τον Καναδά και την Αυστραλία και το Ισραήλ και την Ιαπωνία. Ο δυτικός κόσμος ήταν ο κόσμος της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, της ατομικής ελευθερίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτό είναι ίσως το μεγαλύτερο πλήγμα που έχει επιφέρει η διακυβέρνηση Τραμπ: μέσα σε λίγο χρόνο κατέστρεψε μία εικόνα του κόσμου που χρειάστηκε έναν αιώνα για να οικοδομηθεί, την έννοια του δυτικού, του ελεύθερου κόσμου, ο οποίος συνενώνει κοινωνίες και κράτη σε όλο τον πλανήτη.

Φαίνεται ότι στους νέους αμερικανικούς σχεδιασμούς έχει κριθεί ότι η Ευρώπη δεν μπορεί να ακολουθήσει. Θεωρείται γερασμένη, αδύναμη, ήδη διαβρωμένη από την ισλαμική διείσδυση, συμβιβασμένη με την παρακμή της, φοβισμένη απέναντι στον καινούργιο άγριο κόσμο που έρχεται. Στον νέο κόσμο κυριαρχεί η δύναμη. Στην οικονομία κυριαρχούν τα λίγα πανίσχυρα μονοπώλια. Στην παγκόσμια πολιτική οι τρεις υπερδυνάμεις και κάποια μεσαία κράτη που, με την εκρηκτική αύξηση του πληθυσμού τους, σε λίγο θα είναι μεγαλύτερα από την Ευρώπη το καθένα. Υπερόπλα, υπερτεχνολογία, υπερδύναμη. Θα υπάρχουν πολλές αναταράξεις ακόμα μέχρι να βρεθεί μία νέα ισορροπία. Ίσως μετά από αιώνες αλλάξει η εικόνα του κόσμου όπως τον ξέραμε.

Θα έπρεπε το τέλος να περιέχει τις γνωστές ευχές: πρέπει η Ευρώπη, το πιο ελεύθερο και δημοκρατικό μέρος στον πλανήτη να βρει τη δύναμη, πρέπει να αντιδράσει, πάντα με θεσμικούς τρόπους, με διαπραγματεύσεις και σεβασμό στους διεθνείς κανόνες, η δημοκρατία, η ειρήνη, οι λαοί και τα λοιπά και τα λοιπά. Δεν έχει πολύ νόημα.

Ας παρακολουθήσουμε το έργο της ζωής μας και ας προσπαθούμε να καταλαβαίνουμε κάθε στιγμή την υπόθεση, χωρίς να γινόμαστε εύκολα θύματα της οποιασδήποτε προπαγάνδας. Θα κάνουμε ό,τι μπορούμε. Ως άνθρωποι, ως κοινωνία, ως χώρα, ως Ευρώπη. Πάντα αυτό κάναμε. **A**

Info-diet

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΤΟ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟ ΦΟΡΕΜΑ ΤΩΝ ΦΕΤΙΝΩΝ OSCAR
Βιτόρια Τσερέτι με θεϊκό Alaïa.

Ο CONAN O'BRIEN ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΟΣΚΑΡ
«Έχουμε πολλούς σεκιούριτι απόψε εδώ, γιατί ανησυχούσαμε για επιθέσεις από τον κόσμο της όπερας και του μπαλέτου». Και προς τον Τιμοτέ Σαλαμέ: «Είναι έξαλλοι που άφησες έξω την τζαζ».

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ
Η πιο κοφτερή γλώσσα και η πιο τρυφερή καρδιά του εγχώριου showbiz έφυγε για το διαγαλαξιακό της ταξίδι.

ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ ΝΕΟΙ
Το Σάββατο 6 Ιουνίου 2026 οι Πυξ Λαξ επιστρέφουν στο Δημοτικό Θέατρο Λυκαβηττού. Προτείνουμε special guest τον Πασχάλη και ενέσεις μπότοξ στην είσοδο.

ΕΡΧΕΤΑΙ ΤΟ UBER EATS
Πολύ επιτυχημένη διεθνώς πλατφόρμα online παραγγελίας και διανομής φαγητού. Μέσα από εφαρμογή στο κινητό ή μέσω υπολογιστή, ο χρήστης μπορεί να δει εστιατόρια της περιοχής του, να παραγγείλει και να παρακολουθήσει σε πραγματικό χρόνο τη διαδρομή του διανομέα μέχρι την πόρτα του.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ
-Κύριε, τρέχατε. Τι να γράψω τώρα;
-Γράψε πως δεν με είδες.
(στην Εθνική Οδό)

ΤΟ ΦΟΡΕΜΑ ΤΗΣ ΓΚΟΥΙΝΕΘ ΠΑΛΤΡΟΥ ΣΤΑ ΟΣΚΑΡ
Error 404

Η ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ Η ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΤΙΜΟΤΕ ΣΑΛΑΜΕ
Ε, αυτό παθαίνεις, καρντάσι, όταν κολλάς με Καρντάσιανς.

Η ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΤΟΥ JUMBO
Το Kokoretsi romno με τους Καραβάτου-Φερεντίνο δεν είναι ούτε κοκορέτσι, ούτε πορνό. Φάουλ σε όλα: στο κάστινγκ, στο σενάριο, στην ερμηνεία, στην ιδέα.

INFLUENCER ΣΤΟ ΝΤΟΥΜΠΑΪ
Μη στρώσει ένας άνθρωπος μια δουλίτσα που πάει καλά, αμέσως πόλεμος. Τζιζας!

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΟΙ ΣΕ ΡΟΛΟ ΣΕΝΑΡΙΟΓΡΑΦΟΥ ΘΡΙΛΕΡ
«Καταρρέει ο αντικυκλώνας και ανοίγει ο δρόμος της αστάθειας»
(Η πρόγνωση Τσατραφύλλια που σου παγώνει το αίμα)

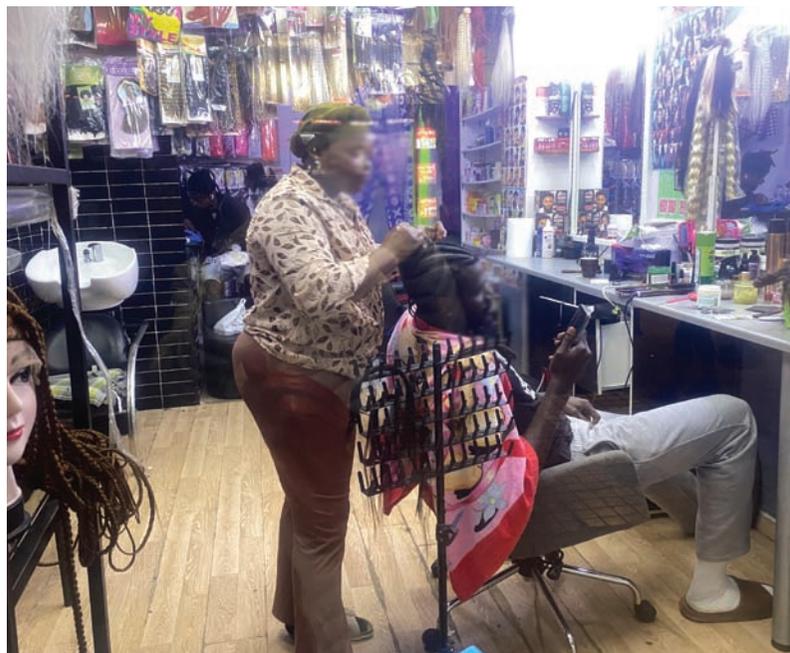
ΤΟ ΡΟΖ ΤΡΕΝΑΚΙ ΤΗΣ BARBIE
Ηρεμήσαμε. Δεν θα μείνει για πάντα αυτό το εφιαλτικό ροζ-φουξία που βάρφτηκε ο συρμός της Γραμμής 1 του Μετρό. Η ΣΤΑΣΥ ανακοίνωσε ότι το ροζ προέκυψε από την προσωρινή τοποθέτηση ειδικών μεμβρανών anti-graffiti.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ CLUB 22 ΤΗΣ ΛΕΩΦΟΡΟΥ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ
Βγαίνει σε πλειστηριασμό το κλαμπ που φιλοξένησε από τους Bronski Beat και τα Kitscherella Parties μέχρι μπουζούκια, σχολικούς χορούς και μαθητές που κατέρρεαν από υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ.

Σε βλέπω!

Της ΛΕΝΑΣ ΔΙΒΑΝΗ

Σε βλέπω να πλέκεις κοτσιδάκια

Περνούσα κάνοντας τη βραδινή μου τσάρκα από την ιερά οδό της Κυψέλης, την Αγίας Ζώνης. Πριν φύγω, είχα απαντήσει σε δημοσιογραφικό ερώτημα «Γιατί αγαπάω την Αθήνα». Η απάντησή μου ήταν ότι την αγαπάω γιατί στην καρδιά αυτής της πόλης είναι ένα χωριό, η Κυψέλη. Έχουμε φίλο τον μανάβη, τον μπακάλη και τον σερβιτόρο του καφέ. Έχουμε και ζουμερά καλλιτεχνικά κουτσομπολιά και, βεβαίως, νυφοπάζαρο. Καθώς βάδιζα όμως, δέκα και το βράδυ, αυτή τη νύχτα που ψιλόβρεχε και φυσούσε, πέρασα από το κομωτήριο της Μ. και την είδα να κάνει ταχυδακτυλουργίες. Κάθισα για λίγο έξω απ' τη βιτρίνα να τη θαυμάσω. Δίπλα μου εμφανίστηκε ένας τύπος με κάπως μίζερο, ευρωπαϊκό μαλλί (ψιλοξανθό, σιδερωμένο, ξέρετε...) ανακατεμένο από τον αέρα. «Να μπο;» με ρωτάει. Τον ενθάρρυνα. «Ε, ναι. Πρώτον ποικιλία. Δεύτερον: Πόλεμος έρχεται – με τέτοιο μαλλί μπορεί να γλιτώσεις και το φανταρικό». Απομακρύνθηκα σκεπτόμενη τι βλάκας που είμαι – ξέχασα να πω στη δημοσιογράφο το καλύτερο: στο χωριό μας, λοιπόν, ένα κρύο μαρτιάτικο βράδυ μπορείς να κάνεις αφρικανικά κοτσιδάκια, αντί να βλέπεις αγχωμένος στα τηλεοπτικά δελτία τις μπαρούφες του τρελού που κυβερνάει τη Γη. Η ζωή θανάτω, παιδιάς μου αγαπημένοι!

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα είναι έργο του **Χρήστου Αντωναρόπουλου** με τίτλο «Ο Μέγας Καποδίστριας». Ο καλλιτέχνης γεννήθηκε το 1958 στα Φιλιατρά Μεσσηνίας και σπούδασε ζωγραφική στην ΑΣΚΤ Αθηνών, απ' όπου αποφοίτησε με άριστα. Ταυτόχρονα σπούδασε σκηνογραφία. Το 1985 πήρε υποτροφία σκηνογραφίας καθώς επίσης και 5ετή μεταπτυχιακή υποτροφία ζωγραφικής (1988-1991) από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών. Έχει παρουσιάσει το έργο του σε πολυάριθμες εκθέσεις. Έχει αποσπάσει τιμητική διάκριση από την Ελληνοϊταλική Ακαδημία Καλών Τεχνών. Το 2000, στην Μπιενάλε της Sharjah, στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, τιμήθηκε με το Δ' βραβείο με την ελληνική συμμετοχή. Έργα του βρίσκονται σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και πολλά έχουν δημοπρατηθεί στο Λονδίνο, την Αθήνα, την Κύπρο, το Παρίσι, τις Κάννες, το Βερολίνο και αλλού, από κορυφαίους οίκους. Το έργο του εξωφύλλου παρουσιάζεται στο πλαίσιο της ατομικής του έκθεσης στην γκαλερί Καροπούλος Fine Arts στο Κολωνάκι (Σκουφά 5) με τίτλο «Ενοχικός πατριωτισμός – Made in Greece». (Διάρκεια έκθεσης έως τις 26/3).

Athens Voices

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ
panikoval500@gmail.com

Λόγια που ακούστηκαν δημοσίως στην Αθήνα

Ημιμαραθώνιος της Αθήνας, στη γραμμή εκκίνησης του family run. Ένα κοριτσάκι γύρω στα 11 γυρίζει και λέει στη μαμά του:

«Δεν το πιστεύω, είναι εδώ ο Χάρης Δούκας; Αχ, μαμά, δεν μπορώ, πρέπει οπωσδήποτε να με βγάλεις μια φωτογραφία μαζί του! Είναι κούκλος, μιλάμε!»
(Κυριακή πρωί, στο ύψος της Ρηγίλλης)

«Τα κρεμμύδια σας τα έχετε μέσα;»
(Κυρία στέκεται στην είσοδο μανάβικου. Αμπελόκηποι, Παρασκευή πρωί)

Παπούς στον δρόμο προσπαθεί ν' ανοίξει μια σφιχτοδεμένη σακούλα και γκρινιάζει.

«Πώς την έκλεισε έτσι. Την έκανε όπως ο άλλος με τον Γόρδιο Δεσμό».

Άλλος παπούς, που τον παρακολουθεί, του απαντάει:

«Ναι, αλλά ο Γόρδιος Δεσμός κόπηκε με μαχαίρι».
(Λεωφόρος Αλεξάνδρας, Πέμπτη μεσημέρι)

- Δεν θα πάμε στην ουρά να χαιρετήσουμε τον Παναγιώτη; - Τι να τον χαιρετήσουμε καλέ; Νύφη είναι;

(Στην παρουσίαση του βιβλίου «Όσκαρ» του Παναγιώτη Τιμογιαννάκη. Μέγαρο Μουσικής, Δευτέρα βράδυ)

«Δύο εισιτήρια για τον Κριθαρακή, παρακαλώ».
(Έκθεση Ακριθάκη, Μουσείο Μπενάκη, Κυριακή πρωί)

PAUL

Brunch σαν να είσαι στο Παρίσι

➔ **Μυρίζεις το άρωμα του φρέσκου ψωμιού** που μπλέκεται με εκείνο του καφέ. Στα αυτιά σου φτάνει ένα γνώριμο γαλλικό τραγούδι και σχεδόν μπορείς να γευτείς αυτό το πληθωρικό croque madame που περνάει από μπροστά σου. Θα μπορούσες να είσαι στο Παρίσι, αλλά στην πραγματικότητα βρίσκεσαι στην καρδιά της Αθήνας και ετοιμάζεσαι να φας ένα από τα πιο νόστιμα brunch της ζωής σου.

Τα καταστήματα PAUL, οι παριζιάνικοι φούρνοι με ιστορία από το 1889, εδώ και λίγο καιρό έχουν ένα νέο brunch και all day menu, που παντρεύει τη γαλλική παράδοση με τη σύγχρονη εποχή. Πρωταγωνιστής στο νέο μενού είναι, φυσικά, το ψωμί: αφράτο μπιριός, χωριάτικο ψωμί με προζύμι, πολύσπορο ψωμί με βύνη, αλλά και ψωμί του τοστ γίνονται η βάση από όπου θα ξεκινήσουμε τις γευστικές μας περιπέτειες. Το ψωμί ως συνοδευτικό στα πιάτα του brunch ή ως βασικό στοιχείο τους (όπως ας πούμε στο λαχταριστό burger με βουτυρένιο μπιριός) είναι στο κέντρο της φιλοσοφίας του PAUL ήδη από την αρχή τους, οπότε δεν θα μπορούσε να είναι τίποτα λιγότερο από τέλειο – άλλωστε με τόσα χρόνια ιστορίας η τεχνική έχει πια τελειοποιηθεί.

Τι άλλο; Ανακάλυψε τις tartines σε ακαταμάχητους συνδυασμούς, δοκίμασε τα ανοιχτά sandwiches και δώσε στον εαυτό σου την ευκαιρία να γευτεί ένα αυθεντικό croque monsieur, ακριβώς όπως θα το έτρωγες στο Παρίσι. Για ένα ακόμη πιο ολοκληρωμένο γεύμα, μπορείς να συνδυάσεις τα πιάτα του brunch με κάποια από τις πολλές και άκρως ενδιαφέρουσες σαλάτες του καταλόγου, αλλά και με ένα ποτήρι κρασί από την προσεγμένη και πλούσια wine list.

Κι αν προσέχεις τη διατροφή σου, να ξέρεις ότι στον νέο κατάλογο υπάρχουν πολλά πιάτα εξ ολοκλήρου αφιερωμένα στο well being (πεντανόστιμα, αλλά και θρεπτικά!), ενώ οι vegetarian επιλογές καθόλου δεν λείπουν!

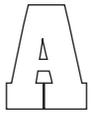
Το μενού ολοκληρώνεται με λαχταριστά επιδόρπια, ακριβώς εκείνα που αγαπάμε πιο πολύ στη γαλλική ζαχαροπλαστική, και κάπως έτσι είσαι σίγουρος πια ότι ζεις στο Παρίσι.

Πανεπιστημίου 10
Αθήνα, 2103632352
f paul1889.greece @ paul_greece

Γιατί οι πόλεις είναι η σημαντικότερη τεχνολογία μας

Του ΑΔΑΜ ΜΑΡΚΑΚΗ

Από το 2007 οι άνθρωποι είναι καθαρά αστικό είδος. Ζουν περισσότεροι σε πόλεις απ' ό,τι έξω απ' αυτές. Μέχρι το 2050 θα είναι σχεδόν 7 στους 10. Στην Ελλάδα, το ποσοστό είναι ήδη πάνω από 80%.

Αν μεγάλωσες στην Αθήνα (και πολλές άλλες ελληνικές πόλεις), αυτό μπορεί να μη σου ακούγεται ως καλό νέο. Κυκλοφοριακό, θόρυβος, ακριβά ενοίκια, λίγο πράσινο, 60°C στο οδόστρωμα τον Ιούνιο. Αλλά το αφήγημα ότι οι πόλεις είναι αναγκαίο κακό δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Ανταποκρίνεται στις δικές μας πόλεις.

Στα 200.000 χρόνια ύπαρξης του είδους μας, τίποτα δεν μας έχει διαμορφώσει περισσότερο από την πόλη. Η γραφή, τα μαθηματικά, η δημοκρατία, το εμπόριο, η ιατρική, η τέχνη – όλα γεννήθηκαν μέσα σε πόλεις. Αυτό δεν είναι τυχαίο γεγονός.

Ας το πάρουμε όμως από την αρχή. Γύρω στο 4000 π.Χ., στις όχθες του Ευφράτη, η Ουρούκ έφτιασε τους 50.000 κατοίκους κι έγινε ο πρώτος μεγάλος αστικός πληθυσμός στην ιστορία. «Ουρούκ» σήμαινε απλά «η πόλη». Δεν χρειαζόταν άλλο όνομα. Οι κάτοικοι της δημιούργησαν τη γραφή, ανέπτυξαν τα μαθηματικά, θέσπισαν τους πρώτους νόμους. Γιατί; Γιατί όταν χιλιάδες άνθρωποι ζουν μαζί, χρειάζονται νέα εργαλεία για να οργανωθούν. Από τότε, το μοτίβο επαναλαμβάνεται σε κάθε εποχή.

Οι πόλεις-κράτη της αρχαίας Ελλάδας –στις αγορές, στις στοές, και στα γυμνάσια– γέννησαν τη δημοκρατία, τη φιλοσοφία, τις επιστήμες. Η Βαγδάτη τον 9ο αιώνα έγινε κόμβος παγκόσμιου εμπορίου, μεταφράσεων και μαθηματικής γνώσης. Τα καφενεία του Λονδίνου τον 17ο αιώνα λειτούργησαν ως πρώτο ίντερνετ: σε αυτά γεννήθηκε το χρηματιστήριο,

ανταλλάσσονταν επιστημονικές ιδέες, χτίστηκαν εμπορικές εταιρείες. Η Φλωρεντία της Αναγέννησης συγκέντρωσε ταλέντα, πόρους και ελεύθερη σκέψη σε μερικά τετραγωνικά χιλιόμετρα και ως έναν βαθμό δημιούργησε τον σύγχρονο δυτικό πολιτισμό.

Ο ιστορικός Μπεν Ουίλσον περιγράφει αυτή τη διαδικασία στο βιβλίο του «Metropolis» (κυκλοφορεί και στα ελληνικά από τις εκδόσεις Διόπτρα) ως εξής: *η ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού είναι η ιστορία των πόλεων.*

Γιατί συμβαίνει αυτό; Τα δεδομένα δίνουν μια εξήγηση. Αν ο πληθυσμός μιας πόλης διπλασιαστεί, η παραγωγικότητά της αυξάνεται κατά 115%, η απασχόληση κατά 134% και οι πατέντες κατά 127%. Ταυτόχρονα, οι υποδομές αυξάνονται μόνο κατά 85%. Αυτά τα νούμερα, που προέρχονται από τη δουλειά του φυσικού Τζέφρι Γουέστ, δεν είναι τυχαία. Επαναλαμβάνονται σε πόλεις σε όλο τον κόσμο, ανεξαρτήτως κουλτούρας ή πολιτικού συστήματος. Οι πόλεις δεν αυξάνονται γραμμικά. Όσο μεγαλώνει μια πόλη, παράγει περισσότερα και καταναλώνει λιγότερα.

Ο μηχανισμός είναι η εγγύτητα. Περισσότεροι άνθρωποι κοντά ο ένας στον άλλο σημαίνει περισσότερες τυχαίες συναντήσεις, περισσότερη ανταλλαγή ιδεών, περισσότερη εξειδίκευση, περισσότερη ζήτηση για υπηρεσίες. Ταυτόχρονα, χρειάζονται λιγότεροι δρόμοι, λιγότερα καλώδια, λιγότερη ενέργεια ανά κάτοικο. Η πόλη κάνει περισσότερα με λιγότερα. Αυτός ο συνδυασμός είναι μοναδικός.

Κάπου εδώ βρίσκεται και μια μεγάλη συλλογική μας προκατάληψη πως η πόλη είναι εχθρός της φύσης. Όμως δεν είναι. Όσο πιο συγκεντρωμένοι ζούμε, τόσο λιγότερο χώρο καταλαμβάνουμε, τόσο λιγότερο καταναλώνουμε, τόσο περισσότερη γη μένει ανέπαφη. Η

ύψιστη προστασία της φύσης είναι η παντελής έλλειψη ανθρώπινης δραστηριότητας, κάτι που επιτρέπει μόνο η πόλη. Ενδεικτικά, τα δάση της Ευρώπης αυξήθηκαν κατά ένα τρίτο τα τελευταία 100 χρόνια, ενώ στην Ελλάδα τα τελευταία 80 χρόνια αυξήθηκαν κατά ~2.800.000 στρέμματα.

Επιστρέφοντας σ' εμάς και στο σήμερα, η κατάσταση μας είναι πραγματικά δύσκολη. Αλλά αυτό δεν αντικατοπτρίζει κάτι εγγενές στις πόλεις. Αντικατοπτρίζει τις επιλογές που κάναμε εμείς για τις δικές μας. Η Κοπεγχάγη και το Άμστερνταμ ήταν κι αυτές γεμάτες αυτοκίνητα τη δεκαετία του '60. Η Σεούλ είχε εθνική οδό στη μέση της πόλης, εκεί που σήμερα στη θέση της ρέει ποτάμι. Το Παρίσι είχε δώσει την όχθη του Σηκουάνα στα αυτοκίνητα, αλλά σήμερα μπορείς να κάνεις πικ-νικ εκεί. Τίποτα δεν είναι αναπόφευκτο. Την περίοδο 2011-2021, ο πληθυσμός της Ελλάδας μπορεί να μειώθηκε κατά 3,5%, αλλά ο πληθυσμός της Αιτικής μειώθηκε μόλις 0,9%. Τις Σέρρες τις εγκατέλειψε το 14,3% των κατοίκων τους. Την Ημαθία το 7,5%. Την Πέλλα το 9,6%. Κάθε φορά που κάποιος μάς λέει ότι η λύση είναι να γυρίσουμε στο χωριό, ότι μαζευτήκαμε πολλοί, ότι η Αθήνα δεν σώζεται, μας ζητάει να εγκαταλείψουμε το πιο ισχυρό εργαλείο που έχουμε. Η απάντηση δεν είναι λιγότερη πόλη. Είναι καλύτερη πόλη.

** Ο Αδάμ Μαρκάκης γράφει το newsletter «Take Back the City». Έχει ιδρύσει και διευθύνει την Astylab, ένα δίκτυο που συνδέει και ενδυναμώνει ανθρώπους και οργανισμούς που δουλεύουν για να κάνουν τις πόλεις καλύτερες. Είναι Founding Partner στην Idea Machines, έναν venture builder για εταιρείες με αντίκτυπο. Πριν από αυτό, έκανε εκατοντάδες ανθρώπους να αφήσουν το αυτοκίνητο για το ποδήλατο μέσω της Kineo. Ζει και μεγαλώνει δύο μικρά παιδιά στην Αθήνα. **A***

Σήμερα, η κατάσταση μας είναι πραγματικά δύσκολη. Αλλά αυτό δεν αντικατοπτρίζει κάτι εγγενές στις πόλεις. Αντικατοπτρίζει τις επιλογές που κάναμε εμείς για τις δικές μας.

Η ιρανική παρουσία στη Γαλλία

Κατασκοπεία, σύσταση συμμοριών, υπερβολαβία τρομοκρατίας και οι προειδοποιήσεις του Εμμανουέλ Ραζαβί

Της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Στην πλατεία της République, όπου γίνονται οι περισσότερες αριστερές συγκεντρώσεις και καταλήγουν οι διαδηλώσεις, έχουν αναρτηθεί πορτρέτα του αγιατολάχ Χομεϊνί και του Αλί Χαμενεΐ· ιρανικές σημαίες κυματίζουν: τις εικόνες μπορεί να δει κανείς σε ένα βίντεο με τίτλο «Το Παρίσι στηρίζει το Ιράν» που κυκλοφόρησε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ο Γαλλοϊρανός influencer Σαχίν Χαζάμι, ο οποίος έχει στο Insta και στο TikTok πάνω από 630.000 ακολούθους. Στο βίντεο ο Χαζάμι χαρακτηρίζει τον Χαμενεΐ «μάρτυρα της αμερικανο-σιωνιστικής επίθεσης» και εκφράζει τη στήριξή του στην 39χρονη Ιρανή Μαχνατίεχ Εσφαντάρι που καταδικάστηκε σε τέσσερα χρόνια φυλάκιση για «απολογία της τρομοκρατίας» και εκφοβισμό πολιτών. Η Εσφαντάρι έδινε πληροφορίες στις ιρανικές αρχές για αντιφρονούντες Ιρανούς στη Γαλλία και τροφοδοτούσε τα κοινωνικά δίκτυα με φιλο-ιρανικούς λογαριασμούς σε συνεννόηση με τον διαβόητο ακτιβιστή της άκρας δεξιάς Alain Soral, ο οποίος, ως αντισημίτης, είχε χαιρετήσει την επίθεση της Χαμάς τον Οκτώβριο του 2023.

Στη σφαίρα των social media, οι Ιρανοί είναι εξαιρετικά δραστήριοι· ακόμα πιο δραστήριοι είναι μέσω της ιρανικής πρεσβείας η οποία από το 1980 στρατολογεί διανοούμενους, φοιτητές και πολιτικούς με ένα απλό αφήγημα που έχει δύο σκέλη: αν η Ισλαμική Δημοκρατία καταρρεύσει θα επέλθει χάος σε ολόκληρη την περιοχή· η οικονομική κατάσταση και η εσωτερική δυσάρεσκεια οφείλονται αποκλειστικά στις κυρώσεις που έχουν επιβάλει οι ΗΠΑ. Για να στηρίζει αυτό το αφήγημα, ο Ιρανός πρέσβης Μοχάμαντ Αμίν Νεζάντ κάλεσε στην πρεσβεία τον Φεβρουάριο του 2025 εκπροσώπους από δώδεκα γαλλικά πανεπιστήμια — και οι εκπρόσωποι πήγαν. Στη συνάντηση τους εξηγήθηκε η ιρανική εξωτερική πολιτική, οι προοπτικές των ιρανο-αμερικανικών σχέσεων, το παλαιστινιακό ζήτημα και «το βάθος της ιρανικής κουλτούρας» το οποίο, σύμφωνα με τον Νεζάντ, προβάλλει επαξίως το Γαλλοϊρανικό Κέντρο του Παρισιού (CFI), το οποίο διευθύνει ο Αλιρέζα Χαλίλι, συγγραφέας πολλών ακαδημαϊκών άρθρων εναντίον των «οικουμενικών δικαιωμάτων». Παρενθετικά προσθέτω εδώ ότι ο Χαλίλι, αν και καταγγέλλει τη δυτική δημοκρατία και διαχωρίζει την ισλαμική από τις ιδέες των δικαιωμάτων, παραδίδει μαθήματα γεωπολιτικής σε διάφορες σχολές του Παρισιού (ISG, ILERI) μέσω των οποίων ενισχύει το δίκτυο της ιρανικής επιρροής. Σε αυτό το δίκτυο πρόσκειται εδώ και πάνω από μια δεκαετία ο Jacques Myard, ο κεντροδεξιός δήμαρχος του παρισινού προαστίου Maisons-Laffitte, ο σοσιαλιστής Gérard Bарт, ο κεντρώος Frédéric Dumas, ο ιστορικός Jean-Claude Voisin, διάφοροι στρατιωτικοί και δημόσιοι λειτουργοί, καθώς και ο επίτιμος αρχιεπίσκοπος της Ντιζόν Roland Minnerath ο οποίος παρουσιάζει τους μουλάδες ως έναν «συντηρητικό θρησκευτικό σύμμαχο» εναντίον της δυτικής παρακμιακότητας και έκλυσης των ηθών. Μερικοί από αυτούς τους φίλους της Τεχεράνης εμφανίζονται σε τηλεοπτικές εκπομπές όπου εξηγούν την ιρανική πολιτική και ενθαρρύνουν τη συνεργασία με το καθεστώς. Η υπόθεση θυμίζει τα σκάνδαλα δωροδοκίας Ευρωπαίων αξιωματούχων από το Κατάρ με σκοπό τον εξωραϊσμό της δημόσιας εικόνας του.

Υπάρχει μια ακόμη λεπτομέρεια που έρχεται στην επιφάνεια από το δόγμα «ο εχθρός

του εχθρού μου είναι φίλος μου». Στην εποχή του Εθνικού Μετώπου, όταν επικεφαλής του κόμματος ήταν ο Ζαν-Μαρί Λεπέν και ο αντι-εβραϊσμός αποτελούσε συστατικό της ιδεολογίας του, οι Ιρανοί θεωρούνταν «αντιστασιακοί έναντι του διεθνούς σιωνισμού». Μάλιστα, το 2006 ο Λεπέν ετοιμαζόταν να ταξιδέψει στην Τεχεράνη για να συναντηθεί με τον τότε πρόεδρο Μαχμούτ Αχμαντινεζάντ, αλλά η Μαρίν πάτησε πόδι και το ταξίδι ματαιώθηκε. Πάντως, η διάχυτη ιδέα στον χώρο της ακροδεξιάς ήταν για πολλά χρόνια αυτό που είχε εκφράσει ο Alain Soral: ότι το καθεστώς των μουλάδων ύψωνε το ανάστημά του μπροστά στην αμερικανική ολιγαρχική παγκοσμιοποίηση. Πράγμα στο οποίο αναφερόταν στον πρώτο τόμο των απομνημονευμάτων του ο Ζαν-Μαρί Λεπέν στηρίζοντας το Ιράν έναντι των ΗΠΑ με λεξιλόγιο παρόμοιο με εκείνο της αριστεράς. Κατά τη γνώμη του Λεπέν, οι ΗΠΑ απειλούσαν την «ταυτότητα» των εθνών τα οποία από την πλευρά τους διεκδικούν το δικαίωμα να επιλέγουν δικτατορικά και θεοκρατικά καθεστώτα. Όλα τούτα είναι συζητήσιμα υπό την έννοια ότι μπορεί να συμφωνήσει κανείς στο ότι η δημοκρατία δεν είναι εξαγωγή και στο ότι δεν αποτελεί την πρόθεση των αμερικανικών επεμβάσεων — όμως εδώ εξετάζω την ιρανική ήπια ισχύ και το πώς διαδίδει το αφήγημά της στα πολιτικά άκρα, όχι την αμερικανική επιθετικότητα.

Το σίγουρο είναι ότι το Ιράν επιδίδεται σε ιδεολογική κατήχηση μέσω τζαμιών και πολιτιστικών κέντρων: αν και στη Γαλλία η σιιτική κοινότητα αποτελεί μικρή μειοψηφία εντός του μουσουλμανικού πληθυσμού (περίπου το 5% από 8-9 εκατομμύρια μουσουλμάνους) λειτουργούν πάνω από 60 σιιτικοί χώροι λατρείας. Μερικοί, όπως το Κέντρο Zahra (στην Grande-Synthe), το οποίο απεδείχθη όργανο των Φρουρών της Επανάστασης και έκλεισε με απόφαση των αρχών το 2018-2019, χρηματοδοτούνται από το ιρανικό κράτος. Άλλοι χρηματοδοτούνται από οργανώσεις-βιτρίνες οι οποίες εξαρτώνται από τον θεσμό Ahlul Bayt World Assembly, που ελέγχεται από τον Ανώτατο Ηγέτη του Ιράν. Υπολογίζεται ότι 15 κέντρα στη Γαλλία έχουν στενούς δεσμούς με αυτή την οργάνωση ή δέχονται έμμεση στήριξη (υλικό, εκπαίδευση ιμάμηδων, χρηματοδότηση εκδηλώσεων). Μόλις από το 2024 οι γαλλικές μυστικές υπηρεσίες (DGSI) άρχισαν να παρακολουθούν τις ροές χρημάτων προς όλες αυτές τις σιιτικές ενώσεις που θεωρούνται προσκείμενες στην ιδεολογία της Ισλαμικής Επανάστασης και να ελέγχουν τους ιμάμηδες που στέλνει το Ιράν για τις μεγάλες θρησκευτικές εορτές των σιιτών (όπως η Ασουρά).

Προπάντων, ο τομέας στον οποίο οργιάζει το Ιράν είναι η κατασκοπεία. Οι Ιρανοί πράκτορες στη Γαλλία εργάζονται σε τρεις τομείς: την παρακολούθηση των αντιφρονούντων που φιλοξενούνται στη Γαλλία· τη χρήση ποινικών δικτύων (κυρίως συμμοριών ναρκωτικών) ως «υπερβολαβία» για επιθέσεις και δολιοφθορές, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εύλογη μη αποδοχή ευθύνης (plausible deniability)· και τέλος, όπως είπα, την αξιοποίηση προσώπων που λειτουργούν ως πράκτορες επιρροής σε πανεπιστήμια, δεξαμενές σκέψης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπου προωθούν τις θέσεις του καθεστώτος. Ένα από τα

πρόσφατα περιστατικά (το 2024) ήταν η υπόθεση Μπασίρ Μπιαζάρ, κατά το οποίο ένας Ιρανός υπήκοος συνελήφθη και απελάθηκε από τη Γαλλία με την κατηγορία ότι, ως πράκτορας των Φρουρών της Επανάστασης, στοχοποιούσε Ιρανούς αντιφρονούντες και Εβραίους. Την ίδια εποχή, οι γαλλικές αρχές εξάρθρωσαν ένα ακόμα δίκτυο των Φρουρών της Επανάστασης που σχεδίαζε δολοφονίες και εμπρησμούς στη Γαλλία και στη Γερμανία με πρωταγωνιστή κάποιον Αμντελκρίμ Σ., γνωστό ως «Krimo». Ο Krimo είχε γαλλική υπηκοότητα και βαρύ ποινικό μητρώο και είχε στρατολογηθεί από τους Ιρανούς με σκοπό να πραγματοποιήσει εμπρησμούς σε επιχειρήσεις στο Παρίσι και τη νότια Γαλλία κατ' εντολή της Τεχεράνης.

Μια ανεξάρτητη έκθεση που δημοσιεύθηκε στα τέλη του 2025 προειδοποιούσε για την «έντονη διείσδυση» ιρανικών δικτύων σε διάφορους τομείς της γαλλικής κοινωνίας, ζητώντας αυστηρότερη επιτήρηση. Πρωταγωνιστής στις έρευνες ήταν και παραμένει ο Γαλλοϊρανός Εμμανουέλ Ραζαβί, δημοσιογράφος, συγγραφέας (μεταξύ άλλων, του βιβλίου «Το χταπόδι της Τεχεράνης») και αναλυτής, από τις πληροφορίες του οποίου ξεκίνησε μεγάλη επιχείρηση κατά των ιρανικών δικτύων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο Ραζαβί είδε κι έπαθε ώσπου να εισακουστεί: τώρα δηλώνει ξανά και ξανά ότι η Ευρώπη άργησε να αντιληφθεί την έκταση των ιρανικών επιχειρήσεων στο έδαφός της, θεωρώντας τες λανθασμένα ως μεμονωμένα περιστατικά. Πάντως, ως αποτέλεσμα των πληροφοριών του Ραζαβί, η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Ασφαλείας έχει πλέον τοποθετήσει την ιρανική δραστηριότητα ψηλά στις προτεραιότητές της, δίπλα στη ρωσική και την κινεζική, πασχίζοντας να εξαρθρώσει δίκτυα «κρατικής τρομοκρατίας» μέσω τρίτων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στη Γαλλία αποφεύγεται να δοθεί έμφαση σε γεγονότα χωρίς ανθρώπινα θύματα: επιθέσεις με βόμβες μοτότοφ και πυροβολισμούς όπως εκείνη τον Μάιο του 2023 στο τηλεοπτικό κανάλι της ιρανικής αντιπολίτευσης στο Saint-Ouen-l'Aumône, κοντά στο Παρίσι, δεν συζητούνται ευρέως. Οι δράστες συλλαμβάνονται και οι υποθέσεις κλείνουν. Συνέβη με τον Krimo και τους δύο συνεργάτες του στο προαναφερθέν κανάλι· συνέβη και με τον Γαλλοιρανό Μερσέζ Αγιαρί που συνελήφθη για την απόπειρα δολοφονίας του Alejo Vidal-Quadras, πρώην αντιπροέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στη Μαδρίτη. Στο μεταξύ, το ιρανικό καθεστώς κρατά ομήρους από τον Μάιο του 2022 δύο Γάλλους τουρίστες, τη Cécile Kohler και τον Jacques Paris, τους οποίους ανάγκασε, με την απειλή βίας, να ομολογήσουν μπροστά στην κάμερα ότι είναι πράκτορες των γαλλικών μυστικών υπηρεσιών. Τώρα οι μουλάδες ζητούν την ανταλλαγή της Kohler και του Paris με τον Αγιαρί και τον Krimo. Αλλά το γενικό κοινό δεν ασχολείται καθόλου με τέτοια πράγματα: η Γαλλία έχει τους δικούς της κ. Λαφαζάνηδες. Από την πλευρά της, η Ευρωπαϊκή Ένωση διστάζει να χαρακτηρίσει τους Φρουρούς της Επανάστασης «τρομοκρατική οργάνωση» όπως έχει προτείνει η Γαλλία: για να γίνει κάτι τέτοιο απαιτείται ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου. Πρωτίστως απαιτείται το ήθος και το θάρρος που μας λείπουν. ■

Μια ανεξάρτητη έκθεση που δημοσιεύθηκε στα τέλη του 2025 προειδοποιούσε για την «έντονη διείσδυση» ιρανικών δικτύων σε διάφορους τομείς της γαλλικής κοινωνίας

FREE VOICES

Τα νούμερα της εβδομάδας

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

10 «ξένους κατασκόπους» ισχυρίζονται ότι συνέλαβαν οι Φρουροί της Επανάστασης κατά τη 18η ημέρα του πολέμου μεταξύ Ιράν, Ισραήλ και ΗΠΑ. Υποθέτω, θα έχουν την ευκαιρία να απολογηθούν σε μια δίκαιη δίκη.

60% αύξηση στον κατώτατο μισθό ανακοίνωσε ο υπουργός Εργασίας του Ιράν. Η οικονομία πάει καλά κι αυτό βγαίνει και στους μισθούς.

1,47 εκατ. ριάλ (το νόμισμα του Ιράν) αγοράζουν ένα δολάριο, σύμφωνα με εκτιμήσεις του ιστότοπου Bonbast. Πρακτικά, φυσικά, δεν υπάρχει αγορά και δεν γίνονται πράξεις.

4,7 δισ. ευρώ είναι το συνολικό ύψος του εξοπλιστικού προγράμματος που εντάσσεται στη λεγόμενη «Ατζέντα 2030». Εκτός από την αναβάθμιση της αεράμυνας, περιλαμβάνει και προμήθεια όπλων αλλά και αναβάθμιση υποδομών. Ξέρετε πόσες σταφίδες θα στέλναμε στην Ουκρανία με 4,7 δισ. ευρώ; Αν όχι, θα ξέρει σίγουρα ο πρώην βουλευτής Λακωνίας του ΣΥΡΙΖΑ και πρώην υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, που είχε κάνει και τη σχετική πρόταση.

25% των υποδομών για την αεράμυνα θα ανατεθεί σε ελληνικές εταιρείες.

2 κόμματα καταψήφισαν το σύστημα αεράμυνας Ασπίδα του Αχιλλέα. Το ΚΚΕ και η Πλεύση Ελευθερίας. Τα υπόλοιπα κόμματα της αντιπολίτευσης δεν είχαν ισχυρή άποψη και ψήφισαν «παρών». Τι τα θέλουμε άλλωστε τα όπλα; Αφού είμαστε με την παγκόσμια ειρήνη.

150.000 μέλη –τουλάχιστον– συμμετείχαν την Κυριακή στις εκλογές συνέδρων για το επερχόμενο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ.

© ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΠΑΝΙΖΗΣ/ΕΥΡΟΚΙΝΗΣΙΣ

15 χρόνια φυλάκισης μπορεί να επισύρουν οι κατηγορίες που αντιμετωπίζει στην Ελλάδα ο διαχειριστής της ΜΚΟ Aegean Boat Report, Τόμι Όλσεν, ο οποίος συνελήφθη στο σπίτι του στο Τρόμσο της Νορβηγίας. Η ΜΚΟ φέρεται να βοηθά τους πρόσφυγες που φτάνουν με βάρκες στην Ελλάδα και,

σύμφωνα με την ιστοσελίδα vg.no, κατηγορείται από τις ελληνικές αρχές για κατασκοπεία, λαθρομεταφορά ανθρώπων και εγκληματική δραστηριότητα. Δεν μπορεί παρά να είναι αθώος. Πρώτον, διότι το λέει η εγχώρια αριστερά και δεύτερον διότι κρατούσε μωρό στις φωτογραφίες.

60% των συνέδρων –τουλάχιστον– εκφράζουν την πλευρά Ανδρουλάκη. Άλλοι κάνουν λόγο για 80%.

900 συνέδρους λέει ότι εξέλεξε η πλευρά Δούκα, μέσω διαρροών, και υποστηρίζει ότι είναι δεύτερη δύναμη στο προσεχές συνέδριο. Το ίδιο υποστηρίζει και η πλευρά Γερούλάνου αλλά και η πλευρά Χριστοδουλάκη.

3,2 εκατ. ευρώ ξέχασε να δηλώσει στο πόθεν έσχες του ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ, Πάννης Παναγόπουλος, σύμφωνα με την αρχή για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος. «Στημένη υπόθεση» χαρακτήρισε τις κατηγορίες ο πρόεδρος. Ας μην κρίνουμε, μπορεί όντως να είναι στημένη. Μπορεί να μην ήταν δικά του αυτά τα χρήματα, αλλά να τα έριξαν στο ποτό του.

1,3 εκατ. ευρώ ξέχασε να δηλώσει και η Άννα Στρατινάκη, επί σειρά ετών του Υπουργεί-

ου Εργασίας.

700.000 ευρώ ξέχασε να δηλώσει και ο σύντροφός της, εκπρόσωπος εταιρείας κατάρτισης, Ανδρέας Γεωργίου. Έτσι, για να δείτε πόσο συχνό είναι το φαινόμενο.

3 ακόμη πρόσωπα ελέγχονται για την ίδια υπόθεση, με κατηγορίες για κακουργήματα όπως αυτό της υπεξαίρεσης και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

223 χλμ./ώρα ήταν η ταχύτητα με την οποία έτρεχε 49χρονος αλλοδαπός μοτοσικλετιστής στην εθνική οδό Θεσσαλονίκης - Ευζώνων. Μπράβο, μεγάλε. Τον έγραψαν τον Βαλεντίνο Ρόσι.

110 χλμ./ώρα ήταν το όριο ταχύτητας στο σημείο. Για τους φλώρους όχι για τον 49χρονο.

2.000 ευρώ είναι το πρόστιμο και συνοδεύεται από το δι-

οικτικό μέτρο της επί τόπου αφαίρεσης της άδειας οδήγησης για ένα έτος.

100.000 άδειες έχουν εκδοθεί την τελευταία δεκαετία από την Εισαγγελία για παρακολούθηση προσώπων, σύμφωνα με τον Δημήτρη Κουτσούμπα. Έβαλε στο στόχαστρό του πολιτικούς αρχηγούς, του Ανδρουλάκη συμπεριλαμβανομένου, λέγοντας «ψήφισε όμως το θεσμικό πλαίσιο που ως δόγμα έχει το “ουδείς εξαιρείται των παρακολουθήσεων”». Θα τρίζουν τα κόκαλα του Στάλιν και του Μπέρια, οι οποίοι, ως γνωστόν, είχαν αλλεργία στις παρακολουθήσεις.

16.000 φοιτητές και εργαζόμενοι του Πανεπιστημίου Κεντ δημιουργούν ουρές για να εξεταστούν στις δομές του ιδρύματος, καθώς έχει ξεσπάσει επιδημία μηνιγγιτιδίας έπειτα από πάρτι στο οποίο συμμετείχαν πολλοί εξ αυτών στις αρχές Μαρτίου.

2 άνθρωποι έχουν ήδη χάσει τη ζωή τους, 11 ακόμη νοσηλεύονται σε σοβαρή κατάσταση, ενώ ένας από τους ασθενείς βρίσκεται σε κώμα.

10 βουλευτές, κυρίως από την Κ.Ο. της Ν.Δ., φέρονται να περιλαμβάνονται σε νέα δικογραφία για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, η οποία αναμένεται (από τον περασμένο Αύγουστο) στην Βουλή. Φέρονται να ζητούν τέλεση πράξεων με πιθανό αξιόποινο υπόβαθρο για κάποιους απ' αυτούς.

8.133,46 τόνους χρυσού διατηρούν ως απόθεμα οι ΗΠΑ. Το μεγαλύτερο κρατικό απόθεμα στον κόσμο.

38 τρις. δολάρια είναι το συνολικό δημόσιο χρέος των ΗΠΑ και, ακόμη και με τις σημερινές υψηλές τιμές του ευγενούς μετάλλου, δεν αρκούν για να καλύψουν παρά το 3,5% του ποσού.

Σε ιστορικά κείμενα ή ακόμη και σε καλά βιβλία ιστορικής μυθοπλασίας διαβάζαμε για παράξενους ηγέτες, με παράλογες συμπεριφορές και αλλοπρόσαλλες αντιδράσεις. Ιστορίες περιεργές, που ήταν δύσκολο να τις πιστέψει κανείς. Περιγραφές αλλόκοτων βασιλιάδων. Ακραίες αφηγήσεις για τα πάθη ηγεμόνων.

Τελικά, η μεσαιωνική αντίληψη περί εξουσίας και συμπεριφορών φτάνει κάποια στιγμή στην ολοκλήρωση του κύκλου της και η ανθρωπότητα, στη Δύση τουλάχιστον, εισέρχεται σε μια νέα φάση, όπου θεμέλιος λίθος της πολιτικής συμπεριφοράς και της πολιτικής σκέψης είναι ο ορθολογισμός.

Άλλωστε η ανθρωπότητα είχε αρχίσει να πληροφορείται τα περι πολιτικής και τα περι λόγου από τα κείμενα των σοφών της ελληνικής σκέψης, τα κιάπια των οποίων ήταν καταχωνιασμένα στις σκονισμένες βιβλιοθήκες των Περσών και Αράβων μεταφραστών κι αργότερα σ' εκείνες των άριστων μοναχών αντιγραφέων – για να μην ξεχάσουμε τους πιονιέρους Βυζαντινούς οι οποίοι πρόσφεραν την αρχαία γνώση στους Δυτικούς.

Έτσι, με οδυνηρό τρόπο, ανακαλύψαμε τη σύγχρονη δημοκρατία. Μέσα από σφαγές και τρόμο. Με πόνο και θυσίες. Την ονομάσαμε Γαλλική Επανάσταση. Τι γνωρίσαμε με το περίεργο όνομα-τίτλο habeas corpus. Αναφερθήκαμε σ' αυτήν ως Αμερικανική Επανάσταση.

Βρεθήκαμε αίφνης να αντικρίζουμε μια απίστευτης ισχύος ασύμμετρη απειλή. Το πολυδουλεμένο αλλά «αραχνιασμένο» μοντέλο διακυβέρνησης, το οποίο τόσο κόστισε στην ανθρωπότητα για να επιβληθεί σε ένα τουλάχιστον τμήμα της, άρχισε να δονείται συθέμελα. Η αδυναμία ρύθμισης των εσωτερικών αντιφάσεων του συστήματος και η δόλια αναρρίχηση στους μηχανισμούς εξουσίας των ιδίων των διακινητών του χρήματος, ούτε καν των εκπροσώπων τους δηλαδή, κατέληξε αμαχητί και αναπόφευκτα στην απορρύθμιση των ιδίων των θεμελίων της δημοκρατίας.

Για τον μεγάλο εκλιπόντα, τον τελευταίο φιλόσοφο του ανθρωπισμού, τον Γιούγκερν Χάμπερμας, αυτή η σταδιακή έκπτωση του ορθολογισμού και η διαρκής απομείωση της αληθινής εικόνας σε όφελος της ψευδούς πραγματικότητας, δηλαδή η σταδιακή επικράτηση της «Πολιτικής του Θεάματος», αποτελεί μια σημαντική παρέκκλιση που ο ίδιος χαρακτηρίζει ως «επαναφευδοποίηση» του δημόσιου χώρου».

Αξίζει να ρίξουμε μια σύντομη ματιά στα συμπεράσματα του «Γέροντα» της σύγχρονης ευρωπαϊκής σκέψης, πριν ασχοληθούμε με την οικτρή συνέπεια της εκ των έσω άλωσης της δημοκρατίας.

1. Ο Χάμπερμας διαπιστώνει ότι ο δημόσιος χώρος, που κάποτε αποτελούσε τόπο ορθολογικών συζητήσεων μεταξύ των πολιτών, έχει μετατραπεί σε σκηνή θεατρικής παράστασης.

2. Η παρακμή της λογικής: Αντί να συζητά για ιδέες και κοινωνικά σχέδια, η πολιτική επικεντρώνεται στην εικόνα και την προσωπικότητα των ηγετών.

FREE VOICES

VERBA VOLANT

ΤΖΙΧΑΝΤ ΓΙΑΪΤΖΙ

«Η Ελλάδα να μην τοποθετήσει τους Patriót στα αποστρατιωτικοποιημένα νησιά, αλλά στην Τουρκία». Ωραία ιδέα από τον Τούρκο ναύαρχο, έναν εκ των εμπνευστών της «Γαλάζιας Πατρίδας». Το δώρο όμως θα είναι μισό χωρίς να τους δώσουμε και τους χάρτες με τα σημεία στρατηγικού ενδιαφέροντος ώστε να τα χτυπήσουν με

τους δικούς μας πυραύλους. Ας είμαστε κιμπάρηδες.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

«Δεν ψηφίσαμε την Ασπίδα του Αχιλλέα, γιατί δεν ήρθε ο Δένδιας». Γίνονται αυτά και καλώς το επισημαίνει το στέλεχος του ΠΑΣΟΚ. Θυμάμαι, το 1986, όταν ένας θείος μου δεν είχε φέρει δώρο στη βάφτιση μιας πρώτης μου ξαδέφνης. Το σόι δεν του το συγχώρησε και τα επόμενα 20 χρόνια δεν τον κάλεσε ποτέ στο πασαλινό τραπέζι. Οι επιλογές μας έχουν συνέπειες.

ΘΥΜΙΟΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

«Απογοήτευση και αγανάκτηση από το υπουργείο και από όλη την κυβέρνηση, που στόχος και σκοπός τους είναι να εξυπηρετούν ιδιωτικά συμφέροντα για να μας πάρουν τη δουλειά». Ο ιδιοκτήτης διάφορων αδειών ταξί και πρόεδρος του συνδικάτου καταγγέλλει τα ιδιωτικά συμφέροντα. Και ο ίδιος ιδιώτης είναι βεβαίως αλλά «άλλο αυτό».

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ

«Να λυθεί το γηπεδικό κι

19 - 25
ΜΑΡΤΙΟΥ
2026

02

Τραμπ Η γλώσσα των κόμικς αντικαθιστά την πολιτική

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

3. Ένα παθητικό κοινό: Ο πολίτης δεν είναι πλέον ενεργός συμμετέχων στη συζήτηση αλλά θεατής, στον οποίο «πουλάνε» σύμβολα και εικόνες εξουσίας, θυμίζοντας τα τελετουργικά της φεουδαρχικής αριστοκρατίας.

4. Η ανάπτυξη των σύγχρονων μέσων ενημέρωσης ευνόησε αυτή τη θεατροποίηση.

5. Χειραγώγηση εναντίον επικοινωνίας: Οι τεχνικές πολιτικής επικοινωνίας επιδιώκουν να χειραγωγήσουν την κοινή γνώμη αντί να προωθήσουν μια πραγματική επικοινωνιακή δράση βασισμένη στη λογική συναίνεση.

6. Πολιτιστική κατανάλωση: Η πολιτική ενημέρωση αντιμετωπίζεται ως προϊόν ψυχαγωγίας, στερώντας από τη δημοκρατική συζήτηση την κριτική της ουσία.

Πολλά χρόνια πριν, στην περίοδο της αμφισβήτησης και της κατάρριψης των μύθων κατά την εκρηκτική παρένθεση του 1968, ο **Γκι Ντεμπόρ** πρότεινε το concept της «Κοινωνίας του Θεάματος»:

1. Το θέαμα δεν είναι απλώς ένα σύνολο εικόνων (διαφημίσεις, τηλεόραση, μέσα ενημέρωσης), αλλά μια «κοινωνική σχέση μεταξύ ανθρώπων, που μεσολαβείται από εικόνες». Αντικαθιστά τις αυθεντικές ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις με μια παθητική ταύτιση με εμπορικές αναπαραστάσεις.

2. Το θέαμα χωρίζει το άτομο από τη δική του εμπειρία. Γίνεται απλός θεατής της ζω-

ής του. Ο άνθρωπος γίνεται ξένος προς τις δικές του επιθυμίες, οι οποίες αντικαθίστανται από «ψευδο-ανάγκες» που κατασκευάζονται από την οικονομία για να εξασφαλίσουν τη δική της ανάπτυξη.

3. Το κεφάλαιο βρίσκεται σε τέτοιο βαθμό συσσώρευσης που γίνεται εικόνα. Το θέαμα είναι η κορύφωση του καπιταλισμού, όπου το εμπόρευμα κατέληξε να αποικίσει πλήρως την κοινωνική ζωή, σε σημείο να μην είναι πια παρά καθαρή εικόνα.

Οι καταναλωτές αυτών των αλλόκοτων θεωριών θα περίμεναν η επιβεβαίωση αυτών των σκέψεων να ερχόταν από κάποια τρομερή και φοβερή προσωπικότητα. Λάθος! Στον θρόνο του παγκόσμιου άρχοντα στρογγυλοκάθισε η προσωποποίηση της αυθεντικής πολιτικής γελοιότητας. Το απόλυτο κενό. Ένας άνθρωπος ο οποίος αδυνατεί να επικοινωνεί νοήματα και σκέψεις και περιορίζεται στο να αναφέρεται σε εικόνες, ωσάν ο πολιτικός λόγος να είναι καρέ από ευτελή κόμικς εν σειρά.

Αυτός ο άνθρωπος δίχως ειρμό αλλά και έρμα, δίχως προσωπικό αφήγημα αλλά και έλλειμμα πρωτογενούς αυτοσυγκράτησης, συμπεριφέρεται και επιχειρεί ως απόλυτος άρχων, θεωρώντας φυσιολογικό να εκστομίσει φράσεις όπως: «*Είμαι εξαιρετικά ευλογημένος και τυχερός. Θα πάρω την Κούβα*», ή το αμίμητο: «*Αυτούς που σκότωναν για 47*

χρόνια, τώρα εγώ ο 47ος πρόεδρος των ΗΠΑ τους σκοτώνω».

Σε επίπεδο κινηματογραφικών διαλόγων ο συγκεκριμένος παραπέμπει στις αφελέστερες ατάκες του Τζον Γουέιν, όταν η Αμερική ζούσε μεταπολεμικά στον κόσμο του καλού και του κακού (όπου καλός ο κομμουνιστής και όπου καλός ο σφαγέας των απαραίτητα κακών Ινδιάνων). Οι συνεντεύξεις τύπου του μεγάλου αρχηγού θυμίζουν τις απίστευτες ατάκες των μποξέρ των περασμένων δεκαετιών, όπου η αναδυόμενη τεστοστερόνη συναντούσε τον απόλυτο ματισμό μέσα από μία μόνιμη αναφορά στην απόλυτη βία και το αίμα.

Αυτός ο «Άρχοντας των Πετρελαίων», ο άνθρωπος των συγκεκριμένων ιδιοκτητών των εταιρειών υδρογονανθράκων του Τέξας, οι οποίοι είναι και οι άμεσοι χρηματοδότες του, ομολόγησε προ ημερών, ενώπιον της παγκόσμιας κοινότητας, πως «*Η Αμερική είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός πετρελαίου στον κόσμο. Η αύξηση των τιμών σημαίνει πως βγάζουμε πάρα πολλά χρήματα*».

Είναι τόσο αφελώς προκλητική αυτή η ομολογία. Κάποτε μια τέτοια παραδοχή θα

ήταν αδύνατον να εκφραστεί στη δημόσια σφαίρα. Τώρα πλέον όχι μόνον είναι δυνατόν, αλλά προφανώς επιβάλλεται από τις σύγχρονες συνθήκες πολιτικού θεάματος. Είναι το αποτέλεσμα της φεουδοποίησης του δημοσίου λόγου. Ο ηγεμών των ΗΠΑ εκφράζει με άνεση και συνέπεια αυτό που εκλήθη να υλοποιήσει. Την ακύρωση του ορθολογισμού και την επιβολή της παράνοιας ως μέσο αποπροσανατολισμού και απαλλοτρίωσης της συλλογικής ιστορικής συνείδησης. Ομιλεί με όρους οπτικών μηνυμάτων και διαφημιστικών σποτ.

Λένε πως η Ιστορία εξελίσσεται σε κύκλους. Λένε επίσης πως δεν επαναλαμβάνεται. Κάποιοι ισχυρίζονται πως η ίδια η Ιστορία εκδικείται. Τελικά στο τέλος αυτού του δρόμου, όπου διαπιστώνεται το τέλος του μυθικού (έστω) πολιτικού αφηγήματος και η απαρχή της ήττας, ο κάθε οδοιπόρος που πεισματικά διατηρεί τις μνήμες του καλείται να

διασχίσει τη δική του «Ερημο των Ταρτάρων» και να συμπληρώσει τα δικά του «100 χρόνια Μοναξιάς». Κάπως έτσι βιώνεται το οφθαλμοφανές πια τέλος της πολιτικής, δηλαδή η έναρξη ενός ακόμη Μεσαίωνα. **Α**

Στον θρόνο του παγκόσμιου άρχοντα στρογγυλοκάθισε η προσωποποίηση της αυθεντικής πολιτικής γελοιότητας. Το απόλυτο κενό. Ένας άνθρωπος ο οποίος αδυνατεί να επικοινωνεί νοήματα και σκέψεις.

Φεστιβάλ της άνοιξης στο Μέγαρο

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

Τα Κοντσέρτα του Ραχμάνινοφ Denis Kozhukhin

Κρατική Ορχήστρα Αθηνών
Ορχήστρα in residence του Μεγάρου
Κορνήλιος Μιχαηλίδης

31.3 &
1.4.26

Υποστηρικτής: ΣΤΑΣΥ

Χορηγοί Επικοινωνίας

ΕΡΤ, ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 103.7, ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 90.9, ΚΟΣΜΟΣ 93.6, COSMOS TV, ACTION 24, ATTICA MEDIA GROUP, ΔΙΕΣΗ 101.3, GALAXY 92, ΑΘΗΝΑ 9.84, CNN.GR, CULTURENOW.GR, IN2LIFE.GR, MONOPOLI.GR, NEWSBEAST.GR, ARTANDLIFE.GR, METEO.GR

Ο πρώτος πόλεμος της «νέας εποχής»

Πώς η αντιπαράθεση με το Ιράν μπορεί να αναδιαμορφώσει την παγκόσμια τάξη

Της **Ινώς Αφεντούλη***

Διανύουμε τη δεύτερη μόλις εβδομάδα των επιχειρήσεων και από την έκβαση του πολέμου θα εξαρτηθεί η παγκόσμια ισορροπία για την επόμενη, τουλάχιστον, δεκαετία. Αυτός είναι ο πρώτος πόλεμος της «νέας εποχής», που δεν ταυτίζεται μόνο με τον Τραμπ αλλά με την αποφασιστικότητα μιας σημαντικής μερίδας του αμερικανικού κατεστημένου –οικονομικού και κυρίως τεχνολογικού– να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για τη διατήρηση της αμερικανικής ηγεμονίας. Υπάρχει επίσης η σημαντική διάσταση ελέγχου των πηγών και των οδών μεταφοράς ενέργειας. Η επέμβαση στη Βενεζουέλα –πολύ ευκολότερη– αντανάκλα αυτή τη διάθεση. Η αποδυνάμωση του Ιράν εξυπηρετεί και τις χώρες του Κόλπου, που υποστηρίζουν τον πρόεδρο Τραμπ και το πολιτικό του ρεύμα. Η επιχείρηση είναι το αποτέλεσμα της σύγκλισης αυτών των δυνάμεων γύρω από έναν στόχο που παραδοσιακά ήταν μόνο των Ισραηλινών.

Το Ιράν είναι βεβαίως ένα πολύ μεγαλύτερο διακύβευμα, καθώς αποτελεί μέρος του άξονα «Κίνα-Ρωσία-Βόρεια Κορέα», μιας συμμαχίας που είχε στοχοποιηθεί και από τις προηγούμενες αμερικανικές κυβερνήσεις. Αν το Ιράν τεθεί υπό τον έλεγχο των ΗΠΑ, η συνοχή αυτής της συμμαχίας θα διαρραγεί. Πόσο πιθανό είναι να υποστεί συντριπτική ήττα η οποία θα αλλάξει τη θέση αυτής της κομβικής για την περιφερειακή ισορροπία χώρας; Θα εξαρτηθεί από την ανθεκτικότητα του καθεστώτος και από τη διάθεση των ΗΠΑ να εμπλακούν σ' έναν πόλεμο μεγάλης διάρκειας. Για το Ισραήλ δεν τίθεται θέμα, καθώς το Ιράν συνιστά υπαρξιακή απειλή και, επομένως, θα συνεχίσει να πολεμά μέχρις ότου οι στόχοι του να επιτευχθούν. Ποιοι είναι αυτοί; Να εγκαταλειφθεί το δόγμα εξαφάνισης του Ισραήλ, άρα να αποκτήσει το Ιράν ηγεσία διαφορετικής κατεύθυνσης από τη σημερινή, εγκαταλείποντας ταυτοχρόνως και το πυρηνικό πρόγραμμα. Αυτοί οι στόχοι ταυτίζονται με τους αμερικανικούς. Ωστόσο δεν είναι βέβαιο ότι οι ΗΠΑ επιθυμούν τη συνέχιση της πολεμικής επιχείρησης επ' αόριστον, ενώ για το Ισραήλ δεν τίθεται το θέμα της διάρκειας του πολέμου.

Με δεδομένη όμως τη συντριπτική στρατιωτική υπεροχή του διδύμου ΗΠΑ-Ισραήλ, ποιες μπορεί να είναι οι αντοχές του ιρανικού καθεστώτος;

Αν η επιχείρηση παραμείνει αεροπορική, η επιτυχία της θα κριθεί από το μέγεθος των καταστροφών που θα προκαλέσει σε κρίσιμες υποδομές, πετρελαϊκές εγκαταστάσεις και εξόντωση της ηγετικής ομάδας του καθεστώτος, ώστε να προκληθεί είτε ανατροπή του εκ των έσω είτε με λαϊκή εξέγερση. Το σενάριο αυτό μπορεί να επαληθευθεί, αλλά εξίσου πιθανό είναι και το σενάριο το κα-

θεστώτος να αντέξει και να προκαλέσει αιματοχυσία. Στην περίπτωση αυτή είναι απίθανο να παρέμβουν στα εδάφη του Ιράν οι Αμερικανοί και οι Ισραηλινοί, καθώς οι προηγούμενες παρόμοιες επεμβάσεις στο Ιράκ και το Αφγανιστάν κατέληξαν σε φιάσκο.

Μια άλλη πιθανή εκδοχή είναι να χρησιμοποιηθεί τέτοια δύναμη πυρός, που να προκαλέσει τεράστιες καταστροφές, άρα και θύματα, σε αστικά κέντρα. Αυτό θα έφερνε Αμερικανούς και Ισραηλινούς αντιμέτωπους με τον πληθυσμό, άρα η επιλογή αυτή δεν είναι η ευκολότερη. Αρνητικές συνέπειες για την «επόμενη μέρα» θα είχε και η καταστροφή των πετρελαϊκών πηγών, υπονομεύοντας την ανόρθωση της ιρανικής οικονομίας μετά τη λήξη του πολέμου.

Από την παράθεση αυτών των δεδομένων γίνεται σαφές ότι η πολεμική αυτή αναμέτρηση θα έχει διάρκεια και θα εξελιχθεί σε πολλές φάσεις με μη προβλέψιμη κατάληξη. Τι θα μπορούσε να αλλάξει την κατάσταση; Το ενδεχόμενο ενεργής ανάμειξης των άλλων χωρών του άξονα «Κίνα-Ρωσία-Βόρεια Κορέα». Αυτό, ωστόσο, είναι ένα σενάριο με λίγες πιθανότητες, παρά τη βοήθεια που έμμεσα οι τρεις χώρες παρέχουν στο Ιράν. Η Ρωσία θα είναι ικανοποιημένη αν η ενασχόληση των ΗΠΑ σε ένα άλλο μέτωπο την αφήσει ανενόχλητη στην Ουκρανία. Η Κίνα δεν έχει δείξει διάθεση πολεμικής αναμέτρησης με τις ΗΠΑ, κρατά τις δυνάμεις της για το μέλλον. Και η Βόρεια Κορέα θα κάνει ό,τι της υποδείξει η Κίνα.

Αλλά και οι τρεις αυτές χώρες θα παρακολουθούν τις εξελίξεις ενισχύοντας το καθεστώς της Τεχεράνης με όποια μέσα μπορούν ώστε οι ΗΠΑ και το Ισραήλ να μην πετύχουν εύκολα τον στόχο τους. ■

* Η Ινώ Αφεντούλη είναι επικεφαλής Παρατηρητηρίου Γεωπολιτικής και Διπλωματίας, ΕΛΙΑΜΕΠ

Αν η επιχείρηση παραμείνει αεροπορική, η επιτυχία της θα κριθεί από το μέγεθος των καταστροφών που θα προκαλέσει σε κρίσιμες υποδομές

Ευρωπαϊκή αλληλεγγύη μέσω... Μέσης Ανατολής

Από τα drones στην Κύπρο στη ρήτρα άμυνας: η ΕΕ αντιμέτωπη με τις ευθύνες της

Της **Έλενας Λαζάρου***

Το πολεμικό μέτωπο στη Μέση Ανατολή επηρέασε άμεσα την Κύπρο, όταν μη επανδρωμένα αεροσκάφη (drones) έπληξαν τη βρετανική βάση RAF στο Ακρωτήριο. Όπως έχει επαληθευτεί ρητά από τις αρμόδιες διπλωματικές αρχές, τα drones εκτοξεύτηκαν από τον Λίβανο. Το συμβάν αυτό έφερε στο προσκήνιο τη συζήτηση για την ευρωπαϊκή ασφάλεια και το ενδεχόμενο ενεργοποίησης του άρθρου 42.7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).

Η συγκεκριμένη διάταξη προβλέπει ότι, εάν ένα κράτος-μέλος δεχθεί ένοπλη επίθεση, τα υπόλοιπα κράτη-μέλη οφείλουν να του παράσχουν βοήθεια με κάθε μέσο. Ωστόσο, η φύση της διάταξης είναι νομικά σύνθετη. Παρότι δεσμευτική, η μορφή της συνδρομής εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του κάθε κράτους.

Οι συζητήσεις γύρω από την ενδεχόμενη ενεργοποίηση του άρθρου 42.7 της ΣΕΕ για την Κύπρο κινούνται σε πολλαπλούς άξονες, εστιάζοντας τόσο στην πολιτική διάσταση όσο και στη νομική ερμηνεία των γεγονότων. Στους κόλπους της ΕΕ διεξάγεται διάλογος σχετικά με το αν οι επιθέσεις από μη επανδρωμένα αεροσκάφη πληρούν τα απαραίτητα κριτήρια της «ένοπλης επίθεσης» (armed aggression), με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προαναγγέλλει συζητήσεις επί του θέματος. Σε επίπεδο στρατηγικής, η προοπτική ενεργοποίησης του άρθρου 42.7 μπορεί επίσης να χρησιμεύσει για σκοπούς αποτροπής.

Κατά την τριμερή συνάντηση στην Πάφο, στις 10 Μαρτίου 2026, οι ηγέτες της Ελλάδας, της Γαλλίας και της Κύπρου εξέπεμψαν σαφές μήνυμα, με τον Εμανουέλ Μακρόν να δηλώνει χαρακτηριστικά πως «όταν η Κύπρος δέχεται επίθεση, δέχεται επίθεση η Ευρώπη». Η πρακτική διάσταση αυτής της αλληλεγγύης μεταφράζεται σε άμεσο διμερή συντονισμό και παράδειγμα αποτελεί η αποστολή των ελληνικών μαχητικών F-16, των φρεγατών Κίμων και Ψαρά, και της γαλλικής φρεγάτας Languedoc. Υπό αυτό το πρίσμα, η τρέχουσα κρίση ενδέχεται να αποτελέσει μια κρίσιμη στιγμή για την Ευρωπαϊκή Ένωση, δοκιμάζοντας κατά πόσο η ρήτρα αμοιβαίας άμυνας του άρθρου 42.7 μπορεί να μετατραπεί από θεσμική πρόβλεψη σε πραγματικό εργαλείο συλλογικής ασφάλειας. **A**

Η τρέχουσα κρίση ενδέχεται να αποτελέσει κρίσιμη στιγμή για την ΕΕ, δοκιμάζοντας κατά πόσο η ρήτρα αμοιβαίας άμυνας μπορεί να μετατραπεί σε πραγματικό εργαλείο συλλογικής ασφάλειας

Δείτε τα Vidcast «Οι ειδικοί μιλούν για τη Μέση Ανατολή» με τον Μάκη Προβατά στο [athensvoice.gr](https://www.athensvoice.gr) και στο [you tube](https://www.youtube.com)

© MAJID SAEEDI, GETTY IMAGES

* Η Έλενα Λαζάρου είναι η Γενική Διευθύντρια του ΕΛΙΑΜΕΠ

* newt * Victory Collapse * Chris OD * mint++ *
* DJ NOT I * Afrorack * Poor J'Darr b2b pink.wav *
* Kevin Peter He feat. Savvas Metaxas *
* Panos Alexiadis * Lucia Nijdam -
Margarita Maximova - Artun Alaska Arasli *
* IO * Sofia Stergiou * Black Athena *
* Takkak Takkak * POLYXENE *

STEGI.RADIO

BORDERLINE
FESTIVAL 2026
03-04.04.26

* Jeff Mills *
* The Sabres of Paradise *
* aya w/ MFO *
* Ben UFO *
* J Spaceman & John Coxon *

ONASSIS READY

Στρατή Τσίρκα 2, Αγ. Ιωάννης Πέντης

Με την υποστήριξη της

ABSOLUT.

Χορηγός Φιλοξενίας

Hilton Garden Inn
Athens Syntagma Athens

ONASSIS STEGI

www.apolafste.ypefthina.eneap.gr

Απολαύστε υπεύθυνα

Η διεθνής απομόνωση του Ιράν

Οι περιορισμένες συμμαχίες και τα όρια της διεθνούς στήριξης του Ιράν

Του **Πλάμεν Τόντσεφ***

Το Ιράν βρίσκεται αντιμέτωπο με αυστηρές δυτικές κυρώσεις εδώ και πολλά χρόνια, κυρίως λόγω της επιδίωξής του να αποκτήσει πυρηνικά όπλα, αλλά και εξαιτίας της βαναυσότητας του θεοκρατικού καθεστώτος του. Ως αποτέλεσμα, η Ισλαμική Δημοκρατία συνεργάζεται με σχετικά λίγα κράτη, ως επί το πλείστον αυταρχικά. Οι δε σύμμαχοι («πληρεξούσιοι») του Ιράν είναι παραστρατιωτικές οντότητες και, όλως τυχαίως, σιιτικές – με μόνη εξαίρεση τη Χαμάς που είναι παραφυάδα της σουνιτικής Μουσουλμανικής Αδελφότητας.

Οι σχέσεις του Ιράν με άλλες χώρες μπορούν να παρουσιαστούν ως ομόκεντροι κύκλοι. Οι πλησιέστεροι εταίροι της Τεχεράνης είναι, χωρίς αμφιβολία, η Κίνα και η Ρωσία, ενώ σε κάποια απόσταση ακολουθεί η Ινδία. Σημειώνεται ότι, εκτός από την παραδοσιακή αντιπαράθεση με τις ΗΠΑ, τεταμένες είναι οι σχέσεις της Ισλαμικής Δημοκρατίας και με πολλές γειτονικές της χώρες. Η τρέχουσα κρίση έχει επιτείνει την απομόνωση του Ιράν, το οποίο αισθάνεται εγκαταλειμμένο από όλους, αλλά δεν έχει παρά να αναζητήσει τα αίτια αυτής της εξέλιξης στο καθεστώς του και τις στρατηγικές προτεραιότητές του.

Σχέσεις με την Κίνα και τη Ρωσία

Η στενότερη εταιρική σχέση του Ιράν είναι με την Κίνα. Το 2021 η Τεχεράνη και το Πεκίνο υπέγραψαν συμφωνία 25ετούς διάρκειας για κινεζικές επενδύσεις στο Ιράν αξίας 400 δισ. δολαρίων. Ωστόσο, το πλήρες κείμενο ουδέποτε δημοσιοποιήθηκε, πιθανώς γιατί περιέχει πολλούς επαχθείς όρους για την ιρανική πλευρά. Αυτός είναι πιθανότατα ο λόγος για τον οποίον ο όγκος των επενδύσεων παραμένει μικρός και οι διμερείς οικονομικές σχέσεις επικεντρώνονται σχεδόν αποκλειστικά στις εξαγωγές υδρογονανθράκων. Η Κίνα απορροφά έως και το 90% του ιρανικού αργού πετρελαίου – σε πολύ χαμηλές τιμές – και ουσιαστικά προσφέρει σωσίβιο στο θεοκρατικό καθεστώς. Ταυτόχρονα, υπάρχουν αρκετές αναφορές ότι η Κίνα έχει προμηθεύσει το Ιράν με στρατιωτικό υλικό και τεχνολογίες διπλής χρήσης, έστω και με πλάγιους τρόπους. Σημειώνεται ότι οι ισραηλινές ένοπλες δυνάμεις IDF έχουν ανακαλύψει στη Λωρίδα της Γάζας πολλά όπλα κινεζικής προέλευσης, για τα οποία εικάζεται βασίμως πως κατέληξαν στα χέρια της Χαμάς μέσω του ιρανικού καθεστώτος. Από πέρυσι το Ιράν χρησιμοποιεί το κινεζικό σύστημα γεοσεντοπισμού και πλοήγησης BeiDou, που είναι απαραίτητο κατά την εκτόξευση πυραύλων και drones.

Η Τεχεράνη και η Μόσχα είχαν πάντοτε στενούς δεσμούς, από την εποχή της πάλαι ποτέ Σοβιετικής Ένωσης. Σήμερα, το Ιράν και η Ρωσία έχει στρατηγική εταιρική σχέση, παρότι αυτή δεν προβλέπει αμοιβαία στρατιωτική συνδρομή. Οι δύο χώρες συνεργάζονται πολλά χρόνια τώρα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, με τη Ρωσία να συνδράμει τις ιρανικές αρχές για την κατασκευή του πυρηνικού σταθμού Bushehr. Ταυτόχρονα, η Μόσχα έχει δεχθεί πολύ ουσιαστική βοήθεια από το Ιράν, το οποίο έχει προμηθεύσει τη Ρωσία με τα δικά του μη επανδρωμένα αεροσκάφη Shahed και Mohajer, αλλά και με την αντίστοιχη τεχνολογία, προκειμένου η ρωσική πολεμική βιομηχανία να παράγει μεγάλες ποσότητες drones για τον πόλεμο στην Ουκρανία. Υπενθυμίζεται ότι, με την υποστήριξη της Μόσχας και του Πεκίνου, το Ιράν κατέστη πλήρες μέλος του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης το 2023 και της ομάδας BRICS έναν χρόνο αργότερα. Ωστόσο, οι δύο κυριότεροι εταίροι της Τεχεράνης είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικοί για τη σημερινή συγκυρία και, ενώ δεν χάνουν ευκαιρία να καταγγείλουν την αμερικανοϊσραηλινή επίθεση, αποφεύγουν επιμελώς να εμπλακούν στις εχθροπραξίες στο πλευρό της Τεχεράνης. Ή, τουλάχιστον, αποφεύγουν να φανερί ότι παρέχουν κάποια στρατιωτική βοήθεια στο Ιράν.

Σχέσεις με την Ινδία

Το Νέο Δελχί βλέπει το Ιράν ως κρίσιμο ενδιάμεσο σταθμό για τη σύνδεση της Ινδίας με τις αγορές της Κεντρικής Ασίας και της Ευρώπης. Γι' αυτόν τον λόγο έχει επενδύσει στο λιμάνι Chabahar στην Αραβική Θάλασσα και την κατασκευή σιδηροδρομικής γραμμής προς το Ζαχεντάν στην ενδοχώρα του Ιράν, με την προοπτική οι εμπορευματικές ροές να επεκταθούν βορειότερα προς την Κασπία Θάλασσα, τη Ρωσία και την ευρύτερη περιοχή. Συγχρόνως, το Νέο Δελχί εναποθέτει ελπίδες στον διάδρομο Ινδία-Μέση Ανατολή-Ευρώπη (IMEC), μέσω της Αραβικής Χερσονήσου, της Ιορδανίας και του Ισραήλ. Ωστόσο, εν μέσω του πολέμου που διεξάγεται στην περιοχή αυτή την περίοδο, η Ινδία αναγκάζεται να κρατήσει αποστάσεις από το Ιράν που βομβαρδίζει τις μοναρχίες του Κόλπου και στην παρούσα φάση καθιστά αδύνατη τη συζήτηση γι' αυτό το φιλόδοξο σχέδιο συνδεσιμότητας μεταξύ του Ινδικού Ωκεανού και της Ανατολικής Μεσογείου. Χαρακτηριστική είναι η πρόσφατη δήλωση αξιωματούχου των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων ότι θα χρειαστούν δεκαετίες ώστε να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη μεταξύ της Τεχεράνης και των αραβικών κρατών που έχει στοχοποιήσει.

Σχέσεις με άλλες γειτονικές χώρες

Δεν είναι πολύ καλύτερες οι σχέσεις του Ιράν και με άλλες γειτονικές χώρες. Με το Πακιστάν μοιράζεται την περιοχή Βελουχιστάν, η οποία αποτελεί παραδοσιακή πηγή έντασης, λόγω της αυτονομιστικής ατζέντας διαφόρων παραστρατιωτικών ομάδων. Στις σχέσεις μεταξύ της Τεχεράνης και του Μπακού πάντα υποβόσκει κάποια καχυποψία, δεδομένης της παρουσίας πολύ μεγάλης αμερικανικής κοινότητας στο Ιράν, της τάξεως των 20 εκατομμυρίων. Έναντι της Τουρκίας δυτικά, η στάση του Ιράν παγίως είναι εν πολλοίς ανταγωνιστική. Η Αγκυρα δεν έκρυψε ποτέ την αντιπαράθεσή της με το υποστηριζόμενο από την Τεχεράνη καθεστώς του Ασαντ στη Συρία και τώρα αισθάνεται δικαιωμένη, ενώ το Ιράν έχει χάσει τον πιο σημαντικό «πληρεξούσιο» του στη Μέση Ανατολή. Εάν, όμως, κάτι ενώνει τους δύο γείτονες, είναι η κοινή ανησυχία τους για τη δραστηριοποίηση κουρδικών στρατιωτικών μονάδων, οι οποίες φέρονται να εντάσσονται σε ανομολόγητα σχέδια του Ισραήλ και των ΗΠΑ ως boots on the ground εν όψει ενδεχόμενων χερσαίων επιχειρήσεων στο Ιράν.

Η κρίση της Ιστορίας

Είναι ολοφάνερο ότι η Ισλαμική Δημοκρατία βρίσκεται σε πολύ μια δύσκολη και ταραχώδη γωνιά του πλανήτη, με πλήθος ιστορικών εκκρεμοτήτων και πολλαπλές παρεμβάσεις των μεγάλων δυνάμεων. Η αμερικανοϊσραηλινή επίθεση δεν αποτελεί εξαίρεση και σίγουρα θα κριθεί αυστηρά από τους ιστορικούς του μέλλοντος. Όπως αυστηρά θα κριθεί και η επιλογή της ιρανικής ηγεσίας να κρατήσει όμηρο ολόκληρο τον Περσικό Κόλπο, αν όχι το σύνολο της υφηλίου διά της ενεργειακής κρίσης. Η επιδίωξη του ιερατείου της Τεχεράνης να εκβιάσει όλη τη διεθνή κοινότητα με τον βομβαρδισμό γειτονικών χωρών, το κλείσιμο των Στενών του Ορμούζ και τις απειλές για τρομοκρατικά χτυπήματα, μπορεί να συμβάλει στην επιβίωση του θεοκρατικού καθεστώτος, αλλά δείχνει και το αποκρουστικό πρόσωπό του. Διότι αυτό είναι το θεμελιώδες πρόβλημα του Ιράν. Ενα κράτος που είναι δομημένο πάνω στη θρησκεία, βασίζεται στον φανατισμό και έχει ως κινητήριο δύναμη την εχθροπάθεια δεν μπορεί παρά να βρεθεί απομονωμένο διεθνώς. **Α**

* Ο Πλάμεν Τόντσεφ είναι επικεφαλής του Τμήματος Ασιατικών Σπουδών στο Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (ΙΔΟΣ)

Η επέκταση της νέας μεσανατολικής ανάφλεξης στον πολύπαθο Λίβανο ήταν αναμενόμενη. Η σιιτική οργάνωση Χεζμπολάχ δεν μπορούσε να μείνει αδιάφορη τη στιγμή που η Τεχεράνη, η παγκόσμια μητρόπολη του σιιτικού Ισλάμ, βομβαρδίζεται από τους «σιωνιστές και Αμερικανούς εχθρούς» και όταν ο ανώτατος θρησκευτικός ηγέτης Χαμενεϊ σκοτώνεται από ισραηλινή πυραυλική επίθεση για να συναντήσει στον παράδεισο τον Ναοράλα, τον μεγάλο ηγέτη της Χεζμπολάχ, που είχε δολοφονηθεί στη Βηρυτό πριν ενάμισι χρόνο.

Ο Λίβανος βρίσκεται ξανά στο μάτι του κυκλώνα, με εκατοντάδες νεκρούς, εκατοντάδες χιλιάδες εκτοπισμένους και τεράστιες υλικές καταστροφές, μόλις δεκαοκτώ μήνες μετά την προηγούμενη ισραηλινή επίθεση και τους βομβαρδισμούς τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο του 2024. Η συντριπτική πλειονότητα των υποστηρικτών της Χεζμπολάχ ανήκει στη σιιτική μειονότητα της χώρας. Υπολογίζεται ότι σήμερα είναι η μεγαλύτερη μειονότητα, αλλά απέχει πολύ από να είναι πλειονότητα. Ας σημειωθεί ότι η τελευταία απογραφή με καταγραφή της θρησκευτικής ταυτότητας έγινε το 1932. Έκτοτε κανείς δεν τολμά να ανοίξει το κουτί της Πανδώρας, αφού, για τα ανώτατα και ανώτερα πολιτικά και κρατικά αξιώματα, ισχύει ο κανόνας της εκ των προτέρων κατανομής τους ανάλογα με το μέγεθος των 18 αναγνωρισμένων θρησκευτικών κοινοτήτων. Στις τελευταίες εκλογές του 2022 το κόμμα της Χεζμπολάχ συγκέντρωσε το 19,8% των ψήφων και κατέλαβε 15 από τις 128 έδρες του Κοινοβουλίου. Γιατί οι πολίτες και η κυβέρνηση του Λιβάνου δεν αποτρέπουν τις δυνάμεις της Χεζμπολάχ από τις επιθέσεις τους εναντίον του Ισραήλ, οι οποίες προκαλούν μαζικά αντίποινα και μεγάλες καταστροφές σε μια χώρα που έχει ήδη υποστεί τα πάνδεινα τα τελευταία χρόνια;

Η απάντηση είναι διττή: το αρχαϊκό και αναποτελεσματικό σύστημα πολιτικής οργάνωσης της χώρας δεν επιτρέπει την ύπαρξη ενός ισχυρού κράτους που θα είναι σε θέση να επιβάλει τον νόμο, τη θέληση, δηλαδή, της πλειοψηφίας. Ο δεύτερος λόγος είναι ότι το «κόμμα του Θεού» (κυριολεκτική σημασία της λέξης «Χεζμπολάχ» στα αραβικά) κατόρθωσε, από το τέλος του εμφυλίου πολέμου το 1992 μέχρι τον θάνατο του ηγέτη του Ναοράλα, να αυξάνει προοδευτικά την πολιτική του επιρροή και τη στρατιωτική του ισχύ, ώστε τελικά να κυριαρχήσει πολιτικά και στρατιωτικά σε ολόκληρο τον πολυθρησκευτικό Λίβανο, παρότι δεν στηρίζεται σε μια κυρίαρχη θρησκευτική κοινότητα της χώρας.

Στο τέλος του δεκαπενταετούς εμφυλίου πολέμου συμφωνήθηκε ο αποπλισμός όλων των πολιτοφυλακών, με την εξαίρεση της Χεζμπολάχ, προκειμένου να συνεχίσει τον αγώνα για την απελευθέρωση των κατεχομένων από το Ισραήλ εδαφών στον νότιο Λίβανο. Το ισλαμιστικό κίνημα, από τοπικό ένοπλο κίνημα, αναδείχθη-

Ο πόλεμος στη μέση ανατολή και ο Λίβανος

Ο ρόλος της Χεζμπολάχ και οι προκλήσεις για τη σταθερότητα του Λιβάνου

Της **Δημήτρη Κούρκουλα***

κε στο μεγαλύτερο πολιτικό κόμμα της πρόσφατης ιστορίας του Λιβάνου και σε μια από τις ισχυρότερες μη κρατικές ένοπλες οργανώσεις παγκοσμίως. Σύμφωνα με δήλωση του ίδιου του Ναοράλα λίγο πριν δολοφονηθεί, η ένοπλη πτέρυγα της Χεζμπολάχ διαθέτει 100.000 μαχητές και εκτιμάται ότι διαθέτει 150.000 πυραύλους και ρουκέτες, που υποστηρίζονταν από ένα εκτεταμένο δίκτυο υπόγειων τούνελ.

Οι σχέσεις του σιιτικού κινήματος με την Τεχεράνη ήταν από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής του πολύ στενές. Το 1982 το Ιράν έστειλε 1.200 φρουρούς της επανάστασης στον Λίβανο, στην κοιλάδα Μπεκάα, για να οργανώσουν και να εκπαιδεύσουν στελέχη της σιιτικής οργάνωσης. Η στιγμή του μεγάλου θριάμβου για τη Χεζμπολάχ έφτασε το 2000, όταν το Ισραήλ αποσύρθηκε από τα κατεχόμενα εδάφη, κάτω από την πίεση των σιιτών μαχητών και τις μεγάλες απώλειες που επέφεραν στον ισραηλινό στρατό. Η αποχώρηση γιορτάστηκε ως μεγάλη νίκη έναντι του Ισραήλ και το γόπτρο της Χεζμπολάχ ανέβηκε κατακόρυφα σε πολλές αραβικές και μουσουλμανικές χώρες. Οι ελπίδες των

Λιβανέζων πολιτών αναπτερώθηκαν – πίστεψαν ότι είχε φτάσει η ώρα για τον αφοπλισμό της Χεζμπολάχ και την επικράτηση της ειρήνης. Με τη βοήθεια του Ιράν και της συμμάχου Συρίας βρέθηκε ένα διπλωματικό πρόσχημα για να συνεχιστεί ο εξοπλισμός της Χεζμπολάχ και να διαφυσθούν οι ελπίδες.

Πολλοί παρατηρητές πιστεύουν ότι η αρχή του τέλους της κυριαρχίας της Χεζμπολάχ στον Λίβανο ξεκίνησε με την τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς στο νότιο Ισραήλ, στις 7 Οκτωβρίου του 2023, και την αλληλεγγύη που έσπευσε να δείξει η σιιτική οργάνωση, αρχίζοντας πάλι να εκτοξεύει ρουκέτες προς το βόρειο Ισραήλ. Η πρωτοφανής ισραηλινή επιχείρηση της έκρηξης των βομβητών και οι μαζικές πυραυλικές επιθέσεις εξουδετέρωσαν πολλά από τα στελέχη της οργάνωσης και κατέστρεψαν μέρος του οπλοστασίου του.

Ακολούθησε ένα ισχυρό χτύπημα κατά της Χεζμπολάχ: η ανατροπή του καθεστώ-

τος Άσαντ στη Συρία, που αποτελούσε την μοναδική διόδο χερσαίου ανεφοδιασμού με όπλα από το Ιράν. Η Χεζμπολάχ έσπευσε από την πρώτη στιγμή της σουνιτικής εξέγερσης στη Συρία να συνδράμει το καθεστώς Άσαντ για την αιματηρή καταστολή της.

Η πολιτική και στρατιωτική αποδυνάμωση της Χεζμπολάχ άνοιξε τον δρόμο για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας στον Λίβανο στις αρχές του 2025, έπειτα από ατελέσφορες προσπάθειες δύο και πλέον χρόνων. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η νέα κυβέρνηση έχουν φιλοδυτικό και φιλοευρωπαϊκό προσανατολισμό και προσπαθούν να αποτρέψουν την εμπλοκή της χώρας στον πόλεμο Ισραήλ-Ιράν, χωρίς μέχρι σήμερα να έχουν κατορθώσει να επιβάλουν τις αποφάσεις τους.

Η στρατιωτική δύναμη και η ακτινοβολία της Χεζμπολάχ έχει μεν μειωθεί δραματικά, δεν παύει όμως να παραμένει ένας πολιτικός και στρατιωτικός παίκτης, ικανός να επιβάλει τη δική του

ατζέντα, σέρνοντας ακόμα μια φορά τον Λίβανο σε μια πολεμική σύρραξη. Συντονίζεται και ευθυγραμμίζεται με την πολιτική της Τεχεράνης αλλά διαθέτει και γερές ρίζες στη σιιτική κοινότητα του Λιβάνου και ένα εξαιρετικά εκτεταμένο δίκτυο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, με πολλά νοσοκομεία, σχολεία και άλλα βασικά έργα υποδομής, που το παραδοσιακά αδύναμο κράτος του Λιβάνου δεν μπορούσε να παρέχει.

Το μεγάλο στοίχημα που θα κρίνει το μέλλον της χώρας των κέδρων είναι ο περιορισμός της δράσης της Χεζμπολάχ, ώστε ο Λίβανος να μην οδηγηθεί σε μια άνιση πολεμική σύγκρουση με το Ισραήλ. Την ίδια στιγμή η κυβέρνηση της χώρας πρέπει να κάνει τους αναγκαίους λεπτούς χειρισμούς, ώστε να αποφευχθεί μια ένοπλη εσωτερική σύγκρουση ανάμεσα στις δυνάμεις της Χεζμπολάχ και στις κρατικές δυνάμεις, κάτι που θα ξανάφερνε στο προσκήνιο τον εφιάλτη του πολυετούς εμφυλίου πολέμου. **Α**

* Ο Δημήτρης Κούρκουλας διετέλεσε υφυπουργός Εξωτερικών. Την περίοδο 1997-2001 υπηρέτησε ως Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον Λίβανο. Πρόσφατα κυκλοφόρησε το βιβλίο του «Λίβανος. Μια ξεχωριστή χώρα», από τις εκδόσεις Μεταίχμιο.

● ●
Το μεγάλο στοίχημα που θα κρίνει το μέλλον της χώρας των κέδρων είναι ο περιορισμός της δράσης της Χεζμπολάχ, ώστε ο Λίβανος να μην οδηγηθεί σε μια άνιση πολεμική σύγκρουση με το Ισραήλ
● ●

Φεστιβάλ της άνοιξης στο Μέγαρο

Constellation Choir and Orchestra
Sir John Eliot Gardiner
Πασχαλινό ορατόριο και καντάτες του Μπαχ

3.4.26

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

© Hans van der Woerd

Υποστηρικτής: ΣΤΑΣΥ

Χορηγοί Επικοινωνίας

EPT, ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 103.7, ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 90.9, KOSMOS 93.6, ATTICA MEDIA GROUP, ΔΙΕΣΗ 101.3, GALAXY 92, CNN.GR, CULTURENOW.GR

Μένει πλέον μόνιμα στην «Πόλη των Αγγέλων». Από το Studio City, ανάμεσα σε φαράγγια, στούντιο, πάρτι μουσικών και κυριακάτικες μυστικές συναυλίες, η **Μόνικα** κάνει update στην ATHENS VOICE για τη ζωή της στην πόλη, τις διαδρομές που την εμπνέουν και τις μικρές καθημερινές στιγμές. Εκεί γεννήθηκε και το νέο της τραγούδι «L.A. Like a Song», το οποίο λειτουργεί σαν μικρή κινηματογραφική καρτ ποστάλ της πόλης και κυκλοφορεί από τη Sony Music Greece, έπειτα από τρία ολόκληρα χρόνια, σε συνεργασία με μέλη των El Michels Affair και Menahan Street Band.

Ζω στο Studio City, μια πολύ ήσυχη και οικογενειακή γειτονιά στο Λος Άντζελες, γεμάτη όμορφα σπίτια και πολύ πράσινο. Έχει κάτι από παλιά αμερικανική πόλη: χαμπλά μαγαζιά δεξιά κι αριστερά, καφέ, μικρά εστιατόρια και ανθρώπους που περπατούν στον δρόμο – κάτι μάλλον σπάνιο για το L.A. Βρισκόμαστε ακριβώς πίσω από τα Hollywood Hills, οπότε, παρότι ζούμε στο Valley και σε μια σχετικά ήρεμη περιοχή, σε 15 λεπτά μπορείς να βρεθείς στη μέση της τρέλας του Χόλιγουντ, για ποτό, συναυλίες ή κάποιο event, διασχίζοντας τη Laurel Canyon ή τη Mulholland Drive. Η Ventura Boulevard, ο κεντρικός δρόμος του Studio City, είναι λίγο σαν μια μικρή λεωφόρος ζωής. Εκεί βρίσκονται τα περισσότερα μαγαζιά της γειτονιάς και συχνά την περπατώ για καθημερινές δουλειές. Από το σπίτι πηγαίνω με τα πόδια στο Trader Joe's. Τα πάντα σ' αυτό το μέρος είναι εκπληκτικά, από τα προϊόντα μέχρι τη χαλαρή, σχεδόν γιορτινή ατμόσφαιρα. Ανηφορίζοντας τη Laurel Canyon φτάνω στο Fryman Canyon Trail, ένα πανέμορφο μονοπάτι για πεζοπορία. Είναι από εκείνα τα σημεία που σου θυμίζουν πόσο κοντά σε μια τεράστια πόλη μπορεί να βρίσκεται η φύση. Εκεί που πριν από λίγο με τρέλαινε ο θόρυβος και η κίνηση των αυτοκινήτων, με τα cybertrucks να γεμίζουν τους δρόμους, μέσα σε τρία λεπτά βρίσκομαι στο βουνό. Κάθε πρωί, με τα Today's Top Hits στ' ακουστικά, αφιερώνω μισή ώρα για περπάτημα στο Fryman ή για τρέξιμο στο Silver Triangle, μια επίπεδη και πανέμορφη γειτονιά, ιδανική για τρέξιμο.

Οι περισσότεροι φίλοι μου ζουν στο Los Feliz, οπότε αρκετές φορές μέσα στην εβδομάδα παίρνω τον U.S. Route 101 και κατευθύνομαι προς το Griffith Park. Εκεί έχω τρία πολύ αγαπημένα σημεία. Το πρώτο είναι το Trail Cafe, απ' όπου παίρνω πάντα τον πρώτο καφέ της μέρας. Μετά είναι τα Vermont Canyon Tennis Courts. Για κάποιον λόγο, εκεί παίζω πάντα το καλύτερο τένις. Περιτριγυρισμένα από πράσι-

νο και καθαρό αέρα, αυτά τα γήπεδα έχουν κάτι το μαγικό. Και φυσικά το Griffith Observatory. Ένα τόσο ξεχωριστό μέρος, ανοιχτό για το κοινό, το οποίο κάθε φορά που το επισκέπτομαι με κάνει να βυθίζομαι για λίγο στην ιστορία του σύμπαντος. Όταν τελικά βγαίνω πάλι στο πάρκο, στέκομαι και κοιτάζω το Hollywood Sign που υψώνεται μακριά στους λόφους. Επιστρέφοντας στο σπίτι, σχεδόν πάντα σταματώ στο Amoeba Music στη Sunset Boulevard. Είναι ένας παράδεισος για όποιον αγαπά τη μουσική. Εκεί μπορείς να βρεις σχεδόν τα πάντα. Τον τελευταίο καιρό χάνομαι στους ασιατικούς δίσκους – ειδικά από την Ιαπωνία. Τα synths που χρησιμοποιούν σ' αυτές τις χώρες έχουν κάτι απίστευτα συναρπαστικό. Τέλος, ένα από τα πιο αγαπημένα μου μέρη στην Καλιφόρνια είναι το Malibu. Για να φτάσω εκεί περνάω μέσα από το Calabasas και το Liberty Canyon. Η διαδρομή είναι φανταστική. Δυνατά η μουσική στο αυτοκίνητο και φύγαμε... Είναι μάλιστα η διαδρομή στην οποία συχνά δοκιμάζω τα demos μου ή μου έρχονται καινούργιες μουσικές ιδέες. **Παρκάρω** και περπατώ στο Malibu Pier – εκεί όπου πριν από 12 χρόνια με τον άντρα μου κάναμε τη μικρή γιορτή του γάμου μας. Τα Σαββατοκύριακα ερχόμαστε εδώ οικογενειακά και κολυμπάμε στη θάλασσα δίπλα στο Pier, που, με κάποιον τρόπο, μας θυμίζει λίγο Ελλάδα. Μετά συνήθως κάνουμε μια στάση στο Aviator Nation για λίγο shopping, καμιά φορά και για κάποιο live. Ύστερα επιστρέφουμε σπίτι, οδηγώντας πλάι στον ωκεανό, με το πλιοβασιλέμα να κλείνει τη μέρα.

Κυριακές βράδυ συνήθως βρίσκομαι στο Petit Ermitage, ένα boutique ξενοδοχείο, όπου ο φίλος μου Aaron Byrd οργανώνει τα Byrd Series. Πρόκειται για shows περίπου μίας ώρας, στα οποία δεν ξέρει κανείς ποτέ από πριν τι θα ακούσει ή τι θα δει. Το κοινό είναι 20-30 άτομα κάθε φορά, σε ένα μικρό δωμάτιο. Απαγορεύονται τα κινητά, οι φωτογραφίες και τα βίντεο, ώστε όλοι να συνδεθούν πραγματικά με την τέχνη που γεννιέται εκείνη τη στιγμή. Πριν από κάποια χρόνια έπαιξα κι εγώ σ' ένα από τα Byrd Series έπειτα από κάλεσμα του Aaron, ο οποίος τότε δούλευε και στον ραδιοφωνικό σταθμό KCRW. Ήταν μια φανταστική εμπειρία, ίσως ένα από τα καλύτερα live μου. Από τότε γίναμε φίλοι και, παρόλο που αυτά τα events είναι μόνο για members του club, είμαι αρκετά τυχερή ώστε να υπάρχει πάντα μια μικρή θέση για μένα. Έτσι, κάθε Κυριακή ανακαλύπτω απίστευτη μουσική, ποίηση ή θέατρο μέσα σ' εκείνο το τόσο κινηματογραφικό δωμάτιο που σε ταξιδεύει στον χρόνο.

Στο Λος Άντζελες, μέσα στην εβδομάδα γίνονται συνεχώς events. Λίγες μέρες πριν βρέθηκα σε έναν πολύ ιδιαίτερο βιομηχανικό χώρο, όπου η Lykke Li παρουσίασε τον καινούργιο

ΤΟ «L.A. LIKE A SONG» ΓΡΑΦΤΗΚΕ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΙΑΣ ΠΟΛΗΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΚΑΠΟΤΕ ΝΑ ΜΟΥ ΗΤΑΝ ΞΕΝΗ, ΑΛΛΑ ΕΔΩ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ

της δίσκο. Ήμασταν η ίδια παρέα με την οποία κάναμε το event στο Dresden με την Chloe Fineman, όπου τραγουδήσαμε και χορέψαμε – χαμός. Εδώ όμως δεν είχε καθόλου live. Περίμενα ότι η Li θα τραγουδούσε, αλλά τελικά απλώς είπε λίγα λόγια στο μικρόφωνο και μας έβαλε ν' ακούσουμε τον δίσκο στα πκεία του χώρου. Η ακουστική ήταν μάλλον χαοτική και δεν καταλαβαίναμε και πολλά, αλλά είχε ωραίο κόσμο και χάρηκα που την είδα χαρούμενη μετά από τόσο καιρό προετοιμασίας για τη δουλειά της.

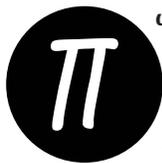
Τις προάλλες, ο φίλος μου Tommy Brenneck έκανε ένα πάρτι στο στούντιό του στην Pasadena. Ο Tommy είναι από την παλιοπαρέα μου στη Νέα Υόρκη – με αυτούς γράψαμε το «Secret in the Dark» πριν από χρόνια – και πλέον έχει μετακομίσει στο Λος Άντζελες γιατί παντρεύτηκε μια Ελληνοαμερικανίδα. Στο πάρτι βρήκα τόσο πολλούς παλιούς φίλους: τον Cochemea Gastelum, τον Jared Tankel, τον Max. Με όλους αυτούς κάποτε είχαμε παίξει σε μια συναυλία μου στο Ηρώδειο και μετά είχαμε πάει στο εξοχικό μου στο Άστρος, περνώντας μερικές αξέχαστες μέρες. Ήταν ένα μικρό reunion που δεν περίμενα – και το πιο ωραίο είναι ότι όλοι αυτοί πλέον ζουν στο Λος Άντζελες. Οπότε ποιος ξέρει; Ίσως σύντομα να βρεθούμε ξανά σ' ένα στούντιο, γράφοντας καινούργιες μουσικές.

Ένα άλλο βράδυ, μέσα στις γιορτές, ο καλός μου φίλος και υπερταλαντούχος παραγωγός και ενορχηστρωτής Oliver Hill –που δουλεύει με τους Father John Misty, The Marias κ.ά.– και η γυναίκα του μας κάλεσαν στο σπίτι τους για ένα πάρτι. Δεν περίμενα, βέβαια, ότι το πάρτι αυτό θα ήταν ουσιαστικά μια συναυλία που περιλάμβανε χορωδία και 30 άτομα ορχήστρα μέσα στο σαλόνι τους. Φίλοι και γνωστοί του ζευγαριού, οι περισσότεροι μουσικοί ή άνθρωποι της τέχνης, τραγούδησαν γιορτινές μελωδίες κι έπαιξαν έργο του Τσαϊκόφσκι σε ένα είδος read-and-play challenge. Ήταν φανταστικά. Στα μάτια των μουσικών –τελείστες, βιολιστές, τρομπόνια – έβλεπε τον ενθουσιασμό, αλλά κάπου κάπου και τον τρόμο, λες και βρίσκονταν σε τρενάκι roller coaster.

Το Λος Άντζελες είναι μια πολύ όμορφη πόλη που μου χαρίζει έμπνευση και δράση. Κάποιες φορές νοσταλγώ πολύ την Ελλάδα, αλλά μετά σκέφτομαι πόσο τυχερή είμαι που είχα την ευκαιρία να γυρίσω εδώ και να συνεχίσω να διαμορφώνω εκείνο το μουσικό κομμάτι του εαυτού μου που τόσο αυθόρμητα εκφράζεται μέσα απ' τον φρέσκο αέρα αυτής της πόλης. Έτσι κάπως γράφτηκε και το «L.A. Like a Song», μέσα από την καρδιά μου, για την αγάπη μιας πόλης που μπορεί κάποτε να μου ήταν ξένη, αλλά εδώ και πολλά χρόνια αποτελεί το δεύτερο σπίτι μου. Ελπίζω να μπορέσω να εξελιχθώ αρκετά και σύντομα να μοιραστώ όμορφες εμπειρίες ξανά μαζί σας.

Η ΜΟΝΙΚΑ ΣΤΕΛΝΕΙ e-mail ΑΠΟ ΤΟ ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ

Επιμέλεια: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

ώς θα έμοιαζε ένα μουσικό δείπνο με οκτώ γυναικείες φωνές, vintage αισθητική, διασκευές αγαπημένων κλασικών ελληνικών τραγουδιών και νέες «γεύσεις»; Αυτή είναι η ιδέα πίσω

από το νέο άλμπουμ «*Μουσικός Δείπνος*» του **Monsieur Minimal**, που παντρεύει γνώριμες μελωδίες με μια φρέσκια, σύγχρονη ματιά.

Ο **Monsieur Minimal**, aka Χρήστος Τσιτρούδης, μεγάλωσε στα Γιαννιτσά, σε μια αγροτική οικογένεια, και τα παιδικά του χρόνια ήταν γεμάτα παιχνίδι στις γειτονιές της υπαίθρου, ανέμελα κι ελεύθερα. Η πρώτη του επαφή με τη μουσική ήταν περίπου στην ηλικία των τριών, τότε που ξεκίνησε να τραγουδάει στο σπίτι, ενώ στα επτά του ασχολήθηκε με τον πρωταθλητισμό στην ενόργανη γυμναστική. Τελικά, η εφηβεία τον βρήκε με μια κιθάρα στα χέρια, παρότι με τους *Vitamins*, το πρώτο του συγκρότημα. Από τότε, και μέσα από το καλλιτεχνικό του alter ego, διαμόρφωσε μια ξεχωριστή μουσική ταυτότητα στην ελληνική pop σκηνή. Η αισθητική και ο ήχος του, που ισορροπούν ανάμεσα στο σύγχρονο και το ρετρό, δημιουργούν αυτή τη χαρακτηριστική ατμόσφαιρα νοσταλγίας που έχει συνδεθεί με πολλά από τα τραγούδια του. Με αφορμή το νέο του πρότζεκτ, μιλήσαμε μαζί του για τις επιρροές του, τη μουσική του διαδρομή και τη φιλοσοφία πίσω από το ιδιαίτερο αυτό «τραπέζι».

— Πριν μιλήσουμε για τον **Monsieur Minimal**, θα θέλαμε να γνωρίσουμε λίγο καλύτερα τον Χρήστο...

Είχα πολύ όμορφα παιδικά χρόνια, με ατελείωτο παιχνίδι στην υπαίθρο και στις γειτονιές. Από τα 7 έως τα 14 έκανα πρωταθλητισμό στην ενόργανη γυμναστική, όμως στη συνέχεια με κέρδισε η μουσική. Στην εφηβεία άκουγα και έπαιζα κυρίως grunge με την μπάντα μου. Σπούδασα Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, με μοναδικό σκοπό να «δραπετεύσω» από τα Γιαννιτσά. Για αρκετά χρόνια βιοπορίστηκα από αυτό. Παράλληλα, στη Θεσσαλονίκη όπου ζούσα τότε, σπούδασα Μουσική Τεχνολογία και Παραγωγή.

— Πότε συνειδητοποιήσες ότι η μουσική δεν είναι απλώς ένα ενδιαφέρον, αλλά ο δρόμος που ήθελες να ακολουθήσεις;

Από τότε που ξεκίνησα τα μαθήματα κιθάρας μου δημιουργήθηκε η ανάγκη να αρχίσω να «συνθέτω» δικές μου μελωδίες και τραγούδια. Η μουσική έγινε το φυσικό μου καταφύγιο, μέσα απ' αυτήν άρχισα να εκφράζομαι και να διαμορφώνομαι. Φυσικά, δεν έλειπαν και τα τρελά εφηβικά όνειρα. Πάντα έλεγα στους φίλους μου ότι κάποια στιγμή θέλω να βγάλω

έναν δίσκο. Ωστόσο, κατάλαβα ότι μπορούσα να ακολουθήσω επαγγελματικά τη μουσική μετά το 2007, όταν ήρθε η πρώτη διάκριση σ' έναν μουσικό διαγωνισμό που συμμετείχα. Στη συνέχεια ακολούθησε ο πρώτος δίσκος, και κάπως έτσι συνειδητοποίησα ότι υπήρξε σοβαρή απήχηση στο κοινό.

— Το **Monsieur Minimal** τι σημαίνει για σένα; Ήθελα πάντα να είμαι κύριος και απλός, τόσο στη μουσική μου όσο και ως άνθρωπος. Έτσι βρήκα ένα όνομα που να χωράει την απλότητα και την κομψότητα μαζί. Ο **Monsieur Minimal** είναι το alter ego που μου επιτρέπει να βλέπω τον κόσμο και τη μουσική πιο απλά και καθαρά.

— Τι θυμάσαι από την εποχή που κυκλοφόρησε το «*Lollipop*», το πρώτο σου άλμπουμ;

Ήταν το 2008, η εποχή της αθωότητας και η πρώτη πραγματική έκθεσή μου στο κοινό. Θυμάμαι να περνάω ατελείωτα βράδια στο στούντιο στα Γιαννιτσά, γεμάτος ενθουσιασμό και με την αίσθηση ότι είχα ανοίξει μια πόρτα που δεν θα έκλεινε ποτέ.

— Σήμερα, τι έχει αλλάξει στον τρόπο που γράφεις και συνθέτεις μουσική;

Στην αρχή έγραφα πιο αυθόρμητα, με μια σχεδόν παιδική λαχτάρα και, κυρίως, ακολουθώντας το συναίσθημα. Σήμερα, υπάρχει περισσότερη συνειδητότητα και καλύτερη μουσική κατάρτιση. Είμαι πιο ώριμος, τόσο συναισθηματικά όσο και ως μουσικός παραγωγός. Παρ' όλα αυτά, προσπαθώ να κρατώ ζωντανή τη σπίθα εκείνης της αρχικής ανεμελιάς και την αίσθηση της ελευθερίας που είχα όταν ξεκινούσα.

— Στα πιο προσωπικά τραγούδια, πώς ένα ιδιωτικό βίωμα μετατρέπεται σε κάτι που μπορεί να αγγίξει κι άλλους;

Η μουσική πολλές φορές λειτουργεί σαν καθρέφτης: βλέπεις εμένα, αλλά ταυτόχρονα μπορείς να δεις και τον εαυτό σου. Το «*Mother EP*» ήταν ένα προσωπικό, διαγαλαξιακό μήνυμα προς τη μητέρα μου, που έφυγε από τη ζωή το 2023. Ένιωσα την ανάγκη να της γράψω και να μελοποιήσω όλα αυτά που ένιωθα μετά την απώλειά της, χωρίς να σκέφτομαι κάτι άλλο.

— Έχεις συνεργαστεί με αρκετούς νέους καλλιτέχνες, όπως η Νεφέλη Φασούλη και η Σίλια Κατραλή. Τι είναι αυτό που σε εμπνέει στη νέα γενιά δημιουργών;

Η φωνή στα χέρια μου είναι ένα επιπλέον, αλλά βασικό, όργανο, το οποίο—όταν δεν μπορώ να ερμηνεύσω εγώ ένα κομμάτι— αναζητώ χωρίς κόμπλεξ σε κάποιον άλλον/άλλη καλλιτέχνη. Στην περίπτωση της Σίλιας, βέβαια, συνέβη το αντίστροφο, αφού μου ζήτησε η ίδια να συμμετέχω σε τραγούδι της. Η Σίλια μου βγάζει μια αθωότητα και μια «αφέλεια» που μου θυμίζει τα δικά μου πρώτα μουσικά βήματα. Όσο για τη Νεφέλη, πιστεύω πως είναι μια ώριμη λαϊκή

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΟΛΛΕΣ ΦΟΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΣΑΝ ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ: ΒΛΕΠΕΙΣ ΕΜΕΝΑ, ΑΛΛΑ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΔΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ

«Ο "Μουσικός Δείπνος" είναι μια ωδή στη γυναίκα»

Λίγο πριν κυκλοφορήσει το όγδοο άλμπουμ του, ο **Monsieur Minimal** μιλά για ζωή του, τις γυναίκες και τη μουσική

Της ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΔΑΚΗ - Φωτό: ΕΙΡΗΝΗ ΣΙΟΥΣΙΟΥΡΑ

Monsieur

Μινιμαλ

φωνή, με πολλές δυνατότητες, η οποία εξυπηρέτησε σε πολύ καλό βαθμό, με την ερμηνεία της, τη νέα εκδοχή του «Σπαστά Φιλιά», που συμπεριλαμβάνεται και στο νέο μου άλμπουμ. Νομίζω πως τελικά αυτό που ενώνει τις δυο τους είναι η απόλυτη πίστη στην προσωπική τους ταυτότητα.

— **Σύντομα κυκλοφορεί το νέο σου άλμπουμ «Μουσικός Δείπνος». Ποια είναι η ιδέα πίσω από αυτό το concept;**

Όσον αφορά τον τίτλο, πρόκειται για ένα λογοπαίγνιο που σκέφτηκα κατά τη διάρκεια της δημιουργίας του και τελικά αποφάσισα να το υιοθετήσω. Το φαντάστηκα σαν μια τελετουργία μουσικής συνάντησης ανάμεσα σε μένα και τις οκτώ γυναίκες που συμμετέχουν στο άλμπουμ. Δεν συμβολίζει κάτι συγκεκριμένο· είναι περισσότερο μια αισθητική επιλογή. Κάθε τραγούδι είναι σαν ένα διαφορετικό πιάτο, μια νέα «γεύση», μια άλλη προσέγγιση. Όλοι όσοι συμμετέχουν γίνονται, με έναν τρόπο, καλεσμένοι σ' αυτό το ιδιότυπο μουσικό δείπνο.

— **Γιατί σ' αυτό το άλμπουμ επιλέγεις αποκλειστικά γυναικείες φωνές;**

Ήθελα να δώσω σε κάποια από τα τραγούδια μου μια νέα διάσταση, «χαρίζοντάς» τα αποκλειστικά σε γυναίκες ερμηνεύτριες. Ίσως είναι και ένας τρόπος να τιμήσω τις γυναικείες μορφές που με έχουν διαμορφώσει μέχρι σήμερα. Ο «Μουσικός Δείπνος» περιλαμβάνει παλαιότερα αγαπημένα τραγούδια μου, τρεις διασκευές αξέχαστων κλασικών ελληνικών κομματιών, αλλά και δύο ολοκαίνουργια τραγούδια. Θα κυκλοφορήσει ψηφιακά και σε βινύλιο στις 20 Μαρτίου και θα είναι το όγδοο άλμπουμ της δισκογραφίας μου. Όλα τα κομμάτια του ερμηνεύονται από οκτώ ξεχωριστές φωνές, που δίνουν νέα πνοή και χαρακτήρα στις συνθέσεις, μέσα από νέες ενορχηστρώσεις και τη χαρακτηριστική vintage αισθητική που αγαπώ.

Στο άλμπουμ συμμετέχουν οι: Μαρία Παπαγεωργίου, Ανδριάννα Μπάμπαλη, Μαρίζα Ρίζου, Νατάσα Πανναράκη, Νεφέλη Φασούλη, Λόλα Γιαννοπούλου, Εύη Μάζη και Ερωφίλη Παναγιωταρέα.

— **Το «Τανγκό της Ηδονής» είναι η πρώτη γεύση που είχαμε από τον «Μουσικό Δείπνο»...**

Είναι ένα τραγούδι που είχε γραφτεί αρχικά για τη Χάρης Αλεξίου, όταν μου ζητήθηκε από τη δισκογραφική εταιρεία να γράψω για εκείνη. Δυστυχώς, αυτό δεν προχώρησε ποτέ, παρότι το κομμάτι της είχε αρέσει πολύ. Στη συνέχεια το απέδωσα στα αγγλικά και το ερμήνευσα μαζί με τη Rosey Blue στο άλμπουμ «Easter» το 2020. Τώρα, το ακούτε με τη φωνή της Λόλας Γιαννοπούλου, στην οποία βρήκα τελικά τον αισθησιασμό και την ερμηνεία που αναζητούσα. Ένωσα ότι μπορεί να παίξει το παιχνίδι ανάμεσα στον ερωτισμό και τη γοητεία του τάνγκο, χωρίς να καθεί η ευαισθησία του τραγουδιού.

— **Πιστεύεις ότι τα τραγούδια μπορούν να αποκτήσουν μια «δεύτερη ζωή» και να βρουν το κοινό τους στον κατάλληλο χρόνο;**

Φυσικά. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο υπάρχουν και οι διασκευές. Αν έχουν κάτι νέο να πουν, τότε τα τραγούδια συνεχίζουν να ταξιδεύουν και να υπάρχουν μέσα στον χρόνο, φτάνοντας και στις επόμενες γενιές.

— **Τι θα ήθελες να πάρει μαζί του ο ακροατής ακούγοντας τον «Μουσικό Δείπνο»;**

Ο «Μουσικός Δείπνος» είναι μια ωδή στη γυναίκα και σε όλες τις καλλιτέχνιδες που μου έκαναν την τιμή να ερμηνεύσουν μερικά από τα τραγούδια μου, δίνοντάς τους, η καθεμία με το δικό της ξεχωριστό νχόχρωμα, μια νέα ζωή. Θα χαιρόμουν λοιπόν αν κατάφερνα να μεταφέρω τον έρωτα, την αγάπη, τη συντροφιά, την ανεμελιά, το δικαίωμα στα όνειρα, την εσωτερική δύναμη, την αισιοδοξία, την τρυφερότητα και τον ρομαντισμό που αποπνέει το κάθε τραγούδι του «Μουσικού Δείπνου». Κόντρα στη μαυρίλα, την πεζότητα και τη σκληρή ωμότητα που μας επιβάλλει η νέα τάξη των πραγμάτων. **A**

Πνώρισα την Irene με αφορμή μια ραδιοφωνική διασκευή που ήθελα να κάνω για το stegi.radio, σε ένα βος κομμάτι του εμβληματικού συνθέτη του ελληνικού σινεμά Κώστα Καπνίσιου.

Το «Ωρες πικρές» ακούγεται στην ταινία του 1963 «Τα Παλιόπαιδα» και το ερμηνεύει η μοναδική Μαίρη Χρονοπούλου. Τη συνάντησα ξανά για την ATHENS VOICE με μια διαφορετική αφορμή: την κυκλοφορία του πρώτου επίσημου ελληνόφωνου single της, «Medusa», με τη συμμετοχή ενός άλλου παλιού μου φίλου, του Kareem Kalokoh, γνωστού ως ηγετική μορφή των ATH Kids.

— Ποια είναι η Irene; Πες μας την ιστορία σου. Γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Αθήνα. Ήμουν και είμαι ένα παιδί με πολλή περιέργεια για τους ανθρώπους και τον κόσμο. Σχεδόν από πέντ' έξι χρονών ένωθα την ανάγκη να εκφράζομαι δημιουργικά, κυρίως τραγουδώντας, και κάπως έτσι μπήκε η μουσική στη ζωή μου και πολύ αργότερα, σε φοιτητική ηλικία, το θέατρο. Δεν μεγάλωσα σε μουσική οικογένεια, οι γονείς μου δεν είχαν καμία σχέση με το αντικείμενο, όμως αγαπούσαν πολύ τους jazz ήχους, τη soul μουσική και το να αγοράζουν βινύλια. Είχαμε πάρα πολλούς δίσκους, κυρίως jazz και κλασικής μουσικής.

— Ξέρω ότι η μητέρα σου έχει καταγωγή από τη Δανία και τη Γροιλανδία. Πώς επηρεάζει αυτή η κουλτούρα τη μουσική σου;

Ναι, η μαμά μου είναι μισή Ινουίτ και μισή Ελληνίδα, από την Πελοπόννησο. Βέβαια, δεν θα έλεγα πως η μουσική μου είναι ένα ταξίδι ανάμεσα στους δυο αυτούς κόσμους. Αυτό που νιώθω πως με έχει επηρεάσει βαθιά από την κουλτούρα των Ινουίτ, σε ένα πιο γενικό πλαίσιο, είναι το ότι κληρονόμησα την αγάπη για τις ιστορίες, τη φύση και τον τρόπο που η μουσική μπορεί να εκφράσει συναισθήματα χωρίς λόγια – κάτι που βρίσκω πολύ soulful. Είμαι ευαίσθητη και παρατηρητική, αυτό επηρεάζει κάποιες φορές το πώς γράφω, θέλω να μπορώ να βλέπω αυτά που βρίσκονται κάτω από την επιφάνεια. Σίγουρα όμως αυτή η σύνθεση διαφορετικών κόσμων δεν είναι απόλυτα αυτό που θα παρατηρήσεις σ' εμένα με μια πρώτη ματιά. Το «ποια είμαι» και το τι θέλω να εκφράσω μέσα από τη δουλειά μου έχει διαμορφωθεί κυρίως από προσωπικές μου εμπειρίες και επιλογές.

— Η κουλτούρα των Ινουίτ συνδέεται πολύ στενά με τη φύση και τα ζώα. Είναι αυτό κάτι που σε εμπνέει;

Οι πεποιθήσεις των Ινουίτ για τη φύση δεν είναι απλώς πολιτισμικό υπόβαθρο· είναι ένας τρόπος ύπαρξης, μια επιλογή του ποιοι θέλουμε να είμαστε. Η σχέση με τη φύση και τα ζώα είναι αλληλένδετη, θα έλεγα σχεδόν μεταφυσική. Κυρίως διαβάζοντας αντιλήφθηκα πως κάθε ήχος που παράγουν τα ζώα, κάθε κίνηση που κάνουν στον αέρα ή στο χιόνι, για τους Ινουίτ είναι μια μορφή μουσικής και μια αφήγηση που δεν περιορίζεται σε λέξεις ή νότες· είναι μια γλώσσα πέρα από τον ανθρώπινο λόγο. Πιο συγκεκριμένα λοιπόν, για μένα η επαφή με τη φύση λειτουργεί ως μέσο ρύθμισης των συναισθημάτων και της ενέργειάς μου, γι' αυτό πολλές φορές, όταν αυτό λείπει από τη ζωή μου για καιρό, παρατηρώ πως λείπει και η συναισθηματική μου ισορροπία. Η φύση και η απομόνωση αποτελούν για μένα πηγή δημιουργικής έμπνευσης και ανανέωσης.

— Πώς ξεκίνησες να ασχολείσαι με τη μουσική και πώς έφτασες να σπουδάσεις όπερα;

Η ενασχόλησή μου με τη σύνθεση και το performance ήταν απαραίτητη και αποτελούσε όνειρο και στόχο για μένα από την αρχή. Παρ' όλα αυτά, όσο πορεύομαι σ' αυτό, τόσο ανακαλύπτω νέες πτυχές του εαυτού μου, κι αυτό είναι συναρπαστικό. Με τη σκηνή ήμουν εξοικειωμένη από μικρή, αλλά κάποια στιγμή ένιωσα την ανάγκη να δημιουργήσω και να πω τις δικές μου ιστορίες μέσα από τη δική μου μουσική, οπότε αφιερώθηκα πλήρως στο

γράψιμο και την ηχογράφηση τραγουδιών. Σπούδασα υποκριτική στη σχολή Βεάκη και μονωδία στο Εθνικό Ωδείο στην Αθήνα. Αυτές οι σπουδές είναι η βάση των πάντων. Τα πρώτα μου τραγούδια κυκλοφόρησαν το 2016 και ένα από αυτά, το «Invisible Love», τράβηξε την προσοχή της δισκογραφικής Universal. Στις αρχές του επόμενου έτους, το κομμάτι αυτό συμπεριλήφθηκε στην παγκόσμια συλλογή τους, κάτι που για μένα ήταν ταυτόχρονα σουρεαλιστικό και τιμητικό. Οι τάσεις φυγής μου ήταν και είναι ανεξέλεγκτες, οπότε βρέθηκα στη Νέα Υόρκη και την Αγγλία. Είχα την ανάγκη να δοκιμαστώ σ' αυτά που αγαπώ περισσότερο από ποτέ, εκείνη την περίοδο. Ασχολήθηκα με το μιούζικαλ και ο πρώτος μου χρόνος στο Λονδίνο ήταν η αφετηρία για να ξεκινήσω να συνθέτω και να γράφω μουσική. Το πρώτο μου άλμπουμ, «TIME 2 LOVE», κυκλοφόρησε το 2022. Για μένα αυτός ο δίσκος αντιπροσωπεύει την αλήθεια μου, μιλά για τις τοξικές καταστάσεις που επέτρεψα να υπάρχουν στη ζωή μου, αλλά και για τη θεραπεία μου απ' αυτές. Αυτά ήθελα να εκφράσω – να αντιμετωπίσω τον πόνο, να εξελιχθώ και να βρω το νόημα που έψαχνα μέσα από την ευαλωτότητα στη μουσική μου. Μου αρέσει να γράφω και ερμηνεύω με αυτή την πρόθεση: εξερευνώντας την αγάπη και τον χωρισμό, την ίαση και την αυτοαγάπη, αυτά είναι που με συνδέουν και με τους ακροατές.

— Τι σκέφτηκες όταν σου πρότεινα να διασκευάσεις τον Κώστα Καπνίσιου και τη Μαίρη Χρονοπούλου, και συγκεκριμένα το «Ωρες πικρές»;

Ενώ θα περίμενε κάποιος να μου φανεί κάπως ξένο, δεν έγινε έτσι. Όπως ξέρεις, το κομμάτι το άκουσα για πρώτη φορά όταν μου το έστειλες. Ελληνική τζαζ. Το πρώτο πράγμα που σκέφτηκα. Άρα δεν ήμουν έξω απ' τα νερά μου. Σε δεύτερη ανάλυση ήταν μια μουσική πρόκληση όμως. Βλέποντας την ταινία αντιλαμβάνεσαι πως αυτό το τραγούδι κουβαλά μια πολύ συγκεκριμένη δραματουργία. Η μουσική του Καπνίσιου φέρει τον συναισθηματικό υπερρεαλισμό του παλιού ελληνικού κινηματογράφου. Με θεατρικούς όρους, μοιάζει με μια εξομολόγηση που καταλήγει σε μια μορφή αυτοπαρατήρησης. Η ερμηνεία της Χρονοπούλου είναι ουσιαστικά ένας μονόλογος μπροστά στην κάμερα, όπου η μουσική γίνεται προέκταση της ψυχικής κατάστασης του χαρακτήρα. Η φωνή της γίνεται το μοναδικό όπλο της απέναντι στη μοναξιά της. Έπαιξα στο πιάνο πολλές φορές αυτό το κομμάτι, προβάροντας διάφορες εκδοχές που είχα στο μυαλό μου. Δεν ήθελα να μιμηθώ την αρχική του φόρμα, ποτέ δεν το θέλω αυτό. Τελικά κέρδισε η πιο λιτή εκδοχή. Οι στίχοι ζητούν από τον ερμηνευτή να κατοικήσει μέσα τους. Προσπάθησα, λοιπόν, ν' αφήσω χώρο στις παύσεις, να δώσω σημασία στην αναπνοή, σχεδόν σαν να μιλάω με τρόπο αφηγηματικό, σαν μια εξομολόγηση που συμβαίνει εκείνη τη στιγμή. Μια εσωτερική, νυχτερινή εξομολόγηση.

— Η συγκεκριμένη διασκευή ήταν μία από τις πρώτες δουλειές σου στα ελληνικά. Γιατί πιστεύεις ότι γίνεται τόσο συζήτηση γύρω από το αν κάποιος τραγουδάει στα αγγλικά ή στα ελληνικά, ιδιαίτερα σε μια εποχή που ο Bad Bunny, για παράδειγμα, μπορεί να κάνει ένα ολόκληρο half-time show στα ισπανικά;

Αυτή τη στιγμή ένας καλλιτέχνης μπορεί άνετα να κάνει παγκόσμια επιτυχία στη μητρική του γλώσσα. Βλέπουμε καλλιτέχνες από τη Λατινική Αμερική, την Κορέα, την Ισπανία – και το κοινό αγκαλιάζει τη μουσική χωρίς να χρειάζεται απαραίτητα να καταλαβαίνει κάθε λέξη. Με το παράδειγμα που έδωσες φαίνεται ξεκάθαρα πως προφανώς το θέμα δεν είναι η γλώσσα. Είναι ξεπερασμένο το ζήτημα της γλώσσας, το θέμα είναι τι κάνεις με τη μουσική σου και τι προκαλείς στον ακροατή. Θα είμαι απολύτως ειλικρινής: υπάρχουν καλλιτέχνες στην Ελλάδα που προτιμούν τον αγγλόφωνο στίχο για να τους πάρουν στα σοβαρά. Η ερώτηση για μένα λοιπόν είναι γιατί ακόμα πιστεύουμε πως πρέπει να τραγουδάμε σε μια άλλη γλώσσα για να γίνει αυτό. Το ότι γράφω πλέον και ελληνικά δεν το είδα ποτέ σαν μια «δύωση» για τη γλώσσα.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΚΤΙΚΟ ΚΥΚΛΟ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Irene

Η Δανογροιλανδο-ελληνίδα τραγουδίστρια μιλάει για το πρώτο της ελληνόφωνο single «Medusa», την κουλτούρα των Ινουίτ, τη μουσική, τη ζωή της

Του BLACK ATHENA aka ΚΩΣΤΗ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗ

Μου αρέσει να γράφω και ερμηνεύω με αυτή την πρόθεση: εξερευνώντας την αγάπη και τον χωρισμό, την ίαση και την αυτοαγάπη, αυτά είναι που με συνδέουν και με τους ακροατές

athens voice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη στο site

Κάποιος θα μπορούσε να πει πως είναι θέμα στρατηγικής ή αγοράς. Είναι θέμα αυθεντικότητας. Αν ένα τραγούδι «θέλει» να υπάρξει στα ελληνικά και αυτό φαίνεται τη στιγμή της δημιουργίας του, τότε είναι απλά μια καλλιτεχνική επιλογή. Υπήρχε στο μυαλό μου πάντα, δεν είχα βάλει κάποιο φρένο ή όριο, απλώς τώρα ήταν η ώρα του να γίνει. Η γλώσσα για μένα στη μουσική είναι περισσότερο ενέργεια παρά λέξεις. Αισθάνθηκα την ιστορία του «Medusa» πιο άμεση στα ελληνικά. Με ενδιέφερε το συναίσθημα που θα μεταφερθεί.

— Πώς προέκυψε η συνεργασία με τον Kareem Kalokoh; Γνωρίζασταν από πριν;

Γνωρίζομασταν από πριν και μουσικά ήμασταν σε κοινά μονοπάτια. Εγώ δεν είχα μπει ξανά σε κάτι παρόμοιο παραγωγικά και για κείνον ήταν το πρώτο feat του με female artist. Ήταν μια πολύ φυσική συνέχεια μετά από brainstorming και writing στο στούντιο – εγώ, ο Kareem, ο Moose και οι παραγωγοί, Big Nick και Tony Fragment. Η ιδέα ότι ο Kareem θα ήταν ο κατάλληλος για το συγκεκριμένο feat ήταν αναμενόμενη, γιατί το ύφος του ταιριάζει απόλυτα μ' αυτούς τους ρυθμούς. Επίσης, στα αυτιά μας ήταν ενδιαφέρον ν' ακούεις ελληνικές, αγγλικές και αφρικανικές φράσεις και να «κάθονται» όλα αυτά μαζί αρμονικά.

— Ήσουν πρόσφατα στο «Ρίμα για Χρήμα III» του Τάκι Τσαν, μαζί με τον DJ Alx και την απίθανη δισκευή «Το γάρο ή εγώ» στο τραγούδι του Καρβέλα. Πες μας γι' αυτή την εμπνευσμένη συνεργασία.

Αυτό ήταν κάτι αναπάντεχο μέσα στο 2025. Έλαβα ένα τηλεφώνημα ότι με θέλουν για feat. στο «Ρίμα Για Χρήμα III». Ένα σημείο αναφοράς για τη hip hop σκηνή εδώ και 25 χρόνια. Λοιπόν, ήταν η πιο easy going ηχογράφηση ever από τα δικά μου feat. Όχι από πρακτικής άποψης, γιατί ο Alx δίνει μεγάλη σημασία στον ήχο και στα «ψιλά γράμματα» στην παραγωγή – κάναμε πολλές δοκιμές μέχρι να δέσει το beat με τη φωνή. Αλλά! Θεες γιατί είχαμε ένα χαμόγελο μέχρι τ' αυτιά όλοι απ' την αρχή ως το τέλος; Θεες γιατί, παρότι δεν τους γνωρίζω καιρό, είναι σαν να τους ξέρω χρόνια μέσα από την ιστορία τους στη σκηνή; Θεες γιατί το original κομμάτι, που είναι rock 'n' roll, με φτιάχνει απίστευτα όταν το ακούω;

Πρώτα απ' όλα το να βρίσκομαι στο στούντιο μ' αυτά τα παιδιά ήταν τέλειο από μόνο του. Μιλάμε για πάνω από 30 χρόνια πορείας στο ελληνικό hip hop: ήταν σαν δωρεάν μάθημα! Με τον Τάκη δέσαμε πάρα πολύ εύκολα ενεργειακά, απ' την αρχή, ε και μετά το πράγμα πήρε φωτιά. Προσέχει πολύ το timing και το flow σου και είναι σαν να σου κάνει mentoring.

Απ' την άλλη, μιλάμε και για μια δισκευή σε ένα κομμάτι 80s τρέλα, του Καρβέλα, με πλατινένιες πωλήσεις κ.λπ. Έξτρα χιουμοριστικό concept – εγώ το βρίσκω άκρως ρομαντικό και λίγο ειρωνικό –, εκφράζει τα μικρά καθημερινά δράματα. Θεματολογικά ήταν ένα challenge για μένα.

— Με ποιους καλλιτέχνες θα ήθελες να συνεργαστείς στην Ελλάδα;

Σίγουρα με Saske, μου αρέσει το στιλ των παραγωγών του, τα minimal beats, τα atmospheric synths και διαχειρίζεται ιδιαίτερα τα vocals του, δημιουργεί μια πολύ χαρακτηριστική ατμόσφαιρα. Και με τον Moose. Η μουσική του έχει edge και πιστεύω πως μπορούμε να φτιάξουμε κομμάτια που θα μείνουν. Θέλω πολύ να κάνω και ένα female collab, κάτι δυνατό και ανατρεπτικό. Δεν θέλω ν' ανοίξω όλα τα χαρτιά μου ακόμα. Θα υπάρχουν και κάποιες εκπλήξεις στα upcoming feats., συνεργασίες που ίσως κανείς δεν περιμένει. Θέλω η μουσική μου να συνεχίσει να αιφνιδιάζει, όπως έγινε και τώρα με τα δύο τελευταία ελληνόφωνα singles, και να εξελίσσεται, με ήχο που θα είναι φρέσκος και απόλυτα δικός μου.

— Τι κυκλοφορίες ετοιμάζεις μέσα στο 2026; Μετά το «Medusa» το πλάνο είναι να ξαναμπώ στο στούντιο σύντομα – ο χρόνος μετράει αντίστροφα για ένα ελληνόφωνο EP και για το πρώτο μου άλμπουμ στα ελληνικά μέσα στη χρονιά. Το 2026 θα έχει πολύ από εμένα, έχω στο μυαλό μου να είναι το πιο active year μου δισκογραφικά μέχρι τώρα. **A**

— Πώς μπλέχτηκες με το ραδιόφωνο; Ήταν τυχαίο ή το κυνήγησες; Το κυνήγησα. Ζηλεύω αυτούς που λένε πως βρέθηκαν την κατάλληλη στιγμή στο κατάλληλο μέρος.

— Θυμάσαι την πρώτη φορά που άνοιξες μικρόφωνο; Ήμουν στον 88,5 στο ραδιόφωνο του Μύλου στη Θεσσαλονίκη. Είπα καλησπέρα και συστήθηκα. Δεν θυμάμαι τα υπόλοιπα. Τότε έγραφα τις ατάκες μου. Δεν έπαιζε αυτοσεξασμός στα 25 μου.

— Αν σου έλεγα να περιγράψεις τον εαυτό σου χωρίς να πεις τι δουλειά κάνεις, τι θα έλεγες; Όλοι, πριν ταξιδέψουν, ψάχνουν αν έχουν πάρει το διαβατήριό. Εγώ το φορητό μου μικρόφωνο.

— Ποια σκέψη τρέχει συνήθως στο μυαλό σου τα 3 δευτερόλεπτα πριν ανοίξεις το μικρόφωνο για να ξεκινήσει η εκπομπή; Επειδή ούτε στη ζωή μου δεν συμπαθώ τις συμβατικές καλημέρες, ξεκινάω με μια εικόνα ή αίσθηση που έχω εκείνη τη στιγμή. Με τον Διονύση μεταφέρουμε αληθινές εικόνες στον αέρα.

— Τι σε εμπνέει ή σου δίνει ενέργεια πριν μπεις στο στούντιο; Η διαδρομή μέχρι το στούντιο. Η εκπομπή ξεκινάει από τη στιγμή που βγαίνω απ' το σπίτι.

— Πώς φτιάχνεις το νibe της εκπομπής σου; Ζητάμε απ' τους ακροατές να στείλουν μήνυμα για διάφορα πράγματα. Θα σας πω ένα μυστικό: όλοι οι παραγωγοί διαβάζουν όλα τα μηνύματα των ακροατών. Οι ακροατές φτιάχνουν το νibe.

— Είναι ο ραδιοφωνικός σου εαυτός ο ίδιος με τον εαυτό σου εκτός στούντιο; Και να ήθελα δεν θα μπορούσα να τους διαχωρίσω. Το κλισιέ «be yourself» δεν βγήκε τυχαία.

— Ποιο είναι το πιο απρόσμενο μήνυμα/αντίδραση ακροατή που έχεις λάβει; Είχε τηλεφωνήσει κάποτε μια δικαστίνα στο στούντιο και μου είπε ότι διαβάζει δικόγραφο και γράφει τις αποφάσεις της ακούγοντας τις εκπομπές μου. Τότε έκανα εκπομπή 12-1 τα μεσάνυχτα. Ελπίζω να πήρε δικαίες αποφάσεις.

— Το πιο πρόσφατο μουσικό κόλλημά σου;

© ΤΑΣΟΣ ΑΝΕΣΤΗΣ

— Πώς το ανακάλυψες; Οι Παριζιάνοι Kids Return, γιατί αγαπώ το indie pop.

— Αν είχες χρονομηχανή, σε ποια μουσική δεκαετία θα ήθελες να κάνεις εκπομπή και γιατί; Δεν χρειάζεται να μπω σε χρονομηχανή. Η Generation X έχει προλάβει τη ραδιοπειραγία, την ελεύθερη ραδιοφωνία, τα podcast και εσχάτως τις ζωντανές ραδιοφωνικές εκπομπές που αποσπασματικά γίνονται video stories για τα social media. Προλάβαμε αρκετές μουσικές δεκαετίες.

— Αν μπορούσες να βάλεις ένα τραγούδι να παίζει παντού στην Αθήνα για 24 ώρες, ποιο θα ήταν; «Μπόσα Νόβα της Τζένης», Γεράσιμος Λαβράνος.

**ΔΕΥΤΕΡΑ-
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ**

08.00 - 10.00

* Η Επιστήμη Μπινάζη είναι δημοσιογράφος στην Athens Voice και διευθύντρια του Voice 102,5. Κάνει εκπομπή μαζί με τον Διονύση Νοταράκη.

— Ποιος θα ήθελες να γράψει το soundtrack της Αθήνας και γιατί; Έχει γραφτεί από τον Μίμη Πλέσσα, τον Κώστα Καπνίση, τον Γεράσιμο Λαβράνο. Είναι τα soundtrack που ακούμε σε αμέτρητες παλιές ελληνικές ταινίες.

— Ποια λέξη δεν αντέχεις να ξανακούσεις ποτέ στον αέρα; Καλημερούδια.

— Ποιος καλλιτέχνης θα ήθελες να σου χτυπήσει απρόσμενα την πόρτα στο στούντιο; Ο Ντέιβιντ Μπόουι.

— Μαζί με ποιον καλλιτέχνη θα ήθελες να κάνεις εκπομπή και γιατί; Με τον Γιώργο Ζαμπέτα και την Αρλέτα. Ταυτόχρονα. Γιατί ήταν ροκ, απρόβλεπτοι και με χιούμορ.

— Το ραδιόφωνο σε σώζει... Μπορείς να συμπληρώσεις τη φράση; Από ένα τσουχτερό πρόστιμο για χρήση κινητού την ώρα της οδήγησης. Άσε το ρημάδι και βάλε Voice 102,5. Θα στα πούμε εμείς καλύτερα.

— Τι θα έλεγες σε κάποιον που ακούει για πρώτη φορά τον σταθμό για να τον κερδίσεις; Έκανες το πρώτο σωστό βήμα αποξένωσης. Συνέχισε έτσι και θα δεις τα αποτελέσματα από την πρώτη κιόλας εβδομάδα.

— Γιατί να ακούσω την εκπομπή σου στον Voice 102,5; Γιατί θα μιλήσουμε για το shortlist του Booker, αλλά και για τους λόγους ανθεκτικότητας της Άννας Βίση. Ούτε πολύ κουλτούρα, ούτε ύφος τηλεοπτικού πρωινάδικου. Όλα στη σωστή δόση. Το πρωινό σεβριρεται ως τις 10! 📺

Επιστήμη Μπινάζη

Όλοι, πριν ταξιδέψουν, ψάχνουν αν έχουν πάρει το διαβατήριό. Εγώ το φορητό μου μικρόφωνο.

Επιμέλεια: A.V. TEAM

Rodopou & Beyond

Ένα rooftop όπου η θέα, η γεύση και η ατμόσφαιρα γίνονται ένα

Ψηλά, πάνω από τον παλμό της πόλης, εκεί όπου ο ορίζοντας ανοίγει, το **Rodopou & Beyond** δημιουργεί μια εμπειρία που ξεπερνά το κλασικό rooftop dining. Στην κορυφή των ξενοδοχείων **Hilton Garden Inn** στην Αθήνα και στα Χανιά, το ιδιαίτερο αυτό rooftop restaurant και cocktail bar προσφέρει έναν μοναδικό συνδυασμό θέας, σύγχρονης ελληνικής γαστρονομίας και μοναδικής ατμόσφαιρας. Από τη στιγμή που βγαίνεις από το ασανσέρ, η εμπειρία ξεκινά. Στην Αθήνα, το βλέμμα ταξιδεύει από την Ακρόπολη μέχρι την Αθηναϊκή Ριβιέρα, ενώ στα Χανιά η θέα απλώνεται πάνω από την Παλιά Πόλη και το Κρητικό Πέλαγος. Είναι το ιδανικό σκηνικό για ένα sunset cocktail, ένα χαλαρό lunch ή ένα δείπνο που εξελίσσεται στην απόλυτη βραδινή έξοδο.

Η γαστρονομική πρόταση του Rodopou & Beyond βασίζεται στη σύγχρονη ελληνική δημιουργική κουζίνα, με εποχικές πρώτες ύλες και πιάτα που επανερμηνεύουν γνώριμες γεύσεις με μοντέρνα προσέγγιση. Όπως εξηγεί ο chef **Δημήτρης Γεωργιάδης**, στόχος είναι να παρουσιάζεται η ελληνική κουζίνα μέσα από μια πιο δημιουργική εκδοχή, που απευθύνεται τόσο στο ελληνικό όσο και στο διεθνές κοινό. Από το à la carte μενού, το οποίο επιμελείται μαζί με τον σεφ **Μάριο Μπαλιού**, ξεχωρίζουν πιάτα όπως η κροκέτα μουσακά – μια ευρηματική μπουκιά που αποδομεί το κλασικό πιάτο – και το γιουβέτσι με μοσχαρίσιο μάγουλο, που έχει εξελιχθεί σε signature επιλογή της κουζίνας. Παράλληλα, η γαστρονομική εμπειρία περιλαμβάνει επιλογές όπως καρπάτσιο λαβράκι με μεσογειακή ροτζι, ριζότο άγριων μανιταριών με λάδι τρούφας και αρνί κότσι σιγομαγειρεμένο για 18 ώρες.

Το concept ολοκληρώνεται με μια προσεγμένη wine list από ελληνικούς –κυρίως κρητικούς– αμπελώνες, καθώς και μια δυναμική cocktail εμπειρία από τον mixologist **Γιάννη Παπαζαφείρη**, όπου κάθε ποτό αφηγείται τη δική του ιστορία μέσα από ισορροπημένους συνδυασμούς γεύσεων. Είτε πρόκειται για ένα χαλαρό after-work drink, ένα δείπνο με φίλους ή ένα ιδιαίτερο event, το Rodopou & Beyond μετατρέπει κάθε στιγμή σε μια εμπειρία που συνδυάζει την ενέργεια της πόλης με τη σύγχρονη μεσογειακή κομψότητα.

Συγγρού 234, Καλλιθέα, 6987064130

[f Rodopou & Beyond](#) [@ Rodopou & Beyond](#)

Τρεις
ήρωες στη
σκηνή του
«Μεγάλου
μας
τσίρκου»
Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

—Ο Κολοκοτρώνης και ο Καραγκιόζης, στο «Μεγάλο μας τσίρκο», είναι δύο μορφές που κουβαλούν την ηρωική και τη σατιρική όψη της Ελλάδας και με κάποιον τρόπο πιστεύω ότι εσύ τα συνδυάζεις αυτά τα δύο στοιχεία: και σε ό,τι έχεις κάνει αλλά και σαν προσωπικότητα. Πώς τον βιώνεις αυτόν τον διπλό ρόλο;

Έχεις απόλυτο δίκιο. Τα έχω αυτά τα στοιχεία, γιατί είμαι αντανάκλαση της ελλαδικότητας. Αγαπώ πολύ την πατρίδα. Έτσι μεγάλωσα. Είχα από μικρός συνειδητοποιήσει τι σημαίνει ευθύνη. Ας πούμε, να κηδεμονεύεις τους γονείς σου –και οι δύο κωφάλαοι–, κι ας είσαι 10 χρονών. Να εκπροσωπείς μια οικογένεια. Η οποία, βέβαια, ήταν ευπρεπέστατη και πολύ δημιουργική.

Από πολύ μικρή ηλικία είχα την τύχη να βρεθώ στην εκκλησία του Αγ. Νικολάου στην Αχαρνών, όπου και αντιλήφθηκα το μεγαλείο του ελληνισμού. Με πρώτο δάσκαλο τον Φώτη Κόντογλου. Εκεί πήγα παροτρυνόμενος από τη γιαγιά μου, η οποία ήταν κάπως φαντασμένη, μεγαλοπιανόταν, ενώ ουσιαστικά ήταν μια ταπεινή γυναίκα – κάτι σαν τη Μαντάμ Σουσουύ. Ήθελε να με κάνει δεσπότη. Αυτό όμως μου έκανε πολύ καλό, διότι με έφερε σε επαφή με το τελετουργικό της εκκλησίας. Από πολύ μικρός άρχισα να καταλαβαίνω την ποίηση των ιερών κειμένων. Παιδάκι λοιπόν, πρώτη-δευτέρα δημοτικού, με έπαιρνε ο Κόντογλου για να ζωγραφίσει την Πλατυτέρα των Ουρανών και μου εξηγούσε. Κι έτσι είδα το μεγαλείο της πίστης στην Ελλάδα. Αλλά χτύπαγα και πόρτες, ήθελα να μάθω και την ίδια στιγμή ήμουν και πνεύμα αντιλογίας.

Αγαπούσα πολύ τον Καραγκιόζη ως ήρωα, διότι καταλάβαινα ότι μέσα απ' αυτή τη λαϊκή, την ιδιαίτερη και ταπεινή «εικαστική» φυσιογνωμία περνούσε όλος ο πόνος των Νεοελλήνων, ειδικά μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και τον Α΄ και Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Και βέβαια γνώρισα και τον Σπαθάρη, με τον οποίο και συνεργαστήκαμε. Ήμουν υπάλληλος στο ραδιόφωνο και μετά στην τηλεόραση και πάντοτε δημιουργούσα πράγματα που θεωρούσα ότι πάνε την ελληνική σκέψη μπροστά. Είχαμε πάρει στην ΕΡΤ, με δική μου πρωτοβουλία, και τον Μάνθο Αθηναίο.

Οπότε αγαπώ πολύ τον Αγώνα και την Επανάσταση του 1821. Ο Κολοκοτρώνης είναι μια φυσιογνωμία την οποία δεν υποδύομαι απλώς: πολλές φορές νιώθω ταύτιση. Και τα χάνω. Η εμφάνιση του ήρωα στο έργο κρατάει 8-9 λεπτά, αλλά η ενέργεια που καταθέτω είναι σαν να πρωταγωνιστούσα σ' ένα δίωρο έργο. Το έχω νιώσει και με άλλους ήρωες αυτό. Υποδύομενος, για παράδειγμα, τον Αισχύλο στους «Βατράχους». Εκεί είχα να κάνω με μια εξίσου δυνατή προσωπικότητα και παράλληλα με το επιδαύρειο πνεύμα.

Στην Επίδαυρο με πήγε πρώτη φορά η μάνα μου, μια Κυρία με κάπα κεφαλαίο, και εξαιρετική μοδίστρα – μέσα απ' αυτήν αγάπησα πολύ τις γυναίκες για την αξιοσύνη τους. Ο πατέρας μου ήταν τεχνίτης οικοδομής. Δεν έχω καταλάβει λοιπόν πώς αυτή η γυναίκα, χωρίς να ακούει, με πήγε να δω τον «Οιδίποδα τύραννο» με τον Μινωτή. Ήμουν 10 χρονών. Όταν μετά τη ρώτησα πώς σκέφτηκε να το κάνει αυτό, μου είπε: «Οι γονείς μου ήταν και οι δύο αναλφάβητοι. Εκεί είναι εκκλησία, είναι ναός». Με είχε πάει και στο ιερό του Ασκληπιού και μου εξηγούσε πώς γίνονταν οι μυσίες και άλλα πράγματα, που δεν είχε διαβάσει ποτέ, αλλά είχε αντιληφθεί. Όλα αυτά αντικατοπτρίστηκαν σ' αυτούς τους δύο ρόλους.

— Το «Μεγάλο μας τσίρκο» γεννήθηκε μέσα στη δικτατορία. Σήμερα, που βιώνουμε μια άλλη μορφή πίεσης και σύγχυσης, γιατί εξακολουθεί να συγκινεί;

Συγκινεί πρώτα απ' όλα γιατί είναι ένα έργο που διατρέχει όλες τις εποχές, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, με τον ευφυή τρόπο του Καμπανέλλη, στη δραματική σχολή του οποίου ήμουν καθηγητής, στην Αγία

Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ, Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΚΑΙ Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΟΥΓΑΛΕΛΗΣ

Στη μεγάλη φετινή επιτυχία της αναβίωσης του θρυλικού έργου του Ιάκωβου Καμπανέλλη «Το μεγάλο μας τσίρκο», στο «Θέατρον» του Κέντρου Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος», σε σκηνοθεσία Πέτρου Ζούλια και με την αξέχαστη μουσική του Σταύρου Ξαρχάκου, πλάι στον σπουδαίο θίασο, στην Ελεωνόρα Ζουγανέλη και στον Δημήτρη Γκοτσόπουλο, πρωταγωνιστούν τρεις γνήσιοι Έλληνες ήρωες, που, με κάποιον τρόπο, ο καθένας εμπεριέχει και τους άλλους δύο, σε μια αυθεντική και χαρακτηριστική συνύπαρξη: ο Κολοκοτρώνης, ο Καραγκιόζης και ο Γιάννης Ζουγανέλης. Ζητήσαμε από τον ένα εκ των τριών να μας πει την ιστορία του.

Βαρβάρα. Τον γνώρισα το '79, όταν πρωτόπαιξα σαν μουσικός αλλά και σαν ηθοποιός –δεν είχα τελειώσει ακόμα σχολή– με την Καρέζη, στους «Θεατρίνους», ένα έργο που είχε γράψει η ίδια με το ψευδώνυμο Παυλίνα Μπότασ. Μου έκανε εντύπωση να βλέπω τον Καμπανέλλη να έρχεται και με πολύ διακριτικό τρόπο να της λέει «Τζενάκι, δεν είναι σωστός αυτός ο διάλογος, κάν' το έτσι». Να βλέπω πώς αυτός ο μεγάλος συγγραφέας την παρακολουθούσε, την αγαπούσε, τη στήριζε.

Βέβαια, είχα δει το «Μεγάλο μας τσίρκο» στο θέατρο Αθήναιον, σε μια εποχή πάρα πολύ σκληρή για μένα. Και συγκινήθηκα βαθιά, γιατί ήμουν από τους άτυχους που συνελήφθησαν στα επεισόδια του Πολυτεχνείου, φοιτητής πρωτοετής ακόμα. Βγήκα από την παράσταση κι ένιωθα σαν να είχα πάρει μια ανάσα πνευματική. Έβλεπα το μέλλον και σκεφτόμουν πως κάτι πήγαινε να γίνει, κάτι θα έβγαινε απ' αυτό. Το επήνεε αυτό η παράσταση. Σκέψου να έχεις βγει από τη φυλακή, κάτω από μίζερες συνθήκες, γιατί μας είχανε βάλει μαζί με τους ποινικούς κρατούμενους –αυτό είναι ο φασισμός– και να δεις ένα τέτοιο έργο.

Εγώ πάντα ήθελα ν' αγγίζω τους ανθρώπους. Λόγω της νοηματικής, τη μάνα μου, αν δεν την άγγιζα στον ώμο, δεν θα γύρναγε. Μάλιστα της έκανα πλάκα, επειδή οι κωφοί ακούνε τις υψηλές συχνότητες, και σφύριζα πολύ δυνατά κι εκείνη έλεγε «Οίτε!». Έτσι, ήθελα να αγγίξω τους ηθοποιούς, από αγάπη, και πήγα και περίμενα να δω την Τζένη, τον Καζάκο, τον Παπαγιαννόπουλο, που έπαιζε τον Κολοκοτρώνη εξαίσιμα. Ήταν ένας πολύ καλλιεργημένος άνθρωπος. Το έφερε η ζωή να συνεργαστώ μαζί του σε μια παράσταση έρευνας για την τέχνη που έκανε πάνω στον Μολιέρο ο αείμνηστος Μίνως Βολανάκης στο ΚΘΒΕ. Πήγαινα και τον έντυνα και του έλεγα δήθεν κάποια μυστικά, τον πείραζα. Ένας κλειστός άνθρωπος αλλά πολύ καλλιεργημένος. Εγώ τον Κολοκοτρώνη τον υποδύμαι, ενώ εκείνος τον «κουβαλούσε». Είναι αλλιώς να είσαι Αθηναίος και να παίζεις τον Κολοκοτρώνη και αλλιώς να είσαι από το Διακοφτό. Πιστεύω ότι στη ζωή κανείς δεν είναι καλύτερος από κανέναν. Οι επιδόσεις μόνο μπορούν να συγκριθούν. Και οι επιδόσεις του Παπαγιαννόπουλου ήταν σαφέστατα πολύ ανώτερες από τις δικές μου. Το ίδιο κι όταν έκανε τον Καραγκιόζη.

— Απ' όλους αυτούς τους ανθρώπους που έχεις γνωρίσει και με τους οποίους έχεις συνεργαστεί, από Μαμαγκάκη και Χατζιδάκι μέχρι Σαββόπουλο και τόσους άλλους, έχεις ιστορίες που να σε έχουν καθορίσει; Ένα βιβλίο δεν θα βγάλεις κάποια στιγμή;

Έχω βγάλει, το «Τάδε έφη άνθρωπος», που έχει τέτοιες ιστορίες. Ο Μαμαγκάκης ήταν δάσκαλος αλλά και δημιουργός ταυτόχρονα. Και με δίδαξε και τον παρακολουθούσα την ώρα που δημιουργούσε. Με δίδαξε, ας πούμε, τι σημαίνει να είσαι Κρητικός και να εφαρμόζεις στη ζωή σου την ουσία της κρητικής λογοτεχνίας – Κορνάρο, Χορτάτζη... Είδα πώς διπύθινε την μπάντα του Ρεθύμνου, πήγαμε και γράψαμε σε παρτιτούρες τους σκοπούς του Ροδινού, του γενάρχη των Κρητικών λυράρηδων. Πήγαινα στο σπίτι του και παίζαμε κιθάρες. Δεν είχα τελειώσει ακόμα το λύκειο και γνώρισα προσωπικότητες εκεί: τον Πύργω Ζωγράφο, τον Λίνο Κόκοτο, τον Εγγονόπουλο, που τον είχα και δάσκαλο

μετά και μου είχε χαρίσει έναν πίνακα –150 χιλιάρικα μου δίνανε για να τον πουλήσω και δεν το έκανα βέβαια. Αυτός με σύστησε και στον Στέλιο Φουσταλιέρη.

Ο Χατζιδάκις, πάλι, ήταν ο πιο σεμνός και καλλιεργημένος άνθρωπος που έχω γνωρίσει. Και με χιούμορ. Πηγαίναμε με τον Γκάτσο και βλέπαμε αυτοκίνητα στις αντιπροσωπίες της Συγγρού, ενώ δεν οδηγούσε κανείς από τους δύο. Σουραέλ. Κι όταν έμπαινε στη διαδικασία της μουσικής δημιουργίας, ήταν λες και κατέβαινε από τον ουρανό ένας άγγελος κι έπαιζε τις νότες του· σ' έκανε να νιώσεις τη μαγεία. Συνεργάστηκα μαζί του για τέσσερις παραστάσεις στο Πολύτροπον, έναν χώρο εξαιρετικό που τον είχε ο αδερφός του Σκούρτη, ο Βαγγέλης. Με πήρε με οντισιόν. Σ' αυτή την οντισιόν γνώρισα και τον Μπουλά, με τον οποίο στη συνέχεια δεθήκαμε με μια σχέση ζωής. Εκεί γνώρισα και τη Φλέρη Νταντωνάκη, που την πήραμε μετά στο Σούσουρο με τον Ασιμο.

Τον Σαββόπουλο τον γνώρισα κι αυτόν στου Μαμαγκάκη. «Γιαννάκη, πολύ ωραίος ήσουν! Τι γίνεται παιδί μου;» μου έλεγε – έκανε τον μεγάλο από τότε. Μου λέει λοιπόν μια μέρα: «Αγγλικά τραγουδία λες;» Εγώ δεν έλεγα, αλλά του είπα «να!» – τέτοια ψέματα έχω πει πολλά. Και με πήρε στο Rodeo κι έλεγα τραγουδία της Τζόαν Μπαέζ παπαγαλία. Ακόμα δεν μιλάω αγγλικά. Μα ήξερα τι έλεγα. Εδώ παίζω σε ταινία όπου μιλάω σέρβικα. Τώρα τη φτιάχνουμε, με έναν καινούργιο σκηνοθέτη, Σέρβο.

— Μια και είπαμε για τον Μπουλά, ας πάμε και σε όλη εκείνη την παρέα του Αχ Μαρία.

Η παρέα προϋπήρχε. Εγώ πρωτοεμφανίστηκα μαζί με τον Πάνο Τζαβέλα. Οχι όμως σε αντάρτικα. Αγαπούσα τα αντάρτικα. Αλλά δεν μου άρεσε να εκφράζομαι μ' αυτά σαν να ήταν δικά μου, όπως κάνανε τότε. Συνεργάστηκα και με τον εξαιρετικό Θανάση Γκαϊφύλλια, στον οποίο οφείλω πάρα πολλά. Ήταν φοβερό ένας άνθρωπος τόσο πρωτοπόρος να σε εντάξει σε ένα σχήμα του. Παρεμπιπτόντως, ο Θανάσης τότε τα είχε με τη μετέπειτα συμβία μου, την Ισιδώρα Σιδέρη. Τώρα ζει στην Κομοτηνή. Του έκανα πλάκα. Τον αποδομούσα. Αυτός είχε ξύλινο πόδι. Τραγουδάγε, λοιπόν, κι εγώ του βάραρα το πόδι πάνω στο πάλλο. Έκανα πολλά τέτοια. Αλλά πάντοτε με σεβασμό για τα όριά του και με την άδειά του.

Τότε σύστησα για πρώτη φορά στην Αθήνα και τον Νικόλα Ασιμο. Τον είχα προσέξει στη Θεσσαλονίκη, στην μπουάτ που υπήρχε τότε στον Λευκό Πύργο, και τον κάλεσα να έρθει στην Αθήνα, στο σπίτι μου. Καταπληκτικό παιδί. Φορούσε κι ένα ωραίο πουλοβεράκι... «Μου το έκανε μια θεία μου», έλεγε. Καμία σχέση με τον Ασιμο που αργότερα έφτασε να κάνει όλο εκείνον τον κύκλο στη ζωή του. Παίξαμε λοιπόν στις Τέσσερις Εποχές, Μνησικλέους και Αδριανού γωνία, μαζί με τον Τζαβέλα και τον Ζωγράφο. Μετά κάναμε με δύο ακόμα παιδιά, τον Θάνο Ανδριανό και τον Περικλή Χαρβά, το Μουσικό Καφενείο Σούσουρο, επίσης στην Αδριανού, κάτω από την Αρχόντισσα, που ήταν ο προάγγελος του Αχ Μαρία. Πινότα χαμός. Την πιο προοδευτική αντίληψη περί θεάματος την είχε ο Νικόλας, που είχε επίσης σπουδάσει ηθοποιός, μάλιστα έπαιζε και στους «Τσιρκολάνους» του Χριστοφυλάκη. Και ο Σάκης ο Μπουλάς ήταν καλλιεργημένο παιδί. Και παίζαμε πρώτη φορά Καρλ Βάλεντιν, Γερμανό προ-μπρεχτικό, κωμικό, καμπαρετίστα συγγραφέα. Ο Ασιμος μου τον έμαθε. Από εκείνα τα μικρά. Και μετά φτιάξαμε το Αχ Μαρία, όπου ο Ασι-

μος δεν ήθελε να έρθει. Ήμασταν την πρώτη χρονιά ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου, ο Σάκης, η Ισιδώρα, η Σοφία Βόσσου, η Σαβίνα Γιαννάτου, η Φάνη Πολέμη κι εγώ. Υπήρχε απίστευτη καλλιτεχνική δημιουργία στην Ελλάδα τότε, και στη μουσική και στο τραγούδι. Τότε είχα φτιάξει και το «Φοβάμαι» και συστήθηκε στη δισκογραφία ένας από τους καλύτερους μουσικούς, ο Κώστας Γανωσέλης. Εκεί έκανα πρώτη φορά και stand-up, όχι μόνο κωμωδία αλλά και σχολιασμό της επικαιρότητας με κείμενα που άλλαζαν καθημερινά. Συνεργαζόμασταν και με δημοσιογράφους, όπως ο Πύργος Οικονομέας, ο φίλος μου, με τον οποίο γράψαμε και τραγούδια –τον «Τρελό» και τη «Στέλλα», που τα έχει πει ο Παπακωνσταντίνου, το «Βιάσου» που το είχε πει ο Μπονάτσος... Ήταν και ο Μάκης Τριανταφυλλόπουλος μαζί μας –ένας άλλος Μάκης απ' αυτόν που ξέρεις σήμερα– και ο Βαγγέλης Παναγόπουλος και γράφανε κάθε μέρα τις δικές μας ειδήσεις. Μια φορά χρησιμοποιούσαν στην εκπομπή τους οι Ρεπόρτερς το «Φοβάμαι» και την άλλη μέρα πήξε το τραγούδι όλη η Αθήνα. Η δύναμη της τηλεόρασης. Και τώρα όμως συγκινήθηκα που πέρασα από το Πολυτεχνείο και άκουσα «Φοβάμαι όλα αυτά που θα γίνουν για μένα» τόσα χρόνια μετά.

— Ήταν τότε που άνοιξε ο δρόμος για το ελληνικό ροκ ως μουσική αλλά και ως τρόπο ζωής;

Ο πρωτοπόρος είναι ο Σαββόπουλος, αλλά υπάρχει και μια άλλη, τεράστια προσωπικότητα, που δεν έχει αναγνωριστεί όσο της αξίζει, ο Δημήτρης Πουλικάκος. Από τους ευγενέστερους και πιο καλλιεργημένους ανθρώπους που έχω γνωρίσει. Μιλούσε πέντε γλώσσες κι εγώ δεν μπορούσα να μάθω ούτε γερμανικά στη Γερμανία. Αψογος. Έχουμε συνεργαστεί στο Κύτταρο. Και σε ταινία παίζαμε μαζί, στα «Τέσσερα μύρα κοστούμια» και στην τηλεόραση κάτι λίγα. Τον είδα τώρα τελευταία, πήγα στα γενέθλιά του, είναι 83 και είναι μια χαρά.

Πράγματι, ήταν η εποχή που υλοποιούσαμε όνειρα. Από το Αχ Μαρία πέρασε όλο το ηλεκτρισμένο τραγούδι. Μέχρι και η πρώτη εμφάνιση του Τζιμάκου του Πανούση έγινε μια Δευτέρα εκεί, με το «Disco τσουτσούνι». Οι Φατμέ πρώτη φορά εκεί εμφανίστηκαν. Παρακαλάγαμε για ρεπό, αλλά δεν μας έμενε και τίποτα, είχαμε κι εμείς απαιτήσεις, όργανα, πράγματα, παρτιτούρες... Ήταν εξαιρετική εποχή. Πέρασαν όλοι: ο Λάκης Παπαδόπουλος, ο Κούτρας, ο Πιοκαρίνης, οι πάντες. Και ο Τουρνάς, μεγάλη μορφή του σύγχρονου τραγουδιού και ιδιαίτερος άνθρωπος.

— Και τώρα; Τι συμβαίνει μετά το «Μεγάλο μας Τσίρκο»;

Να κάτι που δεν σου είπα: σταθμός μεγάλος της ζωής μου είναι η γνωριμία μου με τον Μποστ τότε που κάναμε την πρώτη μεγάλη επιθεώρηση στο Παρκ, σ' ένα κατάμεστο θέατρο, χιλιάρι ήταν τότε. «Κάνε το ΠΑΣΟΚ σου παζιμάδι» ήταν ο τίτλος. Ήταν τότε που βγήκε το ΠΑΣΟΚ δεύτερη φορά. Τεράστιος διανοούμενος ο Μέντης. Και το καλοκαίρι θα κάνουμε το δικό του «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» με το ΔΗΠΕΘΕ Κρήτης για να περιοδεύσει στην Ελλάδα, καμιά τριανταριά παραστάσεις, με σκηνοθεσία του Νικορέστη Χανιωτάκη, ο οποίος είναι Κρητικός, διευθύνει και το θέατρο. Θα παίζουν ο Άκης Σακελλαρίου, ο Γιάννης Δρακόπουλος και η Υρώ Μανέ. Εγώ θα κάνω την Παραμύνα. Όμως δεν έχω την πολυτέλεια να αρκε-

στώ σ' αυτό, γι' αυτό ετοιμάζω και κάποιες διαδραστικές συναυλίες. **A**

athens voice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

Αν και, όπως μου λέει, δεν έρχεται πια τόσο συχνά εδώ, καθώς έχει αλλάξει γειτονιά και το μέρος αυτό του θυμίζει τους φίλους του που έχουν φύγει απ' τη ζωή, δεν θα μπορούσα να βρεθώ με τον **Άλκη Παναγιωτίδη** σε καταλλύότερο μέρος από το παλιό του στέκι, το Φίλιον. Μαζί με τον άλλο θαμώνα του καφέ, τον αείμνηστο Κωνσταντίνο Τζούμα, ο Παναγιωτίδης έχει συνεισφέρει σημαντικά στο να γίνει το Φίλιον τόπος συνάντησης για την καλλιτεχνική και πνευματική ελίτ της Αθήνας.

Ολοκληρώνοντας 10 χρόνια σπουδών πάνω στην υποκριτική στο Παρίσι και τη Νέα Υόρκη, περνώντας στο ενδιάμεσο και από τη Ρώμη, όπου συμμετείχε με μικρούς ρόλους σε τοπικές παραγωγές, ο Παναγιωτίδης επέστρεψε στην

Αθήνα το 1979 και ξεκίνησε αμέσως καριέρα στον κινηματογράφο. Η ταινία *«Τα κουρέλια τραγουδάνε ακόμα...»* (1979), του Νίκου Νικολαΐδη, τον έκανε διάσημο μέσα σε μια νύχτα και τον συνέδεσε με τη γενιά της αμφισβήτησης, που χαρακτήρισε μια ολόκληρη εποχή.

Σήμερα, περισσότερο γνωστός για τις καλές ταινίες του – *«Γλυκιά συμμορία»* (1983), *«Γυναίκες δολητήριο»* (1993), *«Προστάτης οικογένειας»* (1998) και φυσικά τα *«Φτηνά τσιγάρα»* (2000)–, ο Παναγιωτίδης ασχολείται τόσο με το σινεμά, το θέατρο και την τηλεόραση, όσο και με τη μουσική, παίζοντας ντραμς σε τζαζ σχήματα. Πρόσφατα συμμετείχε στην πολωνική ταινία *«Λαχτάρα»*, πλάι στον Μπράνκο Τζούριτς (πρωταγωνιστή του βραβευμένου με Όσκαρ *«No Man's Land»*), που θα δούμε σύντομα στους κινηματογράφους. Μίλησε στην ATHENS VOICE για την πολυσχιδή καριέρα του και τις εμπειρίες ζωής που τον γαλούχησαν.

— Αν και ζήσατε στις ΗΠΑ μόλις 6 χρόνια (1973 - 1979), στο μυαλό του κοινού έχετε μείνει ως «ο Αμερικάνος». Πώς ήταν η εμπειρία σας αρχικά στο Παρίσι και αργότερα στη Νέα Υόρκη; Νιώθετε πως τα χρόνια αυτά σας καθόρισαν;

Με αποκαλούσε έτσι και ο Πύργος Σκαλενάκης, ο σκηνοθέτης. Μου έλεγαν μαθητές της Σχολής Σταυράκου ότι τον ρωτούσαν: «Κύριε Σκαλενάκη, όταν λέει "στοπ η κάμερα" και "Ξαναπάμε", κάνουμε το ίδιο ή κάτι άλλο;» κι εκείνος απαντούσε: «Το ίδιο, εκτός από τον Παναγιωτίδη, που είναι Αμερικάνος και σε κάθε λήψη κάνει άλλα».

Πήγα πρώτα στο Παρίσι και ύστερα στη Νέα Υόρκη αποκλειστικά για σπουδές. Το κίνητρο ήταν η απλοϊκή σκέψη ότι δεν γινόταν να μην ξέρω τα ίδια πράγματα με τους ηθοποιούς που θαύμαζα. Έφυγα, λοιπόν, με 120 δολάρια στην τσέπη – που ήταν αρκετά για φάνε δύο άτομα σε ένα μέτριο προς καλό εστιατόριο – με την προοπτική να βρω έναν παλιό μου συμμαθητή. Δεν ήθελα να μπλέξω με τη νύχτα, ήθελα να μπω στη μυθολογία

●
Το θέατρο είναι μεγάλη πρόκληση, γιατί είναι ζωντανό και επικίνδυνο – δεν επιτρέπει λάθη. Έχω πει σε συνεντεύξεις μου ότι ο ηθοποιός του θεάτρου είναι σαν σχοινοβάτης χωρίς δίκτυ ασφαλείας. Αυτός ο κίνδυνος δίνει στο θέατρο μια ιδιαίτερη γοητεία.
●

της Αμερικής: Να πλένω πιάτα, να κάνω τον παρκαδόρο, να σερβίρω κτλ. Τα έκανα για λίγο αυτά, αλλά κουράστηκα. Ήταν τυραννία. Τελικά βρήκα μια καταπληκτική δουλειά παίζοντας μουσική part-time για πολύ καλά λεφτά, αλλά πριν απ' αυτό μπήκα σε διάφορες περιπέτειες.

Μάλιστα, κάποτε είχα και μια φοβερή εμπειρία σε μισού-ναξη της Μαφίας. Είχα γνωρίσει έναν μουσικό, τον Ραμόν, έναν πολύ συμπαθή άνθρωπο, που έψαχνε για ντράμερ και δούλευε τότε σ' ένα ιταλικό μαγαζί στην Αστόρια, το οποίο βρισκόταν στην καρδιά του ελληνικού γκέτο και το είχε ένας πολύ εύσωμος άνθρωπος, Ιταλός, με το αστέιο όνομα Πασίφικο. Αρχίσαμε, λοιπόν, να παίζουμε και την τρίτη μέρα σκάνε δύο τύποι (Έλληνες) και κάνουν το μαγαζί λαμπό-γυαλο. Το κλείνει και, μόλις το φτιάχνει, ρωτάμε αν θέλει να ξανάρθουμε. Μας λέει να ξαναπάμε και παίζουμε άλλες δύο μέρες. Την τρίτη μέρα, ξαναέρχονται οι δύο τύποι και τα κάνουν πάλι όλα γυαλιά καρφιά.

Μια μέρα πάμε, και μπαίνοντας στο μαγαζί βλέπουμε στο κέντρο να έχουν σχηματίσει ένα μεγάλο «Π» με τραπέζια.

Αρχίζει σιγά σιγά κι έρχεται κόσμος. Ο Ραμόν μου έκανε νόημα και μου είπε ψιθυριστά: «Παίζε και μην κοιτάς». Εγώ, βέβαια, πιτσιρικάς, δεν μπορούσα να μην κοιτάζω. Είχε έρθει κι ένας φωτογράφος, Έλληνας, που ζούσε χρόνια στην Αμερική, αλλά ούτε αγγλικά δεν ήξερε καλά καλά, κι άρχισε να τραβάει φωτογραφίες. Σπκώνεται αγριεμένος ένας μόλις τον βλέπει, του πετάει κάτω τη μηχανή και την πατάει. Αρχίζει να φωνάζει ο φωτογράφος κι εκείνος βγάζει από την τσέπη του ένα τεράστιο πάκο με λεφτά κι αρχίζει να του δίνει κατοστάκια. «Πες μου πού να σταματήσω», του λέει. Ο φωτογράφος, φυσικά, τα πήρε κι έφυγε χωρίς κουβέντα.

Θυμάμαι κι έναν άλλον, που ενώμίλαγε ο αρχιμαφιόζος, τον πήρε ο ύπνος. Του δίνει τότε ο διπλανός του μια τρομερή φάπα και τον ξυπνάει. «Δεν ντρέπεσαι, να μιλάει το αφεντικό κι εσύ να κοιμάσαι!» του λέει. Με τα πολλά, τελείωσε η σύναξη και ήρθε ο Πασίφικο, να μας ανακοινώσει ότι το μαγαζί κλείνει. Αργότερα μάθαμε πως αυτοί που είχε μαζέψει εκεί ήταν οι «αρχηγοί» της περιοχής, που είχαν δώσει και τα φράγκα για να ανοίξει το μαγαζί. Τέτοιου είδους εμπειρίες σου μένουν αξέχαστες και σου αλλάζουν τη ζωή.

— Μετά την Αμερική, επιστρέψατε στην Ελλάδα, με τη Μεταπολίτευση. Πώς ήταν τα πράγματα τότε; Ήταν η ακούσια σύγκριση μεταξύ των εμπειριών σας στο εξωτερικό και της κατάστασης στην Ελλάδα αυτή που καλλιεργήσε το πνεύμα της αμφισβήτησης, του οποίου γίνατε ένας από τους κύριους εκφραστές;

Είχα αποφασίσει να μείνω στην Αμερική. Ήθελα να στείλω δύο εισιτήρια στους γονείς μου, να έρθουν κι αυτοί, γιατί εγώ τους είχα πει με τρόπο ότι δεν το 'βλεπα να γυρίζω. Δυστυχώς, όμως, δεν ήρθαν. Και λίγες μέρες αργότερα με πήρε ο πατέρας μου και μου είπε ότι ο μικρός μου αδερφός είχε ένα πρόβλημα και θα ήταν καλύτερο να ερχόμουν εγώ αν μπορούσα. Μου είχε πει να μην ανησυχώ και ότι όλα ήταν υπό έλεγχο. Ήρθα, λοιπόν, αλλά τα πράγματα δεν ήταν καθόλου υπό έλεγχο και ο αδερφός μου είχε ημερομηνία λήξης.

Στην Αθήνα όμως, την ελληνική ιντελιγκέντσια τη γνώριζα ήδη από τα χρόνια της δικτατορίας, όταν ήταν όλοι στο Παρίσι. Οπότε, με το που έρχομαι, αρχίζω αμέσως και δουλεύω. Τελικά, κάποια στιγμή ο αδερφός μου φεύγει απ' τη ζωή και τίθεται το θέμα της επιστροφής μου. Κάνω, λοιπόν, μια συζήτηση με τον πατέρα μου, που ήταν σύμβουλος μου και πολύ πιο ψύχραιμος από τη μητέρα μου –που απειλούσε ότι θα έπεφτε απ' το μπαλκόνι αν έφευγα– και καταλαβαίνω ότι εδώ έχω πια αρχίσει να χτίζω ένα όνομα, κι αυτό μου αρέσει. Αν γυρίζα στην Αμερική, θα έπρεπε να ξεκινήσω πάλι από την αρχή. Εγώ, ενώ στη ζωή μου γενικά είμαι απειθαρκος, σ' αυτά τα πράγματα είμαι πάρα πολύ πειθαρχημένος. Το έλεγε κι ο Τζούμας: «Ο Άλκης είναι σφύριζέ του να χορεύει, αλλά, αν του πεις να κάνει κάτι, θα το κάνει όσο καλύτερα μπορεί». Έτσι, αποφάσισα τελικά να μείνω στην Αθήνα. Εδώ υπήρχε καλό κλίμα και διάθεση να κάνουμε κάτι καινούριο. Είχε σχηματιστεί βέβαια και μια ομάδα εναντίον του Αγγελόπουλου, με την οποία εγώ δεν συμφωνούσα, αλλά κανείς δεν μ' άκουγε όταν έλεγα να μη δημιουργούν φράξιες. Η αίσθηση της ανανέωσης πάντως ήταν κυρίαρχη.

— Αν και είχατε παίξει μικρούς ρόλους σε ταινίες όπως το «1922» του Νίκου Κούνδουρου (1978), και το «Δύο φεγγάρια τον Αύγουστο» του Κώστα Φέρρη (1978), η ταινία που εκτόξευσε την καριέρα σας ήταν το «Τα κουρέλια τραγουδάνε ακόμα...» του Νίκου Νικολαΐδη. Τι θυμάστε από την πρεμιέρα της;

Με τα «Κουρέλια» έγινα πολύ γνωστός μέσα σε μια νύχτα. Έζησα μια απίστευτη εμπειρία. Αν θυμάμαι καλά, η πρεμιέρα ήταν μια Τετάρτη. Μου τηλεφώνησε ο Νικολαΐδης και μου είπε να έρθω στις 2 το μεσημέρι στο Ντορέ, γιατί θα μας έστελναν την κόπια να τη δούμε. Εγώ, φαντάσου, δεν είχα δει ακόμα την ταινία. Ο Νίκος μάς είχε προειδοποιήσει ότι στην προβολή αυτή θα ήταν και κάποιοι δημοσιογράφοι οι οποίοι δεν θα προλάβαιναν να έρθουν στην πρεμιέρα. Πάμε λοιπόν και βλέπουμε κόσμο. Είδαμε την ταινία κι έπαθα πλάκα. Βγαίνοντας από την αίθουσα γινόταν χαμός. Πρώτος με πλησίασε ένας ηθοποιός, ο Νίκος Τζόγιας, πάρα πολύ γνωστός εκείνα τα χρόνια, κι άρχισε να μου μιλάει εγκάρδια και με ρώτησε από πού ερχόμουν. Του είπα ότι ζούσα στην Αμερική κι ενθουσιάστηκε. Μετά, είδα μια γυναίκα να τρέχει προς το μέρος μου. Ήταν η Νίκη Τριανταφυλλίδη. Με αγάλιασε και μου είπε το αμίμητο: «Σ' έβλεπα να σκοτώνεις κι έλεγα: "Άσ σκοτώσει κι άλλο!"» (γέλια).

— Η καλτή επιτυχία των «Κουρελιών» συνεχίστηκε, 4 χρόνια μετά, με τη «Γλυκιά συμμορία». Οι παρέες και στις δύο ταινίες έχουν μια συνοχή που μοιάζει πολύ αληθινή. Πέραν των καθαρά κινηματογραφικών στοιχείων, είχε η παρέα σας με τον Κωνσταντίνο Τζούμα, τον Χρήστο Βαλαβανίδη και τον Νίκο Νικολαΐδη ομοιότητες με αυτό που βλέπουμε στην ταινία;

Ο Τζούμας ήταν έτσι. Στα «Κουρέλια» οι ρόλοι μας ήταν αυτό που ήμασταν στην πραγματικότητα. Ο Πουλικάκος, που θα έπαιζε τον Δημή-

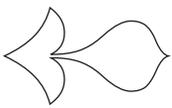

Άλκης Παναγιωτίδης

«Με τα «Κουρέλια» έγινα πολύ γνωστός μέσα σε μια νύχτα»

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΗΜΟΥ
Φωτό: ΕΙΡΗΝΗ ΣΙΟΥΣΙΟΥΡΑ

την, ο οποίος υποτίθεται ότι ήταν στη φυλακή, είχε όντως κάνει φυλακή, ως ηθικός αυτουργός της δολοφονίας της πρώην γυναίκας του. Τελικά, όμως, δεν θέλησε να παίξει. Είπα στον Νίκο ότι θα του έβρισκα εγώ κάποιον και βρήκα τον Δημήτρη Πολύτιμο, που ήταν μουσικός και τον ήξερα απ' το Παρίσι, από κοινή παρέα με τον Βαγγέλη Παπαθανασίου. Με το καστ δεθήκαμε. Ο Τζούμας ήξερε από μουσική, ο Βαλαβανίδης το προσπαθούσε. Ο Νίκος, βέβαια, ήταν πολύ φιλόμουςος.

Όσο για τη «Γλυκιά συμμορία», έχω να σου κάνω μια αποκάλυψη: Το αρχικό καστ, αν και εξαιρετικό, δεν έχει καμία απολύτως σχέση με αυτό που εμφανίζεται τελικά στην ταινία. Θα έπαιζε ο Καφετζόπουλος, ο Ρέτσος, εγώ, η «καταραμένη ποιήτρια» (Κατερίνα Γώγου) και η Όλια Λαζαρίδου. Κάναμε μερικές πρόβες και γούσταρα πάρα πολύ. Με τον Αντώνη, άλλωστε, είμαστε αδέρφια. Τσακωθήκαμε, όμως, για το τίνο το όνομα θα εμφανίζεται πρώτο. Εγώ, έχοντας έρθει από την Αμερική, ήμουν εντελώς απελευθερωμένος απ' αυτά. Καλύτερα να μην έμπαινε το όνομά μου πουθενά και το κοινό να έψαχνε να βρει ποιος είναι αυτός ο ηθοποιός που παίζει στην ταινία.

Τα ελληνικά στάνταρ ποτέ δεν με αφορούσαν. Εγώ ήθελα να παίζω, γιατί παίζοντας γίνεσαι καλύτερος. Πρόσεχα, βέβαια,

τερη γοητεία.

Είχα μεγάλη υποστήριξη από το σπίτι μου στο να γίνω ηθοποιός. Ο πατέρας μου, Αθανάσιος Παναγιωτίδης, άνηκε στη μεγάλη σχολή των Ελλήνων Κωνσταντινουπολιτών ψαλτών. Ήταν, μάλιστα, Άρχων Πρωτοψάλτης, γιατί είχε τελειώσει τη Θεολογική Σχολή. Ήταν, λοιπόν, μεγάλος σύμμαχός μου. Όταν του είπα ότι ήθελα να γίνω ηθοποιός, δάκρυσε από τη χαρά του. Πολλοί νέοι ηθοποιοί μου λένε ότι το κρύβουν από τους γονείς τους. Εγώ, αντίθετα, είχα πλήρη υποστήριξη και από τους δύο.

— Είστε ένας από τους λίγους ηθοποιούς του σύγχρονου ελληνικού σινεμά που έχουν γίνει τόσο αναγνωρίσιμοι από δευτερεύοντες ρόλους ή ακόμα και guest εμφανίσεις. Φαντάζομαι, πολλοί σας αναγνωρίζουν ακόμα από τον ρόλο σας δίπλα στον Κώστα Τσάκωνα στα «Φτηνά τσιγάρα», ενώ προσωπικά μου άρεσε ιδιαίτερα η ερμηνεία σας ως διοικητή της αστυνομίας στον «Προστάτη οικογένειας» του Περάκη. Αυτό έχει συμβεί τυχαία ή το επιδιώξατε;

Δεν υπάρχουν μικροί και μεγάλοι ρόλοι, αλλά μικροί και μεγάλοι ηθοποιοί. Εξάλλου, οι ρόλοι σ' αυτές τις ταινίες, ειδικά στον «Προστάτη οικογένειας» δεν είναι καθόλου μικροί. Ο Σωκράτης Λειβαδινός είναι κεντρικός χαρακτήρας, από την πρώτη σκηνή, όπου βλέπουμε την απόπειρα αυτοκτονίας του, αλλά και στη συνέχεια, όπου μαθαίνουμε όλη την ιστορία του – πώς ξεκίνησε ως εσατζής για να γίνει στην πορεία διεφθαρμένος διοικητής της αστυνομίας.

Αγαπώ πολύ τον Νίκο Περάκη. Κάναμε μαζί τέσσερις ταινίες, αρχίζοντας με το «ΒΙΟΣ + πολιτεία» (1987) και τον «Προστάτη» – στις οποίες συμμετείχε ο πολύ καλός μου φίλος Γιώργος Κοτανίδης – και συνεχίζοντας με τη «Θηλυκή εταιρεία» και τη «Φούσκα» (2002), κι εκεί με τον Κοτανίδη και τον επίσης φίλο μου Δημήτρη Καμπερίδη. Επίσης, έπαιξα τον ρόλο του Ρεμούλα στα «Βαποράκια» του Παύλου Τάσιου (1983), πλάι στον Τζούμα, που παίζει την Ούρσουλα, μια τραβεστί που διακινεί ναρκωτικά μαζί με τον Ρεμούλα. Στην πολωνική ταινία στην οποία έπαιξα πρόσφατα, υποτίθεται πως έχω μικρό ρόλο. Όμως, στην πραγματικότητα δεν ισχύει αυτό, γιατί ο χαρακτήρας που υποδύομαι είναι δεμένος με την ιστορία. Αποκλείεται να δει κάποιος την ταινία και να μην τον θυμάται.

Τα ελληνικά στάνταρ ποτέ δεν με αφορούσαν. Εγώ ήθελα να παίζω, γιατί παίζοντας γίνεσαι καλύτερος. Πρόσεχα, βέβαια, πάντοτε οι ταινίες που επέλεγα να είναι ποιοτικές και δεν ξεπουλήθηκα ποτέ για το χρήμα. Κανόνισα έτσι τη ζωή μου, ώστε να μη χρειαστεί ποτέ να κάνω μια τέτοιου είδους υποχώρηση.

— Το σινεμά αλλά και η τηλεόραση ως έναν βαθμό έχουν αντικατασταθεί σήμερα από το YouTube και το Netflix. Πώς αντιμετωπίζετε αυτή την αλλαγή;

Είναι ανησυχπητική. Ιδιαίτερα τώρα με το AI, μπορεί σε λίγο να μην παίζουμε καν. Για μένα είναι εφιαλτικό το να παίζουν ολογράμματα στις ταινίες αντί για πραγματικούς ηθοποιούς.

— Με τι ασχολείστε αυτή την περίοδο;

Πέρυσι είχα δύο συμμετοχές, η μία καλύτερη από την άλλη. Έπαιξα ένα μούτρο με υψηλό IQ, τον πατέρα της Σμαράγδας Καρύδη, στον δεύτερο κύκλο του «IQ 160», που βασίζεται σε μια γαλλική σειρά, η οποία γνώρισε μεγάλη επιτυχία εκεί. Η ελληνική βερσιόν όμως, κατά τη γνώμη μου, είναι καλύτερη. Έχει πιο ξεκάθαρα αστυνομικό χαρακτήρα, ενώ στη γαλλική αυτό είναι λιγάκι αφηρημένο.

Η δεύτερη συμμετοχή ήταν στη «Λαχτάρα», μια πολωνική ταινία με θέμα τα παιδιά αριστερών που βρέθηκαν αυτοεξόριστοι στο εξωτερικό. Ένα από αυτά λοιπόν, έχοντας οικονομικό πρόβλημα, αποφασίζει να έρθει στην Ελλάδα και να διεκδικήσει την περιουσία της οικογένειάς του, που όμως, λόγω των πολιτικών της φρονημάτων, της την είχαν πάρει. Ο πατέρας του παιδιού είναι ένας μποέμ τύπος, τον οποίο παίζει ο Μπράνκο Τζούριτς, γνωστός για την οσκαρική ερμηνεία του στο «No Man's Land». Φοβερή εμπειρία! Ερωτευθήκαμε. Μου πρότεινε μάλιστα να πάω μαζί του στην Ιταλία για να κάνουμε ταινίες. Αυτός, μετά το «No Man's Land», είχε πάει στο Λος Άντζελες. Το Χόλιγουντ αμέσως σε καλεί αν έχεις παίξει σε ταινία που έχει πάρει Όσκαρ, εκτός αν δεν μιλάς γρι αγγλικά. Το να παίζω μαζί του μου φανέρωσε το πραγματικό μεγαλείο του επαγγέλματός μας.

Όσον αφορά τη μουσική, παίζω σαν guest σε δύο γκρουπ. Το ένα είναι οι Blues Revenge και το άλλο οι Andreas Gomoziyas Trio. **A**

— Η μουσική είναι η δεύτερη μεγάλη σας αγάπη. Όταν παίζετε, προτιμάτε τις τζαζ συνθέσεις. Στην κοινή συνείδηση, όμως, έχετε περάσει ως αθεράπευτος ροκενρολάς. Εσείς πώς θα ορίζατε τον εαυτό σας;

Πάνω απ' όλα λατρεύω την τζαζ. Έχω κάνει focus σ' αυτό το είδος από πιτσιρικάς. Μου αρέσει συγκεκριμένα η cool jazz, Miles Davis κ.λπ. Μου αρέσει, βέβαια, και το ροκ εν ρολ πολύ, όπως και η κλασική μουσική – ήξερα όλες τις όπερες απέξω. Ήταν μάλιστα να γραφτεί κι ένα θεατρικό που θα πραγματευόταν την ιστορία μιας ορχήστρας, κομμένο και ραμμένο για μένα, το οποίο τελικά δεν έγινε.

Κάποτε βρέθηκα με τον Γιώργο Κοντραφούρη, σ' ένα είδος μνημόσυνου που κάναμε για τον Δημήτρη Πολύτιμο, κάπου στη Λιοσίων. Εκεί λοιπόν μου είπε: «Τα έμαθες ότι θα παίζουμε μαζί;» Εγώ δεν πίστευα στ' αφτιά μου. Ο Κοντραφούρης είναι εξαιρετικός μουσικός, και πού δεν έχει παίξει... «Είσαι καλά;» του είπα. «Εγώ δεν εξασκούμαι. Δεν μπορώ να βγάλω τα σχήματα που έχω στο κεφάλι μου». «Η μουσική είναι συναίσθημα», μου απαντά, «κι εσύ το 'χεις». Εγώ με τα σόλο δεν ασχολήθηκα ποτέ. Μου αρέσει, δηλαδή, κάποιες φορές να έχει την ελευθερία ο ντράμερ να κάνει και τα δικά του, αλλά όχι να αυτοσχεδιάζει όλη την ώρα. Ο Κοντραφούρης, λοιπόν, μου έδωσε μια φορά αέρα να κάνω σόλο κι εγώ έβαλα τα γέλια. Τελικά, όμως, βγήκε πολύ ωραίο. Οπότε γύρισε και μου είπε: «Είμαστε έτοιμοι. Ένα μπάσο θέλουμε και φύγαμε για τρίο». Αυτό μου έδωσε μεγάλη χαρά και αυτοπεποίθηση.

— Έχετε ασχοληθεί με το θέατρο, τον κινηματογράφο και την τηλεόραση. Ποιο μέσο σας εκφράζει περισσότερο;

Το θέατρο φυσικά. Είναι μεγάλη πρόκληση, γιατί είναι ζωντανό και επικίνδυνο – δεν επιτρέπει λάθη. Έχω πει σε συνεντεύξεις μου ότι ο ηθοποιός του θεάτρου είναι σαν σχοινοβάτης χωρίς δίκτυ ασφαλείας. Αυτός ο κίνδυνος δίνει στο θέατρο μια ιδιαί-

πάντοτε οι ταινίες που επέλεγα να είναι ποιοτικές και δεν ξεπουλήθηκα ποτέ για το χρήμα. Κανόνισα έτσι τη ζωή μου, ώστε να μη χρειαστεί ποτέ να κάνω μια τέτοιου είδους υποχώρηση.

Mailo's Veggie Pasta & Seafood Pastitsio

Οι νέες νηστίσιμες –limited edition– μακαρονάδες!

➔ **Γίνεται μέσα στη νηστεία να βρισκεις μακαρονάδα που να είναι χορταστική και πραγματικά νόστιμη;** Στα Mailo's, όπως φαίνεται, γίνεται! Και μάλιστα με δύο ολοκαίνουργιες συνταγές που μόλις μπήκαν στο μενού και είναι διαθέσιμες για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Το ακούσαμε και, όπως γίνεται πάντα με τέτοια νέα, είπαμε να το διαπιστώσουμε μόνοι μας. Πεταχτήκαμε λοιπόν στο κοντινότερο Mailo's – ξέρεις, από αυτά τα spots που περνάς για take away και μέσα σε λίγα λεπτά κρατάς στα χέρια σου ένα ζεστό cup με μακαρονάδα. Η πρώτη που δοκιμάσαμε είναι η Veggie Pasta. Μια πλούσια κόκκινη σάλτσα γεμάτη λαχανικά –πιπεριές, κολοκυθάκι,μανιτάρια και ντοματίνια–, που δίνουν φρεσκάδα και ένταση στη γεύση όταν ψάχνεις κάτι χορταστικό αλλά ελαφρύ. Είναι από εκείνες τις μακαρονάδες που σε κερδίζουν από την πρώτη μπουκιά. Η δεύτερη limited edition προσθήκη είναι το

Seafood Pastitsio και εδώ το πράγμα γίνεται ακόμα πιο ενδιαφέρον. Κιμάς θαλασσινών από γαρίδα και σουρίμι καβουριού, δεμένος με βελούδινη μπεσαμέλ από γάλα καρύδας, δημιουργεί μια ιδιαίτερη εκδοχή που θυμίζει comfort food, αλλά με άρωμα θάλασσας. Το καλύτερο; Και τις δύο συνταγές μπορείς να τις δοκιμάσεις με όποιο είδος ζυμαρικού προτιμάς και φυσικά να τις πάρεις μαζί σου στο iconic Mailo's Cup.

Και αν δεν πεινάς πολύ, ή απλώς θες να δοκιμάσεις περισσότερες γεύσεις, υπάρχει και το νέο Smart Cup, που χωράει όλη τη γεύση αλλά είναι ιδανικό για μια πιο ελαφριά επιλογή. Αν λοιπόν νηστεύεις, αν είσαι vegetarian ή απλώς ψάχνεις κάτι διαφορετικό για take away μέσα στη μέρα, η λύση είναι απλή: βρες το πιο κοντινό Mailo's spot, πάρε το cup σου και δοκίμασε τις νέες νηστίσιμες μακαρονάδες όσο προλαβαίνεις!

Διαθέσιμες για περιορισμένο χρονικό διάστημα σε καταστήματα Mailo's σε Ελλάδα και Κύπρο για delivery & take away.

To Smart Cup δεν είναι διαθέσιμο στο Mailo's The Mall Athens και στο Mailo's Athens International Airport

www.mailos.gr Mailo's – The Pasta Project mailospasta

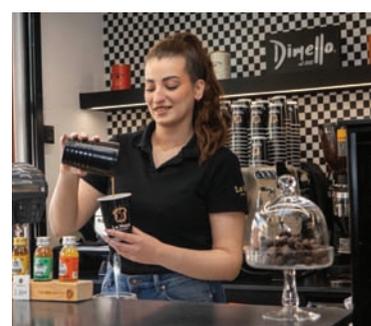
La Noce Coffee & Nuts

Εκλεκτοί ξηροί καρποί και ποιοτικός καφές στα Άνω Πετράλωνα

➔ **Στην καρδιά των Άνω Πετράλωνων**, ένα νέο κατάστημα έρχεται να δώσει φρέσκια πνοή στη γειτονιά και να γίνει σημείο καθημερινής στάσης για όσους αγαπούν τις αυθεντικές γεύσεις. Το La Noce Coffee & Nuts, η δημιουργία του Πύργου Κόρκα, είναι ένας χώρος προσεγμένος μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια, όπου η ποιότητα βρίσκεται στο επίκεντρο κάθε επιλογής. Στα ράφια του καταστήματος θα βρείτε προϊόντα χωρίς ζάχαρη, εκλεκτούς ξηρούς καρπούς, αποξηραμένα φρούτα, χειροποίητες μπάρες και αλείμματα ξηρών καρπών, που ξεχωρίζουν για τη γεύση και την αγνότητά τους. Πρόκειται για επιλογές που απευθύνονται τόσο σε όσους προσέχουν τη διατροφή τους όσο και σε εκείνους που αναζητούν μικρές καθημερινές απολαύσεις. Κάθε προϊόν έχει επιλεγεί με φροντίδα, ώστε να προσφέρει

ποιότητα, γεύση και αυθεντικότητα. Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει και η μικρή κάβα του καταστήματος, όπου ο επισκέπτης μπορεί να ανακαλύψει επιλεγμένα κρασιά από τοπικούς παραγωγούς και να γνωρίσει σύγχρονες αλλά και παραδοσιακές ελληνικές ετικέτες. Παράλληλα, ο καλός καφές έχει τη δική του θέση στην καθημερινότητα, αποτελώντας έναν από τους λόγους που πολλοί θα τον εντάξουν στη ρουτίνα τους.

Με ζεστή ατμόσφαιρα, φιλική εξυπηρέτηση και προσεγμένη φιλοσοφία, το La Noce Coffee & Nuts φιλοδοξεί να γίνει ένα μικρό γευστικό στέκι στα Άνω Πετράλωνα για κάθε στιγμή της ημέρας. Ένας χώρος όπου η ποιότητα συναντά την απλότητα της καθημερινής απόλαυσης και όπου η γειτονιά αποκτά έναν ακόμη λόγο να συναντιέται, να δοκιμάζει νέες γεύσεις και να μοιράζεται όμορφες στιγμές.

Τριών Ιεραρχών 96, Άνω Πετράλωνα, 2103479796 lanoce_coffee_nuts

ONLYFANS

Η εκρηκτική επιτυχία που άλλαξε τα δεδομένα και ποιοι βγάζουν πραγματικά εκατομμύρια

Της ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΤΣΟΛΚΑ

Το OnlyFans, η συνδρομητική πλατφόρμα που ξεκίνησε ως εργαλείο απευθείας αλληλεπίδρασης μεταξύ δημιουργών περιεχομένου και κοινού, έχει εξελιχθεί σ' ένα φαινόμενο που άλλαξε ριζικά το τοπίο της αισθησιακής βιομηχανίας. Από την ίδρυσή του, το 2016, έως σήμερα, έχει καταφέρει να ενσωματώσει τεχνολογία, διασημότητα και κοινωνικά ταμπού σε ένα πρωτόγνωρο μοτέλο επιχειρηματικής επιτυχίας.

Η σημερινή **διευθύνουσα σύμβουλος** του OnlyFans είναι η Ιρλανδή δικηγόρος **Κέιλι Μπλερ**, που, γέννημα-θρέμμα Δουβλινέζα, φοίτησε, όπως συμβαίνει εκεί, σε καθολικό σχολείο θηλέων, πριν διαπρέψει στις μεγαλύτερες νομικές φίρμες της Μεγάλης Βρετανίας. Η Μπλερ έχει δηλώσει ότι το OnlyFans είναι μια «**απίστευτη επιτυχία της βρετανικής τεχνολογίας**» και επιδιώκει να αλλάξει τον τρόπο που λειτουργεί το διαδίκτυο, προωθώντας εναλλακτικά επιχειρηματικά μοντέλα τα οποία δίνουν έμφαση στην ασφάλεια και την ενδυνάμωση των δημιουργών. Πρόσφατα ανακοίνωσε ότι η πλατφόρμα, από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα, έχει καταβάλει πάνω από 20 δισεκατομμύρια δολάρια στους δημιουργούς της. Το οικονομικό έτος 2023, τα συνολικά έσοδα της εταιρείας αυξήθηκαν κατά 19%, φτάνοντας τα 6,63 δισ. δολάρια, ενώ τα καθαρά έσοδα της εταιρείας ανήλθαν σε 1,3 δισ. δολάρια – ποσοστά που την κατατάσσουν μεταξύ των πιο επικερδών τεχνολογικών πλατφορμών παγκοσμίως.

Ο πολύ μεγάλος κερδισμένος

Ο **Λεονίντ Ραντβίνσκι** είναι Ουκρανός επιχειρηματίας και προγραμματιστής, γνωστός ως ο **κύριος μέτοχος της πλατφόρμας OnlyFans**. Γεννημένος και μεγαλωμένος στην Οδησό, μετανάστευσε στις Ηνωμένες Πολιτείες σε νεαρή ηλικία και σπούδασε Οικονομικά στο Northwestern University. Το 2018, απέκτησε το 75% της εταιρείας Fenix International Ltd. –μητρική του OnlyFans– από τους ιδρυτές της, Τιμ και Γκάι Στόκλεϊ. Από τότε, η πλατφόρμα γνώρισε ραγδαία ανάπτυξη, με έσοδα που ξεπέρασαν τα 1,3 δισ. δολάρια το 2023, και, προ φόρων, κέρδη 657 εκατ. δολαρίων. Ο Ραντβίνσκι έχει σημαντικά έσοδα από την επένδυσή του, λαμβάνοντας μερίσματα ύψους 472 εκατομμυρίων δολαρίων το 2023, και συνολικά περίπου 1,3 δισ. δολάρια από το 2020. Η καθαρή του περιουσία εκτιμάται στα 3 δισ. δολάρια. Παρά την επιτυχία του, λέει, ο Ραντβίνσκι διατηρεί χαμηλό προφίλ, αποφεύγοντας τη δημοσιότητα – δεν δίνει συνεντεύξεις, δεν έχει κοσμική ζωή. Έχει δωρίσει 5 εκατ. δολάρια για την ανακούφιση της Ουκρανίας από τη ρωσική εισβολή, ενώ στηρίζει πολλές φιλανθρωπικές οργανώσεις σε Βρετανία και ΗΠΑ.

Οι περισσότερες πληροφορίες που υπάρχουν για εκείνον σχετίζονται αυστηρά με την επιχειρηματική του δραστηριότητα και τη σχέση του με το OnlyFans, αλλά έχει γίνει γνωστό πως είναι παντρεμένος και η σύζυγός του ονομάζεται Κέιτι Τσουντνόφσκι. Το ζευγάρι απασχόλησε τη δημοσιότητα όταν, το 2023, φέρεται να δώρισε 11 εκατ. δολάρια στην AIPAC – μια ισχυρή φιλοϊσραηλινή ομάδα παρέμβασης των Ηνωμένων Πολιτειών. Ο αιγυπτιακός δι-

Ντενίζ Ρίτσαρντς

σεκατομμυριούχος, μέσα από τον προσωπικό του ιστότοπο, Ir.com, αυτοπροσδιορίζεται ως «επιτυχημένος αρχιτέκτονας εταιρειών, επενδυτής αγγέλων, φιλάνθρωπος και υποστηρικτής του λογισμικού ανοικτού κώδικα». Διατηρεί και ένα επενδυτικό ταμείο με την ονομασία Leo, που επικεντρώνεται σε τεχνολογικές νεοφυείς επιχειρήσεις. Παρά την έλλειψη δημόσιων δηλώσεων, η επιχειρηματική του πορεία δείχνει ότι έχει επενδύσει σε πλατφόρμες που δίνουν έμφαση στην απευθείας σύνδεση δημιουργών και κοινού, όπως το OnlyFans αλλά και η εξίσου τολμηρού περιεχομένου **MyFreeCams**, τις οποίες χρησιμοποίησε ως σημείο εκκίνησης για να επεκταθεί στον ευρύτερο χώρο της «creator economy».

Φεμινιστική πράξη, αυτοδιάθεση

και ανεξαρτησία...

Το OnlyFans θεωρείται επαναστατικό γιατί ανέτρεψε τα παραδοσιακά μοντέλα της βιομηχανίας της ψυχαγωγίας ενηλίκων και της ευρύτερης «creator economy», προσφέροντας στους δημιουργούς πλήρη έλεγχο του περιεχομένου τους και άμεση αμοιβή από το κοινό, χωρίς τη μεσολάβηση εταιρειών παραγωγής ή διανομικών. Πολλές γυναίκες δημιουργοί και εργαζόμενες στον χώρο του σεξ εκφράζουν θετική άποψη, υποστηρίζοντας ότι η πλατφόρμα τους προσφέρει μεγαλύτερη ασφάλεια, αυτοδιάθεση και οικονομική ανεξαρτησία, σε αντίθεση με τις συχνά εκμεταλλευτικές συνθήκες του παραδοσιακού πορνό. Φεμινίστριες της τρίτης και τέταρτης γενιάς αναγνωρίζουν το OnlyFans ως εργαλείο ενδυνάμωσης, ειδικά όταν οι γυναίκες

καθορίζουν οι ίδιες τους όρους της δουλειάς τους.

Δεν λείπουν, όμως και οι φεμινιστικές φωνές που εκφράζουν ανησυχία για τη «ρομαντικοποίηση» της σεξουαλικής εργασίας, την πίεση που ασκείται στις νεαρές γυναίκες ώστε να εμπορευματοποιήσουν την εικόνα τους, αλλά και τη δημιουργία ψευδαισθήσεων εύκολου πλουτισμού, σε μια πλατφόρμα που τα πραγματικά έσοδα συγκεντρώνονται σε ένα ελάχιστο ποσοστό κορυφαίων χρηστών. Έτσι, το OnlyFans λειτουργεί ταυτόχρονα ως όχημα απελευθέρωσης και ως καθρέφτης των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων της ψηφιακής εποχής. Η δημιουργός περιεχομένου **Λίλι Φίλιπς**, γνωστή για τις αμφιλεγόμενες δράσεις της στην πλατφόρμα, έχει δηλώσει ότι θεωρεί τη δουλειά της φεμινιστική πράξη, τονίζοντας την αυτονομία και τη σεξουαλική απελευθέρωση που της προσφέρει το OnlyFans. Ωστόσο, η ίδια αναγνωρίζει ότι τέτοιες ακραίες παραστάσεις μπορεί να έχουν συναισθηματικό και σωματικό κόστος.

Πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας τα εργαζόμενα άτομα στην ερωτική βιομηχανία έχουν αυτοδιάθεση

Όπως και να 'χει όμως, το OnlyFans άλλαξε επαναστατικά τον έλεγχο της ερωτικής, αισθησιακής βιομηχανίας και του θεάματος ενηλίκων. Για πρώτη φορά, δημιουργοί περιεχομένου –κυρίως γυναίκες, αλλά και άνδρες, non-binary και τρανς άτομα– έχουν την πλήρη διαχείριση του προϊόντος τους. Δεν υπάρχουν παραγωγοί, σκηνοθέτες, μεσάζοντες, πορνογραφικές εταιρείες. Δεν χρειάζεσαι κανέναν άλλον για να πουλήσεις τον εαυτό σου. Το OnlyFans επιτρέπει τον απόλυτο έλεγχο του περιεχομένου, της τιμής, της συχνότητας, του κοινού. Ο δημιουργός ανεβάζει ό,τι θέλει, όταν το θέλει, όπως το θέλει. Το σώμα του, η φωνή του, το ύφος του είναι δικά του. Τα εργαζόμενα άτομα στην ερωτική βιομηχανία, για πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας, έχουν αυτοδιάθεση σ' αυτόν τον χώρο, που λυμαινόταν άνδρες παραγωγοί και προαγωγοί, εκβιαστικά συμβόλαια και σκοτεινά κυκλώματα.

Για τα LGBTQ+ άτομα και τις γυναίκες στη σεξουαλική εργασία, το OnlyFans δεν είναι απλώς πηγή εσόδων, αλλά πηγή ενδυνάμωσης. Το περιβάλλον θεωρείται ασφαλές. Όχι τέλειο, αλλά ασφαλέστερο από οποιαδήποτε άλλη παραδοσιακή μορφή εργασίας σ' αυτόν τον χώρο. Οι συνδρομητές είναι επώνυμοι, με κάρτες και ταυτότητες, η αλληλεπίδραση ελέγχεται, οι δημιουργοί έχουν επιλογές αποκλεισμού, ορατότητας, αναφοράς, ακόμη και νομικής υποστήριξης. Αν το εργαζόμενο στο σεξ άτομο νιώσει άβολα, σταματά, κι αν δεν πληρωθεί, δεν ανεβάζει υλικό. Δεν χρειάζεται να βρεθεί πουθενά, με κανέναν. Δεν αγγίζεται, δεν απειλείται, δεν σιωπά. Το πλαίσιο είναι ελεγχόμενο. Τα γυρίσματα γίνονται στον δικό του χώρο, με τους δικούς του όρους. Κι αυτό είναι πολύτιμο, σε μια βιομηχανία που ιστορικά βασίστηκε στην εκμετάλλευση, τη σιωπή, τον εκφοβισμό, τη σωματική έκθεση χωρίς επιλογή και κάποτε στη βία και τον κίνδυνο

Ενώ η πλατφόρμα προσφέρει δυνατότητες οικονομικής ανεξαρτησίας για τις γυναίκες, υπάρχουν και στοιχεία εξαναγκασμού και οικονομικής πίεσης που δεν συνάδουν με την πλήρη κοινωνική και οικονομική ελευθερία των γυναικών

ακόμα και για την ίδια τη ζωή. Παρ' όλα αυτά, η κοινωνιολόγος και ερευνήτρια φύλου **Εμελι Άνταμσεν**, σε μελέτη της για το OnlyFans, επισημαίνει ότι, ενώ η πλατφόρμα προσφέρει δυνατότητες οικονομικής ανεξαρτησίας για τις γυναίκες, υπάρχουν και στοιχεία εξαναγκασμού και οικονομικής πίεσης, που δεν συνάδουν με την πλήρη κοινωνική και οικονομική ελευθερία των γυναικών. Η μελέτη της αναδεικνύει τις αντιφάσεις που υπάρχουν στην πλατφόρμα, όπου η ελευθερία επιλογής συνυπάρχει με τις πιέσεις της αγοράς και τις κοινωνικές ανισότητες.

Το επιχειρηματικό μοντέλο που νίκησε τον δωρεάν ανταγωνισμό

Στον διαδικτυακό πολύπλοκο κόσμο, το πορνογραφικό περιεχόμενο είναι ευρέως διαθέσιμο δωρεάν, με εκατομμύρια βίντεο. Ιστότοποι όπως οι **Pornhub, XVideos, XHamster, YouPorn, RedTube, SpankBang, Eporner, Txxx** παρέχουν δωρεάν βίντεο, συχνά χωρίς άμεση συναίνεση των δημιουργών, γεγονός που έχει προκαλέσει σοβαρές αντιδράσεις και πρωτοβουλίες για περιορισμό τους. Ήταν κι αυτό, εξάλλου, ένας από τους λόγους που η συνδρομητική φύση του OnlyFans θεωρείται πιο δίκαιη και υποστηρικτική προς τους δημιουργούς περιεχομένου. Το OnlyFans, όμως, κατάφερε κυρίως να διαφοροποιηθεί και να εκτοξευθεί λόγω της προσωποποιημένης εμπειρίας που προσφέρει.

Όπως δήλωσε η Μπλερ, «οι χρήστες πληρώνουν γιατί θέλουν άμεση αλληλεπίδραση και αποκλειστικό περιεχόμενο από τους δημιουργούς που ακολουθούν». Αυτό το στοιχείο της συναισθηματικής σύνδεσης έχει αποδειχθεί καθοριστικό για την επιτυχία της πλατφόρμας. Σήμερα, το OnlyFans αριθμεί πάνω από 305 εκατομμύρια εγγεγραμμένους χρήστες και 4,1 εκατομμύρια ενεργούς δημιουργούς – αριθμοί που συνεχίζουν να αυξάνονται, παρά τον ανταγωνισμό από αντίστοιχες πλατφόρμες που κάνουν την εμφάνισή τους, όπως το **Fansly**, το **Patreon** και το **JustForFans**.

Ο μύθος του γρήγορου πλουτισμού και η συντριπτική πλειοψηφία με έσοδα 108 δολάρια τον μήνα

Δεν κερδίζουν όμως όλες οι κυρίες και οι κύριοι του OnlyFans εκατομμύρια, ενώ και εντός της πλατφόρμας κυριαρχεί μια έντονη ανισότητα. Η μέση δημιουργός περιεχομένου στο OnlyFans κερδίζει περίπου 1.300 δολάρια τον χρόνο, δηλαδή μόλις 108 δολάρια τον μήνα. Το 71% των δημιουργών έχει κατά μέσο όρο μόλις δύο συνδρομητές, στοιχείο που καταρρίπτει τον μύθο του «εύκολου και γρήγορου χρήματος» ο οποίος συνοδεύει τη φήμη της ερωτικής πλατφόρμας.

Μόλις το 1% των δημιουργών συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό των κερδών, με μέσο ετήσιο εισόδημα 49.000 δολάρια, δηλαδή σχεδόν 15 φορές υψηλότερο από τη μέση δημιουργό περιεχομένου. Άρα, το οικονομικό μοντέλο του OnlyFans ευνοεί τις ήδη γνωστές και δημοφιλείς δημιουργούς, με τα εκατομμύρια ακολούθων και την έντονη παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Οι σταρ με τα θεματικά κέρδη εκατομμυρίων

Ανάμεσα στους ελάχιστους δημιουργούς που κατάφεραν να αποκομίσουν πολλαπλά εκατομμύρια δολάρια από το OnlyFans ξεχωρίζουν ορισμένα ιδιαίτερα γνωστά ονόματα. Η **Σόφι Ρέιν** (influencer) δήλωσε ότι τον πρώτο της χρόνο στην πλατφόρμα κέρδισε 43 εκατ. δολάρια. Αυτό την κατατάσσει ανάμεσα στις κορυφαίες δημιουργούς παγκοσμίως. Αντίστοιχη επιτυχία σημείωσε και η **Κορίνα Κοφ** (γνωστή YouTuber), η οποία συγκέντρωσε 67 εκατ. δολάρια σε μόλις τρία χρόνια, πριν αποσυρθεί από την πλατφόρμα τον Οκτώβριο του 2024. Δημοφιλείς προσωπικότητες όπως η **Τζεμ Γούλφι**, η ράπερ **Γίγκι Αζαλέα**, η ηθοποιός **Ντενίζ Ρίτσαρντς** και η τηλεπερσόνα **Λάρσα Πίπεν** είναι μερικά ακόμα χαρακτηριστικά παραδείγματα κυριών που αξιοποίησαν την ήδη καθιερωμένη τους φήμη για να αποκομίσουν πολλά εκατομμύρια δολάρια από τις συνδρομές των χρηστών τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτοί οι δημιουργοί δεν στηρίχθηκαν αποκλειστικά σε γυμνό ή σεξουαλικού χαρακτήρα περιεχόμενο. Αντιθέτως, πολλοί από αυτούς επένδυσαν στη δημιουργία προσεκτικά διαμορφωμένων προσωπικών brands και ακολούθησαν στοχευμένη στρατηγική μάρκετινγκ, αξιοποιώντας τα κοινωνικά δίκτυα, την επαγγελματική φωτογραφία και τα βίντεο, τις συνεργασίες με άλλους influencers και πολλές φορές σημαντικού ύψους επενδύσεις για την προώθηση της εικόνας τους. Αυτός ο συνδυασμός αναγνωρισιμότητας, συνέπειας και branding ήταν καθοριστικός για την οικονομική τους επιτυχία.

Η επανάσταση με το εξαιρετικά ανταγωνιστικό περιβάλλον

Το 2023 η πλατφόρμα κατέγραψε έσοδα 6,63 δισ. δολαρίων. Από αυτά, το 80%, τα 5,32 δισ. δηλαδή, αποδόθηκε στους 4,1 εκατομμύρια δημιουργούς περιεχομένου, χάρη στους 305 εκατομμύρια λογαριασμούς θαυμαστών. Έτσι δημιουργήθηκε μια ολόκληρη οικονομία της επιθυμίας, θεμελιωμένη στην υπόσχεση ότι αυτό που αγοράζεις δεν είναι απλώς ένα γυμνό σώμα, αλλά κάτι πιο προσωπικό. Αυτό που πωλείται δεν είναι μόνο η διεγερτική ερωτική εικόνα, αλλά η ψευδαίσθηση της διαπροσωπικής σχέσης και της προσοχής. Η κερκτική επιτυχία του OnlyFans μπορεί εύκολα να παρερμηνευτεί ως ευκαιρία για γρήγορο πλουτισμό, όμως τα δεδομένα δείχνουν πως πρόκειται για ένα εξαιρετικά ανταγωνιστικό περιβάλλον, όπου μόνο οι πιο οργανωμένοι, γνωστοί και συνεπείς δημιουργοί μπορούν να απολαύσουν ουσιαστικά οικονομικά οφέλη. Για τις επιχειρήσεις και τους επενδυτές, το μοντέλο του OnlyFans προσφέρει ένα σημαντικό case study για το πώς η απευθείας αλληλεπίδραση, η αυθεντικότητα και η διαχείριση του κοινού μπορούν να μετατραπούν σε καθαρό εισόδημα.

Για τους επίδοξους δημιουργούς, αποτελεί μια πλατφόρμα δυνατοτήτων αλλά και περιορισμών, όπου η επιτυχία απαιτεί οργάνωση, διαρκή παρουσία, αφοσίωση και διαφοροποίηση απ' όλους τους άλλους. Νέοι τεχνολογικοί καιροί και νέα, διαφορετικά ήθη, κοινωνικά και επιχειρηματικά. **A**

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΟΤΣΑΝΑ

Τα «μυστικά» της τεχνολογίας των αρχαίων Ελλήνων

Στην καρδιά του Κολωνακίου, στην οδό Πινδάρου 6 και Ακαδημίας, στεγάζεται το Μουσείο Κοτσανά Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας, σε ένα εντυπωσιακό κτίριο art nouveau, με ιδιαίτερη ιστορική διαδρομή. Το κτίριο υπήρξε κατοικία της Ασπασίας Μάνου, συζύγου του βασιλιά Αλέξανδρου Α', ενώ αργότερα φιλοξένησε το Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων.

Σήμερα το μουσείο παρουσιάζει περισσότερα από 150 διαδραστικά ανακατασκευασμένα, βάσει των ιστορικών πηγών και των αρχαιολογικών καταλοίπων, εκθέματα, σε 24 θεματικές ενότητες. Σκοπός του μουσείου είναι να αναδείξει τη σχετικά άγνωστη πτυχή του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και να αποδείξει ότι η τεχνολογία των αρχαίων Ελλήνων, λίγο πριν το τέλος του αρχαίου κόσμου,

ήταν συγκλονιστικά όμοια με τις απαρχές της σύγχρονης τεχνολογίας. Μέσα από τις δύο μόνιμες εκθέσεις του, «Αρχαία Ελλάδα – οι Απαρχές των Τεχνολογιών» και «Αρχαία Ελληνικά Μουσικά Όργανα και Παιχνίδια», οι επισκέπτες γνωρίζουν εντυπωσιακές εφευρέσεις, τα θαύματα της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας – από το ρομπότ υπηρέτρια του Φίλωνος έως τον κινηματογράφο του Ήρωνος, και από το υδραυλικό ωρολόγιο του Κτσιβίου έως τον πρώτο υπολογιστή της Ιστορίας, τον Μηχανισμό των Αντικυθέρων.

Διαδραστικές ξεναγήσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις για μικρούς και μεγάλους, συνθέτουν την εικόνα της προσφοράς του μουσείου στον πολιτισμό και στον επισκέπτη που επιθυμεί να «ταξιδέψει» στο αρχαιοελληνικό παρελθόν.

Πινδάρου 6 & Ακαδημίας, Κολωνάκι, 2114110044

www.kotsanas.com Email: info@kotsanas.com

Kotsanas Museum of Ancient Greek Technology **kotsanasmuseum**

Επιμέλεια
ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ
ΣΙΓΑΛΟΥ

Look

MANGO

Μπλούζα ριγέ με φουλάρι €29,99

JABIK

Γυναικεία Mule Gianna Kazakou €35

H&M

Επιτραπέζιο φωτιστικό
ντυμένο με ύφασμα €44,99

AV SUNGLASSES

Κίτρινα γυαλιά ηλίου Blair €20

LIPSHOP

Σημειωματάριο A Dopo Eye Journal €15

ZALANDO

Παντελόνι Noisy May, Pasa Wide, €34,99

WAT OBJECT

Γάτα της τύχης Maneki Neko - Cosmic Edition
Shiny Teal 15cm €33

PRAGMATIC

Σκουλαρίκια Beetle €43,40

Το σιλ
δεν έχει τιμή,
έχει άποψη!
- Αγνώστου

MOCHITO

Μίνι φόρεμα €22,99

MARKS & SPENCER

Μπουφάν biker από λουστρινένιο
συνθετικό δέρμα €45,99

JYSK

Καρέκλα σαλονιού ή κήπου
Ubbberup μελιτζάνι €30

SNEAKER CAGE

Φούξια γυναικεία τσάντα - Adidas Originals
Adicolor Mini Bowling €45

ZACKRET SPORTS

Sneakers Puma Club II Era Suede €48,70

Θέλετε να γνωρίσετε τον Τζεφ Κουνς;

Η *Αφροδίτη*, το γλυπτό του διεθνώς αναγνωρισμένου καλλιτέχνη Τζεφ Κουνς, «*Balloon Venus Lespugue (Orange)*» (2013-2019), έρχεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης στην έκθεση «*Jeff Koons: "Αφροδίτη" του Lespugue*», που επιμελείται ο επιστημονικός διευθυντής του μουσείου, καθ. **Παναγιώτης Ιωσήφ**. Μια μέρα πριν από τα εγκαίνια όμως, στις 18 Μαρτίου, το κοινό θα έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει μια δημόσια συζήτηση στο πλαίσιο των Cycladic Talks στο Cotsen Hall της Αμερικάνικης Σχολής Κλασικών Σπουδών. Εκεί ο καλλιτέχνης θα μοιραστεί τις σκέψεις του με τον επιμελητή της έκθεσης για την πολυετή δημιουργική του πορεία και τα κυριότερα έργα του.

Η *Αφροδίτη* του Κουνς, έργο εμπνευσμένο από την παλαιολιθική *Αφροδίτη* του Lespugue, ένα αγαλματίδιο από χαυλιόδοντα μαμούθ ηλικίας περίπου 28.000 ετών, επαναδιατυπώνει το αρχέτυπο της γονιμότητας μέσα από τον βιομηχανικό κόσμο του 21ου αιώνα. Εδώ ο καλλιτέχνης συνδυάζει αναφορές από τον Μποπιτσέλι, τον Τιτσιάνο, τον Ντισάν και τον Μπρανκούζι, μετατρέποντας τις υπερβολικές καμπύλες του πρωτοτύπου σε ανακλαστικό ανοξείδωτο χάλυβα που θυμίζει μπαλόνια.

Το έργο πλαισιώνεται από δέκα αντίγραφα ειδωλίων *Αφροδίτης* της Ανώτερης Παλαιολιθικής περιόδου. Οι επισκέπτες καλούνται να εξερευνήσουν πώς η υλική μεταμόρφωση αλλάζει ή διατηρεί τον συμβολισμό της *Αφροδίτης* και πώς η σύγχρονη τέχνη ανασυνδέει τον άνθρωπο με την αρχαία αισθητική.

–**Νίκη-Μαρία Κοσκινά**

Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
19 Μαρτίου έως 31 Αυγούστου

«Balloon Venus Lespugue (Orange)», Συλλογή Homem Sonnabend

Θέατρο, μουσική, εκθέσεις, προβολές. Πολιτιστικές προτάσεις που μας εντριγκάρουν αυτό το επτάημερο.

© ANGEL BALLESTEROS

1 Στη Νέα Υόρκη του Μεσοπολέμου

Η νέα μουσική παράσταση του **Κωνσταντίνου Σαμαρά**, που σκηνοθετεί ο **Βασίλης Μαυρογεωργίου**, μας μεταφέρει στη Νέα Υόρκη του Μεσοπολέμου, παρουσιάζοντας τη ζωή των Ελλήνων μεταναστών που βρέθηκαν εκεί αναζητώντας μια καλύτερη ζωή. Η ιστορία διαδραματίζεται σε ένα καφενείο, το Αστώρια, όπου βρίσκουν καταφύγιο Έλληνες μετανάστες. Εκεί η Τασούλα, η τραγουδίστρια του καφενείου, τραγουδά τους καημούς, τα πάθη τους, τα όνειρα και τους έρωτές τους... *Παλλάς, από 19 Μαρτίου*

Συμφωνική Ορχήστρα Δήμου Αθηναίων

2 Τζαζ αφιέρωμα στον Χατζιδάκι

Η **Συμφωνική Ορχήστρα Δήμου Αθηναίων** συμπράττει με το **Κουαρτέτο του Δημήτρη Καλαντζή** με αφορμή την παράσταση «*Jazz Tribute to Manos Hadjidakis*». Η συναυλία προσφέρει μια σύγχρονη τζαζ ανάγνωση των μελωδιών του Μάνου Χατζιδάκι, συνδυάζοντας αυτοσχεδιασμό και κλασικά ηχοχρώματα και αποκαλύπτοντας τη διαχρονική οικουμενικότητα της μουσικής του. Τη μουσική διεύθυνση της βραδιάς έχει ο **Μίλτος Λογιάδης**. *Ολύμπια, 24 Μαρτίου*

3 Onassis AiR: Ανοιχτές πόρτες στη δημιουργία

Τα ανοιξιάτικα **Open Days** του **Onassis AiR** της Στέγης ανοίγουν τους χώρους **residency** στον **Νέο Κόσμο** για το κοινό, προσφέροντας μια μοναδική ματιά στη διαδικασία δημιουργίας των φιλοξενούμενων καλλιτεχνών. Εγκαταστάσεις, περφόρμανς, διαλέξεις και μουσικές δράσεις από καλλιτέχνες όπως οι **Miriam Hillawi Abraham, Μαρία Μπρέγιαννη, Alba Cros, Αλέξης Φιδετζής και Ιωάννα Παρασκευοπούλου** ζωντανεύουν το πρόγραμμα, ενώ οι ίδιοι οι καλλιτέχνες ξεναγούν τους επισκέπτες. *Onassis Air, 20 & 21 Μαρτίου*

«Geinaikes -Three women together»

4 Γυναικεία επιθυμία μέσα στην τέχνη

Η **Αλεξάνδρα Χρήστου**, στη νέα της ατομική έκθεση με τον τίτλο «*The Gravity of Desire*», εστιάζει στη γυναικεία επιθυμία και ηδονή μέσα από δύο διαφορετικές σειρές έργων που φιλοτέχνησε στις δεκαετίες του 1980 και 1990. Από τη μία έχουμε ερωτικές σκηνές γυναικών, που διακρίνονται για την αμεσότητα τους, κι από την άλλη στιγμές που κατέγραψε με το πινέλο της και αφορούν σεξεργάτριες στο κέντρο της Αθήνας, την ώρα της αναμονής για το επόμενο ραντεβού τους. Τα έργα της δεν προκαλούν ούτε κάνουν κήρυγμα. Προβάλλουν απλώς τη γυναικεία σεξουαλικότητα με ευθύτητα και ρεαλισμό. *The Breeder, έως 9 Μαΐου*

«The Stars Are Buffering», Κωστής Βελώνης

5 Παρελθόν και παρόν σε διάλογο

Η **Citronne Gallery** εγκαινίασε τη νέα ετήσια σειρά ομαδικών εκθέσεων **Διασταυρώσεις** με την έκθεση «*Αμφίδρομη μνήμη*», σε επιμέλεια της **Τατιάνας Σπινάρη-Πολλάλη**. Επτά καλλιτέχνες διαφορετικών ηλικιών και διαδρομών (Κωστής Βελώνης, Ευγενία Βερελή, Χρυσή Παπαδάκη, Αλίκη Παπαδημητρίου, Ναταλία Παπαδοπούλου, Νάνα Σαχίνη και Ευγενία Φραγκολιά) φιλοτεχνούν έργα γύρω από τη μνήμη, τα παιδικά παιχνίδια, τα παραμύθια και το τσίρκο, εξερευνώντας τη σχέση παρελθόντος και παρόντος μέσα από προσωπικές και συλλογικές αφηγήσεις. *Citronne Gallery, έως 18 Απριλίου*

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Υ., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

6 Χιούμορ και ψυχοθεραπεία στη σκηνή

Σε σκηνοθεσία **Κώστα Σπυρόπουλου**, η γαλλική κωμωδία «*Tos Tos*» του Λοράν Μπαφί φέρνει έξι ασθενείς με διαφορετικά ιδεοψυχαναγκαστικά σύνδρομα στον προθάλαμο ενός διάσημου γιατρού, στον οποίο έχουν εναποθέσει όλες τις ελπίδες τους για γατρεία. Καθώς περιμένουν, δημιουργείται μια απρόσμενη και ξεκαρδιστική «ομαδική θεραπεία», γεμάτη χιούμορ, ένταση και συγκίνηση. Με ζωντανές ερμηνείες, κινητικότητα και μουσική από τον **Πάνο Κιάμο**, η παράσταση μετατρέπει τα τικ και τις εμμονές σε αληθινή ψυχοθεραπεία για το κοινό.

Θέατρο Βρετανία, έως 31 Μαρτίου

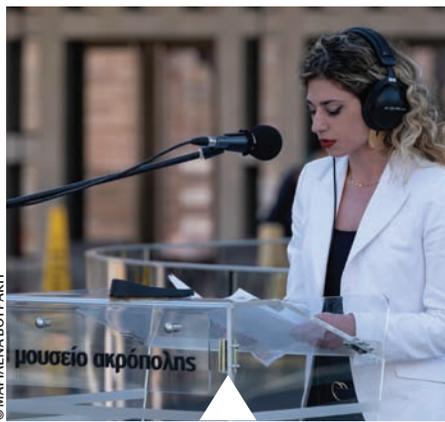
11 Η απενεχοποίηση του πατριωτισμού

Μια νέα ενόπτη έργων παρουσιάζει ο ζωγράφος **Χρήστος Αντωνόπουλος** στην ατομική του έκθεση «*Ενοχικός πατριωτισμός – Made in Greece*». Ο καλλιτέχνης επανερμηνεύει εθνικά σύμβολα και μορφές, διερευνώντας την έννοια ενός σύγχρονου πατριωτισμού πέρα από εθνικιστικές εξάρσεις, και με υλικά όπως το LED ή το πλεξιγκλάς διαχειρίζεται το φως με έναν μοναδικό τρόπο. *Karopoulos Fine Arts, έως 26 Μαρτίου*

7 Αγαμέμνων: για έξι τελευταίες παραστάσεις

Το έργο «*Αγαμέμνων: Ο κύκλος του αίματος*», σε σύλληψη και σκηνοθεσία της **Ραφίκας Σαουίς**, επιστρέφει για 6 τελευταίες παραστάσεις, έπειτα από τη διεθνή πορεία του. Βασισμένο στην προσέγγιση του μύθου από τον Αισχύλο αλλά και στην ποίηση του Πάννη Ρίτσου, το έργο μεταφέρει την ιστορία του Αγαμέμνονα στη σύγχρονη πολιτική πραγματικότητα μέσα από τη ματιά της Κλυταιμνήστρας. Η κλασική αφήγηση συναντά τον ντοκιμαντερίστικο ρεαλισμό και την κινηματογραφική γλώσσα, σε μια παράσταση γεμάτη ένταση. *Θέατρο Μαβίλη, έως 4 Απριλίου*

8 Μαραθώνια απαγγελία της Οδύσσειας

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης, το Μουσείο Ακρόπολης και το **Τρίτο Πρόγραμμα της ΕΡΤ** ενώνουν τις δυνάμεις τους σε μια μαραθώνια συνακρόαση της «*Οδύσσειας*» του Ομήρου. Φοιτητές και λογοτέχνες θα απαγγείλουν δεκατέσσερις ραψωδίες, ζωντανεύοντας τη διαχρονική περιπέτεια του Οδυσσέα κάτω από τον Ιερό Βράχο. Η είσοδος είναι ελεύθερη, ενώ η εκδήλωση θα μεταδοθεί ζωντανά και διαδικτυακά από τις πλατφόρμες της ΕΡΤ. *Μουσείο της Ακρόπολης, 21 Μαρτίου*

10 Ο Φοίβος Δελφορικός στο Μουσείο

Ο **Φοίβος Δελφορικός** φιλοξενείται στο Μουσείο Μαρία Κάλλας, στο πλαίσιο της δράσης «*Τραγούδια στον τρίτο όροφο*», για μια βραδιά με τραγούδια που ισορροπούν ανάμεσα στο οικείο και το απρόβλεπτο. Μαζί με τον **Γιώργο Φλωράκη**, οι επισκέπτες θα συζητήσουν για τη μουσική, τις επιρροές και τη δημιουργική διαδρομή του καλλιτέχνη, πριν την unplugged performance, όπου ο τραγουδοποιός θα παρουσιάσει παλιές και νέες συνθέσεις του. *Μουσείο Μαρία Κάλλας, 19 Μαρτίου*

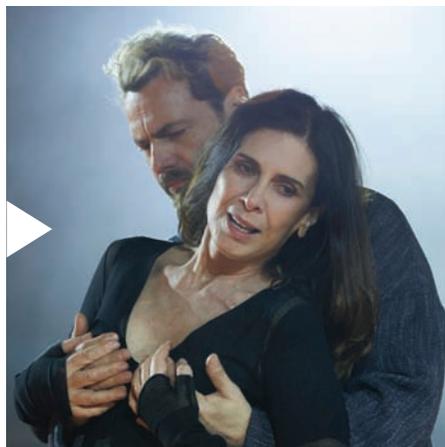
Εθνική Βιβλιοθήκη: «*Η Έξοδος του Μεσολογγίου (Prise de Missolonghi)*», Χαρακτικό 19ου αιώνα

12 Μεσολόγγι: Μνήμη και ιστορία σε μια νέα έκθεση

Με αφορμή τα 200 χρόνια από την Έξοδο του Μεσολογγίου, η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος και τα Γενικά Αρχεία του Κράτους εγκαινιάζουν την έκθεση «*Στο ένδοξο αλωνάκι. Μεσολόγγι 1826, Έξοδος*». Σπάνια τεκμήρια φωτίζουν το ιστορικό πλαίσιο της εποχής και τη δραματική κορύφωση που είχε ένα από τα πιο εμβληματικά γεγονότα της Επανάστασης του 1821. *ΕΒΕ, 20 Μαρτίου έως 31 Μαρτίου*

9 Μια μοντέρνα εκδοχή του Τσέχωφ

Ο **Γιώργος Βάλαρης** αναμετράται με τον Άντον Τσέχωφ, ανεβάζοντας τον «*Γλάρο*» σε μια μοντέρνα διασκευή του κλασικού έργου, επιλέγοντας την **Κατερίνα Διδασκάλου** για τον ρόλο της Αρκαντίνας. Η παράσταση παρουσιάζεται σε έναν βιομηχανικό χώρο που αναδεικνύει τη σύγχρονη ανάγνωσή του, η οποία, ωστόσο, τονίζει τα διαχρονικά ζητήματα που θέτει ο Τσέχωφ: τη σύγκρουση των τάξεων, την καλλιτεχνική φιλοδοξία, τη ματαιώση των ονείρων... *FIAT, έως 5 Απριλίου*

13 Κυριτσόπουλος Χρώματα μνήμης και εσωτερικότητας

Στη νέα του ατομική έκθεση, ο Αλέξης Κυριτσόπουλος εξερευνά τη μνήμη, τη φαντασία και την προσωπική εμπειρία. Το χρώμα παίζει κυρίαρχο ρόλο στα έργα του, καθώς για εκείνον είναι ένας βασικός φορέας και αντίληψης της πραγματικότητας. Η έκθεση προσκαλεί σε έναν ποιητικό κόσμο, προσφέροντας παύση, περισυλλογή και σύνδεση με την εσωτερικότητα του θεατή. *Γκαλερί Σκουφά, έως 18 Απριλίου*

Μα πόσο μπιάνκο πια!

Τα αθηναϊκά μενού μιμούνται
ακατάπαυστα το ένα το άλλο

Της ΕΛΕΝΗΣ ΨΥΧΟΥΛΗ

Πριν από μερικά χρόνια, όσοι μέσα μας διατηρούσαμε άσβεστο τον πόθο –ίσως και τη νοσταλγία– για ένα ελληνικό φαγάκι της προκοπής, δεν είχαμε και πολλές ελπίδες. Αναγκαστικά έπρεπε να διχαστούμε ανάμεσα στην κλασική κατσαρόλα της ταβέρνας και σε μια δημιουργικότητα που θεωρούσε υποχρέωσή της να ταξιδέψει έναν μουσακά στο κόσμο τα πέρατα πριν μας τον σερβίρει στο πιάτο. Μπριάμ σε σούσι, ιμάμ σε σασίμι, γεμιστά «τα μέσα-έξω», ντολμαδάκια σε φύλλο νόρι, λαχανοντολμάδες με γιούζου, παστίτσιο με υγρό άζωτο, πετεινό με σπετσερικό και γιαπωνέζικα noodles. Μέχρι που, λάου λάου, η Ελλάδα σήκωσε κεφάλι, μαζί και η εθνική υπερηφάνεια των μαγειρών, που αποφάσισαν να αφοσιωθούν ολοκληρωτικά σε ό,τι μυρίζει παράδοση και ντόπιο τραπέζι. Γαστρο-κουτούκια/καφενέδες/ταβέρνες και ρεστοράν περιωπής, έδωσαν τα παλιά μωσαϊκά, το βινύλιο, το ακατέργαστο τσιμέντο και τα λευκά τραπεζομάντιλα με το κοκκινιστό της μαμάς σε μια ωραία βελούδινη σος κι από τότε, βρέχει παντού Ελλάδα.

Αυτή την ανανέωση πολύ την τιμήσαμε, μη σου πω ότι αρχικά μας ήρθε σαν μάννα ελληνικό εξ ουρανού, όταν πια είχαμε χάσει κάθε ελπίδα μέσα στο ασιατικό fusion. Έλα όμως, που ο Έλληνας μάλλον γεννιέται με το χούι της αντιγραφής και της μίμησης.

Τα μενού, λοιπόν, μιμούνται και κοπιάρουν ακατάπαυστα το ένα τ' άλλο, το ντεκόρ παρομοίως, η ελληνική μουσική επιλογή της νοσταλγίας επίσης. Μόλις ένα πιάτο κάνει το σουξέ του από στόμα σε στόμα, θα βρεθεί σε χρόνο μηδέν ο επόμενος που θα το ανακυκλώσει. Τα «καμένα» χόρτα του Παπουτσαάκη δεν λείπουν πια από κανέναν νεοελληνικό κατάλογο, το μπιάνκο του Κοσκινά δεν το κάνει πια μόνο ο Κοσκινάς, σειρά τώρα έχει η μακαρονάδα του Μαναρίου. Και η τοπική δημιουργικότητα εξαντλείται σε χιλιάδες εκτελέσεις των μάγουλων με ταλιατέλες, σε καψαλισμένα ραδικία και κουνουπίδια, σε μια κατσικομακαρονάδα κι ένα μπιφτέκι προβατίνας, ο καβουρμάς «παίζει» πρωταγωνιστής της μακαρονάδας, το μυλοκόπι φρικασέ –ή όπως αλλιώς– συνοψίζει το Αιγαίο, το οποίο λες και στέρεψε από τα υπόλοιπα ψάρια του.

Μήπως να σκύψουμε στους χιλιάδες θησαυρούς του εθνικού μας Τσελεμεντέ αντί να τρώμε όλοι ασορτί σουζεδάκια, που, στο κάτω κάτω, ποτέ δεν μαγειρεύτηκαν σε κανένα ελληνικό, παραδοσιακό τραπέζι;

Οι σεφ Rafael Cagali και Πέτρος Δήμας

Μια μοναδική βραδιά στο βραβευμένο με αστέρι Michelin Makris Athens

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ

Ο χώρος έχει σίγουρα μια θεατρικότητα. Θραύσματα αγγείων που κρέμονται από την οροφή, βαριές κουρτίνες, το φως που πέφτει με τρόπο στρατηγικό. Καιρό πολύ θέλω να έρθω στο μισελενάτο Makris Athens και (τι τύχη!) ήρθα απόψε που μαγειρεύουν δυο ζευγάρα ταλαντούχα χέρια. Ο chef patron του εστιατορίου Πέτρος Δήμας και ο σεφ Rafael Cagali του λονδρεζίκου και βραβευμένου με δύο αστέρια Michelin εστιατορίου Da Terra, ενωμένοι για μία και μόνο βραδιά.

Το αποψινό δείπνο είναι ένας γαστρονομικός διάλογος ανάμεσα στους δύο σεφ. Από τη μία η σύγχρονη ελληνική κουζίνα του Πέτρου Δήμα με τις βαθιές ρίζες στην ελληνική παράδοση, από την άλλη η βραζιλιάνικη-ιταλική προσέγγιση του Rafael Cagali, που πατάει ακριβώς σε αυτή τη διπλή καταγωγή του σεφ. Ωστόσο υπάρχει ένα κοινό σημείο: ο σεβασμός στην πρώτη ύλη. Και ένα δεύτερο: η αδιαμφισβήτητη νοστιμιά. «Το Da Terra είναι από τα πιο νόστιμα διάστερα όπου έχω φάει, ο Rafael δεν βάζει μόνο τεχνική. Έχει γεύση!» θα μου πει ο Πέτρος Δήμας στο τέλος του δείπνου. Και είναι παράξενο ν' ακούω αυτά τα λόγια, γιατί θέλω να χρησιμοποιήσω ακριβώς τις ίδιες λέξεις για να περιγράψω το Makris Athens και τον σεφ του. Είναι ένα «θέμα»: όσο περισσότερα τα γαστρονομικά βραβεία, τόσο μεγαλύτερο το άγχος των σεφ να αποδείξουν ότι τα αξίζουν. Είναι πολλοί οι σεφ που τοντάρουν στις δύσκολες τεχνικές, στα εξεζητημένα υλικά, στους απροσδόκτους συνδυασμούς, συχνά αφήνοντας πίσω την ουσία: μια γεύση που να μένει για καιρό στη μνήμη. Γι' αυτό και μου κάνουν εντύπωση απόψε οι δυο τους.

Θα σταθώ στα πιάτα του κάθε σεφ που προσωπικά ξεχώρισα, αλλά και σε κάποιες προτάσεις που δοκίμασα και βρίσκονται στο μόνιμο μενού του Makris Athens. Δύσκολα θα ξεχάσω τη γεύση αυτού του στρειδιού που μαγειρεύτηκε σε αφρό «θάλασσας» και σερβιρίστηκε στο όστρακό του μαζί με χαβιάρι και μια beurre blanc με σαμπάνια. Η θάλασσα συμπυκνωμένη σε μια ευωδιαστή μπουκιά γαστριμαργικής ευτυχίας και μια πολύ καλή εικόνα για το πώς μοιάζει το μαγειρικό σύμπαν του Πέτρου Δήμα. Από τα πιάτα του Rafael διαλέγω το Moqueca, παραδοσιακό πιάτο της Βραζιλίας. Πρόκειται για έναν ζωμό ψαριού με πολλές εκδοχές. Ο Rafael βασίζεται στην εκδοχή της Bahia, περιοχή στη βορειοανατολική πλευρά της χώρας. Γάλα καρύδας, πιπεριές, άνθη καλαμποκιού, Brazilian nuts, πολλά μπαχαρικά, ψάρι (σκορπίνα) κι ένας πραγματικά υπέροχος ζωμός.

«Σειρά έχει το πιο αγαπητό πιάτο όλων, το ψωμί», λέει ο ευγενής σερβιτόρος καθώς ακουμπάει ένα ζεστό προζυμμένο καρβελάκι μαζί με βούτυρο Κερκύρας στολισμένο με άνθη και ανθό αλατιού. Έπειτα, στο κατάλληλο σκεύος χύνει λίγο ελαιόλαδο που έχει παραχθεί χωρίς καμία μηχανική μέθοδο, κι από δίπλα αφήνει κι ένα πιατάκι με χειροποίητη corpa – μια χαριτωμένη προσθήκη του Rafael. Το περιβόητο Μπουκέτο, από τα πιο χαρακτηριστικά πιάτα στο μενού του Makris και αυτό που περισσότερο αποτυπώνει τη φιλοσοφία του εστιατορίου: το βρώσιμο μπουκέτο δεν είναι ποτέ το ίδιο, όσες φορές κι αν το δοκιμάσεις. Αποτελείται κάθε φορά από 10-30 διαφορετικά λαχανικά και μυρωδικά, ανάλογα με την εποχή που το τρως, και περιχύνεται με κρέμα αβοκάντο, κυλωμένη μανούρα Σύρου, Macademia, ξίδι φράουλας και άγριες φράουλες. Όλα τα λαχανικά, τα μυρωδικά, τα φρούτα, τα άνθη, το ελαιόλαδο, ακόμη και τα αυγά που χρησιμοποιεί ο σεφ στην κουζίνα του προέρχονται από την οργανική φάρμα που διατηρούν οι γονείς του στην Κόρινθο. 11 στρέμματα παραδείσου, που σίγουρα συμβάλλουν με τον τρόπο τους στη βραβευμένη γεύση αυτού του εστιατορίου.

Προφανώς και υπήρχε το κατάλληλο wine pairing (η κάβα του εστιατορίου αριθμεί περισσότερες από 300 ετικέτες), φρόντισαν για αυτό ο MW Γιάννης Καρακάσης και η Μαρία Μπούμπα, wine director του εστιατορίου Da Terra και καλύτερη οινοχόος του Ηνωμένου Βασιλείου για το 2025. Όμως εγώ δοκίμασα κάποια από τα mocktails του βραβευμένου bartender Χρήστου Κλουβάτου – από τα πιο ενδιαφέροντα που έχω πει, σχεδόν ξεχνάς ότι δεν πίνεις αλκοόλ.

Θέλω σύντομα να επιστρέψω σ' αυτό το απροσποίητα κομψό εστιατόριο. Ίσως μια θερμή νύχτα της άνοιξης, όταν η ταραύρα του με την υπέροχη θέα στην Ακρόπολη θα είναι και πάλι ανοιχτή, κάνοντας τη βραδιά ακόμη πιο μαγική.

Άστιγγος 10 και Ερμού 119, 2160047777, Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα-Κυριακή 18.30-01.00, www.makrisathens.com

FOYER D'ATHÈNES

Μα τι γίνεται τελικά
στο Foyer d'Athènes;

Υπάρχουν χώροι στην αθηναϊκή σκηνή που αρχίζουν να κερδίζουν την προσοχή χωρίς ιδιαίτερο θόρυβο. Οι παρέες τούς ανακαλύπτουν, τους προτείνουν και σύντομα γίνονται σταθερή επιλογή για μια βραδινή έξοδο στο κέντρο. Το Foyer d'Athènes ανήκει ακριβώς σε αυτή την κατηγορία.

Όποιος περάσει από εκεί καταλαβαίνει γρήγορα ότι δεν πρόκειται για ένα ακόμη μπαρ της Αθήνας. Περισσότερο θυμίζει σαλόνι: ζεστό φως, μουσική που γεμίζει τον χώρο και μια ατμόσφαιρα που κάνει τις παρέες να νιώθουν σαν να βρίσκονται σ' ένα μέρος που ήδη γνωρίζουν.

Τα Σάββατα το Foyer έχει τη δική του τελετουργία. Η βραδιά της Καπούρας φέρνει ελληνικά τραγούδια που όλοι ξέρουμε. Κάποια στιγμή κάποιος αρχίζει να τραγουδά, μετά άλλοι δύο και πριν το καταλάβεις, το μισό μαγαζί συμμετέχει. Δεν είναι πρόγραμμα· είναι απλώς εκείνη η στιγμή που μια νύχτα γίνεται πιο δυνατή.

Και ύστερα έρχεται η Κυριακή. Από τις 7 το απόγευμα ξεκινά η Λαϊκή Απογευματινή. Μια Κυριακή που αρχίζει χαλαρά, με ποτό και συζήτηση, και καταλήγει σε τραγούδια που γεμίζουν το Foyer.

Στο Foyer d'Athènes η μουσική, η παρέα και τα signature cocktails συναντιούνται για να δημιουργήσουν στιγμές που αξίζει να ζήσεις. Κάθε βραδιά έχει τη δική της ιστορία και ξεκινά πάντα εκεί.

Ίσως τελικά αυτό να είναι το μυστικό του. Δεν προσπαθεί να γίνει κάτι άλλο. Απλώς δημιουργεί τον χώρο όπου οι άνθρωποι συναντιούνται, τα τραγούδια δυναμώνουν και η νύχτα αποκτά τη δική της ιστορία. Και κάπως έτσι, σχεδόν αθόρυβα, ένα μπαρ αρχίζει να γίνεται στέκι.

Κοδριγκτώνος 19, Αθήνα, 2114125948 [Foyer d'Athènes](#) [foyer_d_athenes](#)

adv AV

Pasta Lovers

Η ελληνική εταιρεία που φέρνει
premium ιταλικές γεύσεις
στο τραπέζι μας

Από το 2021 η **Pasta Lovers** φέρνει στην Ελλάδα την αυθεντική ιταλική γεύση, συνδέοντας το πάθος για το φαγητό με τα ταξίδια και τις αναμνήσεις από την Ιταλία. Η εταιρεία, η οποία δημιουργήθηκε από δύο παιδικούς φίλους που μοιράζονταν την ίδια αγάπη, ξεχωρίζει για τα premium ιταλικά προϊόντα της, επιλεγμένα με αυστηρά κριτήρια ποιότητας. Πρόκειται για προϊόντα που σεργιάνισαν από τα κορυφαία εστιατόρια των Armani και Salvatore Ferragamo μέχρι βραβευμένα με αστέρια Michelin εστιατόρια, ξενοδοχεία και delicatessen.

Τα **Ζυμαρικά Gentile dal 1876** της Pasta Lovers, μια αποκλειστική συνεργασία, προέρχονται από το Gragnano, την «πόλη των ζυμαρικών», με τη διαδικασία παραγωγής τους να συνδυάζει παράδοση και τεχνολογία, προσφέροντας ένα προϊόν που θεωρείται η καλύτερη ξηρή πάστα στον κόσμο. Η αγάπη για την Ιταλία αντικατοπτρίζεται σε όλες τις συνεργασίες της

εταιρείας, όπως το χρυσό **panettone της Martesana/Moschino**, με τη μοναδική υπογραφή της Moschino στη σχεδίαση της συσκευασίας και στο layering. Εξαιρετικά είναι και τα προϊόντα της **Casa Marrazzo 1934**, μια αποκλειστική συνεργασία που φέρνει και στην Ελλάδα τα πιστοποιημένα προϊόντα DOP, όπως την **ντομάτα Piennolo** της περιοχής του Βεζούβιου και τη **San Marzano** από το Agro Nocerino Sarnese – ντομάτες που θα βρείτε στις καλύτερες πιτσαρίες του **50 Top Pizza** αλλά και σε ιταλικά εστιατόρια. Και βεβαίως, η συνεργασία με την **desserteria Bonfissuto** από τη Σικελία, με τα βραβευμένα panettone. Στο e-shop θα ανακαλύψετε και την πασχαλινή **Colomba** με μήλο και Limoncello, αλατισμένη καραμέλα και φιστίκι, η οποία είναι βραβευμένη 4 σερί χρονιές ως η καλύτερη της Ιταλίας, τη μαύρη σοκολάτα με βρώσιμα φύλλα χρυσού 18 καρατίων, αλλά και τη limited edition για να είναι αυτό το Πάσχα ξεχωριστό!

pastalovers.gr | 6907427895 | info@pastalovers.gr | [@pastalovers.gr](#)

adv AV

Τι τρέχει στη Βεντήρη;

Ο δρόμος πίσω από το Χίλτον που έγινε γαστρονομικός προορισμός της πόλης.

Της ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΣ ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΗ

Κάτι (νέο, ωραίο και πολλά υποσχόμενο) συμβαίνει το τελευταίο διάστημα στην Κωνσταντίνου Βεντήρη. Για όσους δεν τη γνωρίζουν, αυτή η οδός βρίσκεται ακριβώς πίσω από το πρώην Χίλτον (και νυν The Ilisia), κι εδώ και λίγο καιρό έχει μετατραπεί σε έναν από τους πιο must γαστρονομικούς προορισμούς της πόλης. Η περιοχή γύρω από το Hilton Athens και γενικότερα τα Ιλίσια θεωρούνται πλέον hot πιάτσα, τόσο για τα νέα μαγαζιά που «ξεπετάγονται» σε κάθε γωνιά σαν τα μανιτάρια, όσο και για τα παλιότερα, που έχουν εδραιωθεί στη νυχτερινή Αθήνα. Καφέ, bakeries, wine bars και εστιατόρια έχουν βρει τη στέγη τους σ' αυτή τη μικρή αλλά ιστορική γειτονιά του κέντρου.

Μόνο στη Βεντήρη βρίσκονται όχι μία, όχι δύο, αλλά οκτώ επιλογές για έξοδο, με κοινό παρονομαστή: τη γαστρονομία. Με λίγα λόγια, η λιλιπούτεια οδός έχει μετατραπεί σε hot πιάτσα, με Αθηναίους και μη που συρρέουν για να δουν τι συμβαίνει επιτέλους εκεί κι αν αξίζει μια επίσκεψη.

Η πιάτσα της Βεντήρη έχει τα πάντα, φαγητό και ποτό για όλα τα γούστα, τις ηλικίες και, κυρίως, για όλες τις τσέπες. Εδώ θα βρεις ένα από τα πιο γνωστά fine dining εστιατόρια της Αθήνας, ένα wine bistro που μόλις άνοιξε τις πόρτες του, μια μπρουτάλ χασαποταβέρνα, ιταλική και μεξικάνικη κουζίνα, καφέ που τα βράδια μετατρέπεται σε club με live μουσική, καθώς και ένα εστιατόριο που αποπνέει παλιά αθηναϊκή αίγλη. Όλα αυτά στη σκιά του πιο εμβληματικού ξενοδοχείου της πρωτεύουσας, που κάνει δυναμικό comeback τη φετινή άνοιξη.

Έχοντας χιλιοπερηπατήσει αυτόν τον δρόμο και βλέποντας καθημερινά όλα αυτά τα μαγαζιά (άλλες φορές ως εξωτερική παρατηρήτρια κι άλλες ως θαμώνας), σκέφτηκα ότι αξίζει να αναφερθώ σ' αυτή την περιοχή των Ιλισίων, που πλέον αποκαλώ γειτονιά μου.

Τι νόστιμο συμβαίνει, λοιπόν, στην οδό Βεντήρη;

Pied à Terre

Πρόκειται για την τελευταία hot άφιξη της Βεντήρη, που μετρά μόλις λίγες εβδομάδες ζωής. Το Pied à Terre είναι ένα all day wine bistro, το όνομα του οποίου στα γαλλικά σημαίνει κυριολεκτικά «πόδι στη γη», αλλά χρησιμοποιείται ως έκφραση για το «δεύτερο σπίτι», μια περιστασιακή κατοικία στο κέντρο μιας μεγάλης πόλης, την οποία χρησιμοποιεί κάποιος που μένει στα προάστια για διανομή λίγων ημερών, συχνά για λόγους εργασίας ή ψυχαγωγίας. Αυτό ακριβώς θέλει να πετύχει και το Pied à Terre: Να γίνει το στέκι του ανθρώπου που «κινείται» στο κέντρο της Αθήνας, όπου μπορεί να

έρθει ανά πάσα στιγμή για να τσιμπήσει κάτι, να πει κρασί και να χαλαρώσει σ' ένα cozy περιβάλλον. Είναι επίσης ιδανικό για business meetings, lunch break, after work drinks, ακόμη και για dinner dates υπό το φως των κεριών.

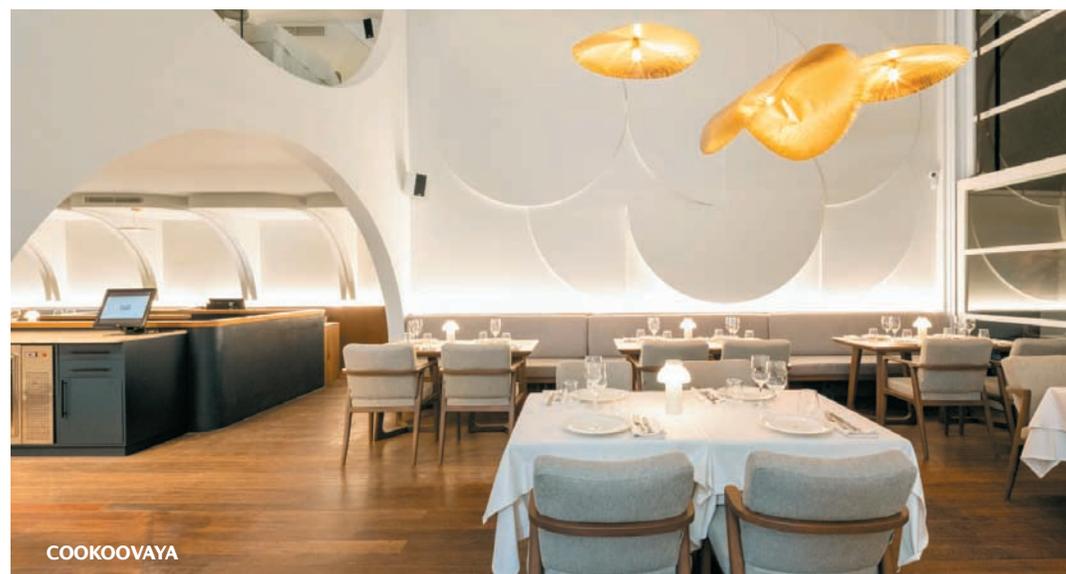
Ο ιδιοκτήτης και σομελιέ Πύργος Μπένος αποφάσισε να ανοίξει αυτό το γαλλικού τύπου wine bistro, φέρνοντας παριζιάνικο αέρα στην καρδιά της πόλης, αλλά και το comfort dining. Εμπιστεύτηκε τον σεφ Βίκτωρα Σίντο ώστε να επιμεληθεί ένα μενού με λίγα πιάτα που συνοδεύουν άψογα την κάβα του. Εκεί θα βρεις μεγάλη γκάμα σε ετικέτες από τον εγχώριο και διεθνή αμπελώνα, ενώ θα δοκιμάσεις θεϊκό ταρτάρ μοσχάρι, με φρυγανισμένο ψωμί μπριός από το Τρομερό Παιδί, λαχταριστές πατάτες παβέ, την ιδιαίτερη πισαλαντιέρ με αντζούγια, αλλά και γλυκά όπως την ινστακραμική κρεμ μπρουλέ. Αν περάσεις το πρωί, θα το βρεις ανοιχτό και μπορείς να πάρεις specialty καφέ και κάτι να τσιμπήσεις, όπως σάντουιτς και κρουασάν. Η διακόσμηση είναι κομψή και λιτή, με γαλλικές επιρροές, που γίνονται φανερές από την περίτεχνη επιγραφή, τη ριγέ τέντα, τους μίνιμαλ πίνακες. Επίσης το μικρό κελάρι του Pied à Terre έχει μια εντυπωσιακή συλλογή από φιάλες.

Cookoovaya

Το πιο δημοφιλές εστιατόριο των Ιλισίων έχει συμπληρώσει αισίως πάνω από 11 χρόνια λειτουργίας στην αθηναϊκή γαστρονομική σκηνή και παραμένει σταθερή αξία. Βρίσκεται σε στρατηγικό σημείο της οδού Βεντήρη και περηφανεύεται ότι σερβίρει ελληνική «σοφή κουζίνα». Ο chef patron και ιδιοκτήτης Περικλής Κοσκινάς επιμένει στο αφαιρετικό στιλ του, με γεύσεις που μυρίζουν Ελλάδα. Η φιλοσοφία του βασίζεται στην εποχικότητα και το zero waste, και συνεργάζεται με μικρούς παραγωγούς, επιλέγοντας πάντα τις πιο φρέσκες και αγνές πρώτες ύλες. Ο χώρος είναι μοντέρνος, μίνιμαλ και κομψός, κινείται σε γήινους τόνους, με ζεστό και περίτεχνο φωτισμό και δι-

ILISIA

COOKOOVAYA

Ο ΑΓΡΙΟΣ

AGORA SELECT

DIFERENTE

PIED À TERRE

ROHAS

ATENIESE

ακριτική πολυτέλεια που δημιουργεί μια αίσθηση άνεσης και φιλοξενίας. Η ευρύχωρη λευκή σάλα και η εντυπωσιακή open kitchen του είναι το σήμα κατατεθέν της Cookoovaya.

Ο Άγιος

Φρέσκια άφιξη στη Βεντήρη είναι και ο Άγιος «The Dirty Butcher», μια new age χασαποταβέρνα που έκανε την εμφάνισή της λίγο πριν τα Χριστούγεννα. Ο γνωστός ψήστης Γιάννης Κουστίνης κόβει και ψήνει εκλεκτά κρέατα, φορώντας τα εμβληματικά ακουστικά του, ενώ, αν είσαι τυχερός, σε σερβίρει ο ίδιος, κόβοντας το κρέας μπροστά στα μάτια σου. Όλα έρχονται ζουμερά και ακνιστά, φυσικά με τα απαραίτητα συνοδευτικά. Σ' αυτό το κρεατοφαγικό στέκι θα βρεις premium κοπές, αλλά και ιδιαίτερα πιάτα για τους meat lovers, όπως μοσχαρίσιο συκώτι, μπιφτέκι από πρόβατο, παϊδάκια από αρνί ή πρόβατο, έναν ζουμερό σιδηρόδρομο, λουκάνικο chorizo, συκωταριά, αμελέπτα, αυγά κορν μπιφ και αρνίσια μυαλά πανέ. Στη μεγάλη, ζεστή σάλα δεσπόζουν τα old school τραπέζια, στρωμένα με λευκά τραπεζομάντιλα, και οι ξύλινες καρέκλες, που θυμίζουν κάτι από παλιό, παραδοσιακό καφενείο. Ακόμη, στο βάθος θα βρεις ένα καλά οργανωμένο μπαρ, με μεγάλη ποικιλία από ποτά για όλα τα γούστα.

Diferente

Λίγο πιο κει βρίσκεται το μεξικάνικο εστιατόριο Diferente, από τα πιο κλασικά spots της Βεντήρη εδώ και χρόνια. Σ' αυτό το χαριτωμένο μαγαζάκι θα απολαύσεις με την παρέα σου μεξικάνικη κουζίνα, με την υπογραφή του σεφ Δημήτρη Πολίτη. Θα δοκιμάσεις πιάτα όπως τάκος, παέγια, φαχίτας, μπουρίτο, νάτσος, μπέργκερ και θα πεις πολλές δροσερές μαργαρίτες. Σπρώχνεις τη μικρή μεταλλική πόρτα με την επιγραφή Diferente (που μπορεί να μη σου γεμίζει το μάτι απ' έξω) κι αμέσως βουτάς σ' έναν μεγάλο, πολύχρωμο κόσμο, με τη διακόσμηση να φωνάζει «Viva Mexico». Γύρω σου διακοσμητικά με σομπρέρο, πόντσο, ταυρομάχους, μαξιλάρια με τη Φρίντα Κάλο, εμπριμέ καναπέδες, φυτά, πίνακες στους τοίχους – τόσα χρώματα, που θα νιώσεις σαν να βρίσκεσαι σε ολάνθιστο κήπο. Με boho vibes, χαλαρή ατμόσφαιρα και cozy περιβάλλον, το Diferente αποτελεί ένα ιδανικό μέρος για συναντήσεις με φίλους μια καθημερινή μετά τη δουλειά, αλλά και για ραντεβού τα Σαββατοκύριακα.

Rohas

Το Rohas είναι ένα all day μαγαζί, που μεταμορφώνεται ανάλογα με την ώρα της ημέρας. Το πρωί λειτουργεί ως καφέ που μπορείς να επισκεφτείς είτε για έναν γρήγορο καφέ στο χέρι είτε για να τον απολαύσεις σ' έναν από τους αναπαυτικούς του καναπέδες. Μάλιστα, θα ακούσεις να παίζει από νωρίς ελληνικές ροκιές, όπως Βασίλη Παπακωνσταντίνου. Ωστόσο, το «καλό» θα το βρεις πίσω από το καφέ, σ' έναν χώρο που μοιάζει κρυφός σαν speakeasy. Πρόκειται για το live stage του Rohas, που ανοίγει το βράδυ κι έχει την είσοδό του στη Χατζηγιάννη Μέξη. Εκεί δίνουν

συναυλίες ελληνικά συγκροτήματα και καλλιτέχνες της ροκ σκηνής ή διοργανώνονται πάρτι, με το μέρος να μετατρέπεται σε κλαμπ για χορό και ξεφάντωμα. Μάλιστα, μπορείς να κλείσεις τον χώρο για εκδηλώσεις και διάφορα events.

Ateniese

Ένας δρόμος που σέβεται τον εαυτό του και θέλει να γίνει γαστρονομικός προορισμός πρέπει να διαθέτει και ένα ιταλικό, σωστά; Έτσι, πριν από έναν χρόνο και κάτι, άνοιξε το Ateniese, ένα ιταλο-αθηναϊκό εστιατόριο, όπως μαρτυρά και τ' όνομά του. Πρόκειται για μια φινετσάτη τρατορία που σερβίρει λαχταριστές, αυθεντικές γεύσεις της ιταλικής κουζίνας και έχει σκοπό να μυήσει τους θαμώνες στην κουλτούρα της dolce vita και του mangiare bene. Πιάτα απλά αλλά διαχρονικά, που λατρεύουμε να απολαμβάνουμε –πίτσες με λιωμένο τυρί ή pasta όπως η κρεμώδης καρμπονάρα ή η cascio e pepe–, συνθέτουν το μενού που επιμελείται ο σεφ Κωνσταντίνος Κωστόπουλος. Οι pizza lovers και οι «μακαρονάδες» εκεί θα βρουν τον ναό τους.

Agora Select

Το Agora Select είναι μια ιστορία από μόνο του. Αυτό το all day café bar restaurant, που καταλαμβάνει τη γωνία της Βεντήρη πριν βγει στη Μιχαλακοπούλου, κοσμεί την περιοχή του Χίλτον εδώ και πολλές δεκαετίες, αποπνέοντας αριστοκρατική φινέτσα και αύρα παλιάς Αθήνας. Το εξωτερικό ξύλινο deck είναι πνιγμένο στα φυτά και μοιάζει με ανθισμένο κήπο, ενώ η σοφιστικέ σάλα, με την τζαμαρία και τις γήινες αποχρώσεις, σε μεταφέρει νοερά σε κάποιο πολυτελές εστιατόριο του εξωτερικού. Εκεί θα δοκιμάσεις πιάτα από την ελληνική, μεσογειακή αλλά και διεθνή κουζίνα, από κρέας και ψάρι μέχρι ζυμαρικά, ριζότο, σαλάτες και άλλες ενδιαφέρουσες γευστικές επιλογές. Δεν είναι τυχαίο ότι το επιλέγουν μεγάλες παρέες αλλά και επαγγελματίες για να κάνουν εκεί τα ραντεβού τους, ενώ είναι ιδιαίτερα αγαπητό στους παλιούς Αθηναίους.

The Ilisian

Last but not least, το ίδιο το (πρώην) Χίλτον. Το εμβληματικότερο ξενοδοχείο των Αθηνών έδωσε το όνομά του σε μια ολόκληρη περιοχή, γράφτηκε στα ελληνικά κι έγινε συνώνυμο της πολυτέλειας και της αίγλης μιας περασμένης εποχής. Η Βεντήρη βρίσκεται κυριολεκτικά στη σκιά του κι εκείνο έχει χαρίσει λίγη από την αρχοντιά του στην πιάτσα, που εν μέρει δημιουργήθηκε χάρη σ' αυτό. Το Conrad Athens Hotel «The Ilisian», όπως ονομάζεται πλέον, είναι μία από τις πολυαναμενόμενες επιστροφές και θα ανοίξει, ανανεωμένο, μέσα στη χρονιά. Ήδη λειτουργεί η ιδιωτική λέσχη μελών House of NYNN, όπως και το ιαπωνικό εστιατόριο Onuki. Ακόμη, αναμένεται να λειτουργήσει και πάλι το εμβληματικό εστιατόριο Βυζαντινό σε μορφή γαλλικής brasserie, όπως και το rooftop Galaxy Dispensary με θέα την Αθήνα. Στο ίδιο κτίριο θα στεγάζονται και οι ιδιωτικές κατοικίες Conrad Residences Athens και Waldorf Astoria Residences Athens, όπως και μερικά ακόμη γαστρονομικά spots, που δεν έχουν ανακοινωθεί. **A**

Εδώ όπου η πόλη χαλαρώνει χωρίς να χάνει τον ρυθμό της, το φαγητό γίνεται μικρή καθημερινή απόδραση. Από παρεϊστικά στέκια μέχρι μοντέρνες κουζίνες με άποψη, η γειτονιά κρύβει γεύσεις που αξίζει να ανακαλύψεις. Μαζέψαμε μερικά από τα spots που ξεχωρίζουν, για να ξέρεις πού να πας την επόμενη φορά που θα πεινάσεις.

Κείμενα: ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΙΣΙΡΛΗ

COOKOONAYA

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ, ΜΕΤΡΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΑΠΛΗ, ΟΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ

Δώδεκα χρόνια από την ημέρα που μας συστήθηκε στη Χατζηγιάννη Μέξη 2Α και στο κατώφλι της τρίτης σεζόν στη φιλόξενη αγκαλιά του beach house στην Αντίπαρο, η Cookoovaya επιμένει στην ίδια φιλοσοφία, η οποία βασίζεται σε δύο χαρακτηριστικά: τη συνέπεια και την αυθεντικότητα, που την έχουν καταστήσει στη συνείδηση όλων ως ένα από τα σημαντικότερα εστιατόρια της χώρας. Η Cookoovaya είναι ένα εστιατόριο ελληνικής κουζίνας, μετρημένης και απλής, με έμφαση στα εξαιρετικά υλικά, βάσει εποχικότητας και εντοπιότητας, με την αναζήτηση της πρώτης ύλης, από παραγωγό σε παραγωγό, να αποτελεί

μία συνεχή διαδικασία δημιουργίας που σχετίζεται με τους ανθρώπους, τους τόπους και τον κόπο που συνέβαλαν στη διαμόρφωση αυτού του προϊόντος. Στην Cookoovaya θα απολαύσεις πιάτα με στήρες, ροφούς, βοδινά ξηρής ωριμανσης, άγρια μανιτάρια, βιολογικά λαχανικά, βραβευμένα ελαιόλαδα και τυριά από όλη την Ελλάδα. Στα ωμά: capraccio λαβράκι με βιολογικό ελαιόλαδο, λεμόνι και θυμάρι ή τσιπούρα με γύρη άγριου μάραθου. Ακόμη, πιάτα όπως το χταπόδι στα κάρβουνα με φάβα Σχοινούσας, ντομάτα και κάρπαρη, καθώς και τα φρυγαδέλια μοσχάρια με τηγανητές πιπεριές, ενώ άγρια χόρτα και μυρωδικά δίνουν τον τόνο στις ψημισμένες πίτες. Τα signature πιάτα του εστιατορίου, όπως το bianco και το μπουρδέτο –κερκυραϊκές συνταγές με πυρήνα το ψάρι, από τον τόπο καταγωγής του chef patron Περικλή Κοσκινά– έχουν αγαπηθεί εδώ και χρόνια και αποτελούν την επιτομή της απλότητας και της ελληνικότητας. Όλα τα πιάτα σερβίρονται στη μέση, ώστε όλοι να γεύονται με τον ίδιο τρόπο την αξία, τη νοστιμιά και τη σοφία που μπορεί να προσφέρει, κάθε στιγμή, το κάθε πιάτο.

Χατζηγιάννη
Μέξη 2Α, Ιλίσια
2107235005
www.cookoovaya.gr
fb cookoovaya
insta cookoovaya

Cookoovaya
at the Beach House
Απάντημα, Αντίπαρος
6980968445
antiparos@
cookoovaya.gr

JUJU BAR RESTAURANT

ΣΑΝ ΣΕ ΣΚΗΝΙΚΟ ΤΑΙΝΙΑΣ ΣΤΟ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΟ DIVANI CARAVEL

Στην καρδιά της αθηναϊκής κοσμοπολίτικης ζωής, το JuJu Bar & Restaurant του ξενοδοχείου Divani Caravel αποτελεί έναν χώρο όπου η γαστρονομία συναντά την αισθητική και η διασκέδαση αποκτά κινηματογραφική διάσταση. Το JuJu δεν είναι απλώς ένα bar restaurant, είναι ένα σκηνικό εμπειριών που συνδυάζει design, δημιουργική κουζίνα και μια ατμόσφαιρα που παραπέμπει σε μια άλλη, λαμπερή εποχή – την εποχή του art deco.

Η ταυτότητα του χώρου αντλεί έμπνευση από τον μαγικό κόσμο του ιταλικού κινηματογράφου και ιδιαίτερα από την εμβληματική ταινία 8½ του Federico Fellini. Όπως και στο κινηματογραφικό σύμπαν του Fellini, το JuJu δημιουργεί μια ατμόσφαιρα όπου η πραγματικότητα συναντά τη φαντασία. Η εμπειρία θυμίζει σκηνικό ταινίας: οι επισκέπτες γίνονται μέρος μιας θεατρικής αφήγησης όπου η μουσική, το φως και οι γεύσεις συνθέτουν ένα πολυαισθητηριακό ταξίδι.

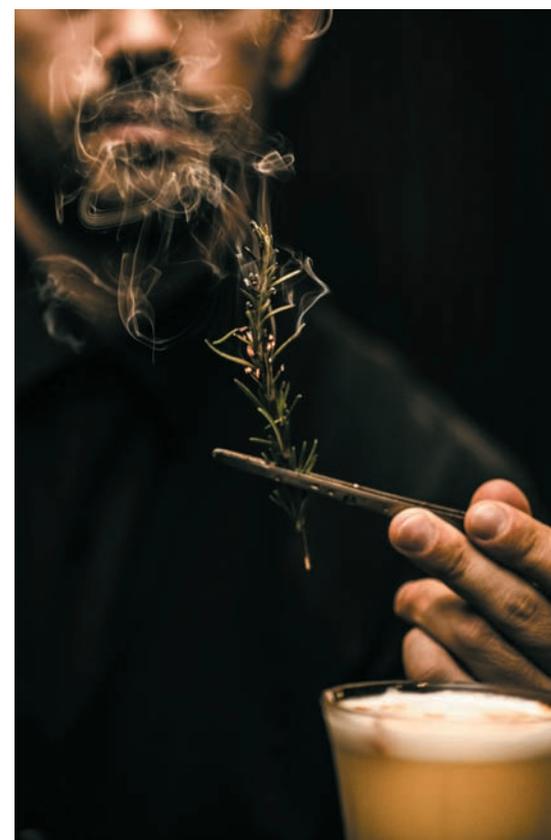
Η αισθητική του χώρου ακολουθεί τις γραμμές της art deco, μιας αισθητικής που συνδέεται με την κομψότητα και τη λάμψη των δεκαετιών του '20 και του '30. Σκούρα μάρμαρα, γεωμετρικά μοτίβα, μεταλλικές λεπτομέρειες και ζεστός φωτισμός δημιουργούν ένα περιβάλλον που ισορροπεί ανάμεσα στη διαχρονική πολυτέλεια και τη σύγχρονη αστική κομψότητα. Το αποτέλεσμα είναι ένας χώρος ατμοσφαιρικός και εκλεπτυσμένος, ιδανικός τόσο για δείπνο όσο και για ένα βραδινό art deco cocktail.

Στο γαστρονομικό κομμάτι, το JuJu Bar & Restaurant παρουσιάζει μια σύγχρονη προσέγγιση της μεσογειακής κουζίνας. Οι γεύσεις βασίζονται σε προσεκτικά επιλεγμένες πρώτες ύλες, ενώ το μενού εξελίσσεται μέσα από δημιουργικούς συνδυασμούς που παντρεύουν την ελληνική παράδοση με διεθνείς επιρροές. Παράλληλα, η cocktail list αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εμπειρίας, με signature δημιουργίες που συμπληρώνουν ιδανικά τη βραδινή ατμόσφαιρα του χώρου.

Και όταν η πόλη μπαίνει σε καλοκαιρινούς ρυθμούς, το JuJu μεταφέρεται στο rooftop του ξενοδοχείου, προσφέροντας την ίδια χαρακτηριστική αισθητική και ενέργεια κάτω από τον αθηναϊκό ουρανό – παράλληλα με 360° πανοραμική θέα της Αθήνας.

Έτσι, το JuJu παραμένει ένας από τους πιο ξεχωριστούς προορισμούς της πόλης – ένα μέρος όπου η αισθητική, η γαστρονομία και η κινηματογραφική φαντασία συναντιούνται, δημιουργώντας μια art deco εμπειρία που παραμένει ανεξίτηλη.

Βασιλέως Αλεξάνδρου 2
Αθήνα, 2107207000
fb [jujubarrestaurant](#)
insta [jujubarrestaurant](#)

LE PAIN QUOTIDIEN

ΕΚΕΙ ΟΠΟΥ ΤΟ ΨΩΜΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΙΕΡΟΤΕΛΕΣΤΙΑ

Με βελγική φιλοσοφία και αγάπη για τις αυθεντικές πρώτες ύλες, το Le Pain Quotidien αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικά all-day bakery της πόλης. Ξεχωρίζει για τη ζεστή αισθητική του, για τα αρώματα φρεσκοψημένου ψωμιού και για ένα μενού που εξελίσσεται. Πρωταγωνιστής παραμένει, φυσικά, το βιολογικό προζυμμένο ψωμί, η «καρδιά» της φιλοσοφίας του Le Pain Quotidien. Με ξεχωριστά προζύμια και αργή ωρίμανση, η ποικιλία είναι εντυπωσιακή: από λευκό, ολικής άλεσης και σίκαλης μέχρι το ιδιαίτερο Scandinavian bread. Η βιολογική μπαγκέτα l'ancienne και η σκούρα πολύσπορη μπαγκέτα έχουν ήδη αποκτήσει φανατικό κοινό, ενώ το

ψωμί αποτελεί τη βάση για τις αγαπημένες Tartines – ανοιχτά sandwiches με υλικά όπως καπνιστό σολομό, ham & cheese ή caesar. Στο μενού ξεχωρίζουν και οι προτάσεις με αυγό, που δίνουν έναν ξεχωριστό χαρακτήρα στο brunch: αυγά μαγειρεμένα με διαφορετικούς τρόπους, συνδυασμένα με φρέσκο ψωμί και προσεγμένα υλικά.

Καθώς είμαστε ήδη στη Σαρακοστή, το Le Pain Quotidien προτείνει μια σειρά από νηστίσιμες και vegetarian επιλογές, που αποδεικνύουν ότι η απλότητα μπορεί να είναι εξαιρετικά γευστική. Ο σιμιγδαλένιος χαλβάς που παρασκευάζεται καθημερινά στο κατάστημα, ο παραδοσιακός μακεδονικός χαλβάς Δραπετσώνας, τα μουστοκούλουρα, αλλά και επιλογές όπως croissant ιβίσκου, babka, cinnamon roll και μπάρες δημητριακών είναι ιδανικά για ένα γλυκό διάλειμμα. Για κάτι πιο χορταστικό, υπάρχουν ατομικές πίτες, σαλάτες όπως η δροσερή πατζαρέλα, αλλά και επιλογές όπως σάντουιτς με ψητά λαχανικά. Στο τέλος Απριλίου το Le Pain Quotidien θα ανοίξει νέο κατάστημα στο Ψυχικό, φέρνοντας και στα βόρεια αυτή τη μικρή βελγική εμπειρία καθημερινής απόλαυσης.

Ιοφώντος 31
Ιλίσια
2107258533
Fb Le Pain
Quotidien Greece
insta lepain
quotidiengreece

ΤΟ ΚΑΠΛΑΝΙ

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΚΡΗΤΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ

Βραβευμένο από τους ειδικούς και αναγνωρισμένο από τους ανθρώπους που το επισκέπτονται όλα αυτά τα χρόνια, το Καπλάνι συνεχίζει να κάνει αυτό για το οποίο απέκτησε τη φήμη του: να μας προσφέρει αυθεντική κρητική κουζίνα στα καλύτερά της. Ο ιδιοκτήτης και μάγειρας Μανώλης Ρωμανάκης και ο σεφ Δημήτρης Σκαφίδας ξεκινούν καθημερινά την ημέρα τους αναζητώντας τις καλύτερες πρώτες ύλες. Το ελαιόλαδο, το μέλι, οι γραβιέρες, οι ελιές, τα κρασιά, οι ρακές έρχονται κατευθείαν από την Κρήτη και πολλά ακόμη από παραγωγούς από κάθε γωνιά της Ελλάδας. Εξαιρετικές οι παραδοσιακές νοστιμιές

που θα σας προτείνει το μενού, σαν το Μαγγίρι το Σίζουμο, τα «ζυμαρικά του φτωχού» από τη Μεσσαρά, βρασμένα σε ζωμό ζυγυριού με ξεψαχνισμένο κρέας. Κι ακόμα, αρνί οφτό, γαμπούλαφο, γαρδουμπάκια, μελιτζάνα Μεσογείου, ντολμαδάκια, μαραθόπιτα, σαλάτα ροβίτσα και πολλά ακόμα πιάτα που ξεχειλίζουν παράδοση. Θα συνοδεύσετε με χύμα και εμφιαλωμένα κρασιά, όλα από την Κρήτη, και φίνα αποστάγματα. Σημειώστε ότι τώρα τη Σαρακοστή, το Καπλάνι έχει προσθέσει νέες προτάσεις στον κατάλογό του: γαρίδες κριθαρότο, σουπιές με σπανάκι και χόρτα, χταπόδι στη σχάρα με φάβα και ταραμοσαλάτα, φτιαγμένη από αυθεντικό ταραμά, είναι μόνο κάποιες από αυτές.

Ένας ιδανικός (και πρόσφατα ανακαινισμένος) χώρος για ένα επαγγελματικό γεύμα, μια οικογενειακή μάζωξη, ένα ρομαντικό δείπνο, αλλά και για να πραγματοποιήσετε κάθε προσωπική σας εκδήλωση.

Καθημερινές από τις 17.00
Σάββατο 13.00 με 24.00
Κυριακή 13.00 με 18.00 (Τρίτη κλειστά)

Ευφρονίου 47
2107211161
2107211191
www.tokaplani.gr
fb tokaplani
insta tokaplani

PIED À TERRE

ΕΝΑ WINE BISTROT ΜΕ ΠΑΡΙΖΙΑΝΙΚΟ ΑΕΡΑ, ΠΟΥ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΤΟ «ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΠΙΤΙ» ΣΟΥ

Ένα ολόφρεσκο οινοφιλικό στέκι έκανε την εμφάνισή του πριν από μόλις λίγες εβδομάδες στην οδό Κωνσταντίνου Βεντήρη στα Ιλίσια, ακριβώς στην «πλάτη» του πρώην Χίλτον και νυν The Ilisian.

Πρόκειται για το Pied à terre (που στα γαλλικά σημαίνει «πόδι στη γη»), ένα κομψό wine bistro με γαλλικές επιρροές, κάτι περισσότερο από wine bar, αλλά όχι ακριβώς εστιατόριο. Εμπνευστής αυτού του νέου γαστρονομικού/οινοτικού εγχειρήματος είναι ο Γιώργος Μπένος, δικηγόρος στο επάγγελμα, που αποφάσισε να δώσει στέγη στο πάθος του, το κρασί.

Έτσι δημιούργησε ένα «δευτερο σπίτι» για τους ανθρώπους που ζουν ή κινούνται στο κέντρο της πόλης για τις δουλειές τους και θέλουν να κάνουν μια στάση για να τσιμπήσουν κάτι γευστικό με τη συνοδεία ενός καλού κρασιού.

Το αποτέλεσμα είναι ένα οικείο, άνετο και cozy περιβάλλον, κατάλληλο για business meeting, lunch break, after work drinks με συναδέλφους ή catch up με την παρέα, ακόμη και ρομαντικά ραντεβού. Στο μικρό και περιεκτικό μενού, το οποίο υπογράφουν οι σεφ Βύρωνας Σίντος και Πέτρος Κεφαλάς, θα βρει κανείς αλμυρά πιάτα εμπνευσμένα από τη γαλλική κουζίνα, όπως το signature tartar μοσχάρι με φρυγανισμένο ψωμί μπριός, πατάτες παβέ, κίς λορέν και πιασαλιαντέρ με αντζούγιες, αλλά και γαλλικά γλυκά όπως κρεμ μπρουλέ και μους σοκολάτας. Η φιλοσοφία του μενού είναι να συνοδέψει αρμονικά, ποιοτικά και με υψηλό επίπεδο γαστρονομίας το κρασί, χωρίς, ωστόσο, να χάνεται το comfort στοιχείο ενός bistrot.

Έτσι, το φαγητό, που είναι ιδανικό για sharing, συνοδεύουν άψογα 80 ετικέτες κρασιών από τον ελληνικό και τον διεθνή αμπελώνα, καθώς και κάποιες ακόμη πιο σπάνιες από την προσωπική συλλογή του Γιώργου Μπένου, που μπορείς να δεις στο μικρό κελάρι με τη γυάλινη πρόσοψη.

Η διακόσμηση παραπέμπει σε παριζιάνικο bistrot με μια ριγέ τέντα και μια περίτεχνη επιγραφή στον εξωτερικό χώρο, δρύινο πάτωμα, μαρμαρίνα τραπέζια, κομψές καρτέκλες και αναπαυτικό καναπέ στο εσωτερικό, αλλά και σύγχρονες πινακίδες όπως τα εμφανή μεπτά, οι ράγες στην οροφή, ο διακριτικός φωτισμός, καθώς και μίνιμαλ πίνακες που κοσμούν τους τοίχους.

Αν περάσεις από εκεί το πρωί, θα βρεις εκλεκτό καφέ και κάποιες επιλογές από σάντουιτς και κρουασάν, που μπορείς να απολαύσεις είτε εκεί, χαλαρώνοντας για λίγο, είτε στο χέρι on the go.

Κωνσταντίνου Βεντήρη 3
Αθήνα, 6984001004
www.piedaterreathens.com
insta [piedaterre_athens](https://www.instagram.com/piedaterre_athens)

Σαν το κέντρο δεν έχει. Ντόπιοι και ξένοι επισκέπτες, ζωντάνια μέρα και νύχτα, με το παλιό να συναντά το καινούργιο. Κλασικά στέκια που άντεξαν στον χρόνο και νέες αφίξεις με φρέσκια ματιά συνθέτουν έναν χάρτη γεμάτο στάσεις. Από γρήγορα bites μέχρι βραδινά cocktails, το κέντρο δεν σε αφήνει ποτέ να βαρεθείς.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

DOWN TOWN

Κείμενα: ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΚΑΤΩΜΕΡΗ, ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΙΣΙΡΛΗ

ELLA URBAN GREEK CUISINE

Γνώριμες ελληνικές γεύσεις με μια μοντέρνα ματιά

Στην καρδιά της πόλης, το Ella Urban Greek Cuisine αποτελεί μια από τις πλέον ελκυστικές επιλογές για όσους θέλουν να βγουν στο κέντρο της πόλης και να απολαύσουν καλό φαγητό σε έναν ευχάριστο και καλαίσθητο χώρο. Με σύγχρονη αισθητική, ζεστή ατμόσφαιρα και μια κουζίνα που τιμά την ελληνική γαστρονομική παράδοση, με μοντέρνα ματιά, το εστιατόριο έχει ήδη γίνει αγαπημένο σημείο συνάντησης,

τόσο για τους Αθηναίους όσο και για τους επισκέπτες της πόλης.

Σε μια περιοχή που σφύζει από ζωή, το Ella ξεχωρίζει για την ισορροπία ανάμεσα στην urban κομψότητα και τις γνώριμες ελληνικές γεύσεις, δημιουργώντας το ιδανικό σκηνικό, είτε για ένα χαλαρό δείπνο είτε για μια έξοδο στο κέντρο με φίλους. Ο προσεγμένος χώρος και η φιλική εξυπηρέτηση συμπληρώνουν την εμπειρία.

Την περίοδο της Σαρακοστής, το μενού περιλαμβάνει επιλογές που ταιριάζουν ιδανικά στο πνεύμα των ημερών, όπως ντολμαδάκια, φάβα, χταπόδι, καλαμαράκια, ρεβιθάδα και λινγκουίι θαλασσινών, προτάσεις που συνδυάζουν την παράδοση με τη σύγχρονη μαγειρική προσέγγιση της κουζίνας. Οι γεύσεις παραμένουν αυθεντικές, με ποιοτικές πρώτες ύλες και ισορροπημένες συνταγές.

Αν σχεδιάζετε μια έξοδο στο κέντρο της Αθήνας και αναζητάτε έναν χώρο με όμορφη ατμόσφαιρα και ελληνικές γεύσεις που κερδίζουν τις εντυπώσεις, το Ella αποτελεί μια επιλογή που αξίζει να έχετε σταθερά στο μυαλό σας.

INFO

Μητροπόλεως 26
Αθήνα, 2103315547
EllaGreekCooking
@ella.athens

Στο rooftop του Plaka Hotel, στην οδό Καπνικαρέας 7, στο ιστορικό κέντρο της πόλης, το Door in Athens θα σας ανοίξει την πόρτα σε έναν κόσμο μαγικό. Λίγα μόνο βήματα από το Μοναστηράκι, την Πλάκα και τα σημαντικότερα αξιοθέατα της Αθήνας, το Door In Athens προσφέρει μια από τις πιο εντυπωσιακές rooftop εμπειρίες, με υπέροχη θέα στην Ακρόπολη και τον αθηναϊκό ορίζοντα. Σε μια ζεστή και ζωντανή ατμόσφαιρα, θα απολαύσετε την πόλη από ψηλά, συνδυάζοντας την εμπειρία με ελληνικές και μεσογειακές γεύσεις.

Το μενού του Door In Athens κινείται ανάμεσα στη σύγχρονη ελληνική και τη μεσογειακή κουζίνα, με έμφαση στις φρέσκες και εποχιακές πρώτες ύλες, με τον executive chef Γιάννη Στανίτσα και τη σεφ Πόλα Κουραβέλου να προσεγγίζουν γνώριμες και αγαπημένες ελληνικές γεύσεις με μια σύγχρονη, νεανική και δημιουργική ματιά. Δύο από τις προτάσεις που ξεχωρίζουν είναι το τρυφερό φιλέτο σφυρίδας, το οποίο σερβίρεται πάνω σε βελουδίνη κρέμα μουσελίν από σπανάκι και σελινόριζα και συνοδεύεται με ντοματίνια, ελιές κονφί και αρωματική σάλτσα αμπελόφυλλου, που δίνει μια ιδιαίτερη γευστική ένταση στο πιάτο, αλλά και το αρνίσιο παϊδάκι γάλακτος γαλλικής κοπής, αρωματισμένο με φρέσκα βότανα και σερβιρισμένο με γεμιστούς κολοκυθοανθούς και μανουρομυζήθρα – συνοδεύεται από πλούσια σάλτσα μπριάμ, που δίνει ιδανικά τις αυθεντικές ελληνικές γεύσεις.

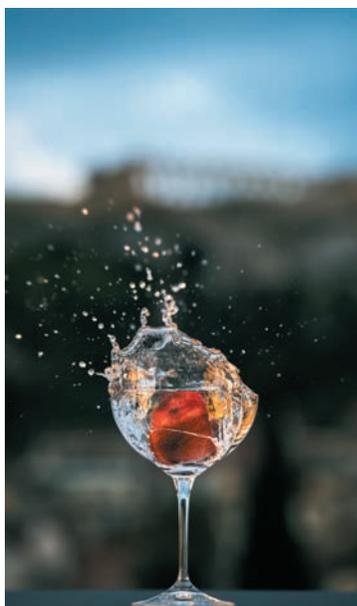
Παράλληλα, στο bar του Door In Athens θα επιλέξετε από μια επιλεγμένη λίστα από κλασικά και δημιουργικά cocktails, ιδανικά για ένα χαλαρό aperitif ή βραδινό ποτό με φόντο τη φωτισμένη Ακρόπολη και το skyline της Αθήνας. Είτε επιλέξετε τον εξωτερικό είτε τον κομψό εσωτερικό χώρο, θα βρείτε το τέλειο περιβάλλον τόσο για ρομαντικά δείπνα όσο και για ιδιαίτερες βραδιές στο κέντρο της πόλης.

Με τη συνύπαρξη γαστρονομίας, θέας και τοποθεσίας, το Door In Athens αποτελεί έναν σύγχρονο προορισμό για όλους όσους αναζητούν μια ολοκληρωμένη εμπειρία rooftop dining στην Αθήνα, με τον χώρο να είναι ιδανικός για να πραγματοποιήσετε και τις προσωπικές ή επαγγελματικές σας εκδηλώσεις.

DOOR IN ATHENS

Μια ολοκληρωμένη εμπειρία rooftop dining στην Αθήνα

INFO

Καπνικαρέας 7
Αθήνα, 21032222318
doorinathens.com
f doorinathens
@ door_in_athens

WHISPERS

Γεύσεις και αισθήσεις στο rooftop του Amalia Hotel Athens

Στην καρδιά της πόλης, στον 7ο όροφο του Amalia Hotel Athens, το Whispers Rooftop Restaurant & Bar προσφέρει μια μοναδική εμπειρία σε έναν χώρο κομψό, φωτεινό και φιλόξενο. Η θέα είναι πραγματικά εντυπωσιακή, απλώνεται μέχρι εκεί που φτάνει το μάτι και αγκαλιάζει μερικά από τα πιο εμβληματικά σημεία της Αθήνας: Ακρόπολη, Λυκαβηττός, Καλλιμάρμαρο, Εθνικός Κήπος και στο βάθος η θάλασσα. Ένα σκηνικό που αλλάζει χρώματα κατά τη διάρκεια της ημέρας και δημιουργεί την ιδανική ατμόσφαιρα για στιγμές απόλαυσης, από ένα χαλαρό lunch μέχρι ένα ξεχωριστό δείπνο κάτω από τον αττικό ουρανό.

Το μενού, το οποίο επιμελείται ο executive chef Άγγελος Κονδές με την ομάδα του, θα σας προτείνει ξεχωριστές γεύσεις για lunch και dinner, δημιουργίες σαν το φιλέτο σολομού σοτέ, μαρι-

ναρισμένο σε soya sauce, με σέσκουλο, γλάσο τζίντζερ και πουρέ κόκκινης κολοκύθας, αλλά και τα τέλεια χοιρινά μάγουλα braisées, με πουρέ από μήλο και παστινάκι, σάλτσα από δαμάσκηνα και κόκκινο κρασί. Πέρα από τις ιδιαίτερες αυτές γεύσεις, ο κατάλογος περιλαμβάνει ακόμη ζυμαρικά και ριζότο, ποικιλίες ελληνικών τυριών και αλλαντικών, αλλά και comfort προτάσεις όπως σάντουιτς και burgers. Για το ιδανικό φινάλε, αξίζει να δοκιμάσετε ένα γλυκό που θα ολοκληρώσει τη γευστική εμπειρία, όπως η παραδοσιακή πορτοκαλόπιτα που σερβίρεται με παγωτό μαστίχα, συνδυάζοντας αρώματα ελληνικής παράδοσης με μια σύγχρονη πινελιά.

Κι όταν η μέρα φεύγει, την ώρα του ηλιοβασιλέματος, με την πόλη να ντύνεται σε αποχρώσεις του χρυσού, δημιουργείται το ιδανικό φόντο για ένα classic ή signature κοκτέιλ ή για κάποια ετικέτα από την απόλυτα ενημερωμένη wine list.

Ανοιχτό από τις 11.00 έως τις 23.00 για γεύμα ή δείπνο και ως τις 00.30 για ποτό, το Whispers Rooftop Restaurant & Bar είναι ο προορισμός πέρα από τα συνηθισμένα, μια αληθινή «απόδραση» στο κέντρο της Αθήνας, όπου η γαστρονομία και η ατμόσφαιρα συνδυάζονται σε μια εμπειρία που αξίζει να ζήσετε.

INFO

Λ. Βασιλίσσης
Αμαλίας 10
2103318662
whispersathens.gr
whispers
restaurantbar
whispers.athens

ASAP PASTA BAR

Η νέα spritzeria στο κέντρο της πόλης

Μία νέα spritzeria έκανε την εμφάνισή της στο Κολωνάκι και φέρνει έναν αέρα αυθεντικού aperitivo στο κέντρο της πόλης. Το ASAP Pasta Bar, που άνοιξε στις αρχές Μαρτίου, έχει ήδη αρχίσει να ξεχωρίζει για τα φρέσκα ζυμαρικά του και το χαλαρό, social concept του, που θυμίζει μικρά ιταλικά στέκια, όπου το φαγητό και το ποτό μοιράζονται εύκολα με φίλους.

Στην open kitchen μπορείτε να παρακολουθήσετε όλη τη διαδικασία, καθώς τα ζυμαρικά και οι σάλτσες ετοιμάζονται καθημερινά εκεί. Στο μενού θα βρείτε

επιλογές όπως Mac & Cheese pasta, τη smoked εκδοχή με guanciale και κρέμα παρμεζάνας, ζυμαρικά με χειροποίητο pesto, αλλά και την «Granny's Beef», με spaghetti, μοσχαρίσια σπάλα και παραδοσιακή κόκκινη σάλτσα.

Κάθε Παρασκευή, πίσω από την ανοιχτή κουζίνα στήνεται απογευματινό party με DJs από τις 17.00 έως τις 23.00, δημιουργώντας το ιδανικό σκηνικό για after-office ποτό, με spritz και street-style ιταλικό φαγητό, σε ένα περιβάλλον που θυμίζει περισσότερο χαλαρή γιορτή παρά κλασική έξοδο για φαγητό.

Το μενού συμπληρώνεται με μπρουσκέτες σε συνεργασία με το Monokeros Bakery. Δοκίμασε με pesto βασιλικού, προσούτο, σολομό ή αυγό με πανσέτα, αλλά και τις δύο πληθωρικές σαλάτες: Caesar και Burrata.

Το φαγητό όπως και τα spritz είναι δικές τους εμπνεύσεις. Φυσικά, δεν λείπουν τα all time classic Aperol και Limoncello Spritz, μαζί με cocktails όπως Negroni, Paloma και Margarita, που σερβίρονται σε take away ποτήρι για πιο cool αίσθηση, ιδανικά για μια γρήγορη στάση πριν τη βραδινή έξοδο.

INFO

Σίνα 21, Κολωνάκι
2103634945
asap_athens_pasta_bar

Στο Κολωνάκι, το **Mai Tai** έχει καταφέρει να καθιερωθεί ως ένα από τα πιο σταθερά στέκια της περιοχής. Ένας πολυχώρος που λειτουργεί από νωρίς το πρωί μέχρι αργά το βράδυ, ακολουθώντας τον ρυθμό της καθημερινότητας και προσελκύοντας ένα κοινό που αναζητά ένα άνετο και φιλικό σημείο συνάντησης.

Ο **χώρος χαρακτηρίζεται** από ζεστό φωτισμό, ξύλινες λεπτομέρειες και μια χαλαρή, φιλόξενη ατμόσφαιρα. Από τις πρωινές ώρες, το Mai Tai γεμίζει με τη μυρωδιά του φρεσκοαλεσμένου καφέ και με κόσμο που κάνει μια στάση για καφέ, ένα σύντομο επαγγελματικό ραντεβού ή λίγη δουλειά στο laptop. Έτσι, λειτουργεί ως φυσικό meeting point, όπου οι συναντήσεις και οι συζητήσεις γίνονται σε χαμηλούς τόνους.

Καθώς περνά η ημέρα, ο χώρος μεταβαίνει ομαλά από coffee spot σε bar. Η κάβα του περιλαμβάνει μεγάλη ποικιλία από premium spirits και αποτελεί βασικό στοιχείο της ταυτότητάς του. Τα cocktails βασίζονται σε κλασικές συνταγές και εκτελούνται με σωστή τεχνική, διατηρώντας τη φιλοσοφία ενός διαχρονικού μπαρ που δίνει έμφαση στην ποιότητα και την ισορροπία των γεύσεων.

Τα βράδια της Παρασκευής και του Σαββάτου τα DJ sets δίνουν τον ρυθμό της εξόδου. Η μουσική συνοδεύει ιδανικά το ποτό και την παρέα, δημιουργώντας την κατάλληλη ατμόσφαιρα για μια ζωντανή βραδιά στο κέντρο της πόλης.

Στο κομμάτι του φαγητού, το menu παραμένει απλό και ιδανικό για μοίρασμα, με επιλογές όπως pizza, τάρτα ημέρας και ένα πλατό ελληνικών τυριών, που συνοδεύει ιδανικά το ποτό της παρέας. Παράλληλα, υπάρχουν και επιλογές για όσους αποφεύγουν το αλκοόλ, με μια λίστα από zero-proof cocktails, που δίνουν έμφαση στα αρώματα και τη γεύση, αποδεικνύοντας ότι ένα cocktail μπορεί να είναι απολαυστικό ακόμη και χωρίς αλκοόλ.

Το Mai Tai παραμένει ένα αυθεντικό urban στέκι στο Κολωνάκι που σε περιμένει για τον πρώτο καφέ της ημέρας, μέχρι το πιο εύγεστο ποτό ή cocktail το βράδυ.

MAI TAI

Το αυθεντικό urban στέκι στο Κολωνάκι

INFO

Πλουτάρχου 18
Κολωνάκι
2107291289

[f](#) MaiTaiAthensBar
[@](#) maitai_athens

34 ATHENS

Η all day αυλή της πόλης

Σε μια από τις πιο ζωντανές περιοχές της Αθήνας, το 34 Athens μοιάζει με το κρυμμένο μυστικό που το κρατάς φυλαγμένο για τις πιο όμορφες βόλτες σου στο κέντρο της πόλης. Στην πραγματικότητα είναι η αυλή του υπέροχου νεοκλασικού που στεγάζει τον φιλολογικό σύλλογο «Παρνασσός», ένα all day bar, αποτέλεσμα της δουλειάς της ομάδας του Pairidaeza. Ανοιχτό καθημερινά από τις 10.00 έως τις 02.00, το πρωί θα απολαύσεις καλοφτιαγμένο καφέ σε ένα ήσυχο περιβάλλον (όπου εύκολα μπορείς να εργαστείς ή να διαβάσεις), αλλά και ένα εξαιρετικό brunch, το οποίο σερβίρεται έως τις 17.30. Κι εκεί που η μέρα αρχίζει να σβήνει και οι ρυθμοί να πέφτουν, μοιάζει με το ιδανικό spot για ένα signature κοκτέιλ ή ένα κρασί μετά τη δουλειά, που μπορείς να συνοδεύσεις με προτάσεις bar food, σαν την τέλεια ναπολιτάνικη πίτσα, τις σαλάτες, τα πλατό τυριών και αλλαντικών. Απόλυτα ταιριαστές και οι soul και funky μουσικές από τα 60s και τα 70s, που τις Παρασκευές και τα Σάββατα επιλέγουν djs.

INFO

Πλατεία Καρύτση 8, Αθήνα
2103227477

[f](#) 34athens [i](#) 34athens

TAPFIELD

Πόσες διαφορετικές μπύρες αντέχεις να δοκιμάσεις;

Το Tapfield μοιάζει με τον απόλυτο προορισμό για τους λάτρεις της μπύρας. Με 19 βρύσες και πάνω από 100 επιλογές σε κουτάκι και μπουκάλι, συνεργάζεται με ελληνικές μικροζυθοποιίες, φέρνοντας γεύσεις και καινοτομία στο ποτήρι σας. Στον cozy χώρο του, οι χειροποίητες γεύσεις κλέβουν τις εντυπώσεις. Θα απολαύσετε burgers, nachos και hotdogs με χωριάτικο λουκάνικο. Τα events για παρουσίαση μπύρας δημιουργούν μοναδικές εμπειρίες και συναντήσεις με γνώστες του ζύθου. Ο Μίλτος, με αγάπη για την μπύρα, φτιάχνει με φίλους συνταγές που ξεχωρίζουν, όπως την Down Under, μία New England IPA, την Captain Tapfield-Hoppy Pilsner και τη μαύρη Familiar Field - Choco Stout. Rock, metal και punk μουσική συνοδεύουν κάθε γουλιά, κάνοντας κάθε επίσκεψη μια... power έξοδο.

INFO

Ναυάρχου Αποστόλη 4, Ψυρρή
2103221923

[f](#) Tapfieldbar
[i](#) tapfield_bar

ΚΑΒΑ ΟΙΝΟΤΥΠΟ

Οι όμορφες ανοιξιάτικες μέρες -και νύχτες- θέλουν καλή παρέα, φαγητό και ποτό!

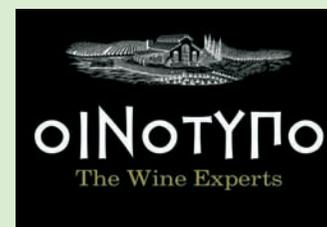
Ο απόλυτος προορισμός για ενημερωμένες και ψαγμένες ετικέτες σε κρασί, και όχι μόνο!

Δείτε τα προϊόντα μας στην ιστοσελίδα

oinotypo.gr

Παράδοση κατ' οίκον σε όλη την Αθήνα!

Χαρ. Τρικούπη 98 Τηλ. 2103388577
fb: Κάβα Οινότυπο insta: oinotypo.gr

ΚΑΡΑΝΙ MARKET

Ένα βορειοελλαδίτικο γαστρονομικό στέκι στο Μεταξουργείο

Στο Μεταξουργείο, σε μια γειτονιά που συνεχώς αλλάζει πρόσωπο, το Karani Market φέρνει στην Αθήνα μια ζεστή, σύγχρονη εκδοχή της ελληνικής γαστρονομικής κουλτούρας. Δεν είναι απλώς ένα εστιατόριο, λειτουργεί ταυτόχρονα ως wine spot και μικρό γαστρονομικό market, δημιουργώντας ένα χαλαρό αστικό στέκι γύρω από το φαγητό, το κρασί και την καλή πρώτη ύλη. Η εμπειρία ξεκινά από τη στιγμή που μπαίνεις στον χώρο. Η κουζίνα είναι ανοιχτή και η φωτιά παίζει τον πρωταγωνιστικό ρόλο. Ξυλόφουρνος, κάρβουνα και σούβλα δίνουν τον τόνο στο μαγείρεμα, ενώ οι εποχικές πρώτες ύλες καθορίζουν τον ρυθμό του μενού. Η φιλοσοφία είναι απλή: καθαρές γεύσεις, σωστές τεχνικές και σεβασμός στο προϊόν. Το μενού κινείται με δημιουργική διάθεση, ισορροπώντας ανάμεσα στην ελληνική παράδοση και σε μια πιο σύγχρονη ματιά στη μαγειρική. Ανάμεσα στα πιάτα

που ξεχωρίζουν είναι τα παντζάρια στον ξυλόφουρνο με ελαφριά σκορδαλιά και σαγκουίνι, αλλά και τα μανιτάρια με κρέμα καμένης σελινόριζας και πίκλες, που συνδυάζουν γήινες γεύσεις με οξύτητα και φρεσκάδα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν και τα μαντίλια σε μπισκ, με σεβιτσάκι γαρίδας και βασιλικό, ένα πιάτο που φέρνει θαλασσινή ένταση και αρωματική ισορροπία στο τραπέζι. Ο χώρος είναι φωτεινός και ζωντανός, με μοντέρνες πινακίδες και μια ανεπιτήδευτη, χαλαρή ατμόσφαιρα που ταιριάζει απόλυτα στον χαρακτήρα της γειτονιάς. Στην είσοδο ξεχωρίζει η βιτρίνα με επιλεγμένα ελληνικά τυριά και αλλαντικά, ενώ δίπλα της βρίσκεται η λίστα με φυσικά κρασιά από μικρούς παραγωγούς – αρκετά βιολογικά και κάποια δικής τους παραγωγής. Σημαντικό ρόλο στην εμπειρία παίζει και η μουσική. Καθημερινά DJs και συλλέκτες δίσκων παίζουν μουσική με βινύλια, δημιουργώντας μια ατμόσφαιρα που θυμίζει σύγχρονο αστικό στέκι, όπου το φαγητό, το κρασί και ο ήχος συνυπάρχουν φυσικά. Για το γλυκό κλείσιμο, η μπλόπιτα στον ξυλόφουρνο, με παγωτό κανέλα και μπισκότο, είναι το ιδανικό φινάλε μιας εμπειρίας που κινείται ανάμεσα στη ζεστασιά και τη δημιουργικότητα.

INFO

Χίου 29, Μεταξουργείο
2155600234
@kapani.athens

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

DOWNTOWN

ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ

Το στέκι σου για ποιοτικό και καλοψημένο κρέας στα Εξάρχεια

Μόλις φτάσεις στη γωνία Σόλωνος και Χαριλάου Τρικούπη, η μύτη σου θα πλημμυρίσει από μυρωδιές καλοψημένου κρέατος, που σε καλούν να ακολουθήσεις τον δρόμο τους. Και κάπως έτσι θα βρεθείς στο νέο αγαπημένο σου στέκι για ποιοτικό και νόστιμο κρέας: τον Πρίγκιπα. Η φιλοσοφία του είναι απλή αλλά ουσιαστική: εξαιρετικές πρώτες ύλες, προσεκτικά επιλεγμένα κρέατα και γεύσεις που σέβονται την ελληνική παράδοση. Ξεκίνα με το ζυμωτό ψωμί, ζεστό και αφράτο, με ελαιόλαδο, ρίγανη και σκόρδο (κατ' επιλογήν) και τη δροσερή πράσινη σαλάτα με σύκο. Το τσίπουρο συνοδεύ-

εται ιδανικά από τσίπουρομεζέδες: ρώσικη, πατατοσαλάτα, μελιτζανοσαλάτα, κερμπάπι, φακές με μανιτάρια και ελιές. Και μετά, οι αληθινοί πρωταγωνιστές: κερμπάπι Φλώρινας, ζυμωμένο με μοσχαρίσιο, χοιρινό και μια μικρή δόση πρόβειου κιμά, μελωμένη χοιρινή πανσέτα, προβατίνα Ελασσόνας, μαύρος χοίρος Τριχωνίδας, μοσχαρίσιο συκώτι γάλακτος, βουβάλι Κερκίνης και το παραδοσιακό λουκάνικο Τζουμαγιάς Σερρών. Το concept είναι απλό: επιλέγεις το κρέας που θέλεις και αποφασίζεις αν θα το απολαύσεις σε καλαμάκι, τυλιχτό μέσα σε αφράτες πιτούλες, σε ένα χορταστικό σάντουιτς ή σε μερίδα με πολίτικη σαλάτα και σος γιαουρτιού. Δεν λείπουν φυσικά τα ζουμερά μπιφτέκια από μοσχαρίσιο και χοιρινό κιμά, ζυμωμένα με βουβαλίσιο γάλα, αλλά και τα 100% βουβαλίσια burgers που κλέβουν τις εντυπώσεις. Θα συνοδεύσεις με φίνα αποστάγματα, με φυσικά κρασιά από μια μεγάλη λίστα αλλά και κρασί δικής τους παραγωγής – και μην παραλείψεις να δοκιμάσεις τη «Μεγάλη λίμνη», τη δικής τους παραγωγής μπύρα lager. Και κάπως έτσι, μια στάση για φαγητό στα Εξάρχεια μπορεί εύκολα να κάνει τον Πρίγκιπα στέκι σου.

INFO

Χαριλάου Τρικούπη 23
Εξάρχεια
2114050070
f Πρίγκιπας
Streetfood Εξάρχεια
@prigkipas.exarcheia

ΠΝΥΚΑ

45 χρόνια χειροποίητης γεύσης
στο κέντρο της Αθήνας

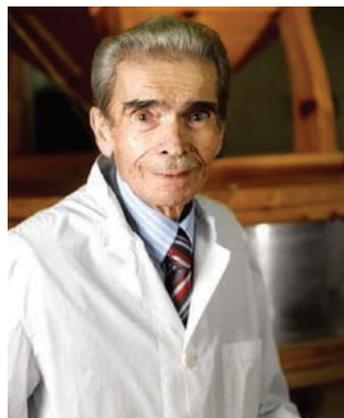

Στην καρδιά της Αθήνας, λίγα βήματα από το Σύνταγμα, στην οδό Πετράκη 24, ξεκίνησε πριν από 45 χρόνια μια μικρή οικογενειακή ιστορία, που σήμερα αποτελεί σημείο αναφοράς για το καλό ψωμί και τις αυθεντικές γεύσεις. Εκεί, ο Δημήτρης Κότσαρης, ιδρυτής της Πνύκας, άνοιξε ένα μικρό εργαστήριο φτιάχνοντας καθημερινά χειροποίητες τυρόπιτες και σπανακόπιτες. Η φήμη τους εξαπλώθηκε γρήγορα: ο κόσμος περίμενε στην ουρά πριν ακόμη ανοίξει το κατάστημα, καθώς η μικρή οικογενειακή παραγωγή δεν προλάβαινε να καλύψει τη ζήτηση. Η αγάπη για το ψωμί γεννήθηκε από

την ανάγκη. Με μια πολυμελή οικογένεια οκτώ ατόμων και μέσα στις δυσκολίες της εποχής, ο κ. Δημήτρης άρχισε να ζυμώνει και να ψήνει ψωμί για τα παιδιά του. Οι μυρωδιές του φρεσκοψημένου ψωμιού, όμως, δεν άργησαν να κερδίσουν και τους πελάτες που έρχονταν για τις πίτες, ζητώντας να αγοράσουν «λίγο από αυτό το ψωμί». Έτσι γεννήθηκε η παράδοση της Πνύκας, βασισμένη σε μια συνταγή που είχε περάσει από τη γιαγιά του ιδρυτή, η οποία ζύμωνε για τη δική της οικογένεια δώδεκα ατόμων.

Σήμερα η φιλοσοφία παραμένει η ίδια: όλα χειροποίητα, τίποτα κατεψυγμένο και καλές τιμές, ώστε το ψωμί να μη λείπει από κανένα τραπέζι. Τη σκυτάλη έχει πάρει ο Πύργος Κότσαρης, ο οποίος προχώρησε ένα βήμα παραπέρα, επενδύοντας σε δικό του πετρόμυλο με πέτρες Νάξου, αλέθοντας οι ίδιοι το σιτάρι τους για απόλυτο έλεγχο ποιότητας.

Με το Πάσχα να πλησιάζει, η Πνύκα γεμίζει ξανά αρώματα από παραδοσιακά πασχαλινά εδέσματα, συνεχίζοντας μια οικογενειακή παράδοση που περνά πλέον και στην τρίτη γενιά, με τον νεότερο Δημήτρη Κότσαρη να υπόσχεται ότι η ιστορία αυτή θα συνεχίσει να γράφεται με την ίδια αγάπη και φροντίδα.

INFO

Πετράκη 24
Σύνταγμα
2103245162
Πρατίνου 2, Παγκράτι
2107213832
f PnykaBakeryShop
i kotsarispnuka

MY PLATE ATHENS

Μια σύγχρονη εμπειρία γεύσης
στο Γκάζι

Μοντέρνο και φιλόξενο, το My Plate Athens αποτελεί μια δοκιμασμένη επιλογή για όσους αγαπούν το καλό φαγητό, διατηρώντας την ίδια φιλοσοφία εδώ και 14 χρόνια: άριστη ποιότητα στις πρώτες ύλες και φροντίδα σε κάθε λεπτομέρεια. Όλα αυτά σε μια από τις πιο πολυσύχναστες περιοχές της Αθήνας, έξω από τον σταθμό του μετρό Κεραμικός, στην περατζάδα της οδού Περσεφόνης, καθιστώντας το ιδανικό για μια στάση για φαγητό είτε το μεσημέρι είτε το βράδυ. Η κουζίνα του My Plate Athens συνδυάζει στοιχεία της ελληνικής γαστρονομίας

ας με σύγχρονες επιλογές street food. Ξεχωριστή θέση έχουν τα χειροποίητα τυλιχτά, που παρασκευάζονται με χειροποίητο γύρο, ο οποίος ετοιμάζεται καθημερινά εδώ, προσφέροντας αυθεντική γεύση και σταθερή ποιότητα σε κάθε μερίδα. Για τους πιο... παραδοσιακούς, το πολιτικό κεμπάπ είναι πραγματικά πεντανόστιμο, ενώ όσοι αναζητούν γεύσεις που δεν συναντούν συχνά, το μαστέλο Χίου είναι η τέλεια επιλογή. Κι ακόμα, θα βρείτε σκεπαστές, αραβικές πίτες, μερίδες, ολόφρεσκες σαλάτες, ποικιλία ορεκτικών, vegan επιλογές, αλλά και extra γεύσεις, σαν τις πένες κοτόπουλο – και για το τέλος ένα φοβερό γλυκό, όπως το μπανόφι και ο κορμός. Παράλληλα, η γρήγορη εξυπηρέτηση και η προσεγμένη παρουσίαση των πιάτων βάζουν το... κερασάκι στη συνολική εμπειρία του επισκέπτη.

Μια πραγματικά ξεχωριστή επιλογή εκεί όπου χτυπάει η καρδιά της πόλης, με αξεχαστες γεύσεις τις οποίες μπορείτε να απολαύσετε είτε στον όμορφο και φιλόξενο χώρο του, είτε και στον δικό σας χώρο με delivery μέσω Efood και Wolt.

INFO

Περσεφόνης 43
Γκάζι
2103451606
www.myplate.gr
f MyPlateAthens

Στον πιο ζωντανό πεζόδρομο του ιστορικού κέντρου της Αθήνας, εκεί όπου η καθημερινότητα της πόλης συναντά τη διαχρονική γοητεία του παρελθόντος, το Theta Athens αποτελεί έναν από τους πιο ξεχωριστούς all-day προορισμούς με φόντο την επιβλητική Ακρόπολη. Από τον πρώτο καφέ της ημέρας μέχρι το τελευταίο ποτό, ο χώρος συνδυάζει αθηναϊκή ενέργεια, γαστρονομία και μια από τις πιο εντυπωσιακές θέες της πόλης.

Εδώ, στην οδό Αδριανού 11, έναν από τους πιο πολυφωτογραφημένους δρόμους του κέντρου, ντόπιοι και επισκέπτες απ' όλο τον κόσμο κάνουν τη βόλτα τους απολαμβάνοντας την ιδιαίτερη ατμόσφαιρα της περιοχής. Η ημέρα ξεκινά με αρωματικό καφέ και προτάσεις brunch, που δίνουν τον τόνο για μια νόστιμη αρχή. Χορταστικές επιλογές και δημιουργικοί συνδυασμοί υλικών προσφέρουν την απαραίτητη ενέργεια για όσους θέλουν να απολαύσουν την πόλη από νωρίς.

Στη συνέχεια, το μενού εξελίσσεται σε μια γευστική διαδρομή, με επιρροές από την ελληνική και τη μεσογειακή κουζίνα. Φρέσκες σαλάτες, προσεγμένα ορεκτικά, ζουμερά κρέατα και επιλεγμένα πιάτα με θαλασσινά συνθέτουν έναν κατάλογο που δίνει έμφραση στις ποιοτικές πρώτες ύλες και στις αυθεντικές γεύσεις.

Οι επιλογές κρασιού από τον ελληνικό αμπελώνα και τα προσεγμένα αποστάγματα συνοδεύουν ιδανικά τα πιάτα, δημιουργώντας μια ολοκληρωμένη εμπειρία γεύσης και φιλοξενίας. Καθώς πέφτει το βράδυ, το σκηνικό αλλάζει και το Theta Athens αποκτά ακόμη πιο ατμοσφαιρικό χαρακτήρα. Τα signature cocktails και τα ποτά σερβίρονται σε ένα περιβάλλον που συνδυάζει χαλαρή διάθεση και κοσμοπολίτικο vibe, ενώ η φωτισμένη Ακρόπολη ολοκληρώνει το σκηνικό μιας υπέροχης βραδιάς στο κέντρο της πόλης.

Είτε πρόκειται για ένα χαλαρό brunch, ένα lunch break ή μια βραδινή έξοδο για φαγητό και cocktail, το Theta Athens αποτελεί ένα σημείο συνάντησης που αποτυπώνει τον σύγχρονο ρυθμό της Αθήνας.

THETA ATHENS

Η αθηναϊκή έξοδος σε έναν μοναδικό προορισμό

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
DOWNTOWN

INFO

Αδριανού 11
Μοναστηράκι
2103318693
theta-athens.gr
f Theta.Athens
i theta.athens

ET VOILÀ

Το γαλλικό bistro της Ιπποκράτους

Στην αρχή της Ιπποκράτους, ανάμεσα στα θέατρα του κέντρου, το Et Voilà φέρνει έναν αέρα παριζιάνικης φινέτσας στην καθημερινή βόλτα της πόλης. Από νωρίς το πρωί, ο αρωματικός καφές συνοδεύεται από ένα γαλλικό brunch που δύσκολα προσπερνάς. Ζεστό croquet madame με απολαυστικό αυγό μάτι, τα αυγά brouillé με σολομό είναι βελούδινα και γεμάτα γεύση, ενώ το ζουμερό ψωμάκι με lobster & pulled pork κλέβει τις εντυπώσεις.

Για τους λάτρεις των early drinks, το Et Voilà είναι ιδανική επιλογή για κρασί, ποτό ή ένα signature cocktail. Ξεχωρίζει ιδιαίτερα για το ημίξηρο ροζέ cabernet, που έχει ήδη αποκτήσει φανατικό κοινό στην περιοχή και ταιριάζει υπέροχα με μια προσεγμένη ποικιλία αλλαντικών και τυριών. Μετά από μια βόλτα στο κέντρο, αυτή η στάση μοιάζει σχεδόν αυτονόητη.

INFO

Ιπποκράτους 7, Αθήνα
2103603239
f Et Voila
@et_voila_bistro_francais

WINE BAR 33

Μικροί θησαυροί του ελληνικού αμπελώνα

Στη στοά Ιπποκράτους από τον Οκτώβριο (πριν στο Παγκράτι), το Wine Bar 33 απευθύνεται στους αυθεντικούς λάτρεις του κρασιού. Ο Δημήτρης Σπυρόπουλος, με εμπειρία δεκαετιών στον χώρο, αναζητεί σε όλη την Ελλάδα αμπελουργούς-μικρούς παραγωγούς, προσφέροντάς μας ποιοτικές ποικιλίες τις οποίες δύσκολα συναντάμε αλλού. Σε έναν ατμοσφαιρικό χώρο, ο Δημήτρης θα σας παρουσιάσει και θα σας εξηγήσει 8-10 επιλογές, προκειμένου να επιλέξετε και να οδηγηθείτε σε μια μοναδική εμπειρία. Η κάβα περιλαμβάνει περισσότερες από 120 ετικέτες – οι περισσότερες και σε ποτήρι. Θα συνοδεύσετε με ιδιαίτερες γεύσεις τις οποίες ετοιμάζει καθημερινά η Σουλβί, σύζυγος και συνοδοιπόρος του Δημήτρη από τη δεκαετία του '90, όπως διάφορες τάρτες, εξαιρετικές μπρουσκέτες, πλατό τυριών και αλλαντικών κ.ά. Όλες τις ετικέτες μπορείτε να τις προμηθευτείτε και για δώρο στους αγαπημένους σας. Ανοικτά καθημερινά από τις 18.00.

INFO

Ιπποκράτους 3-5, στοά Ιπποκράτους
6944313187, winebar-33.gr
f winebar33.gr @ wine_bar_33

METRON STAGE

Ο πολυχώρος τέχνης και ψυχαγωγίας στο Γκάζι

Ο πολυχώρος τέχνης και ψυχαγωγίας που έλειπε από την πόλη κι έδωσε νέα πνοή στο Γκάζι από τον Δεκέμβριο που άνοιξε τις πόρτες του. Αυτό που κάνει τη διαφορά στο Metron Stage είναι ότι, εκτός από γνωστούς και αγαπημένους καλλιτέχνες, φιλοξενεί νέους και ανερχόμενους ανθρώπους, δίνοντας έτσι χώρο σε φρέσκιες ιδέες, συνεργασίες και projects που αναζητούν σύγχρονη, επαγγελματική σκηνή για να παρουσιαστούν. Ανοικτά από Πέμπτη έως και Κυριακή κάθε μέρα με κάτι καινούργιο. Μπορεί να είναι ένα live που σίγουρα θα συζητηθεί, ένα stand up comedy, μια μουσικοθεατρική παράσταση, μια παράσταση καμπαρέ.

Στα σόσιαλ του Metron Stage μπορείτε να ενημερώνεστε για το πρόγραμμα,

σημειώστε, όμως, κάποιες εμφανίσεις που δεν θα πρέπει να χάσετε, όπως τον Πάννη Σαββιδάκη με τη Vicky The Band (προσεχώς οι νέες ημερομηνίες), αλλά και τον Τζόνι Βαβούρα & The Cadilacs την Παρασκευή 27 Μαρτίου. Κρατήστε και αυτές τις ημερομηνίες: Παρασκευή 20 Μαρτίου πανελλήνιο πρωτάθλημα караόке (κάντε την εγγραφή σας στο www.kwcgreece.gr) και Σάββατο 28 Μαρτίου Jetlag The Band, και πολλά ακόμα που θα ανακοινωθούν τις επόμενες ημέρες. Επιπλέον, στις 5 Απριλίου το πρωί θα πραγματοποιηθεί bazaar από τη φιλοζωική StrayCare.

Όσο για τις Κυριακές, έντεχνο και ελαφρολαϊκό από το μεσημέρι, με τους Αγγελική Βλαχάκη, Κλεοπάτρα Ελευθεριάδου και Βαγγέλη Κακούλακη.

Το Metron Stage, ως ολοκληρωμένος χώρος διασκέδασης, είναι ιδανικό και για καφέ (Portioli), αλλά και για φαγητό, με το μενού να κινείται σε σύγχρονες, επιλεγμένες προτάσεις, όπως carpaccio, tartare, springrolls, ζυμαρικά, πίτσα και burgers, που συνοδεύονται με κάποια από τις ετικέτες της ενημερωμένης wine list. Επίσης, αναλαμβάνει και events, χορούς και άλλες εταιρικές εκδηλώσεις.

INFO

Βουτάδων 42
Γκάζι, 2130498269
f metronstage
@metronstage

REBELS BREW ΕΡΜΟΥ ΑΘΗΝΑΣ

Το νέο στέκι στην καρδιά της Αθήνας

Στην καρδιά της πόλης, στην Ερμού 5, λίγα μόλις βήματα από το Σύνταγμα, στο ισόγειο του Electra Rhythm Athens, το Rebels Brew επαναπροσδιορίζει την έννοια του coffee-lunch break: ανεπιτήδευτο αλλά προσεγμένο, με χαρακτήρα και σαφή ταυτότητα. Ο χώρος κινείται σε ζεστούς, σύγχρονους τόνους, με λεπτομέρειες που τραβούν το βλέμμα χωρίς να φωνάζουν. Το μενού, η μουσική και η αισθητική δημιουργούν μια ισορροπία ανάμεσα στο γνώριμο και το αστικό στίλ της πόλης – ένα μείγμα παράδοσης, design και ανεπιτήδευτης urban διάθεσης.

Ο δυνατός καφές από τολμηρά blends, οι ελληνικές microbreweries, πάντα δρο-

σερές και αυθεντικές, και οι χειροποίητες πίτες όπως τις θυμάσαι αλλά κι όπως δεν τις έχεις δοκιμάσει ξανά, ολόφρεσκες, που μόλις βγήκαν από τον φούρνο, συναντούν τον παλμό μιας πόλης που δεν κοιμάται ποτέ.

Έως τις 14.00 το brunch είναι στ' αλήθεια απολαυστικό, με πιάτα με αυγά σε διάφορες εκδοχές, σαλάτες, σάντουιτς αλλά και γλυκά, σαν τις τάρτες και τους τραγανούς λουκουμάδες. Και με έναν κυρίως κατάλογο εξαιρετικό, με προτάσεις σαν την αργοψημένη πανσέτα στη σχάρα, δροσερό dressing με ντομάτα αγγούρι και μυρωδικά, αλλά και τα μπρουσκετάκια με μοσχάρι γάλακτος, ρόκα, γραβιέρα Κρήτης και dressing μανταρινιού-μέλι.

Το Rebels Brew δημιουργήθηκε για τον σύγχρονο νομάδα: εκείνον που ψάχνει ένα σημείο να σταθεί, να δουλέψει, να σκεφτεί ή απλώς να χαζέψει την πόλη. Ένα καταφύγιο κομψό, με αναφορές στην κουλτούρα και την παράδοση, με urban στοιχεία.

INFO

Ερμού 5, Αθήνα
2103378000

rebelsbrew.com

[rebelsbrewathens](https://www.instagram.com/rebelsbrewathens)

ΑΠΙΕΡΩΜΑ

DOWNTOWN

FOCAL

Αυθεντική ελληνική κουζίνα
με χαρακτήρα

Στον τελευταίο όροφο του Electra Rhythm Athens, με θέα που απλώνεται μέχρι την Ακρόπολη, το ολοκαίνουργιο Focal βάζει στο επίκεντρο την ελληνική κουζίνα: αυθεντική, καθημερινή και γεμάτη χαρακτήρα. Η φιλοσοφία του αντλεί έμπνευση από τα ζεστά οικογενειακά τραπέζια και τις γεύσεις που κουβαλούν μνήμες, δημιουργώντας μια εμπειρία φαγητού οικεία, αλλά με τη δική της ξεχωριστή ταυτότητα.

Το όνομα Focal προκύπτει από τις λέξεις *focus* και *local* και συνοψίζει τη φιλοσοφία του χώρου: εστίαση σε ό,τι έχει πραγματική αξία – τις ελληνικές γεύ-

σεις, την απλότητα και την ουσία. Κάθε πιάτο βασίζεται σε πρώτες ύλες από Έλληνες παραγωγούς και σερβίρεται με φροντίδα, συνέπεια και διακριτική φινέτσα.

Το μενού κινείται γύρω από αγαπημένες ελληνικές συνταγές, δοσμένες με μια σύγχρονη, δημιουργική ματιά. Από *comfort classics* μέχρι «μαμαδίστικα» πιάτα με χαρακτήρα, κάθε επιλογή έχει τη δική της προσωπικότητα. Στο τραπέζι έρχονται το ψητό χταποδάκι με καπνιστή μελιτζανοσαλάτα και σάλτσα αυγολέμονο, τα ντολμαδάκια με αμπελόφυλλο, ρύζι, αρωματικά βότανα, μπαχαράτο γιαουρτί και άνηθο, αλλά και το μοσχαρίσιο φιλέτο Black Angus στη σχάρα, με πουρέ από παστινάκι, σπαράγγια γλασέ και πιπεράτη σάλτσα. Για το πιο γλυκό φινάλε, μια υπέροχη πάστα αμυγδαλού με καραμελωμένα αμύγδαλα κλείνει ιδανικά το γεύμα.

Την εμπειρία συμπληρώνει μια προσεγμένη λίστα ελληνικών κρασιών, σε έναν χώρο που λειτουργεί ως σημείο συνάντησης για κάθε ώρα της ημέρας, καθημερινά από τις 12.00 έως τις 23.30.

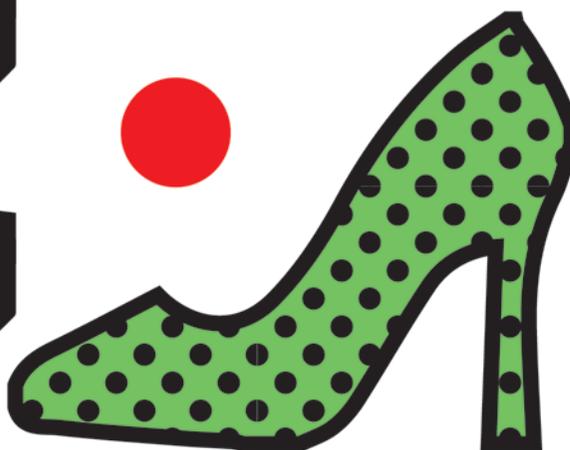
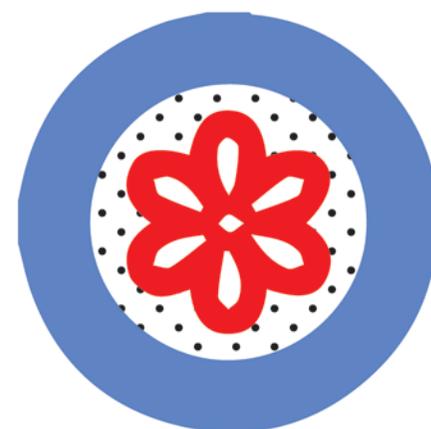
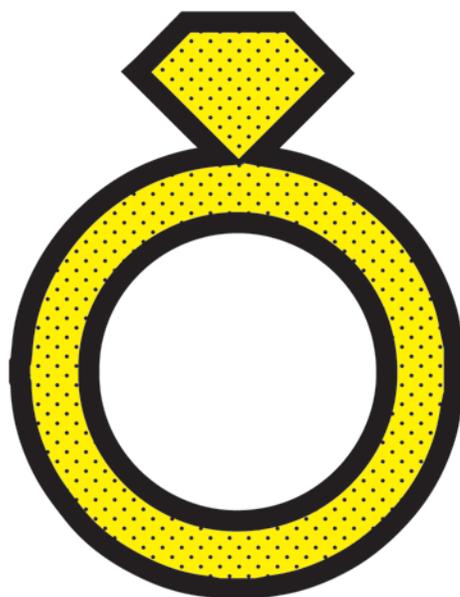
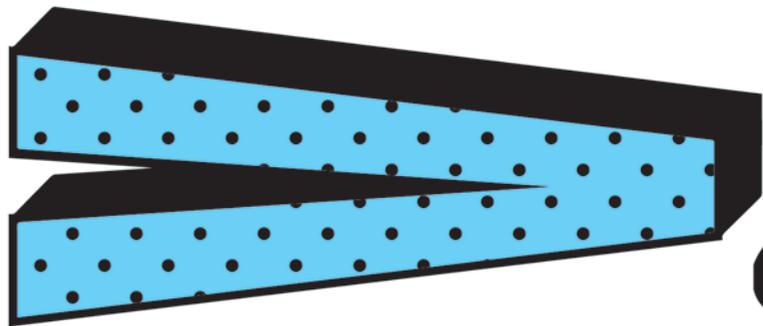
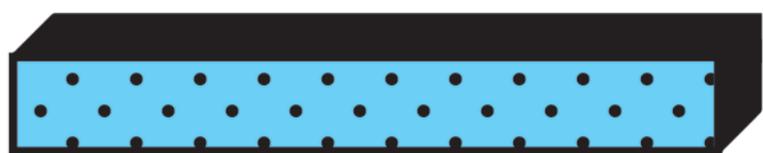
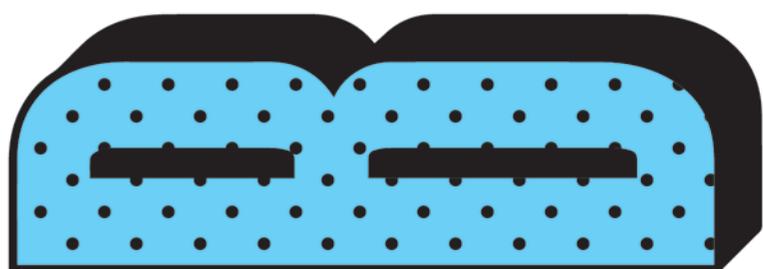
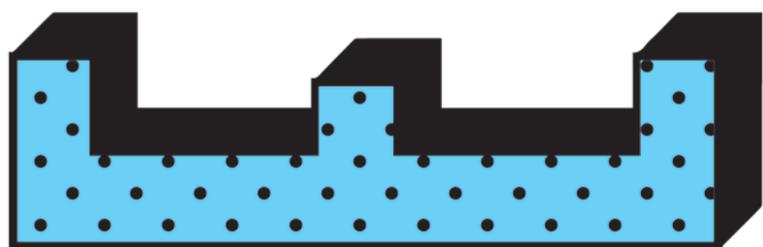

INFO

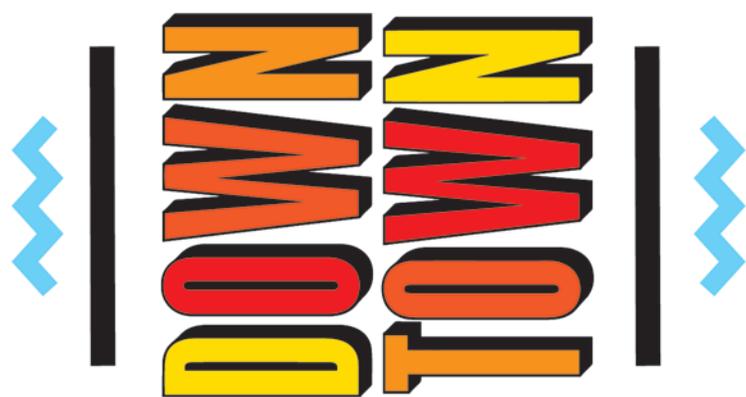
Ερμού 5, Αθήνα
2103378090

focalathens.com

[Focal](https://www.instagram.com/focal)

Το έπιπλο που θα άλλαζε την εικόνα του σπιτιού σου, το φόρεμα που έψαχνες για εκείνη την ιδιαίτερη βραδιά, τα κοσμήματα ή άλλα αντικείμενα που είναι ιδανικά για δώρα στους αγαπημένους σου.

Το κέντρο κρύβει χίλιους δυο μικρούς θησαυρούς κι εσύ στις επόμενες σελίδες μπορείς να τους εξερευνήσεις.

Κείμενα: ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΙΣΙΡΛΗ

Στον κόσμο του σύγχρονου χειροποίητου κοσμήματος, το Break a Stone έχει διαμορφώσει μια αισθητική ταυτότητα που ξεχωρίζει για την ισορροπία ανάμεσα στο vintage και το σύγχρονο design. Πίσω από το brand βρίσκεται η αυτοδίδακτη δημιουργός Αγγέλικα Καραλή, η οποία ξεκίνησε να σχεδιάζει τα δικά της κοσμήματα το 2013, μετατρέποντας σταδιακά την προσωπική της ανάγκη για δημιουργία σε ένα αναγνωρίσιμο ανεξάρτητο label. Από την αρχή, το Break a Stone λειτουργήσε ως το πλαίσιο μέσα από το οποίο εκφράζονται οι αισθητικές της αναζητήσεις, με κάθε κόσμημα να γεννιέται από το ένστικτο, τη διάθεση της στιγμής και από όσα η ίδια νιώθει ότι λείπουν από τον τρόπο που αντιλαμβάνεται το κόσμημα.

Η δημιουργία κάθε κομματιού απαιτεί αρκετές ώρες εργασίας, με εργαλεία και τεχνικές μεταλλοτεχνίας που δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη λεπτομέρεια και στη χειροποίητη ποιότητα. Για την ίδια, η διαδικασία της κατασκευής είναι εξίσου σημαντική με το τελικό αποτέλεσμα, καθώς μέσα από αυτή διαμορφώνεται ο χαρακτήρας κάθε κοσμήματος. Τα βασικά υλικά που χρησιμοποιεί είναι το ασήμι, ο μπρούντζος, ο χρυσός και πολύτιμες ή ημιπολύτιμες πέτρες. Δεν δημιουργεί εποχιακές συλλογές· κάθε κόσμημα εντάσσεται στη μόνιμη συλλογή της. Παράλληλα, σχεδιάζει συχνά μοναδικά, one-of-a-kind κομμάτια, που δεν αναπαράγονται, μέσα από τα οποία εκφράζεται χωρίς περιορισμούς.

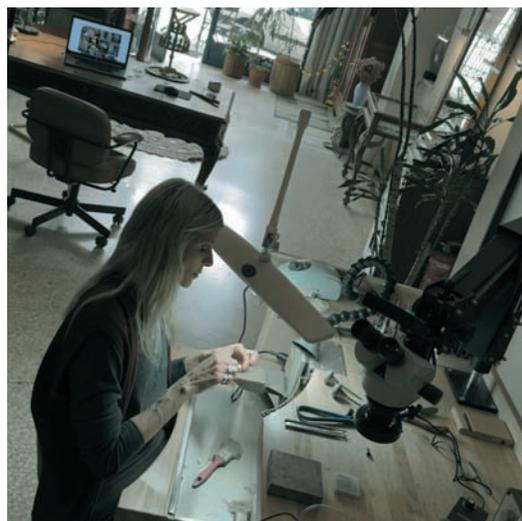
Αισθητικά, οι δημιουργίες του Break a Stone κινούνται ανάμεσα σε διαφορετικές εποχές και επιρροές. Vintage στοιχεία από τις δεκαετίες του '70 και του '80, καθώς και αναφορές στην Αναγέννηση και το μπαρόκ, συνδυάζονται με λιτές γραμμές και μια σύγχρονη σχεδιαστική προσέγγιση.

Αν και το Break a Stone ξεκίνησε ως solo project, σήμερα πλαισιώνεται από μια μικρή ομάδα, παραμένοντας πιστό στη φιλοσοφία του slow making και της διατήρησης μιας μικρής, ουσιαστικής κλίμακας. Κάθε κομμάτι δημιουργείται στο εργαστήριο και φυσικό κατάστημα του brand στο Ψυρρή, στο κέντρο της Αθήνας. Οι δημιουργίες του έχουν αποκτήσει κοινό τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, με το brand να αναπτύσσεται δυναμικά online, ενώ παράλληλα όλο και περισσότεροι επιλέγουν να επισκεφτούν τον χώρο, για να ανακαλύψουν και να αποκτήσουν τα κοσμήματα επί τόπου.

BREAK A STONE

Η αισθητική του slow making στα κοσμήματα

INFO

Αγίου
Δημητρίου 22
Ψυρρή
2103248924

breakastone.com

BreakAStone

breakastone

THE PRETTY BAR

Hair, nails και ένα ποτήρι spritz στο Κολωνάκι

Μόλις φτάσεις στο The Pretty Bar, κατευθείαν νιώθεις μια αίσθηση χαλάρωσης. Είναι τα αρώματα, η χαμηλή μουσική και μια ατμόσφαιρα που θυμίζει περισσότερο cool beauty hangout παρά κλασικό κομμωτήριο. Το The Pretty Bar, στην οδό Ακαδημίας στο Κολωνάκι, έχει καταφέρει να αλλάξει τον τρόπο που σκεφτόμαστε την περιποίηση, δημιουργώντας έναν χώρο όπου το self-care συναντά την απόλαυση. Στον καλαίσθητο και προσεγμένο χώρο

του, μια ομάδα εξειδικευμένων επαγγελματιών με πολυετή εμπειρία προσφέρει ολοκληρωμένες υπηρεσίες κομμωτηρίου και εξατομικευμένες θεραπείες μαλλιών, σχεδιασμένες σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε επισκέπτη. Παράλληλα, μπορείς να απολαύσεις υπηρεσίες μανικιούρ και πεντικιούρ, μετατρέποντας το ραντεβού ομορφιάς σε μια ολοκληρωμένη εμπειρία περιποίησης.

Το στοιχείο που κάνει το The Pretty Bar να ξεχωρίζει είναι η ιδιαίτερη, fun προσέγγισή του. Μετά τις 12 το μεσημέρι ο χώρος αποκτά ακόμη πιο χαλαρό mood, καθώς στο «μενού» προστίθενται spritz, cocktails ή ένα ποτήρι κρασί. Έτσι, μπορείς να απολαμβάνεις το ποτό σου ενώ ταυτόχρονα αφιέρωνεις στα χέρια των ειδικών.

Και η εμπειρία δεν σταματά εδώ. Πολύ σύντομα, το The Pretty Bar ετοιμάζεται να φιλοξενήσει events στον χώρο του κομμωτηρίου, με DJ sets και μουσική που θα ανεβάσουν ακόμη περισσότερο το level της περιποίησης, μετατρέποντας κάθε επίσκεψη σε μια μικρή beauty γιορτή. Κλείστε το ραντεβού σας!

INFO

Ακαδημίας 19
Κολωνάκι
2103639212

[f theprettybarathens](#)
[@ theprettybarathens](#)

ΚΟΜΠΟΛΟΓΑΔΙΚΟ

Όμορφες ιστορίες που μετρούνται με χάντρες

Περισσότερα από 25 χρόνια πριν μια οικογενειακή επιχείρηση, με επικεφαλής τον Πολυχρόνιο Ιερόπουλο, αποφάσισε να αφιερωθεί ολοκληρωτικά στην τέχνη και τη φιλοσοφία του κομπολογιού. Με αγάπη για την παράδοση και πίστη στις αξίες της ελληνικής χειροτεχνίας, το Κομπολογάδικο έγινε γρήγορα σημείο αναφοράς όχι μόνο για τους συλλέκτες, αλλά και για όσους αναζητούσαν κάτι αυθεντικά ελληνικό, ένα αντικείμενο με δική του ταυτότητα. Σήμερα αποτελεί ένα μικρό καταφύγιο ηρεμίας, όπου το χθες και το σήμερα συνυπάρχουν αρμονικά.

Στο Κομπολογάδικο κάθε κομπολόι αντιμετωπίζεται ως φορέας προσωπικού ρυθμού και στοχασμού. Για τους παλαιότερους αποτελεί μέσο χαλάρωσης, ενώ για τους νεότερους έχει γίνει

ένα statement που ενώνει την παράδοση με το στίλ. Τα κομπολόγια δημιουργούνται ως μικρά έργα τέχνης από φυσικά υλικά, όπως ημιπολύτιμοι λίθοι, κεχριμπάρι, κοράλλι, κέρατο, ξύλο και ρητίνη, και η επιλογή των χαντρών γίνεται με προσοχή και αγάπη.

Σήμερα, η δεύτερη γενιά της οικογένειας συνεχίζει το έργο με την ίδια αφοσίωση, προσθέτοντας μια σύγχρονη ματιά. Έτσι, το κομπολόι αποκτά νέες σημασίες: γίνεται δώρο, προσωπικό φυλαχτό ή διακοσμητικό αντικείμενο που μεταφέρει την αύρα της ελληνικής παράδοσης.

Αν βρεθείτε, λοιπόν, στο κέντρο της Αθήνας, κάντε μια στάση στην οδό Αμερικής 9. Είτε είστε συλλέκτης, είτε λάτρης του κομπολογιού, είτε αναζητάτε ένα ξεχωριστό δώρο για ένα αγαπημένο σας πρόσωπο, το Κομπολογάδικο σας περιμένει να ανακαλύψετε τον κόσμο του. Ένα μέρος όπου η αυθεντικότητα συναντά το σήμερα και το σήμερα αποκτά λίγη από τη γοητεία του παρελθόντος.

Extra tip: Το Κομπολογάδικο έχει υποκαταστήματα στη Μύκονο και στη Λεμεσό της Κύπρου, ενώ συνεργάζεται και με καταστήματα σε όλη την Ελλάδα.

INFO

Αμερικής 9
2127000500

[kombologadiko.gr](#)
[f kombologadiko](#)
[@ kombologadiko](#)

MODERNON

Ένας χώρος όπου το χρώμα, το design και η δημιουργικότητα συναντιούνται

Ένα από τα πιο δημιουργικά design spots της Αθήνας αποτελεί το Modernon. Περισσότερο από ένα κατάστημα επίπλων, λειτουργεί ως μια δυναμική ομάδα που επιμελείται, σχεδιάζει και παρουσιάζει αντικείμενα design μέσα από μια έντονα χρωματική και σύγχρονη αισθητική προσέγγιση.

Η ομάδα του Modernon συλλέγει original design αντικείμενα, δημιουργεί δικά της σχέδια και προχωρά σε δημιουργικά redesigns επίπλων και αντικειμένων, συνδυάζοντας γεωμετρία, χρώμα και

υλικά με έναν σύγχρονο, πειραματικό τρόπο. Παράλληλα, εκπροσωπεί επιλεγμένα διεθνή design brands, παρουσιάζοντας αντικείμενα που φέρνουν την αθηνναϊκή σκηνή σε διάλογο με τη διεθνή κοινότητα του design και τις σύγχρονες τάσεις που διαμορφώνουν τον χώρο.

Πίσω από το Modernon βρίσκεται μια ομάδα από βιομηχανικούς σχεδιαστές, designers και τεχνίτες που συνεργάζονται δημιουργικά και αντιμετωπίζουν το αντικείμενο ως μέρος μιας ευρύτερης χωρικής και αισθητικής εμπειρίας.

Τα νέα εκθετήρια του Modernon στον Κεραμεικό λειτουργούν ως ένα σύγχρονο multiplex showroom: μια αλληλουχία χώρων όπου διαφορετικές συλλογές και design concepts παρουσιάζονται μέσα από σκηνογραφικές εγκαταστάσεις, δημιουργικούς συνδυασμούς και συνεχείς οπτικές εκπλήξεις.

Ένας χώρος ανοιχτός σε ιδέες, συνεργασίες και νέες αισθητικές κατευθύνσεις. Εδώ το χρώμα, το design και η δημιουργικότητα συναντιούνται και μετατρέπουν την εμπειρία της επίπλωσης σε κάτι πολύ πιο ζωντανό και εξερευνητικό.

INFO

Αγίας Ειρήνης 3
Αθήνα /
Πλαταιών 43
Κεραμεικός
2105451553

www.modernon.gr

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

DOWNTOWN

ENERGY AVENUE

Ο νέος προορισμός μόδας που αλλάζει το shopping στην Αθήνα

Το Energy Avenue άνοιξε τις πόρτες του το φθινόπωρο του 2025 και φέρνει έναν νέο αέρα στο shopping της Αθήνας. Σε έναν σύγχρονο χώρο με έντονη fashion ταυτότητα, συγκεντρώνει ανδρικά και γυναικεία ρούχα, υποδήματα και λευκά είδη, που συνδυάζουν ποιότητα, άνεση και δυναμικό στιλ. Οι γυναίκες που αγαπούν τη μόδα θα ανακαλύψουν επιλογές που κινούνται

από το street chic έως το elegant, με συλλογές που αναδεικνύουν τη θηλυκότητα και τη δυναμική κάθε εμφάνισης. Ρούχα, παπούτσια και αξεσουάρ συνθέτουν ολοκληρωμένα outfits, με σύγχρονες γραμμές και κομψή αισθητική.

Αντίστοιχα, οι άντρες που αναζητούν ποιότητα και άνεση θα βρουν μοντέρνα κομμάτια για κάθε περίπτωση, από casual έως smart επιλογές, σχεδιασμένες για όσους θέλουν να ξεχωρίζουν με αυτοπεποίθηση.

Το Energy Avenue φροντίζει και για το σπίτι, προσφέροντας λευκά είδη που αναβαθμίζουν την καθημερινότητα με διαχρονικό design: σεντόνια, παπλώματα, πετσέτες και ολοκληρωμένες προτάσεις που συνδυάζουν ποιότητα και αισθητική.

Στα ράφια του φιλοξενούνται εμβληματικά brands όπως Pepe Jeans, Desigual, U.S. Polo Assn., Tom Tailor, Devergo, Makis Tselios, Nike, Adidas, 19V69 και Kentia.

Με εξαιρετική εξυπηρέτηση, προτάσεις styling και συνεχή ανανέωση συλλογών, κάθε επίσκεψη στο Energy Avenue μετατρέπεται σε μια ολοκληρωμένη εμπειρία μόδας για το προσωπικό στιλ αλλά και για το σπίτι.

INFO

Ακαδημίας 68 &
Χαριλάου Τρικούπη
Αθήνα
2103807515
psypdeh.gr
[energyavenue_bypsydeh](https://www.instagram.com/energyavenue_bypsydeh)

Θέμελης Γλυνάτσας Λέσλι Τράβερς

Μια ανατρεπτική
«Άννα Μπολένα»
στην ΕΛΣ

Ο σκηνοθέτης και ο σκηνογράφος της «Άννα Μπολένα»
μιλούν στην ATHENS VOICE

Της ΛΕΝΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Μια νέα συναρπαστική παραγωγή της «Άννα Μπολένα» του Γκαετάνο Ντονιτσέτι, ανεβαίνει στις 26 Μαρτίου από την Εθνική Λυρική Σκηνή στο πλαίσιο του θεματικού άξονα «Η όπερα του μέλλοντος από τη μήτρα του παρελθόντος». Ο ταλαντούχος σκηνοθέτης της παράστασης Θέμελης Γλυνάτσας μετατρέπει την «Άννα Μπολένα», από ρομαντικό ιστορικό δράμα, σε πεδίο σύγκρουσης διαφορετικών εκδοχών ιστορικότητας. Αντί να αναβιώσει παθητικά την τραγική ιστορία της δεύτερης συζύγου του Ερρίκου Η΄ της Αγγλίας, εξετάζει πώς η αισθητικοποίηση της βίαιης πολιτικής πραγματικότητας από τον ρομαντισμό του 19ου αιώνα συνεχίζει να διαμορφώνει τον τρόπο που συγκινούμαστε σήμερα. Τα κοστύμια του Νίκου Γεωργιάδη από την ιστορική παραγωγή του 1976 επανεμφανίζονται όχι ως νοσταλγικό εύρημα, αλλά ως δραματουργικό υλικό μέσα σε έναν σκηνικό χώρο που λειτουργεί ως αρχειακό οικοσύστημα – ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον, όπου πρόσωπα και αντικείμενα εκτίθενται, μεταμορφώνονται και αποκαλύπτουν τους μηχανισμούς εξουσίας που η οπερατική γοητεία συχνά αποκρύπτει.

Θέμελης Γλυνάτσας

Η ανατρεπτική προσέγγιση μιας από τις ομορφότερες όπερες του Ιταλικού ρομαντικού ρεπερτορίου στάθηκε αφορμή για μια εξίσου ανατρεπτική συζήτηση με τον Θέμελη Γλυνάτση και τον «συνένοχο» του στο τολμηρό τους εγχείρημα, τον διεθνώς καταξιωμένο Βρετανό σκηνογράφο Λέσλι Τράβερς.

Ο Τιμότη Σαλαμέ και η τέχνη που έχουμε ανάγκη

Ξεκινώντας την κουβέντα μας δεν μπορούσα να μη ζητήσω τη γνώμη τους για την ατυχή δήλωση του διάσημου ηθοποιού ότι «κανείς δεν ενδιαφέρεται πια για την όπερα και το μπαλέτο», ειδικά όταν η δική τους ανάγνωση της «Άννα Μπολένα» απέχει πολύ από τη λογική του «μουσειακού αντικειμένου».

Θέμελης Γλυνάτσας: Αυτό που είπε ο Σαλαμέ είναι βλακώδες, γιατί το ίδιο μπορεί να πει κανείς για όλες τις μορφές τέχνης, ότι κατά μία έννοια είναι ξεπερασμένες. Και ο κινηματογράφος μπορεί να πεθαίνει. Όμως δεν χρειάζομαστε τις τέχνες γενικά. Αυτό που έχουμε ανάγκη είναι μια τέχνη που να ξυπνά το μυαλό, να διεγείρει συναισθήματα, να έχει τη δύναμη να εισάγει έναν καινούργιο διάλογο ανάμεσα σ' αυτό που συμβαίνει στη σκηνή και στο κοινό, όπως επίσης και σ' αυτό που συμβαίνει ανάμεσα στους καλλιτέχνες που δουλεύουν ομαδικά για να δημιουργήσουν κάτι. Η τέχνη είναι μια μορφή γλώσσας και μπορεί να ξεπεραστεί και να χαθεί όπως συνέβη με πολλές γλώσσες. Αντίθετα, όσες είναι εύπλαστες, αλλάζουν, εξερευνούν εναλλακτικές μορφές έκφρασης, είναι αυτές που συνεχίζουν να μιλιούνται. Το ίδιο ισχύει και στην όπερα.

Λέσλι Τράβερς: Νομίζω ότι το να έχουμε γνώση της σύγχρονης πραγματικότητας και μέσα από αυτή να επικοινωνούμε με το κοινό, είναι καθοριστικό. Μερικές φορές χρειάζεται να είμαστε πολύ γενναίοι στον τρόπο που λειτουργούμε, να αντιμετωπίζουμε το καθετί ως πρόκληση για να πετύχουμε κάτι καλό. Η ζωή είναι

πολύ μικρή για να μην το κάνουμε! Έχει σημασία να περάσουμε ένα μήνυμα με το οποίο ο κόσμος να μπορεί να ταυτιστεί, να έχει άμεση επικοινωνία με όσα συμβαίνουν στη σκηνή, να γίνει μέρος της ιστορίας. Ειδικά στην «Άννα Μπολένα», που οι ήρωές της είναι ιστορικά πρόσωπα, οφείλουμε να τους ζωντανέψουμε, να φανερώσουμε την πολυπλοκότητα του χαρακτήρα τους και το πιο σημαντικό, να τους φέρουμε στο σήμερα.

Θ.Γ. Να συμπληρώσω σ' αυτό που λέει ο Λέσλι ότι στην όπερα, όπως και σε κάθε τέχνη, απαιτείται ένας βαθμός γενναιότητας για να διατυπώσεις μία θέση. Ανεξάρτητα από το αν πετύχει ή όχι, δεν πρέπει να φοβάσαι να πεις αυτό που έχεις στο μυαλό σου, ιδιαίτερα όταν προσεγγίζεις παραδοσιακά έργα, όπως η όπερα του Ντονιτσέτι. Δεν γίνεται να «ανασταίνουμε» διαρκώς νεκρά έργα και νεκρές αισθητικές. Έχουμε υποχρέωση απέναντι στον εαυτό μας και στην εποχή μας να είμαστε σύγχρονοι, όπως σύγχρονη εξορισμού είναι πάντα και η τέχνη.

Λ.Τ. Αφηγούμαστε ιστορίες με τον δικό μας, τολμηρό ίσως, τρόπο, έχοντάς τες όμως μελετήσει σε βάθος. Ο τρόπος που τις υλοποιούμε είναι κάθε φορά μοναδικός, αλλά η ουσία τους είναι πάντα εκεί. Έχω κάνει εκτεταμένη έρευνα για την εποχή των Τυδώρ κατά την οποία διαδραματίζεται η «Άννα Μπολένα», ιδίως για τον Ερρίκο Η΄ και για τη ζωή των γυναικών του. Άλλωστε, όντας Άγγλος, από πολύ νωρίς είχα ενδιαφερθεί να μάθω γι' αυτή την τόσο σημαντική περίοδο της ιστορίας μας.

Η βία της ιστορίας τότε και τώρα

Η σκηνοθεσία απομακρύνεται συνειδητά από το λιμπρέτο της «Άννα Μπολένα» και αναδεικνύει δραματουργικά τις συγκρούσεις και το βίαιο πολιτικό περιβάλλον της εποχής. Ποιο να ήταν, άραγε, το σκεπτικό τους;

Θ.Γ. Το λιμπρέτο της «Άννα Μπολένα», εκτός από τις ιστορικές ανακρίβειες που περιέχει, είναι και

αφελές. Εστιάζει στο αστικό μελόδραμα, ενώ τα πάντα – ακόμα και ο έρωτας ανάμεσα στον Ερρίκο και την Άννα – συμβαίνουν σε μια εξαιρετικά έντονη πολιτικά αλλά και βίαιη περίοδο αλλαγών στην αγγλική ιστορία. Η θρησκεία, η οικονομία, η αρχιτεκτονική, η κοινωνία, τα πάντα αλλάζουν. Με τη δραματουργική μου προσέγγιση, την οποία συναποφασίσαμε με τον Λέσλι, προσπάθησα να φέρω στο προσκήνιο τις συγκρούσεις, την ιστορική και πολιτική βία της εποχής, που απουσιάζουν παντελώς από το λιμπρέτο. Το να μην τα λαμβάνεις υπόψη – ιδίως όταν ζούμε σε ένα κόσμο που σπαράσσεται από συγκρούσεις – είναι σαν να μη βλέπεις τον θησαυρό που έχεις μπροστά σου. Πιστεύω ότι ο δημιουργός οφείλει με τον τρόπο του να τα αξιοποιήσει, αλλιώς δεν έχει νόημα.

—Η βία και οι συγκρούσεις εκείνης της περιόδου αντιστοιχούν σε καταστάσεις του σήμερα;

Θ.Γ. Για να είμαι ειλικρινής, δεν βρίσκω καμιά αντιστοιχία, δυστυχώς. Τότε τουλάχιστον πολεμούσαν για τις ιδέες και τα θρησκευτικά πιστεύω τους. Είχαν δε πίσω τους μια παράδοση σπουδαίων κειμένων και μεγάλων στοχαστών. Θυμόμαστε τον Ερρίκο για τις γυναίκες του και ξεχνάμε ότι ήταν ποιητής, συνθέτης, ένας ηγέτης που όλοι οι μονάρχες σέβονταν. Ένας αληθινός επαναστάτης. Ο Όλιβερ Κρόμγουελ, από τους πιο αφοσιωμένους οπαδούς του Ερρίκου, ήταν ένας αληθινός διανοούμενος και σύγχρονος επιφανής νομικός και διπλωμάτης – είχε επαφές μ' ανθρώπους από όλη την Ευρώπη. Ο επίσης σύγχρονός του Τόμας Μουρ, που ήταν καρδινάλιος, δίδαξε ο ίδιος τις κόρες του για να μπορούσαν να συμμετέχουν σε πνευματικές συζητήσεις ισότιμα με τους άνδρες. Τίποτα από αυτά δεν υφίσταται σήμερα. Χωρίς να θέλω να πω ότι οι Τυδώρ δεν έκαναν εγκλήματα, ειλικρινά οι άνθρωποι εκείνοι ήταν πολύ πιο ευφείς από τους φριχτούς ιμπεριαλιστές του σύγχρονου κόσμου. Το πολιτικό κεφάλαιο έχει πέσει σε απίστευτα χαμηλά επίπεδα πνευματικής επάρκειας. Ο Ερρίκος, όταν ήταν

ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΠΟΛΥ ΓΕΝΝΑΙΟΙ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΜΕ. Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΤΟ ΚΑΝΟΥΜΕ!

Λέσλι Τράβερς

έφηβος, μετάφραζε κείμενα από τα λατινικά. Ο Ντόναλντ Τραμπ δεν μπορεί καν να μιλήσει. Το χάσμα είναι αβυσσαλέο.

Μελοδραματισμοί, συγκίνηση και «ενήλικο» συναίσθημα

Η αισθητικοποίηση της βίας που επέβαλαν το μπελ κάντο και ο ρομαντισμός του 19ου αιώνα για να υπερτονίσουν το συναίσθημα, δεν βρίσκει σύμφωνους τους συνομιλητές μου. Όμως το συναίσθημα δεν είναι το βασικό συστατικό της όπερας, τουλάχιστον εκείνης της εποχής;

Α.Τ. Ναι, αλλά θα πρέπει να έχει και το σωστό πλαίσιο. Η αγγλική Αυλή, για παράδειγμα, ειδικά την περίοδο των Τυδώρ, ήταν ένα πολύ επικίνδυνο μέρος. Ο Ερρίκος άλλαζε συχνά γνώμη. Αν κάποιος έχανε την εύνοιά του, έχανε και τη ζωή του. Εντάσσοντας σ' αυτό το πλαίσιο το συναίσθημα, η ομορφιά του αναδεικνύεται σαν πολύτιμο κόσμημα, κατά τη γνώμη μου, ακόμα καλύτερα από ό,τι στον ρομαντισμό.

Θ.Γ. Στην προσέγγισή μας, το συναίσθημα είναι πιο χαμπλόφωνο, πιο κρυμμένο, πιο «ενήλικο» και εντέλει πιο σύγχρονο. Εμείς, χωρίς να δείξουμε ασέβεια προς το έργο, επιχειρούμε να αποκαλύψουμε όσα το μπελ κάντο καμουφλάρει, να αφαιρέσουμε το μείκαπ και να δούμε το συναίσθημα όπως είναι πραγματικά. Το να παρουσιάσουμε μια ομορφιά που διαρκώς φετιχοποιεί τον εαυτό της δεν μας οδηγεί πουθενά.

—Υπάρχει όμως κάποια στιγμή που επιτρέπεται στον εαυτό σας να παραδοθεί στη συγκίνηση;

Θ.Γ. Εννοείται! Το τρίο ανάμεσα στον Ερρίκο, την Άννα και τον Περσού είναι σπαρακτικό! Φυσικά και σέβομαι το συναίσθημα που θέλει να προβάλλει η όπερα, διαφορετικά θα ήμουν ανόητος. Αυτό που δεν μου αρέσει είναι ο μελοδραματισμός, που, σε αντίθεση με τη συγκίνηση, είναι ένα εντελώς επιφανειακό συναίσθη-

μα. Η συγκίνηση, ανεξάρτητα από το αν προέρχεται από τη μουσική, από τα σκηνικά του Λέσλι ή από τη δική μου προσέγγιση, πρέπει να αγγίζει τον θεατή τόσο σε πνευματικό όσο και σε ένα ώριμο συναισθηματικό επίπεδο.

Φωνές εξαισίες και μόνες

Εκτός από τον μελοδραματισμό, ο τρόπος που παρουσιάζονται οι γυναίκες στη συγκεκριμένη όπερα ενοχλεί τον Θέμελη Γλυνάτσου. Θεωρεί, για παράδειγμα, εντελώς παράλογο ψυχολογικά το ότι η Άννα, πριν το τέλος της, μεγαλόψυχα συγχωρεί τους πάντες. Το ίδιο ισχύει και για τη σκηνή της τρέλας στην «Άννα Μπολένα»;

Θ.Γ. Όχι, οι σκηνές τρέλας που συναντάμε σε πολλές όπερες ήταν περίτεχνα αποσπάσματα, γραμμένα ειδικά για τη στιγμή που το κοινό πάντα περίμενε: να βγει η σοπράνο και να επιδείξει τις υπέροχες κολορατούρες της. Γι' αυτό αποφάσισα με τον Λέσλι η δική μας σκηνή τρέλας να «εγκιβωτιστεί», να γίνει μουσειακό αντικείμενο, με το σκεπτικό ότι μουσικολογικά είναι εμβόλιμη, δεν προκύπτει φυσιολογικά. Αυτό προσπαθώ να εξηγήσω στους τραγουδιστές, ιδιαίτερα στη Μαρία Κοσοβίτσα, τη σοπράνο μας, χρησιμοποιώντας το παράδειγμα του «Άμλετ». Ενώ στον Σαίξπηρ η Οφελία, χάνοντας τα λογικά της, γίνεται απίστευτα υπονομευτική, καταστρέφει την πολιτική και κοινωνική σταθερότητα, στην «Άννα Μπολένα» η σκηνή της τρέλας δεν έχει τίποτα το απειλητικό, απλά ακούμε μια απίστευτα όμορφη φωνή να τραγουδά.

—Σκεφτήκατε ενδεχομένως να «σπάσετε» την ομορφιά της φωνής της έτσι ώστε, με τη στάση ή τις κινήσεις της στη σκηνή, να υπερτερεί τη δραματουργική προσέγγισή σας;

Θ.Γ. Α, βέβαια. Είμαι όμως πολύ τυχερός γιατί η Μαρία ήταν απίστευτα γενναίοδωρη και ανοιχτή στην προσέγγισή μου. Δεν θέλω στη

σκηνή κούκλες, θέλω αληθινούς ανθρώπους που πονούν, που νιώθουν μόνοι. Για παράδειγμα, στο περίφημο κουιντέτο της Α' Πράξης, βλέπεις πέντε μοναχικές φιγούρες, που ο καθένας τραγουδά κάτι άλλο. Είναι όλοι βαθιά λυπημένοι, αλλά δεν ανοίγουν διάλογο – τους είναι αδύνατο να συνδεθούν.

Α.Τ. Ακόμα και στα ντουέτα τους ο Ερρίκος και η Τζοβάννα Σεϋμούρ ή η Άννα και ο Περσού στέκονται μακριά, τα σώματά τους δεν πλησιάζουν. Το σκηνικό επίσης είναι έτσι φτιαγμένο ώστε να νιώθεις την απομόνωσή τους. Στο παλάτι, ο βασιλιάς και η βασίλισσα ζουν σε ξεχωριστά διαμερίσματα, οι χαρακτήρες εγκλωβίζονται σε έναν χώρο ή κινούνται με δυσκολία σε ένα λαβύρινθο δωμάτων.

Το οικοσύστημα μιας ζωής

Επανέρχομαι στην έννοια του «μουσείου» που στήνεται στη Β' Πράξη της όπερας και ζητώ να μου εξηγήσουν τη δραματουργική σημασία των εκθεμάτων του.

Α.Τ. Δεν είναι ακριβώς μουσείο, μάλλον σαν αρχαιακό οικοσύστημα θα το περιέγραφα, όπου αντικείμενα αλλά και πρόσωπα εκτίθενται ως τεκμήρια όσων πλαισίωσαν την Άννα στην Α' Πράξη.

Θ.Γ. Το οποίο βγάζει μια μελαγχολία. Αν το καλοσκεφτούμε όμως, μια ανάλογη αρχαιακή αναπαράσταση ακολουθεί τις ζωές όλων μας. Από τη στιγμή που γεννιόμαστε, μπαίνουμε σε ένα τέτοιο οικοσύστημα και παραμένουμε εκεί ακόμα και μετά τον θάνατό μας.

—Στην παράσταση επανεμφανίζονται τα ιστορικά κοστούμια του Νίκου Γεωργιάδη από την παραγωγή του 1976. Γιατί τα επιλέξατε και πώς τα εντάξατε στο κόνσепт σας χωρίς να εγκλωβιστείτε στην αισθητική τους;

Θ.Γ. Δεν τα επέλεξα εγώ, ο Γιώργος Κουμεντά-

κης το έκανε (γέλια)! Είχε όμως μεγάλο ενδιαφέρον, γιατί τα κοστούμια έγιναν μέρος του αρχείου μας, που στην περίπτωση αυτή είναι και μέρος του αρχαιακού οικοσυστήματος της ΕΛΣ. Κατά μία έννοια η παράσταση πλαισιώνει τον ίδιο τον θεσμό. Καθώς στον πυρήνα της προσέγγισής μας βρίσκεται η σύγκρουση, με αφετηρία τα ιστορικά κοστούμια του Νίκου Γεωργιάδη, με τη Νίκη Ψυχογιού αναδημιουργήσαμε πολλά νέα κοστούμια που παραπέμπουν στα τέλη του 16ου αιώνα, αλλά δείχνουν σύγχρονα. Έτσι όπως εκτίθενται, συνυπάρχουν, αν και η σχέση τους είναι συγκρουσιακή. Είναι σαν να παρουσιάζουμε τη γενεαλογία τους, γιατί, αν διαβάσεις για την αίσθηση της μόδας που είχαν εκείνη την περίοδο, τρελαίνεσαι! Το κοστούμι στην Αυλή των Τυδώρ ήταν ύψιστης σημασίας. Πλήρωναν κατασκόπους για να μάθουν τι φορούσε ο Γάλλος αυτοκράτορας, έτσι ώστε να ράψουν κάτι εντελώς διαφορετικό. Γνώριζαν πολύ καλά τη σημασία της εικόνας. Ας μην ξεχνάμε πως η μόδα των βασιλικών κοστούμιων –κάτι ανάμεσα σε ρούχο και πανοπλία–, που έκρυβε την ανθρώπινη φύση και τη μετέτρεπε σε υπερβατική, καθιερώθηκε την εποχή Ερρίκου Η'. Τη μόδα αυτή εξέλιξε σε τέχνη η Ελισάβετ Α'.

—Το σκηνικό θα αλλάξει μπροστά στα μάτια των θεατών. Γιατί αποφασίσατε να είναι φανερό στο κοινό αυτή η διαδικασία;

Θ.Γ. Στήνουμε εικόνες, μετακινούμε διαρκώς πράγματα, κάνουμε τις αλλαγές των σκηνών χωρίς να τις κρύβουμε από το κοινό, γιατί όλα αυτά είναι κομμάτια της ιστορίας που αφηγομαστε. Συμπληρώνουν ένα παζλ. Είχα διαβάσει πριν καιρό μια συνέντευξη του Αντονι Χόπκινς μετά το Όσκαρ για τη «Σιωπή των αμνών» όπου έλεγε: «Δεν καταλαβαίνω γιατί με ρωτάτε όλα αυτά, εγώ είμαι ένα απλό μηχανικό εξάρτημα». Θεωρώ την απάντησή του σπουδαία γιατί η αληθινή τέχνη είναι ένα σύνολο μηχανικών μερών. Κι εμείς στην παράσταση θέλουμε να δείξουμε ότι δεν κάνουμε μαγικά. Πίσω από όλα αυτά που κατασκευάζονται, συναρμολογούνται, καταστρέφονται, βρίσκονται πραγματικοί άνθρωποι.

Α.Τ. Και καλούμε τον κόσμο να γίνει μέρος αυτού του ταξιδιού...

Η «Άννα Μπολένα» των προκλήσεων

Η ώρα της πρόβας πλησιάζει και η κουβέντα μας πρέπει να τελειώσει. Πριν αποχαιρετιστούμε, κάνω την τελευταία ερώτηση, που κανονικά θα έπρεπε να γίνει στην αρχή.

—Ποια ήταν η πρώτη σας αντίδραση όταν η Λυρική τούς πρότεινε να συνεργαστούν στην παραγωγή της σπουδαίας αυτής όπερας;

Θ.Γ. Δεν αγαπώ ιδιαίτερα την ιταλική όπερα, αλλά αντιμετώπισα την πρόταση της ΕΛΣ ως πρόκληση και ομολογώ ότι ποτέ άλλοτε δεν νοιάστηκα και δεν επένδυσα τόσο πολύ σε κάποιο έργο όσο στην «Άννα Μπολένα».

Α.Τ. Εμένα μου αρέσει, αλλά ναι, η «Άννα Μπολένα» ήταν και για μένα μια πρόκληση. Ακολουθώ όμως τη συμβουλή που μου έδωσε, πολλά χρόνια πριν, ένας σκηνοθέτης που συνάντησα στο Κόβεντ Γκάρντεν: «Πάντα να αναλαμβάνεις έργα που δεν θέλεις να κάνεις γιατί τα θεωρείς απαιτητικά». Η πρόκληση βρίσκεται στην ανακάλυψή τους κι αυτό σημαίνει ότι θα χρειαστεί να δουλέψεις πολύ πιο σκληρά για να τα παρουσιάσεις στο κοινό. **■**

Διά ποίησης και σιδήρου

Το μικρό (αλλά τόσο ευχάριστα διαφορετικό) βιβλίο του **Γιώργου Σωτηρέλλου**

Της ΜΑΝΙΝΑΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

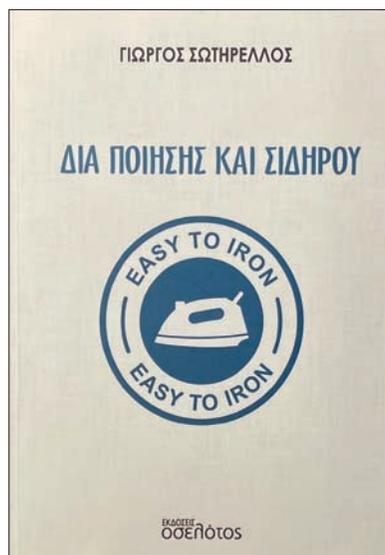
Το βιβλίο είναι μια σταλιά και διαβάζεται κυριολεκτικά στη διάρκεια της διαδρομής του λεωφορείου Α7, από τη στάση Χαριλάου Τρικούπη και Σόλωνος μέχρι τη στάση Σκαλάκια – για την ακρίβεια, κάποια κομμάτια τα διάβασα δύο φορές. Το γαλλικό (κείμενο) είχε πολύ μικρά γραμματάκια και με στρίμωξε, εκτός που δεν διαβάζω πια γαλλικά με καμία άνεση, και τα αγγλικά (κείμενα)... κάτι έλεγαν περί οικονομικών, που τα πέρασα στο ντούκου.

Αλλά τα ελληνικά κείμενα είναι όλα τα λεφτά: σύντομα, σαρκαστικά, για να μην πω αστεία και θεωρήσει κάποιος ότι δεν πρόκειται για λογοτεχνία (ενώ πρόκειται), κάποια σε καθαρεύουσα, κάποια άλλα σε τρέχουσα γλώσσα, γραμμένα στο φτερό, ώρες-ώρες με εσωτερικότητα που δεν την περιμένεις, ώρες-ώρες φλατ και ντέντπαν, όπως θα έλεγαν οι Εγγλέζοι, που τους αναφέρει συχνά. Αναρωτιόμουν τι/ποιον μου θυμίζουν, μέχρι που έφτασα στο σχετικό κείμενο:

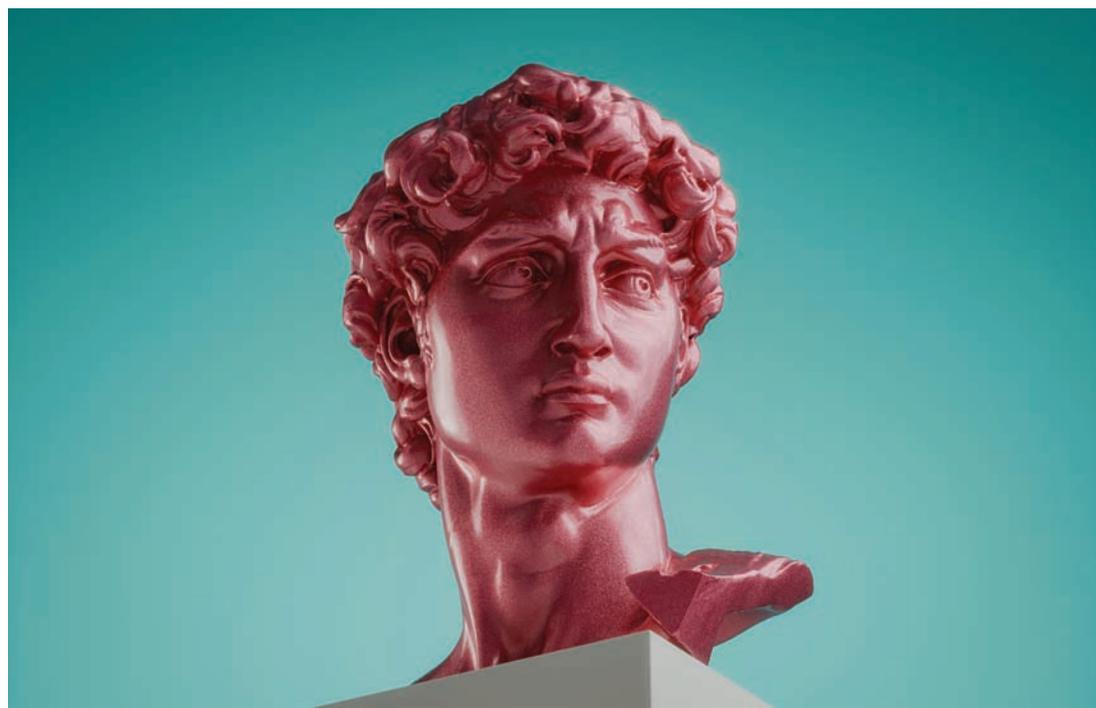
«Εις τον Δήμο Καλλιέων του Νομού Φωκίδας βρίσκεται το χωριό Αθανάσιος Διάκος, του οποίου η αρχική ονομασία ήταν Άνω Μουσουνίτσα. Αυτό είναι σε θέση να το γνωρίζω χάρη στον γνωστό συγγραφέα Πάνο ή Πιπ Κουτρομπούση, ο οποίος γεννήθηκε μεν στη Λιβαδειά, αλλά έλκει την καταγωγή του από την ηρωική Μουσουνίτσα. Έχει μάλιστα γράψει και ένα σύντομο διήγημα εμπνευσμένο από τον τόπο καταγωγής του με τίτλο “Ιπτάμενοι δίσκοι υπεράνω της Μουσουνίτσας”».

Το συγκεκριμένο κείμενο έχει τίτλο «Ιπτάμενοι δίσκοι υπεράνω της Μουσουνίτσας», υποθέτω ως φόρο τιμής στον Κουτρομπούση τον ίδιο, τον οποίον μου θυμίζει συνολικά το «Διά ποίησης και σιδήρου» – όχι ότι τον μιμείται, απλώς τον έχει σοβαρά υπόψη του, και τον έχει καλο-διαβάσει τον Κουτρομπούση ο Σωτηρέλλος, σε σημείο που με κάνει να υποψιάζομαι ότι κατάγονται από το ίδιο χωριό.

Τέλος πάντων, το «Διά ποίησης και σιδήρου» είναι μια χαλαρή συλλογή κειμένων, γραμμένων με διαφορετικό ύφος, τόσο μεταξύ τους όσο και σε σχέση με άλλα κείμενα, άλλων συγγραφέων: είναι ένα ντιπ για ντιπ διαφορετικό ανάγνωσμα, από το οποίο διαλέγεις και παίρνεις – π.χ. έμένα μου άρεσε «Η μεγαλύτερη ποιήτρια του Μεξικού» και το «Τι κάνουμε με το μαρούλι», τα βρήκα σούπερ λογοτεχνικά κείμενα, υψηλής αισθητικής και υποβρύχιου στοχασμού, όπως θα έλεγε και ο μετρ Πάνος Κουτρομπούσης. Ίσως. Ίσως πάλι και όχι. **A**

Γιώργος Σωτηρέλλος
«Διά ποίησης και σιδήρου»
εκδ. Οσελότος

Alexander

Γιατί ο «Μέγας Αλέξανδρος», η νέα σειρά του Netflix, προκαλεί συζητήσεις πριν καν ξεκινήσει

Το Netflix ετοιμάζει νέα σειρά για τον Μέγα Αλέξανδρο και οι αντιδράσεις έχουν ήδη ξεκινήσει, πριν καν κυκλοφορήσει το πρώτο επεισόδιο. Ένας από τους λόγους είναι ο άνθρωπος πίσω από τη σειρά: ο Τζέικομπ Τίρνι, δημιουργός του «Heated Rivalry», της καναδικής σειράς που έγινε φαινόμενο επειδή έβαλε στο κέντρο της μια ανοιχτά queer ερωτική ιστορία μεταξύ δύο παικτών χόκεϊ. Ο ρεαλιστικός και χωρίς ενδοιασμούς τρόπος που την παρουσίασε στην οθόνη κέρδισε την αγάπη του κοινού.

Η νέα σειρά, που έχει ήδη λάβει επίσημη παραγγελία παραγωγής από το Netflix, θα λέγεται «Alexander» και θα βασίζεται στο μυθιστόρημα «The Golden Mean» της Καναδής συγγραφέα Αναμπελ Λιόν. Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 2009, ήταν το πρώτο μυθιστόρημα της Λιόν και αγαπήθηκε αμέσως, ενώ απέσπασε σημαντικά βραβεία αλλά και εξαιρετικές κριτικές διεθνώς. Το «The Golden Mean» αφηγείται την περίοδο που ο Αριστοτέλης φτάνει στη Μακεδονία για να αναλάβει την εκπαίδευση του νεαρού πρίγκιπα Αλέξανδρου. Η ιστορία επικεντρώνεται στη σχέση δασκάλου και μαθητή και στο πώς αυτή διαμορφώνει τον χαρακτήρα του μελλοντικού κατακτητή. Μέχρι στιγμής δεν έχουν ανακοινωθεί ούτε καστ, ούτε ημερομηνία κυκλοφορίας.

Υπάρχει όμως κάτι που πρέπει να ξεκαθαριστεί από την αρχή: Το «The Golden Mean» είναι μυθιστόρημα, όχι ιστορική μελέτη, άρα χωράει αρκετή δημιουργική ελευθερία. Ένα από τα βασικά στοιχεία που αξιοποιεί είναι η κουλτούρα των σχέσεων μεταξύ ανδρών στην αρχαία Ελλάδα. Σε ορισμένες ελληνικές πόλεις υπήρχαν σχέσεις ανάμεσα σ' έναν μεγαλύτερο και έναν νεότερο άντρα – το μοντέλο που οι αρχαίοι αποκαλούσαν εραστή και ερώμενο, το οποίο σε κάποιες περιπτώσεις μπορούσε να έχει και ερωτική διάσταση. Βέβαια αυτές οι σχέσεις είχαν συγκεκριμένο κοινωνικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο και δεν αντιστοιχούν απαραίτητα στις σύγχρονες

κατηγορίες σεξουαλικής ταυτότητας. Το βιβλίο χρησιμοποιεί αυτό το πολιτισμικό υπόβαθρο για να αναπτύξει μυθιστορηματικά μια ερωτική ένταση ανάμεσα στον Αριστοτέλη και τον νεαρό Αλέξανδρο.

Δεν υπάρχει όμως καμία ιστορική πηγή που να υποστηρίζει κάτι τέτοιο. Ο Πλούταρχος και ο Αρριανός, στους οποίους ανήκουν οι βασικές αρχαίες πηγές για τη ζωή του Αλέξανδρου, παρουσιάζουν τη σχέση των δύο αντρών ως σχέση δασκάλου και μαθητή, τίποτα παραπάνω. Ξέρουμε ότι ο Αριστοτέλης διδάξε τον Αλέξανδρο για περίπου τρία χρόνια, από τα 13 έως τα 16 του, αλλά για το πώς ήταν η προσωπική τους σχέση πέρα από το εκπαιδευτικό πλαίσιο γνωρίζουμε ελάχιστα. Το πορτρέτο που παρουσιάζει το μυθιστόρημα τόσο για τον Αριστοτέλη όσο και για τον νεαρό Αλέξανδρο είναι σε μεγάλο βαθμό λογοτεχνική κατασκευή.

Όσο για τις ερωτικές σχέσεις του Αλέξανδρου, οι ιστορικές πηγές μιλούν κυρίως για τη στενή και ενδεχομένως ερωτική σχέση του με τον Ηφαιστίωνα, ενώ αναφέρουν επίσης έναν Πέρση αυλικό που λεγόταν Βαγώας, τον οποίο, σύμφωνα με αρχαίες πηγές, ο Αλέξανδρος φίλησε δημόσια. Αυτά όμως εμφανίζονται πολύ αργότερα στη ζωή του και δεν έχουν καμία σχέση με την περίοδο της εκπαίδευσής του από τον Αριστοτέλη.

Η νέα σειρά έρχεται σε ήδη φορτισμένο κλίμα. Το 2024 το Netflix είχε κυκλοφορήσει το ντοκιμαντέρ «Alexander: The Making of a God», το οποίο είχε προκαλέσει σφοδρές αντιδράσεις στην Ελλάδα. Η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη το είχε χαρακτηρίσει δημόσια «μυθοπλασία εξαιρετικά κακής ποιότητας και ευτελούς περιεχομένου». Το κεντρικό σημείο τριβής ήταν η παρουσίαση του Ηφαιστίωνα ως ερωτικού συντρόφου του Αλέξανδρου. Η νέα παραγωγή είναι κάτι διαφορετικό, δραματική σειρά μυθοπλασίας και όχι ντοκιμαντέρ, αλλά με τον Τίρνι στο τιμόνι και το βιβλίο της Λιόν για όχημα, κανείς δεν περιμένει μια συντηρητική προσέγγιση. **A**

critic's CHOICE

Τελευταία κλήση ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Σέριφ Φράνσις ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ορφέας Αυγουστήδης, Μαρία Ναυπλιώτου, Γιώργος Μπένος, Δημήτρης Λάλος, Ρένια Λουιζίδου, Νίκος Ψαρράς, Ερρίκος Λίτσος

Παραμονή Πρωτοχρονιάς του 2000, σε ένα διαμέρισμα του Παγκρατίου ένας οπλισμένος με χειροβομβίδα κακοποιός κρατάει ομήρους τα μέλη μιας οικογένειας, απειλώντας να τινάξει τα πάντα στον αέρα αν δεν ικανοποιηθούν τα οικονομικά αιτήματά του, ενώ δέχεται να συνομιλήσει μόνο με τον νεαρό δημοσιογράφο ενός τηλεοπτικού καναλιού.

Για αρκετά χρόνια το μεγάλο πρόβλημα του ελληνικού κινηματογράφου ήταν το σενάριο. Λίγοι ήταν εκείνοι που συσχέτιζαν το τέλμα του εγχώριου σινεμά με την ατολμία του να ανοίξει φτερά σε μέρη δυσπρόσιτα και άγνωστα, όπως ήταν τα ξένα –και απαιτητικά– είδη του θρίλερ, του μιούζικαλ, της επιστημονικής φαντασίας κ.λπ. Στον χώρο του αστυνομικού θρίλερ υπήρχαν κάποιες σποραδικές απόπειρες, κυρίως στα 60s, όπου τα νουάρ μυθιστορήματα του Γιάννη Μαρή έδωσαν την πρώτη ύλη σε σκηνοθέτες σαν τον Τζανή Αλιφέρη και τον Ντίνο Κατσουρίδη, αλλά και πιο πρόσφατα με τους Αλέξη Αλεξίου και Σωτήρη Τσαφούλια. Η ταινία του νεοφερμένου Σέριφ Φράνσις έρχεται να δώσει νέα πνοή στο είδος. Η «Τελευταία κλήση», που βασίζεται σε ένα πραγματικό γεγονός «διαβάζεται» και ως φιλμ καταγγελίας του τηλεοπτικού κανιβαλισμού. Πρωτίστως όμως είναι μια ρεαλιστική αστυνομική περιπέτεια με στοιχεία τραγωδίας και πολιτικού θρίλερ. Το σενάριο του σκηνοθέτη και της Κατερίνας Μπέη εμβαθύνει σε ένα στιβαρό μοντέλο πολιτικής αλληγορίας, που αποτυπώνει υποδειγματικά την ελληνική κοινωνική πραγματικότητα μιας εποχής που εγκυμονεί σημαντικές κοινωνικοπολιτικές αλλαγές και συνδέει το παρελθόν με το μέλλον. Στο μεταίχμιο δύο αιώνων –και κιλιετιών– η Ελλάδα ταλαιπωρείται από θεωρίες συνωμοσίας, κοινωνικά στερεότυπα και το κυρίαρχο μοντέλο συμπεριφοράς, που έχει ως πυλώνες τον γνώριμο ωχαδελφισμό, τη ματαιοδοξία και την αλαζονεία. Από την άλλη, ο λούμπεν ήρωας είναι ένας αποφασισμένος για όλα κακοποιός, ένα πληγωμένο επικίνδυνο αγρίμι που έχει παγιδευτεί, αλλά βρίσκει τις οάσεις ανθρωπιάς του όταν η ένταση χαμπλώνει και η μοίρα του ενώνεται μ' εκείνη των θυμάτων. Η εύστοχη ερμηνεία του πρωταγωνιστή βρίσκει άξιους συμπαραστάτες από το υπόλοιπο καστ σ' αυτό το κλειστοφοβικό δράμα που εκτυλίσσεται στους τέσσερις τοίχους του διαμερίσματος αλλά και στα σκοτεινά δωμάτια ή γκαράζ όπου κλείνονται οι βρόμικες συμφωνίες της υπόθεσης.

ΕΠΙΣΗΣ

►►► Το «**Βγαίνουν μέσα από τη Μάργκο**» (**1/2) είναι η νέα ταινία του Αλέξανδρου Βούλγαρη. Ένα arthouse δράμα για τη ζωή μιας πάλαι ποτέ διάσημης μουσικού που ζει απομονωμένη στο διαμέρισμά της, με καταπληκτική μουσική, ονειρικά στιγμιότυπα αλλά και μια αντισυμβατική αφήγηση που απευθύνεται κυρίως στους σινεφίλ. ►►► Στο ινδικό δράμα «**Σαν αδέρφια**» (-) δύο φτωχοί φίλοι ονειρεύονται να γίνουν αστυνομικοί ώστε να βρουν την αξιοπρέπεια και τον σεβασμό στη ζωή τους. ►►► Ο «**Τόμος 7**» (-) μια δυστοπική sci-fi περιπέτεια, είναι η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία των Πάνου Παππά και Δέσποινας Χαραλάμπους. ►►► Το animation της βδομάδας είναι το «**Χόλι, το γενναίο σκαντζοχοιράκι**» (-) της Καρολίν Οριζέ, ένα παιδικό φιλμ για τη σημασία της φιλίας, που θα προβάλλεται μεταγλωττισμένο στα ελληνικά.

JUST THE FACTS

Τελευταία κλήση ***

Υπόθεση Ματέι τριάντα χρόνια μετά

Couture **

Η Αντζελίνα Τζολί στο στοιχείο της

Αποστολή Χαίρε Μαρία **1/2

Χαμένος στο διάστημα

Φραντς Κάφκα **

Ο Κάφκα χωρίς «Μεταμόρφωση»

Βγαίνουν μέσα από τη Μάργκο **1/2

Πιστός στο προσωπικό σινεμά του ο Αλέξανδρος Βούλγαρης

Σαν αδέρφια –

Ινδικές κάστες, χαοτικές ανισότητες

Τόμος 7 –

Ελληνικό sci-fi

Χόλι, το γενναίο σκαντζοχοιράκι –

Η Καρολίν Οριζέ στη φάρμα των ζώων

Φραντς Κάφκα (FRANZ) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ανιέσκα Χόλαντ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Κάρελ Ντομπρί, Πίτερ Κουρτ, Άαρον Φρις Καταρίνα Σταρκ

Η ιστορία του Φραντς Κάφκα, από τα παιδικά του χρόνια στην Πράγα μέχρι και την τελευταία περίοδο της ζωής του.

Έχει ενδιαφέρον η ματιά της Πολωνής σκηνοθέτριας («Ο κύριος Τζόσουα», «Ο τσαρλάνος» κ.ά.) στις στιγμές που η καλπάζουσα λογοτεχνική φαντασία του Κάφκα απλώνεται σαν καταγίδα πάνω από την τακτοποιημένη καθημερινότητα της οικογένειάς του αλλά και τους πνευματικούς κύκλους της Πράγας. Όμως τα ανεμμάτιστα κεφάλαια (χωρίς ουσία η σεκάνς της επίσκεψης των Παπωνέζων τουριστών στην παραλία όπου κολυμπούσε ο συγγραφέας) και η επιφανειακή ανάγνωση της ιστορίας του Κάφκα δεν επιτρέπουν στη Χόλαντ να εμβαθύνει στις αιτίες και τα γεγονότα (ο έρως, η εβραϊκή καταγωγή, ο αυταρκικός πατέρας κ.ά.) που οδηγούν τον μοντερνιστή συγγραφέα στη γέννηση των κορυφαίων του έργων.

Couture **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Αλίσ Βινοκούρ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Αντζελίνα Τζολί, Λουί Γκαρέλ, Βενσάν Λιντόν, Ανιέρ Ανέι

Στη διάρκεια του Paris Fashion Week, η 40άρα σκηνοθέτρια Μαζίν ανακαλύπτει ότι έχει καρκίνο. Την ίδια ώρα η νεαρή Άντα από το Σουδάν κάνει τα πρώτα της βήματα στην πασαρέλα, ενώ η 30χρονη μακιγιέζ Ανζέλ προσπαθεί να ξεφύγει από τον χώρο του μόντελιγκ για να γίνει συγγραφέας.

Πριν από τρία χρόνια η Αλίσ Βινοκούρ με το «*Παρίσι ξανά*» είχε αφηγηθεί την ιστορία μιας γυναίκας που επιβιώνει τρομοκρατικής επίθεσης και προσπαθεί να ξαναφτιάξει τη ζωή της. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και εδώ. Η Τζολί παραδίδει μια πειστική ερμηνεία υποδουμένη τη γυναίκα που έχει απορροφηθεί τόσο πολύ από τη δουλειά της, ώστε έχει αφήσει τα πάντα στην άκρη. Οι άλλοι δύο χαρακτήρες έχουν μάλλον υποστηρικτικό ρόλο, σε ένα άνισο δράμα με φόντο τον γεμάτο λάμψη κόσμο της υψηλής ραπτικής. Το προβλέψιμο και διδακτικό σενάριο αποφεύγει μεν το μελόδραμα, αλλά όχι και τη γεμάτη κλισέ και στερεότυπα ανάγνωση μιας ιστορίας γυναικείας ενδυνάμωσης, επιβίωσης και αναζήτησης νέας ταυτότητας.

Αποστολή Χαίρε Μαρία (PROJECT HAIL MARY) **1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Φιλ Λορντ, Κρίστοφερ Μίλερ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ράιαν Γκόσλινγκ, Σάντρα Ούλερ, Λάιονελ Μπόις, Κεν Λιούινγκ, Μιλάνα Βάιντρουμπ

Ένας άντρας ξυπνάει σ' ένα διαστημόπλοιο χωρίς να θυμάται πώς βρέθηκε εκεί. Όταν αρχίζει να ξαναβρίσκει τη μνήμη του, συνειδητοποιεί ότι έχει την αποστολή να εντοπίσει την αιτία που ο ήλιος σβήνει σταδιακά.

Μια διαφορετική και αρκετά έξυπνη sci-fi περιπέτεια που εστιάζει όχι τόσο στο άγχος του σεναρίου της καταστροφικής «επόμενης μέρας» όσο στο να φτιαχτεί μια διασκεδαστική ταινία που έχει και επιστημονικό ενδιαφέρον. Υποβλητικό το στιλιζαρισμένο θέαμα, αλλά και χωρίς αρκετό ψαχνό οι αφηγηματικές ιδέες στο φιλμ των Λορντ και Μίλερ. Ο Γκόσλινγκ πάντως είναι ιδανικά ταίριαστος με τον «lost in space» ήρωά του, που επιλέγεται για να θυσιαστεί για τη σωτηρία της ανθρωπότητας, στο ιδιότυπο αλλά και τεκμηριωμένο από επιστημονικής άποψης sci-fi, που βασίζεται στο ομότιτλο best seller του Άντι Γουάιρ.

«ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΑΦΚΑ ΕΙΝΑΙ ΚΛΕΙΔΩΜΕΝΟ ΚΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΕΧΕΙ ΠΑΡΕΙ ΤΑ ΚΛΕΙΔΙΑ» (ΦΡΑΝΤΣ ΚΑΦΚΑ)

27-30 ΜΑΡΤΙΟΥ

STAVROS
NIARCHOS
FOUNDATION
CULTURAL
CENTER

ΚΕΝΤΡΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΙΔΡΥΜΑ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΙΑΡΧΟΣ

WOW ATHENS 2026

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΤΗ ΦΩΝΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ
ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΜΕ

ΙΔΕΕΣ – ΤΕΧΝΗ – ΠΡΟΒΟΛΕΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ – ΜΟΥΣΙΚΗ – MARKETPLACE

WOW
Athens

ΟΜΙΛΙΕΣ: **TARANA BURKE** #ΜΕΤΟΟ – **NAILA KABEER** ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ, LSE
RUMENA BUŽAROVSKA ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ, ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ
ΕΚΑΤΕΡΙΝΑ JUSKOWSKI MIAMI GIRLS FOUNDATION / OLD CARPET FACTORY, ΥΔΡΑ
ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ: **Ο ΑΝΤΡΑΣ ΜΟΥ** ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΜΑΡΙΑ ΜΑΓΓΑΝΑΡΗ – LIVE: **IMANY**

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΙΣΟΔΟΣ ΜΕ ΠΡΟΕΓΓΡΑΦΗ | ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: [SNFCC.ORG](https://snfcc.org)

Χορηγοί επικοινωνίας:

EPT

ATHENS

POPGANDA

Με την υποστήριξη:

Μέγας Δωρητής ΚΠΙΣΝ:

ΙΣΝ / SNF

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS FOUNDATION

επίκεντρο ο άνθρωπος
humanity at the core

2026: Οι πρώτοι καλοί δίσκοι της χρονιάς

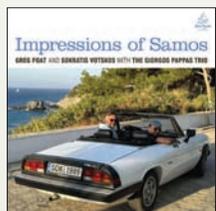
Με γνώμονα την υποκειμενικότητα που πλανιέται πάνω από κάθε κείμενο αυτής εδώ της στήλης, ας μιλήσουμε για μερικούς ενδιαφέροντες δίσκους που κυκλοφόρησαν στο πρώτο-σχεδόν- τρίμηνο του 2026.

Tyler Ballgame
For The First Time Again
Δεν είναι δύσκολο να λατρεύεις τον Tyler Ballgame. Άλλωστε, η φωνή του είναι καταπληκτική έτσι όπως κινείται κάπου ανάμεσα στον Tim Buckley, τον Harry Nilsson, τον Roy Orbison, θα το λμούσα να πω και τον Elvis Presley, αν αυτό δεν ήταν ιεροσουλία. Εντυπωσιακό; Απολύτως! Η τραγουδοποιία του δεν είναι ακόμα αρκετά ώριμη, καθώς οι διαφορετικές επιρροές ανά τραγούδι είναι ιδιαίτερα εμφανείς, όμως έχει καταφέρει να κερδίσει ένα πλατύ ακροατήριο σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Χρειάζεται λίγο ακόμα χρόνο μέχρι να γράφει πιο προσωπικά, κι ύστερα δεν θα πιάνεται με τίποτα. Μέχρι τότε... τον βλέπω δεκάδα για το 2026.

European Sun
When Britain Was Great
Αν οι Fall και οι TV Personalities ήταν από τα αγαπημένα σας συγκροτήματα στη δεκαετία του '80, ο Jonathan Richman είναι ο μεγάλος ήρωας της αφέλειάς σας και οι Velvet Underground είναι ο λόγος για τον οποίο αποφασίσατε να ακούτε rock 'n' roll, θα πάθετε πλάκα μ' αυτό το obscure άλμπουμ των European Sun. Ο Steve Miles υπογράφει τις συνθέσεις και στο «When Britain Was Great» παίζουν μαζί του -κρατηθείτε- η Amelia Fletcher και ο Rob Pursey των Talula Gosh και φυσικά των Heavenly!

Bill Callahan *Days Of 58*
Παραδέχομαι ότι δεν είμαι διόλου αντικειμενικός με τον Bill Callahan. Είναι από τους αγαπημένους μου μουσικούς, ήδη από την εποχή των Smog. Στα 58 του και μετά από σοβαρό πρόβλημα υγείας, ηχογραφεί έναν βαθύτατο και μελωδικό δίσκο, δηλαδή μελωδικό με τους δικούς του όρους. Από την πρώτη μέρα κυκλοφορίας δεν έχει ξεκολλήσει από το πικάπ και φοβάμαι ότι θα μείνει εκεί μέχρι τις 5 Οκτωβρίου, που φιλοσοφώ να τον δω ζωντανά στο Λονδίνο.

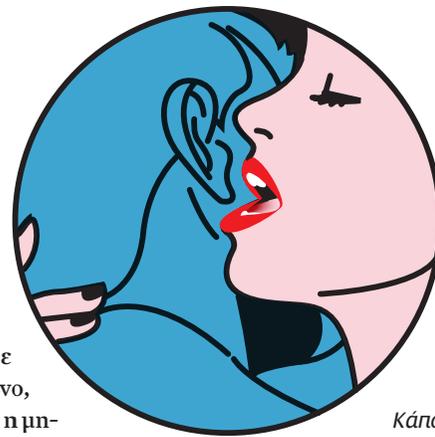
Greg Foat and Sokratis Votskos with The Giorgos Pappas Trio
Impressions Of Samos
Όποιος τυχόν έχει στο μυαλό του εκείνον τον απίθανο δίσκο του 1967, όπου ο άλτο σαξοφωνίστας (και κλαρινετίστας) Phil Woods συναντά τον μουτζουζή Ιορδάνη Τσομιδη για να ηχογραφήσουν -για την Impulse, παρακαλώ!- το «Greek Cooking», σε ενορχήστρωση του Norman Gold, έρχεται αντιμέτωπος με μια αντίστοιχη έκκληση: ένας από τους πολύ σημαντικούς Αγ-

γλους πιανίστες, συνθέτες και παραγωγούς, ο Greg Foat, βρίσκεται για διακοπές στη Σάμο, όπου συναντά τον πολυοργανίστα Σωκράτη Βότοσκο και το τρίο του Γιώργου Παππά -για το οποίο δεν έχω ακόμα πολλά στοιχεία-, και όλοι μαζί αυτοσχεδιάζουν και ηχογραφούν σε διάφορα σημεία του νησιού (παράλιες, σπηλιές κ.λπ.), με χαρακτηριστικό τον ήχο των τζιτζικιών σε κάποιες συνθέσεις. Θα επανέλθω πολύ σύντομα σε μία από τις πιο ενδιαφέρουσες για τα ελληνικά μουσικά πράγματα κυκλοφορίες της χρονιάς.

Gabrielle Cavassa
Diavola
Μόνο ένα κομμάτι έχει αποκαλυφθεί από τον νέο δίσκο της Καλιφορνέζας -με καταγωγή από την Ιταλία- Gabrielle Cavassa. Όμως πρόκειται για ένα καταπληκτικό κομμάτι, το «Prisoner Of Love», που θα περιέχεται στο «Diavola», το άλμπουμ που κυκλοφορεί τον Μάιο. Είναι ο δεύτερος δίσκος της Cavassa και πρώτος για την Blue Note, η οποία φαίνεται ότι ποντάρει γερά στη συγκεκριμένη τραγουδίστρια, αφού την παραγωγή έχουν αναλάβει από κοινού ο Don Was και ο Joshua Redman. Ίσως αρκετοί να τη θυμούνται από τη συμμετοχή της στον πρόσφατο δίσκο του Redman, «Where Are We», όπου -επίσης- ήταν καταπληκτική!

Chip Taylor
Words From Holy Gardens
Ο Chip Taylor είναι ο άνθρωπος που έγραψε μεγάλα τραγούδια όπως το «Wild Thing» και το «Try Just A Little Bit Harder». Είναι ο άνθρωπος που δεν σταμάτησε να γράφει και να ηχογραφεί μέχρι σήμερα. Είναι ο άνθρωπος που στα 85 του, χάνει τη σύντροφό του, παίρνει μια κιθάρα και γράφει έναν ολόκληρο δίσκο στη μνήμη της. Δεν ξέρω αν το «Words From Holy Gardens» θα είναι από τα καλύτερα άλμπουμ της χρονιάς, θα είναι όμως από τα πιο συγκινητικά.

Omnihell *Extreme Sufferings*
Ο Julian Ash έπαιζε μέχρι τώρα στους ηλεκτρονικούς και σκοτεινούς Harsh Symmetry και, αφήνοντας πίσω τα ηλεκτρονικά, αποφάσισε να γίνει λίγο πιο πανκ, λίγο πιο pop, παραμένοντας όμως σκοτεινός. Κάπου ανάμεσα στον Iggy Pop των late 70s και τους Cure του «Seventeen Seconds» κάνει έναν απόλυτα νοσταλγικό δίσκο, γεμάτο από καλά, σκοτεινά τραγούδια. Τι άλλο να ζητήσει κάποιος εκτός από ενδιαφέρον goth;

ανθρώπους. Βρε, λες να περνάω κρίση μέσης ηλικίας;

1 Ζω την απόλυτη απογοήτευση. Με χώρισε μετά από έναν χρόνο, επειδή αρρώστησε η μητέρα μου και, σύμφωνα με εκείνον, δεν έχω πλέον χρόνο για τη σχέση μας. Η μητέρα μου έχει ένα θέμα υγείας που απαιτεί να είμαι κοντά της αρκετές ώρες και να τη φροντίζω. Δουλεύω πλέον από το σπίτι, ευτυχώς, και τον τελευταίο καιρό δεν βλέπομασταν και τόσο συχνά με τον πρώην μου, γιατί πραγματικά δεν υπήρχε χρόνος. Αλλά είναι συμπεριφορά αυτή; Να με αδειάσει έτσι; Έχω τη στενοχωρία μου, έχω τώρα και αυτό. Μάλιστα με χώρισε και με μήνυμα, λέγοντάς μου «εύχομαι να πάνε όλα καλά, αλλά εγώ δεν μπορώ να μη σε βλέπω». Αυτό ήταν!

Εύχομαι να είναι όλα περαστικά με τη μητέρα σου και σου στέλνω μια μεγάλη αγκαλιά. Αν υπάρχει κάτι που λέει πολλά για έναν άνθρωπο, είναι το πώς φροντίζει τους δικούς του όταν τα πράγματα δυσκολεύουν. Εκείνος, από την άλλη, επέλεξε να φύγει όταν η σχέση χρειάστηκε λίγο περισσότερη υπομονή και στήριξη. Το μήνυμά του (ασχολίαστο το ότι έστειλε μήνυμα!) μοιάζει σχεδόν να λέει «θέλω τη σχέση μόνο όταν είναι εύκολη». Στο τέλος της ημέρας όμως, αγαπητή μου, υπάρχει ένα ερώτημα που αξίζει να κάνουμε στον εαυτό μας: Αν κάποιος δεν αντέχει να μείνει όταν η ζωή γίνεται δύσκολη, τι νόημα έχει αυτού του είδους η σχέση;

2 Τζένη μου, δεν ξέρω πώς το έπαθα εγώ αυτό. Είμαι γενικά πάντα αισιόδοξος άνθρωπος, αλλά έχω πάθει ολική μεταστροφή. Είμαι 42 χρόνων και, ενώ όλα φαίνονται εξωτερικά καλά, νιώθω πως όλο κάτι μου λείπει. Σκέφτομαι να αλλάξω εντελώς επάγγελμα, αλλά και πάλι δεν ξέρω να κάνω κάτι άλλο. Θέλω να γνωρίσω καινούργιο κόσμο, κάπως νιώθω και πως οι φίλοι μου δεν με καλύπτουν. Έχω όλο τα νεύρα μου μαζί τους. Δεν έχω σκεφτεί ακόμα να το εκμυστηρεύτώ στους κοντινούς μου

Κάπου στα 40, πιστεύω, αρχίζουμε να «ανακρίνουμε» τη ζωή που χτίζαμε τόσα χρόνια και με τόσο κόπο. Μερικές φορές, όμως, το θέμα δεν είναι ότι κάτι πάει στραβά. Είναι ότι κάτι μέσα μας ξυπνάει. Μπορεί να είναι μια επαναδιαπραγμάτευση για θετικές αλλαγές και νέες εμπειρίες. Όσο για το αν πρέπει να το πεις στους δικούς σου ανθρώπους, θα σου έλεγα να το μοιραστείς, διότι και οι πιο βαριές σκέψεις γίνονται ελαφρύτερες όταν τις μοιράζεσαι. Ίσως, κάπου εδώ είναι η στιγμή που σταματάμε να ζούμε τη ζωή που περιμέναμε να έχουμε κι αρχίζουμε να ψάχνουμε τη ζωή που θέλουμε πραγματικά. Αν τα συναισθήματα είναι έντονα και επίμονα, η συζήτηση και με έναν ειδικό ψυχικής υγείας μπορεί να βοηθήσει πολύ.

3 Είμαι σε δίχασμό και αυτή η αναποφασιστικότητα με ταλαιπωρεί αρκετά! Έχω δύο άτομα στη δουλειά που μου αρέσουν. Μου αρέσουν πολύ και οι δύο, αλλά εκτός του ότι δεν μπορώ να διαλέξω, υπάρχει και ένα άλλο αρνητικό στην υπόθεση. Είναι και οι δύο εντελώς ανώριμοι, δυστυχώς. Στη δουλειά, τα υπονοούμενα πέφτουν βροχή, καρδούλες και αντιδράσεις φωτιάς στα stories κι εγώ σε πανικό. Με κολακεύει πολύ, αλλά, από την άλλη, μήπως πάω και μπλέκω χωρίς λόγο; Να διαλέξω τον έναν ή τον άλλον; Η μήπως κανέναν και να σουχάσω επιτέλους; Τι λες κι εσύ;

Εγώ διαλέγω το τρίτο το καλύτερο. Πες όχι και στους δύο, κράτα τις αποστάσεις σου κι αυτό θα αποδειχτεί το καλύτερο για όλους στο άμεσο μέλλον. Διότι το ερώτημα δεν είναι ποιον από τους δύο θέλεις. Είναι τι ακριβώς θέλεις εσύ από έναν άντρα; Γιατί οι καρδούλες είναι χαριτωμένες. Οι φωτιές είναι κολακευτικές. Το φλερτ στο γραφείο μπορεί να κάνει τη Δευτέρα να φαίνεται λιγότερο «Δευτέρα». Αλλά η ανωριμότητα μακροπρόθεσμα δεν παλεύεται και πολύ.

Κριός

20 Μαρτίου - 19 Απριλίου

Καλή εβδομάδα, Κριέ! Ήρθε η ώρα να κλείσεις μια κι έξω τις παλιές σου εκκρεμότητες! Μάλιστα δεν αποκλείεται να φας φλασιά και να βρεις εύκολα λύσεις για θέματα που σε ζόριζαν καιρό. Πάντως προς τα τέλη της εβδομάδας θα νιώσεις την ενέργεια και την αυτοπεποίθησή σου να ανεβαίνουν! Άσε που τότε ορθοδρομεί κι ο Ερμής (επιτέλους!) και παύουν πολλά από τα αχρείαστα του προηγούμενου διαστήματος. Στα ερωτικά, αν είσαι μπακούρι, προκύπτουν νέες γνωριμιές, και μάλιστα fun. Το θέμα είναι να δώσεις χρόνο για να δεις αν θα κρατήσουν. Αν δεν είσαι μπακούρι, μην κοιτάς μόνο την πάρτη σου και μη ζηλεύεις μέχρι και τη σκιά σου. Τόσο απλά είναι τα πράγματα!

Ταύρος

20 Απριλίου - 19 Μαΐου

Καλή εβδομάδα, Ταύρε! Αρκετά ευχάριστο κι ανάλαφρο επταήμερο και με πολλές (θετικές) εκπλήξεις από φίλους και ομάδες. Ίσως παιχτεί μια ευεργετική για σένα γνωριμία! Ίσως σου γίνει κάποια ξαφνική πρόσκληση για όμορφες συναντήσεις; Πες «ναι» δίχως φόβο! Αυτό για την αρχή της εβδομάδας! Πατί προς τα τέλη θα νιώσεις πως θέλεις να απομονωθείς λίγο, με σκοπό να χαλαρώσεις και να γεμίσεις τις μπαταρίες σου. Στα γκομενικά, αν είσαι single, πες «ναι» στο φλερτ, άσε τη φάση να ρολάρει από μόνη της και σταμάτα να κυνηγάς την ταμπέλα. Τότε ίσως βρεις κάτι! Αν δεν είσαι single, μην απαιτείς υπερβολικά πράγματα από το ταίρι σου. Μπορεί άραγε να αττεπεξέλθει;

Δίδυμοι

20 Μαΐου - 20 Ιουνίου

Καλή εβδομάδα, Δίδυμε! Επταήμερο με έντονο επαγγελματικό ενδιαφέρον και κινητικότητα. Ίσως εμφανιστεί ως διά μαγείας μια ευκαιρία ή μάθεις μια ευχάριστη είδηση. Άκου το ένστικτό σου και να εμπιστευτείς τις αναλαμπές που σου έρχονται εντελώς randomly. Στα καλά νέα, μπορείς και πρέπει να γίνεις κοινωνικός, καθώς θέλεις να δεις κόσμο και να μοιραστείς τις ιδέες σου. Επιπλέον, οι αχρείαστες παρεξηγήσεις λιγοστεύουν! Στα προσωπικά, αν είσαι αδέσμευτος, ενδέχεται μέσω φίλων ή μέσω social να γνωρίσεις ταίρι. Μην βιαστείς, θα πω εγώ! Αν δεν είσαι αδέσμευτος, πέρνα χρόνο με το αμόρε και μην το γράφεις για τις επαγγελματικές σου υποχρεώσεις. Όλα γίνονται, αρκεί να το θέλεις, έτσι!

Καρκίνος

21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου

Καλή εβδομάδα, Καρκίνε! Chill επταήμερο και ίσως λάβεις νέα από το εξωτερικό ή οργανώσεις ένα ταξίδι για εκεί, κάτι που θα σε ενθουσιάσει. Δεν αποκλείεται να ψαχτείς και σχετικά με τη μετεκπαίδευσή σου. Ερε, χαμός! Σ' αυτό το mood προτείνω το εξής: γιατί δεν αλλάζεις λίγο mindset και φιλοσοφία ζωής; Πατί δεν γίνεσαι λίγο πιο αισιόδοξος; Δεν βαρέθηκαν τη μίρλα και τη μίζερα; Μην τα παίρνεις όλα προσωπικά. Στα ερωτικά, αν είσαι μόνος, η γοητεία σου προσελκύει κόσμο και κοσμάκι. Όμως μην πιστεύεις τα λόγια που είναι too good to be true. Αν δεν είσαι μόνος, μην απογοητεύεσαι αν δεν είσαι το επίκεντρο της προσοχής του αμόρε. Έλεος όμως!

Λέων

22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου

Καλή εβδομάδα, Λιονταράκι! Αυτό το επταήμερο πρέπει να αναλύσεις τα συναισθηματά σου! Από την άλλη, αν εκκρεμούν θέματα στα οικονομικά ή σχετικά με κάποια κληρονομιά, ίσως τώρα να δεις φως στο τούνελ. Γενικώς, διάφορες αποκαλύψεις σου ανοίγουν τα μάτια! Μπορείς να κυνηγήσεις τα όνειρά σου, κάτι που είχες βάλει σε pause (επίσης) καιρό. Τέλη της εβδομάδας ειδικά, που ορθοδρομεί ο Ερμής, ποιος σε πιάνει; Στα του έρωτα, αν είσαι χωρίς δεσμό, πες «ναι» στο φλερτ, αλλά μην πετάξεις και τη σκούφια σου μέχρι να δεις ότι υπάρχει αμοιβαίο ενδιαφέρον. Αν είσαι με δεσμό, μην είσαι τόσο απαιτητικός, γιατί χαλάς όλη τη μαγεία της σχέσης! Ωχου πια!

Παρθένος

23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου

Καλή εβδομάδα, Παρθένε! Επταήμερο με ξαφνικές προτάσεις και νέες γνωριμιές! Βέβαια, εσύ μυαλό για επικοινωνίες δεν έχεις. Κρίμα, γιατί ο Ερμής ορθοδρομεί και τα σουξου μούξου βελτιώνονται, αλλά και οι παρεξηγήσεις επιτέλους σταματούν. Άρα μπορείς να νιώσεις λίγο πιο confident και να ξεκαθαρίσεις τη θέση σου σε σημαντικά θέματα. Πάρε μπρος, καλέ! Τι περιμένεις; Πάμε στα ερωτικά τώρα! Αν είσαι ελεύθερο πουλί, είσαι γοητευτικός και τραβάς τα βλέμματα. Ωστόσο πρέπει να μείνεις μακριά από απαγορευμένους έρωτες. Αν δεν είσαι ελεύθερος, μη γίνεσαι κτητικός και μην έχεις τόσο υψηλές προσδοκίες από το ταίρι σου. Κάπου ώπα πια!

Ζυγός

22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

Καλή εβδομάδα να έχεις, αγαπημένε Ζυγέ! Δεν αποκλείεται αυτό το επταήμερο να δεις πως όλα ρολάρουν στο smooth. Το σίγουρο πάντως είναι πως παίρνεις μια ανάσα στο κομμάτι των σχέσεων και των συνεργασιών σου. Τίμιο! Αφού νιώθεις πως θέλεις να συσφίξεις τις επαφές σου με τους γύρω σου, γιατί δεν τους το δείχνεις; Κοινώς, προώθησε τη συντροφικότητα. Από την άλλη, καθαρίζει λίγο και η σκέψη σου, άρα μπορείς να φτιάξεις ένα πιο καλό πρόγραμμα για μετά, ναι; Στα γκομενικά, αν είσαι μπακουρομπάκουρο, πέρνα καλά στο τώρα και δώσε χρόνο στα πράγματα να εξελιχθούν. Σιγά σιγά! Αν δεν είσαι, ο έρωτας δεν περνάει από το πορτοφόλι! Έχε το σοβαρά κατά νου αυτό!

Σκορπιός

23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου

Καλή εβδομάδα, Σκορπιέ! Αυτές τις μέρες ίσως δεχτείς μια ξαφνική πρόταση ή ακόμα και έκπληξη από κάποιο άτομο που ούτε καν το περιμένεις! Ναι, πρόκειται για κάτι καλό (λογικά)! Μη μου αγχώνεσαι! Εσύ, όσο μπορείς, φρόντισε τόσο την καθημερινότητα όσο και την υγεία σου - ψυχική και σωματική. Στα θετικά, μπορείς και να έρθεις ευκολότερα σε επαφή με τα αγαπημένα σου πρόσωπα αλλά και να βάλεις σε εφαρμογή τα πιο δημιουργικά σου σχέδια. Άκου το ένστικτό σου. Στα αισθηματικά, αν είσαι ελεύθερος, νέος έρωτας υπάρχει, δεν λέω, απλά δεν θέλω να έχεις υψηλές προσδοκίες. Τουλάχιστον όχι από την αρχή. Αν δεν είσαι ελεύθερος, μίλα άφοβα για τα συναισθηματά σου. Αλλωστε δεν σε κρατάει και κανείς!

Τοξότης

22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου

Καλή εβδομάδα, Τοξοτάκι! Αυτό το επταήμερο προβλέπεται κάποια θετική αλλαγή όσον αφορά τον προσωπικό σου χώρο ή κάποιο ακίνητο, αλλά και μια λύση τύπου «από μηχανής θεός» σε κάποιο θέμα ή σχέδιο που έχεις και αφορά εσένα και κάποιο συγγενικό σου πρόσωπο. Πάντως, αφού έχεις αυτοπεποίθηση, κέφι, μπρίο και όρεξη για φλερτ, δεν βλέπω τον λόγο να μην ασχοληθείς μ' αυτά, έτσι; Μα τι αχαριστία είναι αυτή πια; Στα θέματα καρδιάς τώρα, αν είσαι ελεύθερος κι ωραίος, κεραυνοβόλο έρωτα μυρίζομαι! Απλά κάνε μου τη χάρη και μην τάξεις λαγούς και πετραχήλια πάνω στον ενθουσιασμό σου. Αν είσαι δεσμευμένος κι ωραίος, μίλησε για τις ανάγκες σου χωρίς να γίνεσαι απαιτητικός ή και κτητικός, ναι;

Αιγόκερως

21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου

Καλή εβδομάδα, Αιγόκερε! Αυτό το επταήμερο όλα μπορούν να ανατραπούν! Ίσως μάθεις ξαφνικά κάτι και να πρέπει να δράσεις. Ίσως, πάλι, να υπάρξει μια απρόοπτη συνάντηση too good to say no! Πάντως καλό θα ήταν να εστιάζεις και στα θέματα που σχετίζονται με το σπίτι ή και την οικογένεια. Μάλιστα με το τέλος της ανάδρομης πορείας του Ερμή οι παρεξηγήσεις παύουν, άρα μπορείς να κινηθείς πιο άνετα στους τομείς αυτούς. Αν πρέπει να βάλεις κάπου την υπογραφή σου, περίμενε το τέλος της εβδομάδας! Στα ερωτικά, αν είσαι μόνος, ίσως προκύψει νέα γνωριμία από το οικείο σου περιβάλλον. Απλά δεν σε θέλω υπερβολικό! Αν δεν είσαι μόνος, ίσως νιώσεις πίεση, γιατί σαν πολλά να απαιτεί το αμόρε, ε;

Υδροχόος

20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου

Καλή εβδομάδα, Υδροχόε! Η Νέα Σελήνη σου φέρνει μια ξαφνική ευκαιρία να αυξήσεις το εισόδημά σου και σου φωτίζει τον δρόμο ώστε να βρεις μια πρακτική λύση και σε θέματα που αφορούν το σπίτι σου. Είναι βέβαια και ο Ερμής που ορθοδρομεί, οπότε σταματούν και οι καθυστερήσεις σ' αυτούς τους τομείς. Ποιος σε πιάνει; Εγώ θα σου πω πως μπορείς να ζωηρέψεις μέσω των επικοινωνιών σου και να γνωρίσεις και καινούργιο κόσμο! Πατί όχι; Στα προσωπικά, αν είσαι χωρίς ταίρι, ενδέχεται να προκύψει μια όμορφη και νέα γνωριμία, την οποία όμως δεν πρέπει να εξιδανικεύσεις πάνω στον ενθουσιασμό σου. Αν είσαι ήδη με ταίρι, μην υποσχεσαι κάτι απλά για να αποφύγεις την γκρίνια του αμόρε.

Ιχθύες

18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου

Καλή εβδομάδα, Ιχθύ! Με Νέα Σελήνη στο ζώδιό σου αυτό το επταήμερο, τι έχεις να φοβηθείς; Τίποτα, γιατί είναι η στιγμή σου να λάμψεις ή και να κάνεις μια εντελώς καινούργια αρχή. Άκου τις σκέψεις σου, γιατί ίσως κρύβουν μια ιδέα που μπορεί να σε βγάλει από τον βάλτο μέσα στον οποίο έχεις μόνος σου πέσει. Μάλιστα είσαι σε θέση πια να πάρεις σοβαρές αποφάσεις στα οικονομικά, καθώς ο Ερμής ορθοδρομεί (ουφ!). Παράλληλα, διεκδίκησε οτιδήποτε σου ανήκει! Στα γκομενικά, αν είσαι αδέσμευτος, «εδώ υπάρχει ένας έρωτας μεγάλος» πιάνεις τον εαυτό σου να τραγουδά! Ναι, απλά μην παρασυρθείς κι από μεγάλα λόγια. Αν είσαι δεσμευμένος, μην είσαι απαιτητικός από το αμόρε, γιατί ξεφεύγεις λιγάκι...

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας της Ελλάδος καλεί τους μετόχους της Τράπεζας, σύμφωνα με το Καταστατικό της και τον Νόμο, στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, τη Μ. Δευτέρα 6 Απριλίου 2026, στις 11:00 π.μ., στο Κεντρικό Κατάστημα της Τράπεζας, στην Αθήνα, Ελευθερίου Βενιζέλου 21, 2ος όροφος, αιθούσα Γενικών Συνελεύσεων.

Τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης είναι τα εξής:

- Ανάγνωση της Ετήσιας Έκθεσης επί των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2025 (του Ισολογισμού και των λοιπών Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας), καθώς και της διαχείρισης, που υποβάλλεται με εντολή του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
  - Ανάγνωση της Έκθεσης των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών επί των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2025.
  - Έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων χρήσης 2025, μετά της επ' αυτών και της διαχείρισης Ετήσιας Έκθεσης, καθώς και της Έκθεσης των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.
  - Έγκριση της διάθεσης των καθαρών κερδών της χρήσης 2025, σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού, που ανέρχονται στο συνολικό ποσό των ευρώ 257.741.433.-, ως εξής:
Μέρισμα προς καταβολή:	ευρώ	13.349.203.-
0,6720 ευρώ ανά μετοχή σε 19.864.886 μετοχές		
Υπόλοιπο περιεχόμενο στο Ελληνικό Δημόσιο	ευρώ	244.392.230.-
- Καθορισμός αποζημίωσης και οδοιπορικών εξόδων των μελών του Γενικού Συμβουλίου για τη χρήση 2026.
  - Συζήτηση και ψηφοφορία επί της έκθεσης αποδοχών του άρθρου 112 του ν. 4548/2018 για τη χρήση 2025.
  - Καθορισμός αμοιβής των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών για τη χρήση 2026.
  - Έκθεση πεπραγμένων της Επιτροπής Ελέγχου για το έτος 2025.
  - Απαλλαγή των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών από κάθε προσωπική ευθύνη για τα πεπραγμένα και τη διαχείριση της χρήσης 2025.
  - Εκλογή Συμβούλων.
  - Εκλογή μελών της Επιτροπής Ελέγχου.
  - Εκλογή Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών για τη χρήση 2026.
  - Ανακοίνωση διορισμού μέλους του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής.
  - Λοιπές Ανακοινώσεις.

Α. Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση

Στη Συνέλευση έχει δικαίωμα να λάβει μέρος και να ψηφίσει είτε αυτοπροσώπως, είτε μέσω αντιπροσώπου, τηρουμένων των περιορισμών των άρθρων 8, 13 και 14 του Καταστατικού, ο κύριος τουλάχιστον εβδομήντα πέντε (75) μετοχών, ο οποίος, κατά την έναρξη της πέμπτης ημέρας πριν από την ημέρα συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, εν προκειμένω της **Τετάρτης, 1 Απριλίου 2026** (ημερομηνία καταγραφής), είναι: είτε α) εγγεγραμμένος στα αρχεία του Συστήματος Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) που διαχειρίζεται η εταιρεία «Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων Α.Ε.» (ΕΛ.Κ.Α.Τ.) της «Ελληνικά Χρηματιστήρια – Χρηματιστήριο Αθηνών Α.Ε. Συμμετοχών» (Ε.Χ.Α.Ε.), στο οποίο τηρούνται οι κινητές αξίες της Τράπεζας, είτε β) ταυτοποιημένος ως μέτοχος μέσω των συμμετεχόντων, εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών ή

άλλων διαμεσολαβητών βάσει της κείμενης νομοθεσίας (ν. 4548/2018, ν. 4569/2018, άρθρα 25 έως 36 ν. 4706/2020 και Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1212) και του Κανονισμού Λειτουργίας του Ελληνικού Κεντρικού Αποθετηρίου Τίτλων, όπως ισχύει. Η άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων δεν προϋποθέτει τη δέσμευση των μετοχών του δικαιούχου. Ανά εβδομήντα πέντε (75) μετοχές παρέχουν στον κύριο αυτών το δικαίωμα μιας (1) ψήφου. Μέτοχοι, που έχουν λιγότερες από εβδομήντα πέντε (75) μετοχές, μπορούν να διορίσουν κοινό αντιπρόσωπο μέτοχο, ο οποίος μπορεί να παραστεί στη Συνέλευση, εφόσον συγκεντρώνει την αντιπροσωπεία τουλάχιστον εβδομήντα πέντε (75) μετοχών (άρθρα 13 και 16 του Καταστατικού, σε συνδυασμό με τη 2/29.2.2000 απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας περί αναπροσαρμογής – από είκοσι πέντε (25) σε εβδομήντα πέντε (75) – του ελάχιστου αριθμού μετοχών που απαιτείται για την παροχή δικαιώματος συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση, μετά την επελευθέρωση – κατ' άρθρο 9 του Καταστατικού – διάσπαση της μετοχής της Τράπεζας, σύμφωνα με την 1/17.1.2000 απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, που εγκρίθηκε με την 8/4.2.2000 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου – ΦΕΚ Α' 17/7.2.2000).

Τα δικαιώματα διοικήσεως, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος παραστάσεως και ψήφου στη Γενική Συνέλευση, αναστέλλονται για τους μετόχους που εμπίπτουν στην παρ. 5 του άρθρου 8 του Καταστατικού (όπως προστέθηκε με την από 24.4.2012 απόφαση της 79ης Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας που κυρώθηκε με το άρθρο 165 παρ. 7 περ. β' του ν. 4099/2012 [ΦΕΚ Α' 250/20.12.2012]), ήτοι πρόσωπα επί των οποίων η Τράπεζα ασκεί εποπτεία σύμφωνα με το άρθρο 55Α του Καταστατικού ή με διάταξη νόμου, επικειρήσεις συνδεδεμένες με αυτά, μέλη των διοικητικών συμβουλίων ή διαχειριστές τέτοιων προσώπων, σύζυγοι και συγγενείς αυτών έως δευτέρου βαθμού.

Επίσης, ουδείς μέτοχος, εκτός του Δημοσίου και όσων εμπίπτουν στο άρθρο 2 του ν. 2292/1953, δύναται να ασκήσει στη Γενική Συνέλευση δικαίωμα ψήφου για αριθμό ψήφων υπερβαίνοντα το αντιστοιχούν σε δύο εκατοστά του μετοχικού κεφαλαίου ποσοστό (τελευταίο εδάφιο του άρθρου 13 του Καταστατικού, όπως προστέθηκε με την από 24.4.2012 απόφαση της 79ης Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας, που κυρώθηκε με το άρθρο 165 παρ. 7 περ. γ' του ν. 4099/2012 [ΦΕΚ Α' 250/20.12.2012]).

Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας κατά την ημερομηνία καταγραφής μπορεί να γίνει με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει ενημέρωσης που λαμβάνει η Τράπεζα ηλεκτρονικά από την ΕΛ.Κ.Α.Τ. σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Μέτοχος μπορεί να συμμετάσχει στην Τακτική Γενική Συνέλευση και βάσει των επιβεβαιώσεων ή των ειδοποιήσεων των άρθρων 5 και 6 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1212 που παρέχονται από τον διαμεσολαβητή προς την ΕΛ.Κ.Α.Τ., η οποία ενεργεί ως πάροχος εκδότη. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης πλήρους ταυτοποίησης, η Γενική Συνέλευση μπορεί να αρνηθεί τη συμμετοχή για σπουδαίο λόγο που δικαιολογεί την άρνησή της, τηρουμένης της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο 19 παρ. 1 ν. 4569/2018, άρθρο 124 παρ. 5 ν. 4548/2018).

Οι μέτοχοι που κατά τα ανωτέρω έχουν δικαίωμα να λάβουν μέρος στη Συνέλευση, παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με το Τμήμα Γραμματείας της Τράπεζας της Ελλάδος, μέχρι και την Παρασκευή 3 Απριλίου 2026, προκειμένου να λάβουν περαιτέρω οδηγίες σχετικά με την προσέλευσή τους στην Συνέλευση κατά την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης (τηλ. 210-320 3341 και 210-320 3288, email: shares@bankofgreece.gr).

Αναλυτική ενημέρωση για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των μετόχων της Τράπεζας εί-

να διαθέσιμη υπό τον ακόλουθο σύνδεσμο https://www.bankofgreece.gr/RelatedDocuments/gdpr_gr_agm_2026.pdf.

Β. Διαδικασία συμμετοχής και ψήφου μέσω αντιπροσώπου

Κάθε μέτοχος μπορεί να συμμετέχει αυτοπροσώπως ή μέσω αντιπροσώπου, επιτρεπόμενου του διορισμού μέχρι τριών (3) αντιπροσώπων ανά μέτοχο. Αντιπρόσωπος που ενεργεί για περισσότερους μετόχους μπορεί να ψηφίζει διαφορετικά για κάθε μέτοχο.

Ο διορισμός και η ανάκληση ή αντικατάσταση του αντιπροσώπου του μετόχου γίνονται εγγράφως. Οι μέτοχοι που επιθυμούν να συμμετάσχουν στη Γενική Συνέλευση μέσω αντιπροσώπου ή να ανακαλέσουν τον εν λόγω διορισμό ή να αντικαταστήσουν τον διορισθέντα αντιπρόσωπο οφείλουν να καταθέσουν στο Τμήμα Γραμματείας της Τράπεζας της Ελλάδος (Ε. Βενιζέλου 21, Αθήνα, τηλ. 210-320 3341 και 210-320 3288, email: shares@bankofgreece.gr) τουλάχιστον σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από την ορισθείσα ημερομηνία συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, ήτοι το αργότερο μέχρι το Σάββατο **4 Απριλίου 2026**, συμπληρωμένο, δεόντως υπογεγραμμένο και νομίμως θεωρημένο για το γνήσιο της υπογραφής του σχετικό έντυπο αντιπροσώπωσης, το οποίο είναι διαθέσιμο και στον διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας www.bankofgreece.gr στην ενότητα «Ενημέρωση Μετόχων». Επίσης, το παραπάνω έντυπο διατίθεται στους μετόχους σε έγχαρτη μορφή από το Τμήμα Γραμματείας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ο μέτοχος μπορεί να διορίσει αντιπρόσωπο για μία και μόνη Γενική Συνέλευση ή για όσες Συνελεύσεις λάβουν χώρα εντός ορισμένου χρόνου. Μέτοχοι που είναι νομικά πρόσωπα, μετέχουν στη Γενική Συνέλευση διά των εκπροσώπων τους και πρέπει μέσα στην ίδια προθεσμία να καταθέσουν τα νομιμοποιητικά τους έγγραφα σύμφωνα με τον Νόμο. Σε περίπτωση που τα ως άνω έγγραφα έχουν ήδη κατατεθεί σε άλλη Υπηρεσιακή Μονάδα της Τράπεζας, αρκεί να γίνει σχετική αναφορά στο έντυπο αντιπροσώπωσης ή να υπάρξει σχετική έγγραφη ενημέρωση.

Ο αντιπρόσωπος μετόχου υποχρεούται να γνωστοποιεί στην Τράπεζα, πριν από την έναρξη της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, κάθε συγκεκριμένο γεγονός που μπορεί να είναι χρήσιμο στους μετόχους για την αξιολόγηση του κινδύνου να εξυπηρετήσει ο αντιπρόσωπος άλλα συμφέροντα πλην των συμφερόντων του μετόχου.

Σύγκρουση συμφερόντων είναι δυνατόν να προκύπτει ιδίως όταν ο αντιπρόσωπος είναι:

- Μέτοχος που ασκεί τον έλεγχο της Τράπεζας ή είναι άλλο νομικό πρόσωπο ή οντότητα που ελέγχεται από τον μέτοχο αυτόν,
- Μέλος του Γενικού Συμβουλίου ή της εν γένει Διοικήσεως της Τράπεζας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της Τράπεζας ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο, ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της Τράπεζας,
- Υπάλληλος ή ορκωτός ελεγκτής της Τράπεζας ή μετόχου που ασκεί τον έλεγχο της ή άλλου νομικού προσώπου ή οντότητας που ελέγχεται από μέτοχο, ο οποίος ασκεί τον έλεγχο της Τράπεζας,
- Σύζυγος ή συγγενής πρώτου βαθμού με ένα από τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στις ανωτέρω περιπτώσεις α' έως και γ'.

Γ. Δικαιώματα μειοψηφίας των μετόχων

Μέτοχοι δικαιούμενοι ψήφου σύμφωνα με τα ανωτέρω εκπροσωπούνται:

α) το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας:

1) Δικαιούνται να ζητήσουν από το Γενικό Συμβούλιο να εγγράψει πρόσθετα θέματα στην ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης, κατόπιν σχετικής αίτησης που πρέπει να περιέλθει στο Γενικό Συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση (καταληκτική ημερομηνία: **Κυριακή 22 Μαρτίου 2026**). Η αίτηση για την εγγραφή πρόσθετων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη πρέπει να συνοδεύεται από αιτιολόγηση ή σχέδιο απόφασης προς έγκριση από τη Γενική Συνέλευση. Η αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη δημοσιοποιείται με τον ίδιο τρόπο, όπως η προηγούμενη ημερήσια διάταξη, δεκατρείς (13) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης (καταληκτική ημερομηνία: **Τρίτη 24 Μαρτίου 2026**) και ταυτόχρονα τίθεται στη διάθεση των μετόχων στον διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας μαζί με την αιτιολόγηση ή το σχέδιο απόφασης που έχει υποβληθεί.

2) Δικαιούνται να υποβάλλουν σχέδια αποφάσεων για τα θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη με αίτηση, η οποία πρέπει να περιέλθει στο Γενικό Συμβούλιο επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης (καταληκτική ημερομηνία: **Δευτέρα 30 Μαρτίου 2026**). Τα εν λόγω σχέδια αποφάσεων τίθενται στη διάθεση των μετόχων έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης (καταληκτική ημερομηνία: **Τρίτη 31 Μαρτίου 2026**).

β) το 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, δικαιούνται να ζητήσουν από το Γενικό Συμβούλιο να χορηγήσει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας κατόπιν αίτησής τους που πρέπει να περιέλθει στο Γενικό Συμβούλιο πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση (καταληκτική ημερομηνία: **Τρίτη 31 Μαρτίου 2026**).

Κατόπιν αίτησης οιοδήποτε μέτοχος, που υποβάλλεται στην Τράπεζα πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση (καταληκτική ημερομηνία: **Τρίτη 31 Μαρτίου 2026**), το Γενικό Συμβούλιο παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της Τράπεζας, στο μέτρο που αυτές είναι σχετικές με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται, όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στον διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας.

Δ. Διαθέσιμα έγγραφα και πληροφορίες

Το πλήρες κείμενο των εγγράφων και των σχεδίων αποφάσεων, καθώς επίσης οι πληροφορίες του άρθρου 123 παρ. 3 και 4 του ν. 4548/2018 διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή στον διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας της Ελλάδος www.bankofgreece.gr στην ενότητα «Ενημέρωση Μετόχων». Τα εν λόγω έγγραφα και πληροφορίες διατίθενται και σε έγχαρτη μορφή από το Τμήμα Γραμματείας της Τράπεζας της Ελλάδος, Ε. Βενιζέλου 21, Αθήνα (τηλ. 210-320 3341 και 210-320 3288, email: shares@bankofgreece.gr).

Αθήνα, 2 Μαρτίου 2026

Με εντολή του ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

Από 16.03. έως 30.04.

Με Lidl Plus κερδίζεις την κουζίνα που αγαπάς.

 3 τυχεροί
κερδίζουν **ανακαινισμένη**
και **εξοπλισμένη** κουζίνα αξίας
15.000€
& μικροσυσκευές

 50 τυχεροί
κερδίζουν **κουπόνια**
συνολικής αξίας
1.000€
ο καθένας

*Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

 Για κάθε **15€** αγορών σε **φρέσκα φρούτα & λαχανικά, προϊόντα φούρνου, προϊόντα ψυγείου, κρέας, πουλερικά και ψάρι**, παίρνεις μία συμμετοχή, σκανάροντας την ψηφιακή σου κάρτα Lidl Plus στο ταμείο.

 Στέλνεις τις συμμετοχές σου μέσω της εφαρμογής.

 Μπαίνεις στην κλήρωση για να κερδίσεις.

Σκάνανε & μάθε περισσότερα